

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

ФАКУЛТЕТ: Медицински факултет

МЈЕСТО: Фоча

ПРИРУЧНИК КВАЛИФИКАЦИЈА

ФОЧА, 2016 год.

Модели квалификација				
Студијски програм	Назив квалификације према закону о Звањима у РС	Енглески назив квалификације	Ниво квалификацијске спреме образовања по стандарду (ЕКО, EQF)	СТРАНА
I+II- циклус				
	Доктор стоматологије	Doctor of Dental Medicine (DDM)	Ниво : 7	
III - трећи циклус				
	Доктор стоматолошких наука	Doctor of Phylosophy (PhD)	Ниво:8	

**СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ:
стоматологија**

7.1. Основне карактеристике (*Basic characteristics*)

- a) Студијски циклус: **интегрисани студиј**
- b) Степен: **академски**
- c) Студијски модули: **стоматологија**
- d) Назив квалификације (генерички дио + специфични дио) (*Name-s: generic + subject specific*)
Доктор стоматологије- The Doctor of Dental Medicine
- e) Језик на којем се студира: **српски**
- f) Трајање студија: **6 година**
- g) Минимални волумен - број ECTS (*Minimal volume*): **360**
- h) Ниво (*Level*): **7**
- i) Услови / начини приступања (*Entry routes*)
- завршена четворогодишња средња школа са просјечном оцјеном мин. 3.0
- положен пријемни испит

7.1.1. Увод у квалификацију

Европски оквир за квалификације (*EQF*) за медицинске науке

7.1.2. Разлози за постојање квалификације – оправданост

- потребе тржишта рада
- потребе друшта за докторима стоматологије

7.2. Компетенције/исходи учења (*competencies/learning outcomes*)

7.2.1. Попис компетенција на нивоу квалификације (*Competences at the level of qualification*)

Основно оспособљавање доктора стоматологије мора осигурати да је особа стекла следећа знања и вјештине:

ЗНАЊЕ

- познавање наука на којима се темељи стоматологија и добро разумијевање научних метода, укључујући начела мјерења биолошких функција, процјену научно утврђених чињеница и анализу података;
- познавање грађе, физиологије и понашања здраве и болесне особе, као и утицаја природног и друштвеног окружења на опште здравствено стање човјека као и стање оралног здравља

- познавање структуре и функције зуба, усне дупље, вилица и повезних ткива, здравих и болесних, и њихову повезаности са општим здравственим стањем те физичким и социјалним благостању пацијента;
- познавање клиничких дисциплина и метода које дају докторима стоматологије јасну слику о аномалијама, повредама и болестима зуба, усне дупље, вилица и повезаних ткива, те о превентивним, дијагностичким и терапијским процедурама у стоматологији;
- познавање етичких начела у стоматолошкој теорији и пракси.

ВЈЕШТИНЕ

Доктор стоматологије мора посједовати вјештине:

- одговарајуће клиничко искуство под одговарајућим надзором и контролом
- узимања релевантне анамнезе и статуса боелсника
- диференцијално-дијагностичког разматрања на основу историје болести и прегледа болесника
- извођење специфичних интервенција
- процјене хитних стања и њихова збрињавања
- планирања терапијског приступа у честим стањима

КОМПЕНТЕНЦИЈЕ

Доктори стоматологије стичу сљедеће компетенције:

1. Познавање страног језика
2. Критичко просуђивање
  - Студенти морају показати способност коришћења критичког размишљања и рјешавања проблема употребљавајући их и за свеобухватну његу пацијената и научно-истраживачки рад
3. Самопроцјена и цјеложивотно учење
  - Студент морају показати способност самопроцјене, укључујући развој професионалних компетенција и исказивања професионалних вриједности и могућности везаних за цјеложивотно учење.
4. Основи у биомедицинских наукама
  - а) Увођење биомедицинских наука у стоматолошку едукацију треба да обезбједи свеобухватно разумијевање основних биолошких принципа, обезбједи основне информације о фундаментним структурама, функцијама и међусобном односу система органа у људском организму.
  - б) Биомедицинска основа треба да истакне значај орофацијалног комплекса као анатомске цјелине која се налази у сложеној биолошкој интеракцији са цијелим организмом.
  - в) Пружање детаљних информација о различитим поремећајима треба да обезбједи висок ниво разумијевања биолошке основе, епидемиологије,

диференцијалне дијагнозе, патогенезе, превенције, терапије и прогнозе за орална обољења и обољења везана за орофацијални систем.

- г) Студенти морају показати способност примјене знања из биомедицинских наука приликом лијечења пацијената.
- д) Студенти морају користити знања из области фармакологије у циљу превенције, дијагнозе и лијечења орофацијалних обољења и одржања оралног здравља.

5. Основи из бихејвиоралних наука

- а) Студенти морају показати способности примјене основних принципа бихејвиоралних наука за промоцију и унапријеђење и одржавање оралног здравља.
- б) Студенти морају показати способности рада са различитим популацијама пацијената, као и комуникацијске вјештине у циљу рада у мултикултуралном радном окружењу.

6. Основе у денталним наукама

- Студенти требају показати компетенције из сваког од претклиничких предмета.

7. Спровођење стоматолошке праксе

- а) Студенти морају показати способности примјене званичних и прихваћених концепата који се тичу обезбјеђивања стоматолошке здравствене заштите.
- б) Студенти морају показати способности примјене основних принципа руковођења јединицом стоматолошке заштите и стоматолошком тимом.

8. Способност рада у тиму

- Студенти морају показати способности у комуникацији и сарадњи са осталим члановима тима за здравствену заштиту у циљу обезбјеђивања адекватне здравствене заштите.

9. Етика професија

- Студенти морају показати способности примјене етичких принципа у одлучивању и професионалну одговорност.

10. Стоматологија заснована на доказима

- Студенти морају показати способности у приступу и критичком расуђивању у циљу спровођења лијечења заснованог на доказима.

11. Свеобухватна стоматолошка заштита

- Студенти морају показати способности у пружању опште стоматолошке заштите свим пацијентима свих старосних доби.

12. Пацијенти са посебним потребама

- Студенти морају показати способности у спровођењу стоматолошке заштите пацијената са посебним потребама.

13. Примјена савремене технологије у стоматологији

- Студенти морају показати способности да процјене и примјене савремена научна и технолошка достигнућа.

-

7.2.2. Структура квалификације и предмета

РЕСПОРЕД *ECTS* БОДОВА ПРЕМА ГРУПАМА ПРЕДМЕТА
/списак основних и изборних предмета/

Група предмета	<i>ECTS</i> (минимално)
<p>1. Група генеричких основних предмета Биологија ћелије и хумана генетика, Енглески језик 1, Енглески језик 2</p>	15
<p>Опис исхода Описати главна достигнућа Хипократске медицине; објаснити етимологију основних медицинских појмова; објаснити одреднице здравља и њихов утицај на здравље, дефинисати појам развојне психологије, упознати се са етичким принципима у здравству.</p> <p>Компетенције</p> <ul style="list-style-type: none"> - познавање страног језика - стекли су медицинско-етичке ставове - припремљени су за даљи развој и напредак медицине - приступају болесницима са поштовањем без обзира на пол, доб, расу, друштвени и економски статус, образовање, културу, вјеру 	
<p>2. Група генеричких основних предмета за студијски програм Анатомија, Општа и орална хистологија и ембриологија, Општа и орална биохемија, Општа и орална физиологија, Општа и орална патологија, Микробиологија и имунологија, Патофизиологија Биомедицинска информатика и статистика, Методологија научно-истраживачког рада</p>	72
<p>Опис исхода Интегрисати науке на којима се темељи медицина, те описати, разликовати и примјенити научне методе укључујући начела мјерења биолошких функција, оцјењивање научно утврђених чињеница те анализу података.</p>	

Група предмета	ECTS (минимално)
<p>Компетенције</p> <ul style="list-style-type: none"> - Студенти морају показати способност коришћења критичког размишљања и рјешавања проблема употребљавајући их и за свеобухватну његу пацијената и научно-истраживачки рад - Увођење биомедицинских наука у стоматолошку едукацију треба да обезбједи свеобухватно разумијевање основних биолошких принципа, обезбједи основне информације о фундаментним структурама, функцијама и међусобном односу система органа у људском организму. - Биомедицинска основа треба да истакне значај орофацијалног комплекса као анатомске цјелине која се налази у сложеној биолошкој интеракцији са цијелим организмом. - Пружање детаљних информација о различитим поремећајима треба да обезбједи висок ниво разумијевања биолошке основе, епидемиологије, диференцијалне дијагнозе, патогенезе, превенције, терапије и прогнозе за орална обољења и обољења везана за орофацијални систем. - Студенти морају показати способности примјене основних принципа бихејвиоралних наука за промоцију и унапријеђење и одржавање оралног здравља. 	
<p>3.Група основних предмета специфични за студијски програм</p> <p>Вјештина комуницирања Интерна медицина, Хирургија, Дентална анатомија Орална хигијена Гнатологија Стоматолошки материјали Превентивна стоматологија Основи клиничке радиологија Стоматолошка фармакологија Стоматолошка анестезија, Стоматолошка протетика-претклиника Болести зуба-претклиника Орална хирургија Орална медицина Мобилна стоматолошка протетика Претклиничка ендодонција Рестауративна одонтологија Дјечија стоматологија Ортопедија вилица</p>	<p>216</p>

Група предмета	ECTS (минимално)
Фиксна стоматолошка протетика Ендодонција Основи пародонтологије Клиничка пародонтологија Оториноларингологија Геронтостоматологија Максилофацијална хириргија Форензичка стања у медицини Клинички блок-педодонција Клинички блок рестауративна стоматологија Имплантологија Епидемиологија обољења пародонцијума	
<p>Опис исхода</p> <p>Описати,образложити и повезати структуру, функцију и понашање здравих и болених особа као и утицај физичког и друштвеног окружења на здравствено стање човјека са посебни освртом на орално здравље.</p> <p>Разликовати и повезати клиничке области стоматологије те правилно и критички одабрати поступке који омогућавају добијање цјеловите слике о друштвеним и физичким болестима , о начелима стоматологије са аспекта превенције, дијагнозе и лијечења.</p> <p>Компетенције</p> <ul style="list-style-type: none"> - Студенти морају показати способност коришћења критичког размишљања и рјешавања проблема употребљавајући их и за свеобухватну његу пацијената и научно-истраживачки рад - Студент морају показати способност самопроцјене, укључујући развој професионалних компетенција и исказивања професионалних вриједности и могућности везаних за цјеложивотно учење. - Увођење биомедицинских наука у стоматолошку едукацију треба да обезбједи свеобухватно разумијевање основних биолошких принципа, обезбједи основне информације о фундаметаним структурама, функцијама и међусобном односу система органа у људском организму. - Биомедицинска основа треба да истакне значај орофацијалног комплекса као анатомске цјелине која се налази у сложеној биолошкој интеракцији са цијелим организмом. - Пружање детаљних информација о различитим поремећајима треба да обезбједи висок ниво разумијевања биолошке основе, епидемиологије, диференцијалне дијагнозе, патогенезе, превенције, терапије и прогнозе за орална обољења и обољења везана за орофацијални систем. 	

Група предмета	ECTS (минимално)
<ul style="list-style-type: none"> - Студенти морају показати способност примјене знања из биомедицинских наука приликом лијечења пацијената. - Студенти морају користити знања из области фармакологије у циљу превенције, дијагнозе и лијечења орофацијалних обољења и одржања оралног здравља. <p>Студенти морају показати способности примјене основних принципа бихејвиоралних наука за промоцију и унапријеђење и одржавање оралног здравља.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Студенти морају показати способности рада са различитим популацијама пацијената, као и комуникацијске вјештине у циљу рада у мултикултуралном радном окружењу. - Студенти требају показати компетенције из сваког од претклиничких предмета. - Студенти морају показати способности примјене званичних и прихваћених концепата који се тичу обезбјеђивања стоматолошке здравствене заштите. - Студенти морају показати способности у комуникацији и сарадњи са осталим члановима тима за здравствену заштиту у циљу обезбјеђивања адекватне здравствене заштите. - Студенти морају показати способности примјене етичких принципа у одлучивању и професионалну одговорност. - Студенти морају показати способности у приступу и критичком расуђивању у циљу спровођења лијечења заснованог на доказима. - Студенти морају показати способности у пружању опште стоматолошке заштите свим пацијентима свих старосних доби. - Студенти морају показати способности у спровођењу стоматолошке заштите пацијената са посебним потребама. - Студенти морају показати способности да процјене и примјене савремена научна и технолошка достигнућа. 	
<p>4. Група генеричких изборних предмета специфичи за студијски програма</p> <p>Медицинска терминологија и латински језик, Хемија у медицини, Биофизика у стоматологији, Увод у стоматологију Медицинска екологија, Прва помоћ, Менаџмент у стоматологији, Стоматолошка заштита у заједници,</p>	27

Група предмета	ECTS (минимално)
Неуропсихијатрија, Офталмологија, Инфективне болести, Физикална медицина, Педијатрија, Компјутеризована стоматологија, Пацијенти ризика, Јавно здравље, Орофацијални бол, Стоматолошка заштита особа са посебним потребама, Естетика у стоматологији, Фиксна ортодонција, Етика и законодавство, Ургентна стања у стоматологији, Повреде уста и зуба, Клиничка гнатологија, Реконструкција тешко оштећених зуба	
<p>Опис исхода</p> <p>Осигурање високо квалитетне и поуздане стоматолошке здравствене заштите у складу са постојећим смјерницама и с циљем добробити пацијента</p> <p>Компетенције</p> <ul style="list-style-type: none"> - Студенти морају показати способност коришћења критичког размишљања и рјешавања проблема употребљавајући их и за свеобухватну његу пацијената и научно-истраживачки рад - Студент морају показати способност самопроцјене, укључујући развој професионалних компетенција и исказивања професионалних вриједности и могућности везаних за цјеложивотно учење. - Увођење биомедицинских наука у стоматолошку едукацију треба да обезбједи свеобухватно разумијевање основних биолошких принципа, обезбједи основне информације о фундаметаним структурама, функцијама и међусобном односу система органа у људском организму. - Биомедицинска основа треба да истакне значај орофацијалног комплекса као анатомске цјелине која се налази у сложеној биолошкој интеракцији са цијелим организмом. - Пружање детаљних информација о различитим поремећајима треба да обезбједи висок ниво разумијевања биолошке основе, епидемиологије, диференцијалне дијагнозе, патогенезе, превенције, терапије и прогнозе за орална обољења и обољења везана за орофацијални систем. 	

Група предмета	ECTS (минимално)
<ul style="list-style-type: none"> - Студенти морају показати способност примјене знања из биомедицинских наука приликом лијечења пацијената. - Студенти морају користити знања из области фармакологије у циљу превенције, дијагнозе и лијечења орофацијалних обољења и одржања оралног здравља. - Студенти морају показати способности примјене основних принципа бихејвиоралних наука за промоцију и унапријеђење и одржавање оралног здравља. - Студенти морају показати способности рада са различитим популацијама пацијената, као и комуникацијске вјештине у циљу рада у мултикултуралном радном окружењу. - Студенти морају показати способности примјене званичних и прихваћених концепата који се тичу обезбјеђивања стоматолошке здравствене заштите. - Студенти морају показати способности примјене основних принципа руковођења јединицом стоматолошке заштите и стоматолошком тимом. - Студенти морају показати способности у комуникацији и сарадњи са осталим члановима тима за здравствену заштиту у циљу обезбјеђивања адекватне здравствене заштите. - Студенти морају показати способности примјене етичких принципа у одлучивању и професионалну одговорност. - Студенти морају показати способности у приступу и критичком расуђивању у циљу спровођења лијечења заснованог на доказима. - Студенти морају показати способности у пружању опште стоматолошке заштите свим пацијентима свих старосних доби. - Студенти морају показати способности у спровођењу стоматолошке заштите пацијената са посебним потребама. - Студенти морају показати способности да процјене и примјене савремена научна и технолошка достигнућа. 	
<p>5. Стручна пракса Клиничка практична настава у оквиру стручних предмета</p>	20
<p>Опис исхода критички просуђивати, одабрати и примјенити стоматолошке превентивне мјере, дијагностичке и терапијске процедуре у сврху превенције настанка оралних обољења и поремећаја, побољшања оралног здравственог стања или потпуног излијечења</p> <p>Компетенције</p>	

Група предмета	ECTS (минимално)
<ul style="list-style-type: none"> - Студенти морају показати способност коришћења критичког размишљања и рјешавања проблема употребљавајући их и за свеобухватну његу пацијената и научно-истраживачки рад - Студент морају показати способност самопроцјене, укључујући развој професионалних компетенција и исказивања професионалних вриједности и могућности везаних за цјеложивотно учење. - Пружање детаљних информација о различитим поремећајима треба да обезбједи висок ниво разумијевања биолошке основе, епидемиологије, диференцијалне дијагнозе, патогенезе, превенције, терапије и прогнозе за орална обољења и обољења везана за орофацијални систем. - Студенти морају показати способност примјене знања из биомедицинских наука приликом лијечења пацијената. - Студенти морају користити знања из области фармакологије у циљу превенције, дијагнозе и лијечења орофацијалних обољења и одржања оралног здравља. - Студенти морају показати способности примјене основних принципа бихејвиоралних наука за промоцију и унапријеђење и одржавање оралног здравља. - Студенти морају показати способности рада са различитим популацијама пацијената, као и комуникацијске вјештине у циљу рада у мултикултуралном радном окружењу. - Студенти морају показати способности примјене званичних и прихваћених концепата који се тичу обезбјеђивања стоматолошке здравствене заштите. - Студенти морају показати способности примјене основних принципа руковођења јединицом стоматолошке заштите и стоматолошком тимом. - Студенти морају показати способности у комуникацији и сарадњи са осталим члановима тима за здравствену заштиту у циљу обезбјеђивања адекватне здравствене заштите. - Студенти морају показати способности примјене етичких принципа у одлучивању и професионалну одговорност. - Студенти морају показати способности у приступу и критичком расуђивању у циљу спровођења лијечења заснованог на доказима. - Студенти морају показати способности у пружању опште стоматолошке заштите свим пацијентима свих старосних доби. - Студенти морају показати способности у спровођењу стоматолошке заштите пацијената са посебним потребама. - Студенти морају показати способности да процјене и примјене савремена научна и технолошка достигнућа. 	
6. Завршни рад/пројекат	10

Група предмета	ECTS (минимално)
<p>Опис исхода студент ће бити оспособљен за научно-истраживачки рад</p> <p>Компетенције</p> <ul style="list-style-type: none"> - Студенти морају показати способност коришћења критичког размишљања и рјешавања проблема употребљавајући их и за свеобухватну његу пацијената и научно-истраживачки рад - упознати су са процесом научно-истраживачких поступака - имају непристрасан став према новим научним процесима у медицини - вољни су поучавати колеге и развијати властите вјештине поучавања 	

7.2.3. Наставни план студијског програма

(наставни план мора садржавати: назив предмета, шифру предмета, статус (О/И), семестар у коме се слуша, седмични број часова предавања, рачунски вјежби, лаб. вјежби, условљеност полагања, бр. ЕЦТС кредита са подзбиривима за сваку годину и укупно . Прилог 1).

7.2.4. Структура студијског програма

(силабуси се налазе у прилогу 2.)

7.3. Релевантност (*relevance*)

7.3.1. Тржиште рада (*Labour market*)

Могући субјекти запошљавања доктора стоматологије су:

- службе примарне стоматолошке заштите
- службе превентивне стоматолошке заштите у образовним установама
- стоматолошке службе посебне намјене
- приватне стоматолошке службе
- фармацеутска индустрија
- средњошколске установе за школовање медицинског и стоматолошког кадра
- високошколске установе за школовање стоматолошког кадра
- јавна предузећа и установе, државне агенције,
- институти и центри.

7.3.2. Н

аставак образовања / проходност (*Further education / progression*)

Доктор стоматологије по завршетку интегрисаних академских студија даље може наставити образовање уписом:

- специјализације
- докторских студије (3. циклус студија)

7.3.3 Друге потребе (*Other needs*)

7.4. Прописи Универзитета

- Статут Универзитета у Источном Сарајеву
- Правила студирања за први циклус студија

7.5. Специфични прописи за квалификацију

У складу са Квалификацијским оквиром у БиХ (QF BiH)

7.6. Методе учења

предавање, вјежбе, инерактивна настава, семинари и колоквијуми

7.7. Начини провјере знања

Начин провјере знања је у складу са Правилима студирања на првом циклусу, прописана на Универзитету у Источном Сарајеву

7.8. Критерији провјере знања

Критеријум провјере знања су у складу са Правилима студирања на првом циклусу прописана на Универзитету у Источном Сарајеву

7.9. Ресурси учења

литература, претклиничка учила, клинички рад са пацијентима, цјелодневна доступност читаонице, библиотеке и интернета

7.10. Запошљивост и преносиве вјештине

По завршетку студија доктор стоматологије посао може добити на факултету, домовима здравља и стоматолошким ординацијама

7.11. Подршка студентима

- свакодневно наставници и сарадници доступни за косултације и помоћ,
- опрема и материјал за рад обезбјеђени од стране факултета
- студенти су укључени у евакуацију наставног процеса кроз студентске анкете које се проводе на крају сваког семестра
- студенти укључени у рад Наставно-научног вијећа

7.12. Матрица компетенција - веза са екстерним референтним дескрипторима (Прилог 3)

7.13. Осигурање квалитета (*quality assurance*)

Осигурање квалитета интегрисаног академског студија стоматологије се остварује кроз:

- редовну евалуацију наставних планова и програма и провођењем сталних корективних и превентивних мјера
- самоевалуација

7.13.1. Одговорни за спровођење наставног плана и програма квалитета

Одговорни за спровођење наставног плана и програма квалитета су: декан факултета, продекани као и координатор за осигурање квалитета.

QA наставник/сарадник,

Декан,

Прилог 1. НАСТАВНИ ПЛАН СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА СТОМАТОЛОГИЈА

		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ										
Студијски програм		Стоматологија										
I ГОДИНА СТУДИЈА												
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недељно				Укупно часова наставе	СП	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	I сем.		II сем.							
			П	В	П	В						
1	СТ-04-1-001-1 СТ-04-1-001-2	Анатомија	3	3	3	3	180	-	270	450	15	-
2	СТ-04-1-002-1 СТ-04-1-002-2	Општа и орална хистологија и ембриологија	2	2	2	2	120	-	180	300	10	-
3	СТ-04-1-003-1	Биологија ћелија и хумана генетика	2	2	0	0	60	-	90	150	5	-
4	СТ-04-1-004-1	Биомедицинска информатика и статистика	1	2	0	0	45	-	75	120	4	-
5	СТ-04-1-005-1	Дентална анатомија	1	3	0	0	60	-	90	150	5	-
6	СТ-04-1-006-2	Орална хигијена	0	0	1	2	45	15	90	150	5	-
7	СТ-04-1-007-2	Општа и орална биохемија	0	0	4	2	90	-	150	240	8	-
8	СТ-04-1-008-1 СТ-04-1-008-2	Енглески језик I	1	1	1	1	60	-	90	150	5	-
		Изборни блок 1	0	1	2	0	45	-	45	90	3	-
Укупно активне наставе			24	23	705	15	1080	1800	60			
Изборни предмети												
(Студент слуша и полаже <u>3</u> изборна предмета који улазе у укупно оптерећење студента)												
9	СТ-04-2-009-1	Медицинска терминологија и латински језик	0	1	0	0	15	-	15	30	1	-
10	СТ-04-2-010-2	Хемија у медицини	0	0	1	0	15	-	15	30	1	-
11	СТ-04-2-011-2	Биофизика у стоматологији	0	0	1	0	15	-	15	30	1	-
12	СТ-04-2-012-2	Увод у стоматологију	0	0	1	0	15	-	15	30	1	-

II ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недељно				Укупно часова наставе	СП	СРС	Укупно сати по предмету	Број ЕCTS	Услов за полагање
			III сем.		IV сем.							
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	В	П	В						
1	СТ-04-1-013-3 СТ-04-1-013-4	Општа и орална физиологија	5	2	2	1	150	-	210	360	12	-
2	СТ-04-1-014-3	Општа и орална патологија	4	2	0	0	90	-	120	210	7	-
3	СТ-04-1-015-4	Патофизиологија	0	0	4	2	90	-	120	210	7	СТ-04-1-013-3 СТ-04-1-013-4
4	СТ-04-1-016-3	Микробиологија и имунологија	4	2	0	0	90	-	120	210	7	-
5	СТ-04-1-017-4	Гнатологија	0	0	2	2	60	-	90	150	5	-
6	СТ-04-1-018-3	Стоматолошки материјали	3	0	0	0	45	-	75	120	4	-
7	СТ-04-1-019-3 СТ-04-1-019-4	Превентивна стоматологија	1	2	2	3	120	15	165	300	10	-
8	СТ-04-1-020-3 СТ-04-1-020-4	Енглески језик II	1	1	1	1	60	-	90	150	5	-
		Изборни блок 2	0	0	2	1	45	10	35	90	3	-
Укупно активне наставе			27		23		750	25	1025	1800	60	
Изборни предмети												
<i>(Студент слуша и полаже <u>3</u> изборна предмета који улазе у укупно оптерећење студента)</i>												
9	СТ-04-2-021-4	Медицинска екологија	0	0	1	0	15	-	15	30	1	-
10	СТ-04-2-022-4	Прва помоћ	0	0	0	1	15	-	15	30	1	-
11	СТ-04-2-023-4	Менаџмент у стоматологији	0	0	1	0	15	-	15	30	1	-
12	СТ-04-2-024-4	Стоматолошка заштита у заједници	0	0	1	0	15	10	5	30	1	-

III ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		Часова недељно				Укупно часова наставе	СП	СРС	Укупно сати по предмету	Број ЕСТS	Услов за полагање	
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	V сем.		VI сем.							
			П	В	П	В						
1	СТ-04-1-025-5 СТ-04-1-025-6	Интерна медицина	2	2	1	3	120	-	120	240	8	-
2	СТ-04-1-026-5 СТ-04-1-026-6	Хирургија	1	2	1	2	90	-	90	180	6	-
3	СТ-04-1-027-5 СТ-04-1-027-6	Стоматолошка протетика – претклиника	1	3	1	3	120	45	135	300	10	-
4	СТ-04-1-028-5 СТ-04-1-028-6	Болести зуба – претклиника	2	2	1	3	120	15	105	240	8	-
5	СТ-04-1-029-5 СТ-04-1-029-6	Основи клиничке радиологије	2	1	1	2	90	-	90	180	6	-
6	СТ-04-1-030-5 СТ-04-1-030-6	Стоматолошка фармакологија	3	1	1	1	90	-	90	180	6	-
7	СТ-04-1-031-6	Стоматолошка анестезиологија	0	0	3	2	75	-	75	150	5	-
8	СТ-04-1-032-5	Вјештина комуницирања	2	0	0	0	30	-	30	60	2	-
		Изборни блок 3	4	2	2	1	135	-	135	270	9	-
Укупно активне наставе			30		28		870	60	870	1800	60	
Изборни предмети												
<i>(Студент слуша и полаже <u>3</u> изборна предмета који улазе у укупно оптерећење студента)</i>												
9	СТ-04-2-033-5	Неуропсихијатрија	2	1	0	0	45	-	45	90	3	-
10	СТ-04-2-034-6	Офталмологија	0	0	2	1	45	-	45	90	3	-
11	СТ-04-2-035-5	Инфективне болести	2	1	0	0	45	-	45	90	3	-
12	СТ-04-2-036-6	Физикална медицина	0	0	2	1	45	-	45	90	3	-
13	СТ-04-2-037-5	Педијатрија	2	1	0	0	45	-	45	90	3	-

IV ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		Часова недељно				Укупно часова наставе	СП	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање	
		VII сем		VIII сем								
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	В	П	В						
1	СТ-04-1-038-7 СТ-04-1-038-8	Орална хирургија	2	3	3	3	165	65	160	390	13	-
2	СТ-04-1-039-7 СТ-04-1-039-8	Орална медицина	1	2	2	2	105	30	105	240	8	-
3	СТ-04-1-040-7 СТ-04-1-040-8	Мобилна стоматолошка протетика	2	6	1	6	225	45	210	480	16	-
4	СТ-04-1-041-8	Предклиничка ендодонција	0	0	1	2	45	-	45	90	3	-
5	СТ-04-1-042-7 СТ-04-1-042-8	Рестауративна одонтологија	2	5	1	6	210	60	180	450	15	-
6	СТ-04-1-043-8	Методологија научно-истраживачког рада	0	0	2	0	30	-	30	60	2	-
		Изборни блок 4	3	0	0	0	45	10	35	90	3	-
Укупно активне наставе			26		29		825	210	765	1800	60	
Изборни предмети												
(Студент слуша и полаже <u>3</u> изборна предмета који улазе у укупно оптерећење студента)												
7	СТ-04-2-044-7	Компјутеризована стоматологија	1	0	0	0	15	10	5	30	1	-
8	СТ-04-2-045-7	Пацијенти ризика	1	0	0	0	15	-	15	30	1	-
9	СТ-04-2-046-7	Јавно здравље	1	0	0	0	15	-	15	30	1	-
10.	СТ-04-2-047-7	Орофацијални бол	1	0	0	0	15	-	15	30	1	-

V ГОДИНА СТУДИЈА

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недељно				Укупно часова наставе	СП	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			IX сем.		X сем.							
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	В	П	В						
1	СТ-04-1-048 -9 СТ-04-1-048-10	Дјечија стоматологија	2	3	2	3	150	40	110	300	10	-
2	СТ-04-1-049 -9 СТ-04-1-049-10	Ортопедија вилица	2	3	2	4	165	50	115	330	11	-
3	СТ-04-1-050 -9 СТ-04-1-050-10	Фиксна стоматолошка протетика	2	6	1	6	225	60	165	450	15	-
4	СТ-04-1-051-9 СТ-04-1-051-10	Ендодонција	1	6	2	5	210	60	180	450	15	-
5	СТ-04-1-052-9 СТ-04-1-052-10	Основи пародонтологије	1	2	1	2	90	30	60	180	6	-
		Изборни блок 5	2	0	1	0	45	25	20	90	3	-
Укупно активне наставе			30		29		885	265	650	1800	60	

Изборни предмети

(Студент слуша и полаже 3 изборна предмета који улазе у укупно оптерећење студента)

6	СТ-04-2-053-9	Стоматолошка заштита особа са посебним потребама	1	0	0	0	15	10	5	30	1	-
7	СТ-04-2-054-9	Естетика у стоматологији	1	0	0	0	15	15	-	30	1	-
8	СТ-04-2-055-10	Фиксна ортодонција	0	0	1	0	15	-	15	30	1	-
9	СТ-04-2-056-10	Етика и законодавство	0	0	1	0	15	-	15	30	1	-

VI ГОДИНА СТУДИЈА												
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ			Часова недељно				Укупно часова наставе	СП	СРС	Укупно сати по предмету	Број ECTS	Услов за полагање
			XI сем		XII сем							
Бр.	Шифра предмета	НАЗИВ ПРЕДМЕТА	П	В	П	В						
1	СТ-04-1-057-11	Клиничка пародонтологија	1	2	0	0	45	15	30	90	3	-
2	СТ-04-1-058-12	Оториноларингологија	0	0	2	1	45	-	45	90	3	-
3	СТ-04-1-059-11	Геронтостоматологија	2	2	0	0	60	-	60	120	4	-
4	СТ-04-1-060-11 СТ-04-1-060-12	Максифацијална хирургија	2	2	2	2	120	-	120	240	8	-
5	СТ-04-1-061-12	Форензична стања у медицини	0	0	2	1	45	-	45	90	3	-
6	СТ-04-1-062-11 СТ-04-1-062-12	Клинички блок – Рестауративна стоматологија	3	3	3	3	180	-	150	330	11	-
7	СТ-04-1-063-11	Клинички блок – Педодонција	3	3	0	0	90	-	90	180	6	-
8	СТ-04-1-064-12	Импантологија	0	0	2	2	60	-	60	120	4	-
9	СТ-04-1-065-11	Епидемиологија обољења пародонцијума	1	1	0	0	30	-	30	60	2	-
		Изборни блок 6	2	2	1	1	90	10	80	180	6	-
Укупно активне наставе			29		22		765	25	710	1500	50	
	СТ-04-1-070-12	Завршни рад (Самостали истраживачки рад-СИР)					100		200	300	10	
							865	25	910	1800	60	
Изборни предмети												
(Студент слуша и полаже <u>3</u> изборна предмета који улазе у укупно оптерећење студента)												
10	СТ-04-2-066-11	Ургентна стања у стоматологији	1	1	0	0	30	-	30	60	2	-
11	СТ-04-2-067-12	Повреде уста и зуба у дјече	0	0	1	1	30	10	20	60	2	-
12	СТ-04-2-068-11	Клиничка гнатологија	1	1	0	0	30	-	30	60	2	-
13	СТ-04-2-069-12	Реконструкција тешко оштећених зуба	0	0	1	1	30	-	30	60	2	-

1.	ПРЕДАВАЊА (П)	2.205
2.	ВЈЕЖБИ (В)	2.595
3.	УКУПНО ЧАСОВА НАСТАВЕ	4.800
4.	СТРУЧНА ПРАКСА (СП)	600
5.	СИР	100
6.	САМОСТАЛНИ РАД СТУДЕНТА (СРС)	5.300
7.	УКУПАН БРОЈ САТ	10.800
8.	УКУПНО ECTS БОДОВА	360

Прилог 2. СИЛАБУСИ

I ГОДИНА

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	I година студија				
Пун назив предмета	АНАТОМИЈА					
Катедра	Катедра за претклиничке предмете, Медицинског факултета у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-001-1; СТ-04-1-001-2	обавезан	I,II	15			
Наставник/ -ци	проф. др Милан Милисављевић, редовни професор; проф. др Маја Вуловић, ванредни професор; проф. др Дејан Јеремић, ванредни професор;					
Сарадник/ -ци	мр сц.др Бранислава Ђурчић, виши асистент; мр сц.др Радмила Балабан-Ђуревић, виши асистент; мр сц.др Ненад Лаловић, виши асистент; др Тања Цицмил, виши асистент; др Хелена Марић, виши асистент; др Далибор Потпара - клин сар.					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀¹		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
3	3	0	3*15*1,5	3*15*1,5	0*15*1.5	1,5
3	3	0	3*15*1,5	3*15*1,5	0*15*1.5	1,5
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15+3*15+0*15=90 3*15+3*15+0*15=90			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15*1,5+3*15*1,5+0*15*1.5 =135 ; 3*15*1,5+3*15*1,5+0*15*1.5 =135			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 180 + 270 = 450 сати						
Исходи учења	<ol style="list-style-type: none"> савладавањем овог предмета студент ће моћи да стекне знања о морфологији органа савладавањем овог предмета студент ће моћи да стекне знања о системима људског тела савладавањем овог предмета студент ће бити оспособљен да овлада вештинама идентификације структура људског тела савладавањем овог предмета студент ће бити оспособљен да овлада идентификацијом положаја и међусобних односа структура људског тела 					
Условљеност	нема условљености да би се предмет слушао, да би се предмет полагао обавезно је присуство вежбама и предавањима					
Наставне методе	предавања, лабораторијске вежбе, семинарски рад, студије случаја					
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања</p> <ol style="list-style-type: none"> Општа остеологија. Остеологија горњих екстремитета (кости раменог појаса, кости надлакти, кости подлакти и шаке) Кости доњих екстремитета (кости карличног појаса, кости надкољенице, подкољенице, стопала). Кости грудног коша. Кости кичменог стуба. Кости главе (подјела). Кости лица (<i>maxilla, mandibula</i>, морфологија и грађа) <i>Os frontale, os parietale</i>. Ситне кости лица (<i>os palatinum, os zygomaticum, os lacrimale, os nasale, concha nasalis inferior, vomer</i>) <i>Os occipitale, os ethmoidale, os sphenoidale</i> <i>Os temporale</i> Кости главе у цјелини. Краниофацијалне дупље (<i>cavitas cranii, orbita, cavitas nasi, cavitas oris, fossa temporalis, fossa infratemporalis, fossa pretygopalatina</i>) Зглобови главе и врата (непокретни и покретни). Доњевилични зглоб. Зглобови главе са вратом и зглобови врата. (<i>art. atlantooccipitalis, art. atlantoaxialis</i>) Мишићи главе. Поткожни – мимични мишићи. Дубоки- мастикаторни мишићи (припоји, инервација) 					

¹ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

функција). *Regio cervicis anterior, v. jugularis anterior. Regio sternocleidomastoidea, platysma, m. sternocleidomastoideus, v. jugularis externa. Mm suprahyoidei, mm. infrahyoidei*

10. *Trigonum cervicis laterale*. Мишићи врата. *Plexus cervicalis* (формирање и подручја инервације). *A. subclavia* (топографски односи и гране), *v. subclavia* (топографски односи и гране). *Formen scalenorum anterius* (границе и садржај), *foramen scalenorum posterius* (границе и садржај). *Vasa lymphatica et nodi lymphoidei*

11. *A. carotis communis, a. carotis interna et externa*. Вене главе и врата (*v. jugularis interna, v. jugularis externa*)

12. Живци главе и врата. *Nn. spinales* (формирање и топографска подјела). *Nn. olfactorii. N. opticus. N. oculomotorius*

13. *N. trochlearis. N. trigeminus (n. ophthalmicus, n. maxillaris et n. mandibularis)*. Топографски односи и подручја инервације

14. *N. abducens. N. facialis. N. vestibulocochlearis. N. glosopharyngeus* (пут, односи, гране и подручја инервације)

15. *N. vagus. N. accessorius. N. hypoglossus* (пут, односи, гране и подручје инервације). Аутономни нервни систем (симпатикус и парасимпатикус)

16. Усна дупља, подјела, границе, зидови. Предворје усне дупље (усне образи, десни зуби). Права усна дупља (тврдо непце, меко непце, подјезични преддио, језик)

17. Пљувачне жлијезде: велике и мале пљувачне жлијезде (подјела, морфологија, изводни канали, жлијездане ложе). Нос и параназални синуси. Анатомска подјела носа. (Спољашњи нос, носна дупља) Параназалне шупљине (вилнични синус, чеони синус, сфеноидални синус) *Paranasalne šupljine (vilični sinus, čeoni sinus, sfenoidalni sinus)*

18. Ждријело и бочно-ждријелни простор. Ждријело (положај, границе, зидови, односи, ждријелна дупља. *Laterofaringealni i retrofaringealni prostor* (зидови и садржај). Гркљан (опис, границе, топографски односи, грађа, гркљанска дупља, инервација, васкуларизација)

19. Чуло вида-око. Анатомска подјела. Очна јабучица: омотчи ока (спољашњи, средњи, унутрашњи) и садржај ока (очне комиоре, сочиво, стакласто тијело). Помоћни органи ока: мишићи покретачи ока, фасције очне дупље заштитни апарат ока и сузни апарат

20. Чуло слуха: анатомска подјела уха. Спољашње ухо, ушна шкољка, спољашњи ушни канал бубна опна. Средње ухо (бубна дупља, слушне кошчице, зглобови и мишићи, еустахијева слушна труба, мастоидна пећина). Унутрашње ухо (коштани лабиринт, опнасти лабиринт). *N. vestibulocochlearis*

21. Рука: општа миологија, мишићи руке, топографска подјела горњег екстремитета. Артерије, вене, живци руке. Нога: мишићи ноге, топографски предјели, крвни судови и живци ноге.

22. Грудни кош (зидови, мишићи крвни судови и живци). Грудна дупља-подјела. Плућа (морфологија, грађа, крвни судови и живци). Плућна марамица (дијелови и шпагови, васкуларизација и инервација. *Trachea*. Срце: спољашња и унутрашња морфологија, крвни судови, проводни систем срца. Срчана кеса. (васкуларизација и инервација)

23. *Mediastinum*: границе подјела и садржај. Једњак. Систем *venae azygos*. Лимфни судови и лимфни чворови (*ductus thoracicus*). Грудни дио симпатичког стабла. *N. vagus* (грудни дио). Трбух: предњи и задњи трбушни зид (мишићи апонеурозне творевине, слабе тачке предњег бочног трбушног зида, крвни судови и нерви.

24. Трбушна дупља- подјела. *Peritoneum* (подјела шпагови). Органи надмезоколичног спрата; јетра (положај, спољашњи изглед, односи крвни судови и нерви). Жучна кеса и жучни канали. Органи надмезоколичног спрата-желудац (положај, спољашњи изглед, односи, васкуларизација и инервација) Дванаестопалачно цријево (положај, спољашњи изглед, топографски односи, васкуларизација и инервација)

25. Гуштерача (положај, спољашњи изглед, топографски односи, васкуларизација и инервација). Слезина (положај, спољашњи изглед, топографски односи, васкуларизација и инервација) Трбушни органи подмезоколичног спрата. Танко цријево (положај, спољашњи изглед, топографски односи, васкуларизација и инервација). Дебело цријево (положај, спољашњи изглед, топографски односи, васкуларизација и инервација)

26. Органи и садржај ретроперитонеалног простора: ретроперитонеални простор-зидови и садржај. Бубрези (положај, спољашњи изглед, топографски односи, васкуларизација и инервација) грађа). Мокраћоводи (топографија спољашњи изглед). Надбубрежна жлијезда. Трбушна аорта (топографски односи, бочне и звршне гране). Доња шупља вена, почетне гране, топографски

односи и притоке..Живци трбуха(целијачни сплет).Карлица-зидови карлице, карлична дупља.Подјела карличне дупље.Мокраћна бешика, ректум, анални канал (спољашњи изглед, топографија, крвни судови, нерви). Крвни судови и нерви карлице.

27. Полни органи:Мушки полни органи и женски полни органи. Општа неурологија. *Medulla spinalis*. Формирање спиналног живца. Функционална подјела неурона. *Medulla oblongata* (границе, спољни изглед грађа)

28. Pons (морфологија и грађа). *Cerebellum* (морфологија, грађа и функционална подјела). *Ventriculus quartus* (зидови, комуникације). *Mesencephalon* (границе, спољашњи изглед, грађа, функција)

29. *Diencephalon* - подјела: *thalamus, hypothalamus, epithalamus, metathalamus, subthalamus* (грађа, функција). *Ventriculus tertius* (зидови и комуникације). *Telencephalon* – спољашњи изглед, грађа, функционална подјела теленцефалона.Базалне ганглије

30. Пuteви (моторни, сензорни и сензотички).Овојнице мозга (*dura mater, arachnoidea, pia mater*). Крвни судови: артеријски крвни судови, венски крвни судови. Синуси тврде можданице

Вежбе

1. *Mandibula, maxilla*
2. ситне кости лица (*os palatinum, os zygomaticum, os lacrimale, os nasale, concha nasalis inferior, vomer*)
3. *Os parietale, os frontale et os occipitale*
4. *Os sphenoidale, Os ethmoidale*
5. *Os temporale*
6. Краниофацијалне дупље I (*cavitas cranii, orbita, cavitas nasi, cavitas oris, fossa temporalis, fossa infratemporalis, fossa pterygopalatina*)
7. Краниофацијалне дупље II (*cavitas cranii, orbita, cavitas nasi, cavitas oris, fossa temporalis, fossa infratemporalis, fossa pterygopalatina*)
8. Зглобови главе и врата, зглобна чахура, лигаменти, функција и механика покрета.
9. Мишићи главе. Топографски предјели врата. *Regio cervicis anterior, v. jugularis anterior. Regio sternocleidomastoidea, platysma, m. sternocleidomastoideus, v. jugularis externa. Mm suprahyoidei, mm. infrahyoidei*
10. *Trigonum cervicis laterale. Plexus cervicalis* (формирање и подручја инервације). *A. subclavia* (топографски односи и бочне притоке), *v. subclavia* (топографски односи и бочне притоке). *Foramen scalenorum anterius* (границе и садржај), *foramen scalenorum posterius* (границе и садржај). *Vasa lymphatica et nodi lymphoidei*
11. *Trigonum caroticum. A. carotis communis, a. carotis interna. A. carotis externa* (топографија). *N. vagus. V. jugularis interna. Pars cervicalis trunci sympathici*
12. Орбита (садржај). *Regio cervicalis posterior, regio nuchalis, trigonum suboccipitale*, мишићи, *a. cervicalis profunda, a. vertebralis, rr. posteriores nervorum cervicalium*
13. *Regio faciei*, мимична мускулатура (функција и инервација). *A. et v. facialis* и њихове анастомозе са гранама *a. et v. ophthalmicae. Regio oralis. Regio infraorbitalis. Regio orbitalis. Reg. frontalis. Reg. auricularis posterior. Reg. occipitalis*
14. *Regio parotideomasseterica; gl. parotidea, n. facialis*, завршне гране *a. carotis externa* (*a. temporalis superficialis, a. maxillaris*), гране *n. mandibularis. Regio temporalis et reg. retromandibularis*
15. *Regio submandibularis* (однос артерије и вене фацијалис са субмандибуларном жлијездом) *N. hypoglossus. Regio sublingualis. N. lingualis. Ganglion submandibulare.*
16. *Cavitas nasi, nn. olfactorii. Cavitas oris, n. hypoglossus*
17. Пљувачне жлијезде. Нос и параназални синуси.
18. *Pharynx. Spatium lateropharyngeum et retropharyngeum. Plexus pharyngeus. Truncus sympathicus. N. glossopharyngeus. Larynx. N. vagus*
19. Око - *bulbus oculi. N. opticus, n. oculomotorius, n. trochlearis, n. abducens*. Помоћни органи ока.
20. Ухо – спољашње и средње. Ухо – унутрашње ухо и *n. vestibulocochlearis*
21. Кости горњег екстремитета. Рука (мишићи, крвни судови, топографски предјели, живци)
22. Кости доњег екстремитета. Кости кичменог стуба. Кости грудног коша. Доњи екстремитет-мишићи крвни судови, живци топографски предјели.
23. Грудни кош (зидови. Мишићи, крвни судови, живци, грудна дупља.) Плућа и плућна марамица. Срце спољашња и унутрашња морфологија. Срчана кеса.

	<p>24. Средогруђе-подјела, границе и садржај појединих дијелова. Задњи медијастинум. Трбух (зидови, мишићи, апонеурозне творевине, слабе тачке, трбушна дупља, подјела)</p> <p>25. Јетра и желудац (топографски односи).Гуштерача, слезина, танко и дебело цријево(топографија).</p> <p>26. Ретроперитинеални простор-садржај, органи,крвни судови и живци.Карлица-подјелакарличне дупље, крвни судови и нерви.Мокраћна бешика ректум и анални канал.</p> <p>27. Мушки и женски полни органи. Medulla spinalis i medulla oblongata</p> <p>28. <i>Pons i cerebellum. Ventriculus quartus</i> (зидови и комуникације. <i>Mesencephalon</i> (границе, спољашњи изглед, грађа функција)</p> <p>29. <i>Diencephalon. Telencephalon</i></p> <p>30 Пuteви ЦНС- овојнице мозга и крвни судови мозга.</p>			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Милисављевић М. и сарадници	Клиничка анатомија. Типографик Плус, Београд	2004.		
Муцић Д, Вујашковић Г.	Глава и врат. Наука, Београд	2007.		
Маринковић С, Милисављевић М.	Неуроанатомија. Типографик Плус, Београд	2001.		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Милисављевић М. и сарадници	Атлас дисекције човека. Датастатус, Београд	2011.		
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		10	10%
	семинарски рад		10	10%
	колоквијум		30	30%
	Завршни испит			
	практични		10	10%
	усмени		40	40%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	I година студија				
Пун назив предмета	ОПШТА И ОРАЛНА ХИСТОЛОГИЈА И ЕМБРИОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за претклиничке предмете, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-002-1; СТ-04-1-002-2	обавезан	I,II	10			
Наставник/ -ци	проф др Иван Николић, редовни професор; проф др Златибор Анђелковић, редовни професор; доц. др Милица Лабудовић, доцент					
Сарадник/ -ци	мр сц. др Јелена Владичић- Машић, виши асистент; др Драгана Николић, виши асистент; др. Снежана Зечевић, асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S_o^2		
П	В	СП	П	В	СП	S_o
2	2	0	2*15*1,5	2*15*1,5	0*15*1,5	1,5
2	2	0	2*15*1,5	2*15*1,5	0*15*1,5	1,5
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 2*15 + 0*15 = 60 2*15 + 2*15 + 0*15 = 60			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1,5+2*15*1,5+0*15*1,5=90 2*15*1,5+2*15*1,5+0*15*1,5= 90			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 120 + 180= 300 сати						
Исходи учења	<ol style="list-style-type: none"> 1. Познавање нормалне грађе ћелија, ткива и органа, на свјетлосном микроскопу и на нивоу електронске микроскопије, посебно органа и ткива усне дупље. 2. Разумјевања повезаности између морфологије и функције, ћелија, ткива и органа 3. Савладавања техника микроскопирања хистолошких препарата у циљу изучавања нормалне грађе ткива и органа 4. Добијање информација о клиничком значају појединих хистолошких структура 					
Условљеност	Нема условљености					
Наставне методе	Предавања, вјежбе, семинари, колоквијуми.....					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: <ol style="list-style-type: none"> 1. Уводни час 2. Модификације ћелијске мембране 3. Једро: 4. Епително ткиво 5. Везивно ткиво 6. Класификација везивног ткива 7. Хрскавица 8. Крв 9. Мишићно ткиво 10. Нервно ткиво 11. Нервни систем 12. Кардиоваскуларни и лимфни васкуларни систем 13. Имуни систем и лимфни органи. 14. Ендокрини систем 15. Респираторни систем 16. Дигестивни систем 17. Гастроинтестинални тракт 					

² Коефицијент студентског оптерећења S_o се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_o = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ h} = \text{ h}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

18. Јетра
19. Уринарни систем.
20. Око. Очна јабучица
21. Кожа. Епидермис
22. Мушки репродуктивни систем
23. Женски репродуктивни систем
24. Општа ембриологија.
25. Ембрионални период развоја
26. Орална хистологија.
27. Зуби
28. Пулпо-дентински комплекс. Зубна пулпа
29. Периодонцијум – периодонтални лигамент
30. Развој зуба

Вјежбе

1. Микроскопирање: делови микроскопа, рад на микроскопу.
2. Облици једара (размаз периферне крви: округло, бисагасто, сегментовано, бубрежасто); инклузије (гликоген у јетри).
3. Ултраструктура ћелије.
4. Епително ткиво
5. Псеудослојевит дворедан и троредан епител, уротел.
6. Плочасти слојевити епител са орожавањем, плочасти слојевити епител без орожавања, егзокрина и ендокрина жлезда (панкреас).
7. Везивно ткиво
8. Еластично везивно ткиво, фиброзно (регуларни и ирегуларно) везивно ткиво, масно (жуто и мрко) ткиво.
9. Хијалина хрскавица, еластична хрскавица, кост, ендесмално и енхондрално окоштавање.
10. Крв: размаз периферне крви.
11. Мишићно ткиво: скелетно (на уздужном и попречном пресеку), срчано и глатко мишићно ткиво.
12. Нервни систем: велики мозак, мали мозак, кичмена мождина.
13. Спинални ганглион, вегетативни ганглион, периферни нерв, Фатер-Пачинијев корпускул.
14. Кардиоваскуларни систем: артерија еластичног типа; артерија мишићног типа и вена.
15. Имуни систем: тимус, лимфни чвор, слезина, непчани крајник.
16. Ендокрини систем: хипофиза, тиреоидеа, надбубрежна жлезда.
17. Респираторни систем: епиглотис, трахеја, плућа.
18. Дигестивни систем: серозна, мукозна и серомукозна пљувачна жлезда.
19. Језик, меко непце, једњак.
20. Желудац, танко црево (дуоденум), колон.
21. Јетра, панкреас
22. Око: корнеа. Кожа.
23. Мушки репродуктивни систем: тестис. Женски репродуктивни систем: јајник, материца.
24. Ембриологија: ембрион.
25. Орална хистологија. Обнова препарата: пљувачне жлезде, меко непце, језик; усна.
26. Зуб: Глеђ, пулпа, дентин
27. Цемент, периодонтални лигамент, гингива.
28. Орална ембриологија:
29. Развој зуба: ламина денталис, стадијум пупољка, стадијум капе и стадијум звона.
30. Семинар: матичне ћелије зуба.

Обавезна литература

Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
Лачковић Н. Николић И, Тодорович В.	Основна и орална хистологија и ембриологија, Дата статус, Београд	2012	
Ранчић Г, Николић И	Практикум за вјежбе из хистологије и ембриологије, Ниш	2010	

Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
		присуство предавањима/ вјежбама	14	14%
		семинарски рад	6	6%
		колоквијум	30	30%
	Завршни испит			
		тест	10	10%
		практични	10	10%
		усмени	30	30%
	УКУПНО	100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	I година студија				
Пун назив предмета	БИОЛОГИЈА ЋЕЛИЈЕ И ХУМАНА ГЕНЕТИКА					
Катедра	Катедра за претклиничке предмете, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-003-1	обавезан	I	5			
Наставник/ -ци	проф. др Милан Кулић, ванредни професор					
Сарадник/ -ци	ма Николина Елез-Бурњаковић, виши асистент,					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S_0^3		
П	В	СП	П	В	СП	S_0
2	2	0	2*15*1,5	2*15*1,5	0*15*1,5	1,5
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 2*15 + 0*15 = 60			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1,5 + 2*15*1,5 + 0*15*1,5 = 90			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 60 + 90 = 150 сати семестрално						
Исходи учења	1. Познавање организација и функција ћелије на молекуларном нивоу, што ће олакшати разумијевања патолошких процеса као узрока болести са чиме се студенти срећу на другим предметима током студија. 2. Стицање основних знања из хумане генетике и примјена стечених знања у осталим медицинским дисциплинама у току студија.					
Условљеност	Нема услова за пријављивање и слушање предмета					
Наставне методе	Предавања, вјежбе, семинари и консултације					
Садржај предмета по седмицама	Предавања 1. Еволуција ћелије. Хемијски састав ћелије (биолошки важни хемијски елементи, вода и органске молекуле). 2. Организација ћелије еукариота. Транспорт кроз ћелијске мембране. 3. Ензими и живи системи. Ћелијско дисање. Митохондрије-синтеза АТП-а. 4. Интеракција између ћелија и њиховог окружења-основни молекули екстрацелуларног матрикса. Молекуларни аспекти ћелијске смрти-апоптоза. 5. Насљедни материјал. Нуклеинске киселине. Грађа ДНК и РНК. Проток информације у ћелији. 6. Репликација ДНК молекула. Транскрипција. Обрада примарног транскрипта. Генетски код. 7. Транслација. Регулација активности гена. Регулација активности гена на нивоу ДНК. Регулација активности гена на нивоу транскрипције и транслације. Хромозоми, хемијски састав и грађа. Методе и анализе и бојење хромозома. Хумани геном. 8. Ћелијски циклус (фактори контроле) и ћелијске популације. Гаметогенеза. 9. Генетска детерминација пола. Развој и репродукција гонада. Диференцијација полних одвода. Поремећаји развоја пола. Генске мутације. Механизми настанка мутација. Мутагени агенси. 10. Рекомбинације. Кросинговер. Механизми репарације ДНК. Болести изазване поремећајем механизма репарације. 11. Промјене у броју хромозома. Анеуплоидије и полиплоидије. Учесталост хромозомских аберација. Индикације за анализу кариотипа. 12. Промјене у структури хромозома. Делације. Дупликације. Ринг хромозом. Изохромозом.					

³ Коефицијент студентског оптерећења S_0 се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_0 = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ h} = \text{ h}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	<p>Инверзије и транслокације.</p> <p>13. Насљеђивање код човјека. Моногенско насљеђивање. Кодоминантно насљеђивање. Мултифакторско насљеђивање. Митохондријално насљеђивање. Родословна стабла. Генетско савјетовање и превенција наследних болести.</p> <p>14. Генетика рака. Карактеристике малигне ћелије. Генетске промјене током канцерогенезе. Фактори средине и канцерогенеза. Рак као мултифакторијална болест. Генетика старења. Биолошке теорије старења. Системске теорије старења. Ћелијске теорије старења. Генетске основе старења.</p> <p>15. Популациона генетика. Учесталост генских алела. Панмиксија, инбридинг и аутбридинг. Генетско инжењерство. Клонирање ДНК. Хибридизација нуклеинских киселина. Секвенционирање ДНК. Генска терапија. Молекуларни маркери у хуманој генетици.</p> <p>Вјежбе</p> <p>1. Увод у микроскопирање (микроскопирање). Прокариотска и еукариотска ћелија (цртање, анимације)</p> <p>2. Ћелијска мембрана и мембранске органеле (цртање, анимације). Немембранске органеле (цртање, анимације)</p> <p>3. Молекуларна генетика (цртање, задаци). Кариотип</p> <p>4. Барово тијело (израда препарата). Семинарски радови</p> <p>5. Митоза (анимација, посматрање препарата). Мејоза (анимација, цртање)</p> <p>6. Гаметогенеза (посматрање препарата, цртање).</p> <p>7. Нумеричке аберације полних хромозома (задаци). Нумеричке аберације аутозома (задаци)</p> <p>8. Структурне аберације (задаци). Менделови закони насљеђивања (задаци).</p> <p>9. Интеракција гена (задаци). Полно везано насљеђивање (задаци)</p> <p>10. Родослов (задаци). Популациона генетика (задаци)</p> <p>11. Методе молекуларне генетике: ДНК лабораторија (рад у лабораторији). Изолација ДНК (рад у лабораторији)</p> <p>12. Провјера квалитета и квантитета ДНК (рад у лабораторији). ПЛР – полимеразна ланчана реакција (рад у лабораторији)</p> <p>13. Секвенционирање. Семинарски радови. Примјена генетике у другим областима</p> <p>14. Примјена генетике у другим областима</p> <p>15. Примјена генетике у другим областима.</p>		
Обавезна литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
Вукосава Диклић, Марија Косановић, Јованка Николић, Смиљка Дукић,	<i>Биологија са хуманом генетиком</i> , Медицинске комуникације Београд, ISBN 86-493-0017-0	1997.	
Милан Кулић, Зоран Станимировић, Нинослав Ћелић, Митар Новаковић	<i>Хумана генетика</i> , Медицински факултет Фоча ISBN 978-99955-657-2-5	2010.	
Допунска литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
Драган Нинковић	<i>Медицинска генетика</i> , ХЕКТОР принт- Земун	2007.	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента	Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе		
	присуство предавањима/ вјежбама	10	10%
	тест	20	20%
	семинарски рад	10	10%
	колоквијум	10	10%
	Завршни испит		
усмени	50	50%	
УКУПНО		100	100 %
Датум овјере	03.11.2016.год		

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	I година студија				
Пун назив предмета	БИОМЕДИЦИНСКА ИНФОРМАТИКА И СТАТИСТИКА					
Катедра	Катедра за примарну здравствену заштиту и јавно здравство, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-004-1	обавезан	I	4			
Наставник/ -ци	доц. др Наташа Милић, доцент					
Сарадник/ -ци	мр Срђан Машић, виши асистент,					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁴		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	2	0	1*15*1,67	2*15*1,67	0*15*1,67	1,67
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 2*15 + 0*15 = 45			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1,67+ 2*15*1,67+ 0*15*1,67= 75,15			
Укупно оптерећењепредмета (наставно + студентско): 45 + 75 = 120 сати семестрално						
Исходи учења	Овладавање знањима и вјештинама креирања и прикупљања медицинских података, анализе и доношења закључака, генерисања, преноса, чувања и коришћења информација у циљу рјешавања здравствених проблема. Знање стечено у току наставе омогућава доктору стоматологије да буде активни учесник у информатизацији здравственог система, да евалуира сопствени рад на основу података и информација добијених из праксе, и за учење (посебно стално медицинско усавршавање). Стечена знања и вјештине се користе у свим стоматолошким дисциплинама у току и по завршетку студија.					
Условљеност	-					
Наставне методе	Настава под надзором састоји се од предавања, семинара, студија случаја и вјежби (који укључују и групне дискусије предефинисаних садржаја, демонстрацију различитих алата и софтвера, и коришћење онлајн ресурса (чланака, књига, база података)), консултација и испита.					
Садржај предмета по седмицама	Предавања 1. Увод у медицинску статистику, Основни статистички појмови, Сређивање података 2. Статистичко описивање података 3. Вероватноћа и расподеле вероватноћа 4. Популација и узорак 5. Оцењивање популационих параметара и величина узорка 6. Тестирање хипотеза о популационим просечним вредностима и пропорцијама 7. Тестирање хипотеза о учесталостима 8. Тестирање хипотеза о ранговима 9. Корелација 10. Регресија 11. Подаци, информације и знање 12. Претраживање библиографских база података 13. Неформално и формално одлучивање у медицини, Дијагностички тестови 14. Медицинско одлучивања-избор третмана и терапије 15. Здравствени информациони систем, Електронска здравствена документација Вјежбе					

⁴ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	1. Сређивање података 2. Статистичко описивање података 3. Вероватноћа и расподеле вероватноћа 4. Популација и узорак 5. Оцењивање популационих параметара и величина узорка 6. Тестирање хипотеза о популационим просечним вредностима и пропорцијама 7. Тестирање хипотеза о учесталостима 8. Тестирање хипотеза о ранговима 9. Корелација 10. Регресија 11. Подаци, информације и знање 12. Претраживање библиографских база података 13. Неформално и формално одлучивање у медицини, Дијагностички тестови 14. Медицинско одлучивања-избор третмана и терапије 15. Здравствени информациони систем, Електронска здравствена документација			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
С. Јаношевић, Р. Дотлић, Ј. Маринковић	Медицинска статистика, Медицински факултет Београд	2013	/	
Милић Н, Станисављевић Д, Трајковић Г, Букумирић З, Миличић Б, Гајић М, Машић С.	Биомедицинска информатика, Медицински факултет Фоча	2016		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Ерић Маринковић Ј, Коцев Н	Медицинска информатика. Доступно на http://www.mfub.bg.ac.rs/dotAsset/38236.pdf			
Ерић Маринковић Ј, Симић С, Божовић З, Дачић М и Коцев Н.	Мали речник информатике у медицини и здравству. Доступно на: http://www.mfub.bg.ac.rs/dotAsset/38234.pdf			
Обавезе, облици провјере знања и оцењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		25	25%
	семинарски рад		10	10%
	колоквијум		15	15%
	Завршни испит			
	практично рјешавање проблема		20	20%
тест		30	30%	
УКУПНО		100	100 %	
Web страница	http://infostat.mf-foca.edu.ba/index.php/stomatologija/biomedicinska-informatika-i-statistika			
Датум оvjере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	I година студија				
Пун назив предмета	ДЕНТАЛНА АНАТОМИЈА					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-005-1	обавезан	I	5			
Наставник/ -ци	проф. др Недељка Ивковић, ванредни професор; доц. др Никола Стојановић, доцент; доц. др Смиљка Цицмил, доцент					
Сарадник/ -ци	др сц. Ирена Младеновић, виши асистент; др сц. Јелена Ерић, виши асистент; мр сц. др Зорица Стојановић, виши асистент; мр сц. др Огњенка Јањић -Павловић, виши асистент; мр сц. др Ђорђе Божовић, виши асистент; мр др Михаел Станојевић, виши асистент; др Дијана Поповић -Грубач, виши асистент;					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁵		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	3	0	1*15*1.5	3*15*1.5	0*15*1.5	1.5
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 3*15 + 0*15 = 60			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1.5 + 3*15*1.5 + 0*15*1.5 = 90			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 60 + 90 = 150 сати семестрално						
Исходи учења	<ol style="list-style-type: none"> 1. да препозна атрибуте хумане дентиције 2. да препозна облик зуба различитих класа хумане дентиције. 3. да разликује млијечну и сталну дентицију 4. разумије процесе раста и развоја зуба 					
Условљеност	Условљеност за слушање - нема Условљеност за полагање - положени испити из II године студија Условљеност за ојеру предмета (стицање права на потпис) - обавезно присуство настави и вјежбама у складу са Правилником студирања на I циклусу студија Универзитета у Источном Сарајеву. Обавезна ојера сваке вјежбе појединачно. Да би стекао право на ојеру предмета (потпис), студент у току школске године мора да оствари минимум 30 бодова за излазак на испит					
Наставне методе	Предавања, вјежбе					
Садржај предмета по седмицама	Предавања : <ol style="list-style-type: none"> 1. Увод у морфологију зуба, стоматогнатни систем 2. Квржично-гребенски комплекс и комплекс депресија на оклузалним површинама зуба 3. Класа сталних сјекутића 4. Класа сталних очњака 5. Класа премолара 6. Класа сталних молара 7. Атрибути типа доњих молара 8. Примарна дентиција 9. Анатомија зубне шупљине 10. Потпорна ткива зуба 11. Формирање дентиције (одонтогенеза) 12. Организованост зубика 13. Дефиниција, подјеле и улога квржица зуба 14. Међусобни однос денталних лукова 					

⁵ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	15. Компаративна дентална анатомија			
	Вјежбе : 1. Уводни час 2. Класа сталних сјекутића – моделовање круне горњег централног сјекутића у воску 3. Класа сталних сјекутића – моделовање круне доњег централног сјекутића у воску 4. Класа сталних очњака – моделовање круне горњег очњака у воску 5. Класа сталних очњака – моделовање круне доњег очњака у воску 6. Класа премолара – моделовање круне горњег првог премолара у воску 7. Класа премолара – моделовање круне горњег другог премолара у воску 8. Класа премолара – моделовање круне доњег првог премолара у воску 9-10.Класа сталних молара – моделовање круне горњег првог молара у воску 11-12.Класа сталних молара – моделовање круне доњег првог молара у воску 13-14 Класа сталних молара – моделовање круне доњег другог молара у воску			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Проф .др Жељко Мартиновић	Књига „ОСНОВИ ДЕНТАЛНЕ МОРФОЛОГИЈЕ“ МАГЕНТА ЗИ“, БЕОГРАД ,	1997.		
Проф.др Жељко Мартиновић Раде Живковић.	Практикум „ОСНОВИ ДЕНТАЛНЕ МОРФОЛОГИЈЕ“ – Службени гласник, Београд ,	2002.		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		20	20 %
	колоквијум 1 + 2		20	20 %
	мануелна спретност		5	5 %
	семинарски рад		5	5 %
	Завршни испит			
	тест		20	20%
усмени		30	30%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	I година студија				
Пун назив предмета	ОРАЛНА ХИГИЈЕНА					
Катедра	Катедра за дјечију и превентивну стоматологију са ортодонцијом, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-006-2	обавезан	II	5			
Наставник/ -ци	доц. др Драган Ивановић, доцент; доц. др Свјетлана Јанковић, доцент; доц. др Бојана Давидовић, доцент					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁶		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	2	1	1*15*1.5	2*15*1.5	1*15*1.5	1.5
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 2*15 + 1*15 = 60			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1.5 + 2*15*1.5 + 1*15*1.5 = 90			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 60+ 90 = 150 сати семестрално						
Исходи учења	Циљ предмета је да се студент упозна: 1. са сврхом и значајем редовног извођења оралне хигијене, 2. да се обучи да дијагностикује све меке наслаге у усној дупљи. 3. да се упозна са средствима која треба користити у отклањању исти. 4. оспособити студента за самостално извођење оралне хигијене код дјецe и одраслих пацијената.					
Условљеност						
Наставне методе	Предавања, вјежбе, семинарски рад, тестови					
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања</p> <ol style="list-style-type: none"> Увод у предмет орална хигијена (Значај, улога и могућности оралне хигијене у очувању оралног и општег здравља појединца и цијеле популације). Орални биофилм и друге меке наслаге на зубима. Мотивација и ремотивација пацијената за одржавање оралне хигијене. Чврсте зубне наслаге на зубима, методе за елиминацију супрагингивалног зубног каменца (ручни инструменти и ултразвучни апарати). Методе детекције и уклањање денталног плака (Откривање денталног плака бојењем органским бојама, Техника примјене еритрозин таблетама; начини уклањања денталног плака). Средства за одржавање оралне хигијене – основна средства (Четкице, интердентални конач, интердентални стимулатори, чачкалице, апарат са воденим млазом). Средства за одржавање оралне хигијене – помоћна средства (Пасте за зубе: пасте са специјалном намјеном, профилатичке пасте, медицинске пасте; Улога пасти за зубе са флуоридима у спречавању појаве каријеса). Хемијска контрола денталног плака (Хемиопрофилатичка средства у спречавању акумулације денталног плака; Врсте, механизам дејства). Технике прања зуба (Вибрационе технике: Басова, Чартерсова, Стиллманова; ротационе технике прања зуба по Фонесу; Клизна метода прања зуба; Физиолошка метода). Методе обуке прања зуба. Остали фактори од којих зависи орална хигијена (Доба живота, стање зуба, присуство надокнада конзервативних и протетских, Ортодонтски статус, Присуство општих обољења са 					

⁶ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	<p>манифестацијама у усниј дупљи).</p> <p>12. Орална хигијена код трудница, пацијената високог ризика и пацијената са посебним потребама.</p> <p>13. Индекси оралне хигијене (Објективна процјена стања оралне хигијене примјеном одговарајућих индекса.</p> <p>14. Обука пацијената са протетским радовима, ортодонтским апаратима, ендосеалним имплантима и супраструктурама за одржавање оралне хигијене.</p> <p>15. Одржавање оралне хигијене у хоспитализованих болесника и болесника медицинског ризика.</p> <p>Вјежбе</p> <p>1. Уводне вјежбе. Основи за извођење оралне хигијене.</p> <p>2. Анамнеза и клинички преглед. Радно мјесто-стоматолошка столица, физиолошки положај пацијента.</p> <p>3. Радни положај стоматолога. Правилно коришћење стоматолошке сонде и огледалца, фиксација лијеве и десне руке при прегледу пацијента.</p> <p>4. Основни стоматолошки преглед. Попуњавање стоматолошког прегледа.</p> <p>5. Примјена основних средстава за одржавање оралне хигијене (основна средства: четкица за зубе, интердентални конач, интердентални стимулатори, траке за полирање, чачкалице, апарат са воденим млазом).</p> <p>6. Примјена помоћних средстава за одржавање оралне хигијене (помоћна средства: пасте за зубе, средства за откривање денталног плака, хемиопротективна средства).</p> <p>7. Тест 1.</p> <p>8. Технике прања зуба (Готлиб-Орбан-Кирерова метода, Хоризонтална метода, Вертикална метода).</p> <p>9. Технике прања зуба (Стилманова метода, Вибрациона метода по Чартерсу, Ротациона метода по Фонесу, Физиолошке методе по Смитху и Белу).</p> <p>10. Методе детекције и уклањања денталног плака (хемијска контрола ДП, уклањање ДП машинским путем користећи профилатичке пасте).</p> <p>11. Ручни инструменти за уклањање зубног каменца. Ултразвучни инструменти за уклањање чврстих супрагингивалних зубних наслага.</p> <p>12. Индекси оралне хигијене (Грин-Вермилионов индекс меких наслага, Плак индекс по Силнесу и Лоеу, Гринов индекс зубног каменца, Гринов индекс субгингивалних конкремената) објективна процјена стања оралне хигијене помоћу различитих индекса.</p> <p>13. Контролни преглед. Учење технике прања зуба. Редовност, учесталост и дужина одржавања оралне хигијене.</p> <p>14. Мотивација и мотивациони принципи. Мотивација пацијента да редовно и правилно одржавају оралну хигијену.</p> <p>15. Тест 2.</p>			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Вуловић, М. и сар.	Превентивна стоматологија. Елит Медица, Драслар партнер, Београд.	2005.	63-71; 205-213; 267-293; 300-311; 365-368.	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Димитријевић, Б. и сар.	Клиничка пародонтологија. Завод за уџбенике, Београд.	2011.	134-145.	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		20	20%
	Тест I+II		20	20%
	семинарски рад		10	10%
	Завршни испит			
	тест		2	2%
усмени		48	48%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	I година студија				
Пун назив предмета	ОПШТА И ОРАЛНА БИОХЕМИЈА					
Катедра	Катедра за претклиничке предмете, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-007-2	обавезан	II	8			
Наставник/ -ци	проф. др Јадранка Куљанин-Јаковљевић, ванредни професор; проф. др Дијана Мирић, редовни професор; проф. др Бојана Кисић, ванредни професор					
Сарадник/ -ци	мр сц. др Драгана Пухало-Сладоје, виши асистент; мр фармације Драгана Павловић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S_o^7		
П	В	СП	П	В	СП	S_o
4	2	0	4*15*1.66	2*15*1.66	0*15*1.66	1.66
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 4*15 + 2*15 + 0*15 = 90			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 4*15*1.66 + 2*15*1.66 + 0*15*1.66 = 150			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 90+150=240 сати семестрално						
Исходи учења	<ol style="list-style-type: none"> одреди врсту болесниског материјала примени принципе рационалне употребе лабораторијских метода овлада вештинама лабораторијске праксе примени базично знање из хемије и биохемије у клиничкој медицини 					
Условљеност	нема условљености					
Наставне методе	предавања, лабораторијске вежбе, семинарски радови					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: <ol style="list-style-type: none"> Увод. Електронска структура атома. Хемијске везе и типови. Међумолекулске везе, Вендервалсове везе. Водонична веза и њена важност за биолошки важна једињења. Комплексна једињења: структура комплекса и њихов бихемијски значај. Периодни систем елемената. Вода: Структура, физичке и хемијске особине воде. Водени раствори. Структура биомолекула као последица интеракције са водом. Раствори електролита и неелектролита. Класификација раствора. Колоидни раствори. Осмоза Хемијске реакције врсте. Основа термодинамичких промена при реакцијама у живим системима. Закони термодинамике. Енергетске промене у живим системима. Биоенергетика, везе богате енергијом. Оксидо-редукција. Биолошки редокс системи. Енергија активације. Катализатори. Хемијска кинетика: хомогени и хетерогени системи. Енергија активације. Хемијска равнотежа. Електролити: јаки и слаби. Пuffers дефиниција и механизам деловања Ензими: дефиниција, структура; сличности и разлике са неоргански катализаторима. Механизам ензимске катализе. Активно место ензима. Фактори који утичу на активност ензима. Кинетика ензимске активности. Апостеријски ензими. Активатори и инхибитори ензима. Мултипли облици ензима. Регулација активности ензима. Мултиензимски системи. Класификација и номенклатура ензима. Коензими. Витамини: опште особине и подела. Хидросолубилни витамини: структура, метаболичке 					

⁷ Коефицијент студентског оптерећења S_o се рачуна на следећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_o = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ h} = \text{ h}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	<p>улоге и нутритивни извори. Хипо и авитаминозе хидросолубилних витамина. Липосолубилни витамини: структура, метаболичке улоге и нутритивни извори. Хипо и хипервитаминозе липосолубилних витамина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Биолошке оксидације и респираторни ланац митохондрија. Биолошка оксидација. Оксидациона стања јона гвожђа. Организација респираторног ланца митохондрија. Механизам оксидативне фосфорилације. Транспорт материје кроз митохондријалне мембране. Инхибитори респираторног ланца. Слободни радикали кисеоника. 8. Угљени хидрати: разлагање и ресорпција угљених хидрата. Гликолиза. Катаболизам фруктозе, галактозе и манозе. Хексозомонофосфатни пут. Оксидативна декарбоксилација пирувата. Циклус трикарбоксилних киселина Метаболизам гликогена. Глуконеогенеза. 9. Липиди: разлагање и ресорпција масти. Катаболизам глицерола и масних киселина. Бета оксидација масних киселина. Катаболизам ацетонских тела. Синтеза масних киселина. Синтеза триацилглицерола. Катаболизам холестерола. Катаболизам жучних киселина. Катаболизам фосфолипида. 10. Протеини: разлагање и ресорпција протеина. Разградња ткивних протеина. Катаболизам аминокиселина; трансаминација, оксидативна дезаминација, синтеза уреје; декарбоксилација аминокиселина. Катаболизам безазотних остатака аминокиселина. Катаболизам креатина и креатинина; Катаболизам глутатиона. 11. Хромопротеиди. Структура и функција хемоглобина и миоглобина. Синтеза хема. Катаболизам хемоглобина. Хипербилирубинемije. 12. Структура нуклеинских киселина. Нуклеинске базе, нуклеозиди и нуклеотиди. Катаболизам пуринских база. Катаболизам пиримидинских база. Структурна организација ДНК. Генска шифра еукариота. Структурне карактеристике РНК. Биохемијски аспекти транскрипције. Рибозоми. Синтеза полипептидног ланца. Посттранслациона модификација протеина. 13. Биохемија пљувачке: биохемијски састав пљувачке, муцини, гликопротеини. Саливарна амилаза. Лингвална липаза. Лизозими. Сијалопероксидаза. Лактоферин. Имуноглобулини. Антиоксидантни ензими пљувачке. Електролити пљувачке. Улоге и значај пљувачке. 14. Биохемија зубних ткива. Биохемијски састав зубне глеђи. Биохемијски састав дентина. Биохемијски састав зубног цемента. Биохемијски састав зубне пулпе. Стечена зубна пеликла, биохемијски састав, механизам настанка, значај. 15. Зубни плак, биохемијски састав, механизам настанка. Незрели и зрели зубни плак, биохемијске карактеристике. Метаболичка активност бактерија зубног плака. Биохемијски процеси у бактеријама зубног плака. Промене pH у зубном плаку. Однос зубног плака и оралне хомеостазе. Примене флуорида у превенцији зубног каријеса. Зубни каменац: биохемијски састав; механизам настанка. <p>Вјежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опште особине ензима. Кисела неензимска и ензимска хидролиза скроба. Испитивање услова дејства ензима: утицај концентрације ензима, концентрације супстрата, температуре, активатора и инхибитора, на примеру амилазе пљувачке и уреазе из сојиног брашна. 2. Ензими у ткивима и телесним течностима. Одређивање активности амилазе у серуму и урину. Одређивање активности алкалне фосфатазе у серуму. Доказивање присуства каталазе у крви. 3. Витамини. Доказивање присуства вит. А и Д у рибањем уљу. Реакција бакар ацетата на ниацин. Испитивање оксидо-редукционе способности витамина Ц. 4. Дигестија шећера. Ензимска хидролиза скроба амилазом пљувачке и идентификација продуката хидролизе. Фелинг-ова проба на моно-, ди- и полисахариде. Тимол проба на глукозу. 5. Одређивање концентрације глукозе у серуму ГОД-ПАП методом. 6. Дигестија протеина. Дејство пепсина и хлороводничне киселине на дигестију протеина. Испитивање дејства химозина на казеин млека. Биуретска проба. Молиш-ева проба. Цистеинска реакција. Ксантопротеинска реакција. Нинхидринска проба. 7. Протеини у телесним течностима. Одређивање укупних протеина крви. Одређивање концентрације албумина у серуму. 8. Непротеинска азотна једињења у телесним течностима. Одређивање концентрације
--	--

	<p>урее у серуму. Одређивање концентрације креатинина у серуму.</p> <p>9. Метаболизам масти и холестерола. Алкална хидролиза простих масти. Доказивање присуства масних киселина у хидролизату. Доказивање присуства незасићених масних киселина у уљу.</p> <p>10. Метаболизам масти. Доказивање утицаја липазе панкреаса на дигестију неутралних масти. Одређивање концентрације укупног холестерола серума.</p> <p>11. Хромопротеиди. Одређивање концентрације хемоглобина у крви. Одређивање концентрације целокупног и директног билирубина серума (по Малоу-Евелин-овој методи).</p> <p>12. Коагулација. Одређивање концентрације целокупног калцијума у серуму. Одређивање концентрације фибриногена у плазми. Одређивање времена рекалцификације плазме. Показивање утицаја калцијумових јона на формирање коагулума.</p> <p>13. Хлориди и пуфери серума. Одређивање концентрације хлорида у серуму. Одређивање концентрације неорганских фосфата у серуму. Испитивање пуферског капацитета серума и упоређивање са капацитетом депротеинисаног серума и капацитетом смеше неорганских пуфера. Одређивање концентрације бикарбоната у серуму.</p> <p>14. Биохемијско испитивање урина. Специфична густина урина. Електрохемијска реакција. Доказивање присуства редукујућих шећера у урину. Доказивање присуства неорганских фосфата у урину.</p> <p>15. Биохемијско испитивање урина. Доказивање присуства калцијума у урину. Доказивање присуства уробилиногена и уробилина у урину. Доказивање присуства билирубина у урину. Слободни и везани сулфати у урину. Доказивање присуства протеина у урину.</p>
--	--

Обавезна литература

Аутор/и		Година	Странице (од-до)
Проф. Др Ј. Куљанин Јаковљевић	Хемијски практикум, Медицински факултет Фоча	2013.	
Кораћевић Д, Бјелаковић Г, Ђорђевић В, Николић Ј, Павловић Д, Коцић Г.	БИОХЕМИЈА, Треће издање, Савремена администрација, Београд.	2006.	
Тодоровић Т.	Орална биохемија. Универзитет у Београду, Стоматолошки факултет, Београд	2004.	
Martin WD, Mayes P, Rodwell V, Granner D	ХАРПЕРОВ ПРЕГЛЕД БИОХЕМИЈЕ, друго издање, Савремена администрација, Београд,	1989.	
Мирић Д., Драгојевић М., Божовић Б	Практикум из биохемије за студенте медицине. Коминотраде, Краљево	2007	

Допунска литература

Аутор/и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)

Обавезе, облици провере знања и оцењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
		присуство предавањима	10	10%
		практична настава - вјежбе	20	20%
		колоквијуми	20	20%
	Завршни испит			
	тест из хемије	15	15%	
	практични	10	10%	

	усмени	25	25%
	УКУПНО	100	100 %
Датум овјере	03.11.2016.год		

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	I година студија				
Пун назив предмета	ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК I					
Катедра	Катедра за енглески језик и књижевност – Филозофски факултет Пале					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-008-1; СТ-04-1-008-2	обавезан	I, II	5			
Наставник/ -ци	Ма Јованка Тешановић, виши асистент; Снежана Вилотић, асистент; Ма Светлана Вуксановић, асистент					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁸		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	1	0	1*15*1.5	1*15*1.5	0*15*1.5	1,5
1	1	0	1*15*1.5	1*15*1.5	0*15*1.5	1,5
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15+1*15+0*15 = 30 1*15+1*15+0*15 = 30			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1.5+1*15*1.5+0*15*1.5=45 1*15*1.5+1*15*1.5+0*15*1.5=45			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 60+90=150 сати						
Исходи учења	Савладавањем овог предмета студент ће: 1. Познавати основе граматике енглеског језика, 2. Проширити вокабулар, 3. Развити језичке вјештине 4. Бити осposобљен за општу конверзацију на енглеском језику.					
Условљеност	Нема условљености					
Наставне методе	Интерактивна настава, теоријска настава.					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Introduction; Present Simple and Present Continuous Tense 2. Past Simple Tense 3. Past Continuous Tense 4. Past Perfect Tense 5. Revision of the Tenses 6. Pablo Picasso 7. Future Simple and Be Going to 8. My Kind of Holiday 9. Present Perfect Tense 10. Dream Jobs 11. Articles 12. Adjectives 13. Articles and Adjectives (revision) 14. Preparation for Test 1 15. Test 1 16. Passive Voice 17. Modals: Can 18. Modals: Must/Have to					

⁸ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h = ____ . Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

19. A Father and Daughter
20. Sequence of Tenses
21. Reported Speech: Statements and Commands
22. Reported Speech: Questions
23. How Well Do You know Your World?
24. Conditionals
25. Who Wants to Be a Millionaire?
26. Gerund and Infinitives
27. Participles
28. Prepositions of Place and Time; Relative Pronouns
29. Preparation for Test 2
30. Test 2

Вјежбе:

1. General Knowledge Quiz
2. Wonders of the Modern World
3. Get Happy
4. The Clown Doctor
5. Telling Tales
6. Ernest Hemingway; Talking about books and films
7. On the Move
8. Conversation
9. The World of Work
10. Dream Jobs
11. Quizzes, Translation
12. The World's Favourite Food
13. Collectors (listening and speaking)
14. Preparation for Test 1
15. Test 1
16. Exercises
17. How to Behave Abroad
18. Doing the Right Thing
19. The personality quiz: What type of person are you?
20. My Way
21. Go to Prison
22. A Stranger in Town; The Wedding
23. Debating; Games
24. Just Imagine!- conditionals practice
25. Charity Appeals- listening; Role-play
26. I Just Love It
27. A Big Name in Hollywood
28. My Favourite Room
29. Preparation for Test 2
30. Test 2

Обавезна литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
Liz and John Soars	<i>New Headway</i> - Intermediate Student's Book Oxford University Press	2003	
Допунска литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
Обавезе, облици провјере знања и	Врста евалуације рада студента	Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе		

оцењивање	присуство предавањима/ вјежбама	20	20%
	тест/ колоквијум	30	30%
	Завршни испит		
	усмени	50	50%
	УКУПНО	100	100 %
Датум овјере	03.11.2016.год		

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	I година студија				
Пун назив предмета	МЕДИЦИНСКА ТЕРМИНОЛОГИЈА И ЛАТИНСКИ ЈЕЗИК					
Катедра	Катедра за историју, Филозофски факултет Пале					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-02-009-1	изборни	I	1			
Наставник/ -ци	Маријана Млађеновић, наставник страног језика и вјештина					
Сарадник/ -ци	-					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)			Коефицијент студентског оптерећења S₀⁹	
П	В	СП	П	В	СП	S₀
0	1	0	0*15*1	1*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 0*15 + 1*15 + 0*15 = 15			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 0*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 15			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 15 + 15 = 30 сати семестрално						
Исходи учења	<ol style="list-style-type: none"> 1. Савлађивање основа латинске граматике ради читања и коришћења стручне медицинске литературе 2. Усвајање стручне терминологије 3. Оспособљавање за примену усвојених знања у рецептури 4. Оспособљавање за примену усвојених знања у писању дијагнозе 					
Условљеност	Нема условљености за слушање овог предмета					
Наставне методе	Предавања, вјежбања. Учење и израда домаћих задатака. Консултације.					
Садржај предмета по седмицама	Вјежбе: <ol style="list-style-type: none"> 1. Историјски развој латинског језика . Важност проучавања латинског језика у области медицине и стоматологије 2. Именице и придеви прве деκлинације. Индикатив презента актива глагола све четири конјугације. Стручна терминологија. 3. Именице и придеви друге деκлинације. Предлози. Императив презента. Стручна терминологија. 4. Именице треће деκлинације (сугласничке основе). Прилози. Стручна терминологија. 5. Именице треће деκлинације (вокалске основе). Стручна терминологија. 6. Придеви треће деκлинације. Изузеци треће деκлинације. Стручна терминологија. 7. Конјунктив презента актива. Стручна терминологија. 8. Партицип презента актива. Стручна терминологија. 9. Деκлинација грчких именица. Стручна терминологија. 10. Именице четврте деκлинације. Стручна терминологија. 11. Именице пете деκлинације. Стручна терминологија. 12. Основни и редни бројеви. Односно упитна заменица qui, quae, quod. Герундив 13. Компарација придева. Компарација прилога. 14. Индикатив и конјунктив презента пасива. Показне заменице ille, illa, illud. 15. Колоквијум 					
Обавезна литература						
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)			
Вера Марковић	Латински језик за студенте медицине, Београд: Медицински факултет	2012				

⁹ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

Миодраг Одавић	Енциклопедијски латинско српски медицински речник, Београд: Просвета	2002		
Бојана ШијачкиМаневић	Граматика латинског језика, Београд: Завод за уџбенике	2009		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Оливера Гемаљевић	Латински језик: за први разред медицинске, ветеринарске и пољопривредне школе, Графипроф, Београд	2011	3-167	
Радмила Поповић	Латински језик за II разред медицинске, ветеринарске и пољопривредне школе, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства	1998	5-140	
Радмила Матић-Славко Матић	Медицинска терминологија – латински језик за студенте медицине, Београд: Елитмедица	2006		
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		10	10%
	тест/ колоквијум		40	40%
	Завршни испит			
	усмени		50	50%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет		
	Студијски програм: стоматологија		
	Интегрисане академске студије	I година студија	
Пун назив предмета	ХЕМИЈА У МЕДИЦИНИ		
Катедра	Катедра за предклиничке предмете, Медицински факултет у Фочи		
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS
СТ-04-2-010-2	изборни	II	1
Наставник/ -ци	проф. Др Јадранка Куљанин-Јаковљевић, ванредни професор		
Сарадник/ -ци			
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)	Коефицијент студентског оптерећења S_o¹⁰
П	В	СП	П
1	0	0	1*15*1
			0*15*1
			0*15*1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) $1*15 + 0*15 + 0*15 = 15$		укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) $1*15*1 + 0*15*1 + 0*15*1 = 15$	
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско сати семестрално): $15+15= 30$ сати семестрално			
Исходи учења	1. разумевање хемијских појмова и хемијских реакција представља основу за праћење наставног процеса хемије, односно плана и програма из биохемије.		
Условљеност	нема условљености		
Наставне методе	предавања		
Садржај предмета по седмицама	Предавања: <ol style="list-style-type: none"> Хемијске везе и типови. Међумолекулске везе, Вендервалсове везе. Водонична веза и њена важност за биолошку важна једињења. Комплексна једињења: структура комплекса и њихов биохемијски значај..... Водени раствори. Раствори електролита и неелектролита. Класификација раствора. Колоидни раствори. Осмоза Хемијске реакције врсте. Основа термодинамичких промена при реакцијама у живим системима. Закони термодинамике. Оксидо-редукција. Биолошки редокс системи Хемијска кинетика: хомогени и хетерогени системи Енергија активације. Катализатори Хемија слободних радикала Хемијска равнотежа. Електролити: јаки и слаби Пуфери дефиниција и механизам деловања Угљоводници: Подела изомери и подела изомера. Ароматски и хетероциклични угљоводници..... Полимери и полимеризација.. Тиоли Полиоли; гликол и глицерин Једињења са алдехидном и кето групом. Угљенихидрати, Масне киселине дефиниција и подела Амино киселине и подела. Пептидна веза и протеини. Подела и структура протеина. Примарна, секундарна терцијарна и квартерна... 		
Обавезна литература			
Аутор/ и	Година	Странице (од-до)	
Проф. Др Ј. Куљанин Јаковљевић	2013	Хемијски практикум	

¹⁰ Коефицијент студентског оптерећења S_o се рачуна на следећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_o = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ }.$ Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима / вјежбама		25	25%
	тест/колоквијум		25	25%
	Завршни испит			
	тест		50	50%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	I година студија				
Пун назив предмета	БИОФИЗИКА У СТОМАТОЛОГИЈИ					
Катедра	Катедра за претклиничке предмете, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-011-2	изборни	II	1			
Наставник/ -ци	проф.др Милан Ковачевић, ванредни професор					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)			Коефицијент студентског оптерећења S₀	
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	0	0	1*15*1	0*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 0*15 + 0*15 = 15			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1 + 0*15*1 + 0*15*1 = 15			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 15 + 15 = 30 сати семестрално						
Исходи учења	1. Стицање елементарних сазнања из биомеханике као основе за примену у моделовању у стоматологији. 2. Стицање оперативних сазнања да студенти самостално проналазе, читају и разумеју најновије стручне и научне радове из биомеханике вилице.					
Условљеност	Нема услова					
Наставне методе	Предавања и семинарски радови					
Биомеханика у садржају предмета по седмицама	Предавања: 1. Биомеханика локомоторног система човека 2. Биомеханика кардиоваскуларног система 3. Статика 4. Биомеханика вилице 5-6. Термодинамика људског организма 7-8. Транспортни процеси у људском организму 9-10. Биоелектрични процеси у људском организму 11-12. Биоакустика 13-14. Светлост у медицини – физика ока и виђења 15. Семинари					
Обавезна литература						
Аутор/ и		Назив публикације, издавач		Година	Странице (од-до)	
С. Станковић		Физика људског организма, ПМФ Нови Сад		2006		
Г. Поповић		Статика (скрипта)				
Допунска литература						
Аутор/ и		Назив публикације, издавач		Година	Странице (од-до)	
P.I. Herman		Physic soft he human body, Springer-Verlag, Berlin Heidelberg		2007		
Обавезе, облици провере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента			Бодови	Процент	
	Предиспитне обавезе					
	присуство предавањима/ вјежбама					
	семинарски рад			50	50%	
Завршни испит						
			усмени	50	50%	

	УКУПНО	100	100 %
Датум овјере	03.11.2016.год		

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	I година студија				
Пун назив предмета	УВОД У СТОМАТОЛОГИЈУ					
Катедра	Катедра за дјечију и превентивну стоматологију са ортодонцијом, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-012-2	изборни	II	1			
Наставник/ -ци	доц. др Драган Ивановић, доцент; доц. др Свјетлана Јанковић, доцент; доц. др Бојана Давидовић, доцент					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀¹¹		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	0	0	1*15*1	0*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 0*15 + 0*15 = 15			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1 + 0*15*1 + 0*15*1 = 15			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 15 + 15 = 30 сати семестрално						
Исходи учења	Након одслушане наставе студент ће се упознати са: 1. принципима образовања стоматолога, 2. дефиницијом здравља и болести, као и основним симптомима и знацима болести, 3. еутаназијом и моралним обавезама љекара, 4. медицином старог и средњег вијека, 5. историјским развојем појединих стоматолошких дисциплина, као и стоматологијом савременог доба.					
Условљеност	Обавезно присуство предавањима					
Наставне методе	предавања					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Медицина и стоматологија (дефиниција и подјела). Стоматологија као животни позив. Принципи образовања стоматолога. 2. Здравље и болест. Клинички симптоми и знаци болести, ток болести, дијагноза, прогноза и терапија болести. Епидемије-масовне појаве болести. 3. Љекарска етика и љекарска дентологија. Развој етичке свијести љекара кроз историју медицине. Љекарске заклетве. Кодекси љекарске етике. 4. Организација стоматолошке службе. Задачи љекара стоматолога, задаци зубног асистента, задаци зубног техничара. Тимски рад у стоматологији. Љекарска тајна. 5. Еутаназија. Експеримент у медицини. Биолошки и терапијски експеримент на човјеку. Хелсиншка декларација. 6. Моралне обавезе љекара према болеснику. Етички став љекара према болесницима на хирургији, психијатрији, стоматологији, према хендикепираној особи, болесном дјетету. 7. Научна документација и информација у стоматологији. Извори информација. Цитирање и навођење стручне и научне литературе. 8. Медицинско право. Грешке у медицини. Кривична одговорност здравствених радника. Судскомедицинско вјештачење 9. Етностоматологија. Народна знања о њези и лијечењу зуба. Народни љекари-зубари. 10. Медицина старог вијека (Вавилон, Египат, Персија, Индија, Кина и Јапан). Медицина и зубна медицина Астека, Инка и Маја.					

¹¹ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	<p>11. Медицина раног средњег вијека (Арапска и манастирска хришћанска медицина). Оснивање првих медицинских факултета (Болоња 1158).</p> <p>12. Грчка медицина. Почети грчке медицине. Хипократ и његово доба. Грчка медицина после Хипократа. Етрурска зубна медицина. Римска медицина и зубна медицина. Галеново доба.</p> <p>13. Српска средњовјековна медицина. Оснивање првих болница. Хиландарски кодекс. Стање медицине и стоматологије у XVII, XVIII и XIX вијеку.</p> <p>14. Развој оралне хирургије, развој конзервативне терапије зуба, развој стоматолошке протетике, развој ортодонције и имплантата.</p> <p>15. Важна открића у стоматологији. Истраживање настанка и природе болести. Историјски развој превенције каријеса. Савремена стоматологија.</p>			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Кнежевић, М.	Увод у стоматологију. Универзитет у Приштини.	1995.		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Гавриловић, В.	Увод у стоматологију. „Миневра“ Суботица. Медицинска књига. Београд-Загреб	1980.		
Марић, Ј.	Медицинска етика. Меграф Београд	2005.		
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима		50	50%
	Завршни испит			
	усмени		50	50%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

II ГОДИНА

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	II година студија				
Пун назив предмета	ОПШТА И ОРАЛНА ФИЗИОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за претклиничке предмете, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ЕЦТС			
СТ-04-1-013-3; СТ-04-1-013-4	обавезан	III,IV	12			
Наставник/ -ци	проф. др Звездана Којић, редовни професор; проф д Синиша Ристић, ванредни професор; проф др Ненад Понорац, ванредни професор,					
Сарадник/ -ци	др Милица Кунарац, виши асистент; др Сунчица Бајчетић.-Старовић, виши асистент; др Бојана Лоза-Ђерић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S_o¹²		
П	В	СП	П	В	СП	S_o
5	2	0	5*15*1.4	2*15*1.4	0*15*1.4	1.4
2	1	0	2*15*1.4	1*15*1.4	0*15*1.4	1.4
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 5*15 + 2*15 + 0*15 = 105 2*15 + 1*15 + 0*15 = 45			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 5*15*1.4 + 2*15*1.4 + 0*15*1.4 = 147 2*15*1.4 + 1*15*1.4 + 0*15*1.4 = 63			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 150 + 210 = 360 сати						
Исходи учења	разумјевање функције људског организма и њихових механизма регулације, с посебним нагласком на усну дупљу, упознавање са основама функционалне дијагностике.					
Условљеност	Одслушана претходна година, положени испити: Анатомија, Хистологија и ембриологија, Хумана генетика					
Наставне методе	Теоретска предавања, теоретски семинари, практичне активности – вјежбе					
Садржај предмета по седмицама	<p>Теоретска предавања, теоретски семинари,</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. хомеостаза, ћелијска физиологија 2. подражљива ткива 3. мишићи, 4. сензорни рецептори, соматски сензибилитет 5. соматски сензибилитет, бол 6. Орофацијални сензибилитет 7. чуло вида 8. чуло слуха, хемијска чула, 9. моторика 10. моторика, 11. лимбички систем. хипоталамус и ВНС 12. лимбички систем. хипоталамус и ВНС, крв и тјелесне течности 13. .квс 14. .квс 15. квс <p>практичне активности – вјежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. хомеостаза, ћелијска физиологија 2. подражљива ткива 					

¹² Коефицијент студентског оптерећења S_o се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_o = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{h} = \text{h} = \text{h}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	3.мишићи, 4.сензорни рецептори, соматски сензибилитет 5.соматски сензибилитет, бол 6.Орофацијални сензибилитет 7.чуло вида 8.чуло слуха, хемијска чула, 9. моторика 10.моторика, 11. лимбички систем. хипоталамус и ВНС 12. лимбички систем. хипоталамус и ВНС, крв и тјелесне течности 13. .квс 14. .квс 15.квс Теоретска предавања, теоретски семинари, 1.крв 2. крв, хемостаза 3. респирација 4. респирација 5.бубрези 6.пХ, осмоларност 7.ГИТ 8. Жвакање, гутање 9. Саливација, Салива 10. енергетика. метаболизам, исхрана, терморегулација 11.ендокрини систем 12. кост, ремодаловање кости 13. теоретски семинар 14. теоретски семинар 15. теоретски семинар практичне активности – вјежбе 1.крв 2. крв, хемостаза 3. респирација 4. респирација 5.бубрези 6.пХ, осмоларност 7.ГИТ 8. Жвакање, гутање 9. Саливација, Салива 10. енергетика. метаболизам, исхрана, терморегулација 11.ендокрини систем 12. кост, ремодаловање кости 13. рјешавање проблема 14. рјешавање проблема 15. рјешавање проблема		
Обавезна литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
Arthur C. Guyton i Jon E. Holl Савремена Администрација књига	Медицинска Физиологија 11 издање		1-1116
Синиша Ристић,	Практикум из физиологије	2010	
Е. Крсљак	Физиологија усне дупље		
Допунска литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)

Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		5	5%
	семинарским рад		5	5%
	студија случаја – групни рад		5	5%
	тест/ колоквијум		25	25%
	рад у лабораторији/ лаб. вјежбе		5	5%
	практичан рад		5	5%
	Завршни испит			
	тест		25	25%
усмени		25	25%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	II година студија				
Пун назив предмета	ОПШТА И ОРАЛНА ПАТОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за пропедеутику, Медицинског факултета у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-014-3	обавезан	III	7			
Наставник/ -ци	доц. др Мирјана Ђук, доцент, проф. др Радослав Гајанин, редовни професор, проф. др Милан Кнежевић, редовни професор, доц. др Славиша Ђуричић, доцент					
Сарадник/ -ци	др Свјетлана Тодоровић, асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S_oⁱ		
П	В	СП	П	В	СП	S_o
4	2	0	4*15*1.33	2*15*1.33	0*15*1.33	1,33
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 4*15 + 2*15 + 0*15 = 90			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 4*15*1.33 + 2*15*1.33 + 0*15*1.33 = 119.7			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 90+120=210 сати семестрално						
Исходи учења	<ol style="list-style-type: none"> 1. савладавањем овог предмета студент ће бити оспособљен да учествује у практичној настави на клиничким предметима 2. савладавањем овог предмета студент ће бити оспособљен да препозна све битне морфолошке карактеристике патолошких стања 3. савладавањем овог предмета студент ће бити оспособљен да прати наставу и усваја знања из клиничких предмета 4. савладавањем овог предмета студент ће бити оспособљен да у пракси препознаје симптоме и знакове болести и предвиђа могуће компликације и могући ток болести 					
Условљеност	-					
Наставне методе	Теоријска настава, практична настава, семинари					
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Уводни дио, Етиолошки агенси оштећења ћелија 2. Поремећаји метаболизма ћелије, пигмената и минерала, Изумирање ћелије 3. Поремећаји циркулације крви и лимфе, Поремећаји раста и диференцијације ћелије 4. Запаљење, Патологија тумора 5. Оштећења изазвана утицајима спољашње средине и нутритивне болести, Болести имунитета 6. Орална патологиј, Патологија усана и усне дупље 7. Патологија зуба и вилица, Патологија пљувачних жлијезда 8. Патологија кардиоваскуларног система, Патологија респираторног система 9. Патологија гастроинтестиналног система, панкреаса перитонеума и ретроперитонеума, Патологија јетре и билијарног система 10. Патологија ендокриног система, Патологија дојке 11. Патологија бубрега и мокраћних путева, Патологија мушког гениталног система 12. Патологија женског гениталног система, Патологија лимфног и хематопоетског система 13. Патологија коже, Патологија коштаног-зглобног система и меких ткива 14. Патологија централног нервног система, Патологија периферних нерава и мишића 15. Овјера семестра и упис оцјена, допунска настава <p>Вјежбе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Уводна вјежба 2. Адаптација ћелије, Интрацелуларна акумулација 3. Таложeње амилоида, калцијума и урата, Летална оштећења (некроза) 					

	4. Поремећаји циркулације, Регенерација, репарација, пигментација 5. Акутна запаљења, Хронична запаљења 6. Специфична запаљења, Општа патологија тумора 7. Патологија кардиоваскуларног система, Патологија респираторног система 8. Усна шупљина и пљувачне жлијезде 1 9. Усна шупљина и пљувачне жлијезде 2 10. Гастроинтестинални тракт, Патологија јетре и панкреаса 11. Ендокрини систем, Патологија дојке, Патологија женског гениталног система 12. Патологија бубрега, мокраћних путева и мушког полног система 13. Патологија лимфоретикуларног система, Патологија коже 14. Патологија костију, зглобова, мишића и меких ткива, Патологија нервног система 15. Овјера вјежби			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Будаков П. i сар.	Патологија за студенте стоматологије	2008.	1-423	
Гајанин Р, Клем И .	Приручник за патохистолошке вјежбе за студенте медицине и стоматологије	2004.	1-167	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		10	10%
	семинарски рад		10	10%
	тест		30	30%
	Завршни испит			
	практични		5	5%
	усмени		45	45%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	II година студија				
Пун назив предмета	ПАТОФИЗИОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за претклиничке предмете, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-015-4	обавезан	IV	7			
Наставник/ -ци	проф. др Мирјана Мирић, редовни професор; проф. др Владимир Недељков, редовни професор; проф. др Владимир Јуришић, редовни професор					
Сарадник/ -ци	др Свјетлана Суботић, виши асистент; др Бојан Јоксимовић, асистент; др Милош Васиљевић, асистент.					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀¹³		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
4	2	0	4*15*1,33	2*15*1,33	0*15*1,33	1,33
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 4*15 + 2*15 + 0*15 = 90			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 4*15*1,33 + 2*15*1,33 + 0*15*1,33 = 120			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 90 + 120 = 210 сати семестрално						
Исходи учења	<ol style="list-style-type: none"> Упознавање студената са: појмовима етиологије, патогенезе, здравља и болести. Познавање етиопатогенезе и стоматолошких манифестација поремећаја различитих органских система. Разумјевање патофизиолошких механизма у настанку поремећаја локалне циркулације, запаљења, инфекције, шока, грознице, узрока и механизма малигне трансформације и канцерогенезе. Схватање значаја метода функционалне дијагностике, лабораторијских тестова и анализа за спровођење етиолошко-патогенетски условљене терапије 					
Условљеност	Да би студент приступио полагању испита из предмета Патофизиологија, неопходно је да има положене све испите из прве године студија као и положене колоквијуме из висцералне и неурофизиологије из предмета Општа и орална физиологија, области које се слушају у I семестру наставе.					
Наставне методе	<ul style="list-style-type: none"> - Теоријска настава: предавања, аудио-визуелне презентације, прикази интересантних случајева тумора и других болести - Практична настава - Консултације: током читаве школске године 					
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања</p> <ol style="list-style-type: none"> Место и улога патолошке физиологије у медицини. Појам здравља и болести. Етиологија. Патогенеза. Реактивност. Конституција. Наследне болести. Значај старости у појављивању и развоју болести. Теорија старења. Етиолошки фактори, фактори ризика. Термички фактори. Опште и локално дејство повећане температуре. Опште и локално дејство ниске температуре. Нејонизујуће зрачење. Физичко, хемијско и биолошко деловање нејонизујућег зрачења. Јонизујуће зрачење. Фактори радијације. Општа штетна дејства 					

¹³ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на следећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	<p>акутног и хроничног зрачења. Акутни радијациони синдром</p> <p>3. Хемијски етиолошки фактори. Егзогене и ендogene интоксикације. Пuteви уноса хемијских агенаса. Метаболичка трансформација токсина. Детоксикациони механизми. Елиминација отрова. Биолошки етиолошки фактори. Локална и системска реакција организма на инфекцију. Промене у организму проузроковане микробним интоксикацијама. Патофизиолошки аспекти малигнух тумора. Функционалне, биохемијске и метаболичке особине малигне ћелије. Врсте ћелијске смрти. Механизам апоптозе. Однос тумор-домаћин. Имунолошки одговор организма на развој тумора. Промене у организму са малигнуим тумором. Метастазирање.</p> <p>4. Запаљење. Етиолошки фактори и почетне биохемијске промене у запаљењу Грозница. Врсте грозница и фактори који је изазивају. Патогенеза грознице. Стадијуми и типови грознице. Патогенеза поремећаја функције органа и система у току грознице. Одбрамбени механизми организма. Општи адаптациони синдром. Неспецифична заштита организма. Адаптација, компензација и резистентност на дејство разних агенаса. Врсте заштитних реакција од патолошких агенаса. Специфична заштита организма и имунодефицијенције.</p> <p>5. Стање имунолошке преосетљивости. Механизми ране и касне преосетљивости.</p> <p>6. Поремећај метаболизма угљених хидрата. Хипогликемијски и хипергликемијски синдром. Поремећај метаболизма масти. Поремећај метаболизма масних киселина. Хиперхолестеролемије. Метаболички и патогенетски аспекти атеросклерозе. Поремећај метаболизма беланчевина. Узроци настанка протеинског дефицита. Патогенеза хипопротеинемије, хиперпротеинемије и диспротеинемије. Поремећај енергетског биланса. Негативни енергетски биланс. Позитиван енергетски биланс.</p> <p>7. Патофизиолошки аспекти ензимопатија. Патофизиолошки аспекти ацидобазне равнотеже. Узроци, патогенеза и последице респираторне и метаболичке ацидозе и алкалозе. Поремећај метаболизма воде. Дистрибуција воде у организму. Етиологија и патогенеза основних типова поремећаја метаболизма воде и соли. Интрацелуларна, екстрацелуларна и глобална дехидратација. Врсте едема. Поремећај промета минерала. Патофизиолошки принципи корекције дисбаланса воде и соли.</p> <p>8. Кинетика минерала коштаног ткива. Механизам негативног и позитивног биланса Са, Р, Мг и флуора. Поремећај садржаја есенцијалних микроелемената. Поремећај промета и метаболизма витамина.</p> <p>9. Патолошка физиологија респирације. Поремећаји регулације респираторних центара (неурогених, хуморалних, ендокриних). Врсте, механизам и последице хипоксије. Централни поремећаји ритма дисања. Поремећаји вентилације. Хипервентилација, хиповентилација, опструкција, рестрикција, поремећај вентилационо-перфузионог односа. Респираторна инсуфицијенција. Поремећај циркулације у плућима. Плућни едеми. Нереспираторне функције плућа.</p> <p>10. Поремећаји крвотока услед промењене функције срца. Механизми прилагођавања срца на промењене услове функционисања. Поремећаји контрактилности срца. Декомпензација срца. Манифестације инсуфицијенције левог и десног срца. Поремећаји срчаног ритма. Хемодинамски поремећаји који прате оштећење срчаних залистака. Поремећаји крвотока услед промене артеријског притиска. Поремећај притиска и протока крви. Патофизиологија артеријске хипертензије. Патофизиологија артеријске хипотензије. Исхемијска болест срца. Регулација и поремећај коронарног протока. Исхемија срца. Метаболичке промене у исхемичном срцу.</p> <p>11. Поремећаји функције хематопоезних органа. Поремећаји функције костне сржи. Последице обољења костне сржи. Поремећаји функције слезине. Поремећаји црвене крвне лозе. Подела и етиопатогенеза анемија. Полицитемије. Поремећаји беле крвне лозе. Гранулоцитозе и моноцитозе. Гранулоцитопеније и агранулоцитозе. Гранулоцитне и моноцитне леукемије. Поремећаји</p>
--	--

лимфоцитне лозе. Лимфоцитозе и лимфопеније. Лимфопрлиферативне болести, лимфатичне леукемије и лимфоми. Поремећај и хемостазе. Хеморагијски синдроми. Поремећај тромбоцита. Узроци и последице поремећаја васкуларне фазе хемостазе. Коагулационе дисфункције.

12.

Поремећај дигестивног тракта. Поремећаји моторике и пасаже. Поремећај и секреције. Етиопатогенеза улкусне болести. Поремећај апсорпције. Синдром малапсорпције. Поремећај егзокрине функције панкреаса. Поремећаји егзокрине секреције. Инсуфицијенција панкреаса. Етиопатогенеза панкреатитиса. Поремећај и неких аутохтоних функција црева.

13.

Поремећај и функције јетре. Поремећај и секреторне функције јетре. Поремећај метаболичке функције јетре. Инсуфицијенција јетре. Поремећај детоксикационе функције јетре. Патогенеза хепатиеке коме и енцефалопатије. Патофизиологија бубрега. Етиопатогенеза гломерулопатија. Патофизиолошки аспекти тубулопатија. Ренална инсуфицијенција. Акутна и хронична бубрежна инсуфицијенција. Ренални синдроми. Патофизиолошки аспекти поремећаја регулације ендокриних жлезда

14.

Поремећај функције хипофизе. Поремећај функције штитне жлезде. Поремећај функције паратиреоидне жлезде. Поремећај функције надбубрежне жлезде. Поремећај функције ендокриног панкреаса.

15.

Патолошка физиологија живчаног система. Поремећај раздражљивости и проводљивости живчаног импулса у нормалним јонским условима и при дејству неуротоксина и метаболичких инхибитора. Поремећај соматомоторног система. Атонија, хипотонија и хипертонија. Поремећај и функције пирамидалног и екстрапирамидалног система. Механизам настајања спастичности. Улога малог мозга у координацији покрета. Поремећај и сомато-сензорног система. Поремећај и површне и дубоке осетљивости на различитим нивоима нервног система. Анестезија, хипоестезија и хиперестезија. Бол као специфични чулни осећај. Поремећај интегративне функције централног живчаног система. Патолошка физиологија епилептичних пражњења. Специфичности можданог крвотока. Значај хипоксије ЦНС-а.

Вјежбе

1.

Патофизиолошке основе деловања етиолошких фактора

Механички фактори. Термички фактори. Деловање електричне струје. Фактор поремећеног атмосферског притиска гасова.

2.

Механизам настанка запаљења

Васкуларна реакција. Целуларна реакција. Метаболичке промене у запаљењу.

Биолошки синдром запаљења.

3.

Патолошка физиологија локалне циркулације

Локална артеријска хиперемиа. Локална венска хиперемиа. Тромбоза. Емболија

4.

Дијагностика алергијских реакција

Кожне пробе. Цитолошке пробе. Серолошке реакције. Реакције преосетљивости

5.

Патофизиолошки аспект шока

Хиповолемијски шок

Подела и етиопатогенеза појединих врста шока

6.

Поремећаји ацидобазне равнотеже

Метаболичка ацидоза. Метаболичка алкалоза. Респираторна ацидоза.

Респираторна алкалоза.

Поремећаји метаболизма Поремећаји метаболизма беланчевина. Поремећаји метаболизма масти.

Поремећаји метаболизма угљених хидрата

	<p>7. Тест 1: тестирање усвојеног знања са предавања, семинара и вежби у првих 6 недеља наставе</p> <p>8. Патофизиолошке основе функцијских испитивања кардиоваскуларног система Неинвазивне дијагностичке методе у испитивању КВС-а. Инвазивне дијагностичке методе у испитивању КВС-а. Ергометрија. Анализа, тумчење и тестирање најчешћих поремећаја КВС-а</p> <p>9. Патофизиолошке основе функцијских испитивања респираторног система Испитивање вентилације плућа. Испитивање дистрибуције гасова. Испитивање дифузије гасова. Испитивање плућне перфузије. Гасне анализе. Задачи</p> <p>10. Патофизиолошке основе функцијских тестова у испитивању јетре Испитивање метаболизма билирубина и патофизиолошко тумачење патолошких резултата. Испитивање улоге јетре у метаболизму беланчевина и патофизиолошко тумачење патолошких резултата. Испитивање улоге јетре у хемостази и патофизиолошко тумачење патолошких резултата. Испитивање ензима јетре у серуму и патофизиолошко тумачење патолошких резултата. Испитивање улоге јетре у метаболизму угљених хидрата и патофизиолошко тумачење патолошких резултата. Испитивање улоге јетре у метаболизму масти и патофизиолошко тумачење патолошких резултата. Испитивање крвотока јетре и патофизиолошко тумачење патолошких резултата. Задачи</p> <p>11 Патофизиолошке основе поремећаја еритроцитне лозе. Патофизиолошко тумачење промена у облику, величини и броју еритроцита. Патофизиолошко тумачење промена вредности хематокрита. Патофизиолошко тумачење промена хематолошких индекса (МЦВ, МЦХ, МЦХЦ). Патофизиолошке основе ретикулоцитне кризе. Патофизиолошке основе поремећаја леукоцитне лозе Патофизиолошко тумачење поремећаја гранулоцитне лозе. Патофизиолошко тумачење поремећаја моноцитне лозе. Патофизиолошко тумачење поремећаја имуноцитне лозе. Патофизиолошко тумачење „скретања улево и удесно“. Задачи</p> <p>12. Патофизиолошке основе поремећаја хемостазе Функцијско испитивање васкуларне фазе хемостазе и тумачење резултата. Функцијско испитивање тромбоцитне фазе хемостазе и тумачење резултата. Функцијско испитивање фазе коагулације у хемостази и тумачење резултата. Задачи</p> <p>13. Патофизиолошке основе функцијских тестова у испитивању уринарног система Поремећаји диурезе и салурезе. Протеинурија. Анализа патолошког седимента. Клиренси у испитивању функције уринарног система. Задачи</p> <p>14. Патофизиолошке основе функцијских тестова у испитивању дигестивног система Испитивање моторике дигестивне цеви. Функционално испитивање желуца, анализа и тумачење резултата. Функционално испитивање егзокриног панкреаса, анализа и тумачење резултата. Лабораторијски налази у ДДг појединих поремећаја дигестивних функција</p> <p>15. Тест 2: тестирање усвојеног знања са предавања, семинара и вежби од 6-14 недеље наставе</p>		
Обавезна литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
Снежана Живанчевић-Симонић	Општа патолошка физиологија, Медицински факултет Крагујевац	2002.	
Гордана Ђорђевић-Денић	Специјална патолошка физиологија, Завод за уджбенике и наставна средства Београд	2003.	
Исак Таџер и сарадници	Специјална патолошка физиологија, Медицинска књига Београд-Загреб	1985.	

Миленковић П.	Патолошка физиологија за стоматологе, Универзитетска штампа Београд	1999.		
Снежана Живанчевић- Симоновић	Збирка тест питања из патолошке физиологије, Медицински факултет Крагујевац	2003.		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	активност у току предавања		10	10%
	практична настава		20	20%
	колоквијуми		10	10%
	семинарски рад		10	10%
	Завршни испит			
	тест		10	10%
	практични		10	10%
	усмени		30	30%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	II година студија				
Пун назив предмета	МИКРОБИОЛОГИЈА И ИМУНОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за пропедеутику, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-016-3	обавезан	III	7			
Наставник/ -ци	проф. др Слободанка Ђукић, редовни професор; проф. др Бранислава Савић, редовни професор; проф. др Маја Ђупић, редовни професор; проф. др Наташа Опавски, ванредни професор; проф. др Небојша Арсенијевић, редовни професор, проф. др Ивана Ђирковић, ванредни професор; доц. др Иван Јовановић, доцент;					
Сарадник/ -ци	мр сц др Данијела Станковић, виши асистент; др Ружица Лукић, клин сар					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀¹⁴		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
4	2	0	4*15*1,33	2*15*1,33	0*15*1,33	1,33
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 4*15 + 2*15 + 0*15 = 90			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 4*15*1,33+ 2*15*1,33+ 0*15*1,33 = 120			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 90 + 120= 210 сати семестрално						
Исходи учења	1. студент стиче основна знања из медицинске микробиологије и имунологије 2. принципе идентификације различитих врста бактерија узрочника хуманих инфекција 3. основна знања о вирусима од значаја за хуману медицину 4. знања о биотопу усне дупље, оралној микрофлори и микробиолошким механизмима настанка и развоја обољења тврдих зубних ткива и пародонцијума.					
Условљеност	Услов за пријављивање предмета су положени сви испити из прве године.					
Наставне методе	предавања, вјежбе, колоквијуми					
Садржај предмета по седмицама	Предавања 1. Увод у микробиологију. Облици бактерија, грађа бактеријске ћелије. Физиологија бактерија (метаболизам, раст и размножавање), генетика бактерија и пренос генетског материјала. 2. Однос макро и микроорганизма; Патогеност и вируленција, фактори вируленције, бактеријски токсини. 3. Механизам дјеловања антибиотика. Механизам резистенције бактерија на антибиотике. Бактеријемиија и сепса. 4. Под <i>Streptococcus</i> – опште особине. Медицински значај врста <i>S. pyogenes</i> и <i>S. pneumoniae</i> . Под <i>Staphylococcus</i> . Под <i>Neisseria</i> . 5. <i>Bacillus anthracis</i> . <i>Corynebacterium diphtheriae</i> . Бактерије рода <i>Clostridium</i> (<i>C. tetani</i> , <i>C. botulinum</i> , <i>C. perfringens</i> , <i>C. difficile</i>). 6. Заједничке особине рода <i>Mycobacterium</i> ; <i>M. tuberculosis</i> , <i>M. leprae</i> , микобактериозе. Заједничке особине ентеробактерија, опортунистичке ентеробактерије. Патогене цријевне бактерије, <i>Salmonella</i> , <i>Shigella</i> и <i>Yersinia</i> . <i>Staphylococcus spp.</i> , <i>Neisseria spp.</i> -идентификација бактерија. 7. <i>Chlamydiae</i> . Под <i>Borrelia</i> . <i>Rickettsia spp.</i> Биотоп усне дупље. Оралне стрептококе. 8. <i>Lactobacillus</i> , <i>Actinomyces</i> . <i>Porphyromonas</i> , <i>Prevotella</i> , <i>Fusobacterium</i> , <i>Bacteroides</i> . 9. <i>Actinobacillus actinomycescomitans</i> . Филаментозне бактерије. <i>Candida</i> .					

¹⁴ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на следећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	<p>10. Етиопатогенеза каријеса и пародонтопатије. Грађа и структура вируса. Таксономски критеријуми за класификацију вируса. Репликација вируса.</p> <p>11. Однос вирус ћелија, типови вирусних инфекција. Патогенеза вирусних инфекција. <i>Picornaviridae, Orthomyxoviridae, Paramyxoviridae</i>. Дентални плак. Етиопатогенеза каријеса.</p> <p>12. <i>Retroviridae, Togaviridae, Rhabdoviridae, DNK virusi, Herpesviridae</i> (HSV1, HSV2, VZV, CMV, EBV, HHV6, HHV7, HHV8).</p> <p>13. Вирусни хепатитиси (HAV, HBV, HCV, HDV, HEV). Увод у имунски систем. Урођена имуност. Преузимање и презентација антигена. Препознавање антигена у стеченој имуности.</p> <p>14. Ћелијски имунски одговор. Ефекторски механизми ћелијске имуности. Хуморални имунски одговор. Ефекторски механизми хуморалне имуности. Аглутинација, преципитација.</p> <p>15. Иmunска толеранција и аутоимуност. Иmunски одговор на трансплантирана ткива. Преосјетљивост. Имунодефицијенције.</p> <p>Вјежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Узимање и транспорт материјала за микробиолошки преглед. 2. Микроскопска визуелизација морфолошких и функционалних структура бактеријске ћелије. 3. Изолација и идентификација бактерија. 4. Антибиограм. 5. Бактериолошка дијагностика инфекција изазваних бактеријама рода <i>Streptococcus, Bacillus spp.</i> 6. Стерилизација и дезинфекција. Контрола стерилизације. 7. Биотоп усне дупље. 8. Дентални плак. Етиопатогенеза каријеса. 9. Бактериолошка дијагностика инфекција изазваних бактеријама фамилије <i>Enterobacteriaceae</i> 10. Бактериолошка дијагностика инфекција изазваних бактеријама родова <i>Staphylococcus</i> и <i>Neisseria</i> 11. Основни принципи бактериолошке дијагностике инфекција изазваних бактеријама рода <i>Mycobacterium, Treponema pallidum</i>. 12. <i>A. actinomycetemcomitans</i>. Филаментозне бактерије. <i>Candida</i>. Оралне протозое и оралне спирохете 13. Узимање и транспорт материјала у вирусолошку лабораторију. 14. Технике изоловања и идентификације вируса. Серолошка дијагностика. 15. Антиген антијело реакције-опште особине. Аглутинација, преципитација. 			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Швабић-Влаховић, М. и сар.	Медицинска бактериологија, Савремена администрација, Београд	2005		
Јовановић, Т., Марковић, Љ.	Вирусологија, Libri Medicorum, Београд	2008		
Јовановић, Т.	Практикум из микробиологије и имунологије, Савремена администрација, Београд	2001		
Abul K. Abbas, Andrew H. Lichtman.	Основна имунологија: функције и поремећаји имунског система, четврто издање. Data status, Београд.	2013		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		10	10%
	семинарски рад		10	10%
	колоквијум		30	30%
Завршни испит				

	тест	20	20%
	усмени	30	30%
	УКУПНО	100	100 %
Датум овјере	03.11.2016.год		

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	II година студија				
Пун назив предмета	ГНАТОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-017-4	обавезан	IV	5			
Наставник/ -ци	проф. др Слободан Додић, редовни професор; проф. др Недељка Ивковић, ванредни професор					
Сарадник/ -ци	мр. сц. др Ђорђе Божовић, виши асистент;					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀¹⁵		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
2	2	0	2*15*1,5	2*15*1,5	0*15*1,5	1,5
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 2*15 + 0*15 = 60			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1,5 + 2*15*1,5 + 0*15*1,5 = 90			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 60+ 90 = 150 сати семестрално						
Исходи учења	Гнатологија се бави изучавањем анатомије, физиологије и патологије орофацијалног система и збрињавањем поремећаја овог система на бази прецизне дијагностике и плана терапије. Током изучавања предмета Гнатологија студент стиче и усваја основна знања о анатомији и физиологији орофацијалног система, функционалној анализи природне оклузије (односи гризних површина, виличних зглобова, мишића и нерава у мировању и при функцији), регистровању и симулирању виличних кретњи у артикулаторима, модалитетима оклузалне терапије као и лијечењима дисфункција орофацијалног система на бази прецизне дијагностике и плана терапије.					
Условљеност	Условљеност за слушање - положен испит из Денталне анатомије Условљеност за полагање - положени испити из I године студија Условљеност за овјеру предмета (стицање права на потпис) - обавезно присуство настави и вјежбама у складу са Правилником студирања на I циклусу студија Универзитета у Источном Сарајеву. Обавезна овјера сваке вјежбе појединачно. Да би стекао право на овјеру предмета (потпис), студент у току школске године мора да оствари минимум 30 бодова за излазак на испит.					
Наставне методе	Предавања, вјежбе					
Садржај предмета по седмицама	Предавања 1.Краниомандибуларна зглобна веза-анатомске специфичности 2.Регулација виличних кретњи, анатомске детерминанте виличних кретњи 3.Физиолошка регулација кретњи доње вилице 4.Кретње доње вилице, функцијске кретње доње вилице 5.Референни положаји доње вилице: положај физиолошког мировања, интеркуспални положај, централна релација 6.Обиљежја физиолошке оптималне оклузије 7.Обиљежја нефизиолошке активности орофацијалног комплекса 8.Артикулатори 9.Могућности симулације шарнирске кретње доње вилице;Преношење модела доње вилице у Артикулатор 10.Симулација ексцентричних кретњи доње вилице у полуподесивим артикулаторима (статистички и динамични регистрати)					

¹⁵ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	11.Избор модела оклузије у реконструктивној стоматологији 12.Нефизиолошка оклузија 13.Реверзибилна оклузална терапија 14.Иреверзибилна оклузална терапија: модалитети и циљеви 15.Иреверзибилна оклузална терапија: селективно брушење ирестаурација оклузије испунима, фиксним и мобилним надокнадама. Вјежбе 1. Кретње доње вилице 2.Артикулатори; упознавање са артикулаторима средњих вриједности и руковање са њима 3.Образни лук 4.Преношење модела горње вилице у артикулатор 5.Референтни положаји доње вилице – централни положај, интеркуспални положај 6.Регистровање централног положаја доње вилице и преношење модела доње вилице у артикулатор 7.Полуподесиви артикулатори – симулација ексцентричних кретњи доње вилице; позициони регистрати протрузије и латеротрузије 8.Анализа оклузије на моделима у артикулаторима и однос предњих и бочних зуба у интеркуспалном положају мандибуле 9.Анализа оклузије на моделима у артикулаторима и однос предњих бочних зуба при ексцентричним контактним кретњама мандибуле 10.Функционално обликовање гризних површина бочних зуба методом по П. К. Томасу 11. Функционално обликовање гризних површина бочних зуба методом по П. К. Томасу 12. Функционално обликовање гризних површина бочних зуба методом по П. К. Томасу 13. Функционално обликовање гризних површина бочних зуба методом по П. К. Томасу 14. Функционално обликовање гризних површина бочних зуба методом по П. К. Томасу 15. Функционално обликовање гризних површина бочних зуба методом по П. К. Томасу			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Станишић- Синобад Д.	Књига „основи гнатологије“, Београдско машинско-графичко предузеће	2001	1-470.	
Станишић- Синобад Д., Додић С	Практикум „основи гнатологије“, Београд Графос	2003.	1-94.	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Станишић- Синобад Д.	Књига „зглобна веза мандибуле са кранијумом, нормална функција и поремећаји“, Београдско машинско-графичко предузеће	2001	1-234	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима /вјежбама		20	10%
	колоквијум I		10	10%
	колоквијум II		10	10%
	семинарски рад		10	10%
	Завршни испит			
	тест		20	20%
практични		30	30%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	II година студија				
Пун назив предмета	СТОМАТОЛОШКИ МАТЕРИЈАЛИ					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-018-3	обавезан	III	4			
Наставник/ -ци	проф. др Недељка Ивковић, ванредни професор; проф. др Јадранка Куљанин, ванредни професор; проф. др Милан Ковачевић, ванредни професор; доц. др Никола Стојановић, доцент; доц. др Драган Ивановић, доцент					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S_o^{16}		
П	В	СП	П	В	СП	S_o
3	0	0	3*15*1.67	0*15*1.67	0*15*1.67	1.67
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15 + 0*15 + 0*15 = 45			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15*1.67 + 0*15*1.67 + 0*15*1.67 = 75.15			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 45 + 75 = 120 сати семестрално						
Исходи учења	1. разумије хемијске процесе у материјалима 2. разумије физичке процесе у материјалима 3. разумије подјелу материјала у односу на примјену 4. разумије индикације за кориштење појединих материјала					
Условљеност	Положени сви предмети из прве године студија					
Наставне методе	Предавања					
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавање:</p> <p>1. Стандарди стоматолошких материјала. Директиве EU, CE знак, ISO стандарди, GCP, GMP стандард Биокompatibilност стоматолошких материјала. Дефиниција појмова, дентални материјал. Тестови та евалуацију биокompatibilности стоматолошких материјала.</p> <p>2. Оптерећивање материјала. Оптерећивање материјала истезањем, притиском, савијањем, смицањем, торзионо. Напон напрезања, деформације. Дијаграм напона и деформације (модуло Еластичности, граница еластичности, течење).</p> <p>3. Карактеристике материјала (Крстост, крутост, пластичност, чврстоћа, јачина, резилјентност). Замор материјала. Отпорност на удар. Тврдоћа (по Бринелу, Викерсу, Кнупу, Роквелу). Хемизам отисних материјала. Хемијски састав и процеси очвршћавања термопластичних маса и ZnO-еуенол пасте, реверзибилних и ирреверзибилних хидроколоида, адитивних и кондезационих силикона, полиетара и полисулфида.</p> <p>4. Структура керамичких материјала. Кристална и аморфна. Хемизам стоматолошких материјала за испуне. Хемијски састав и процес очвршћавања амалгама, цемената, композита и компомера. Вискозност. Типови течности, Њутнов и други. Радно вријеме очвршћавања. Вискоеластичност. Еластични, вискозни, високоеластични материјали. Течење и релаксација материјала.</p> <p>5. Понашање материјала под дејством топлоте. Промјене физичких карактеристика, фазни, прелазни. Дијаграм фаза. Термичко ширење и скупљање (веза између линеарног и запреминског коефицијента ширења, апсолутна и релативна промјена димензија).</p>					

¹⁶ Коефицијент студентског оптерећења S_o се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_o = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ . . .}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	<p>6. Композити и компомери. Класификација. Хемијски састав. Физичко-механичке карактеристике. Адхезивни системи. Везивање композитних материјала за ткива зуба. Амалгами. Хемијски састав. Физичко-механичке карактеристике. Амалгација. Цементи. Класификација. Карактеристике. Цинк-фосфатни цементи, Цинк-оксид еугенол цементи силикофосфатни цементи, поликарбоксилни цементи и ГЈЦ</p> <p>7. Отисни материјали. Термопластичне масе. ZnO-еугенол пасте, иреверзибилних и иреверзибилних и хидроколоиди. Еластомери (силикони, полиетри и полисулфиди). Материјали за израду радних модела. Бијели, тврди и побољшани тврди гипс. Остали материјали за израду радних модела (вјештачки цементи и смоле). Материјали за израду модела надокнаде. Воскови за моделирање и обликовање. Вјештачке смоле у изради модела надокнаде.</p> <p>8. Ватросталне масе. Нискотемпературне и високотемпературне ватросталне масе. Везивна, термичка и хидроскопна експанзија ватросталних маса.</p> <p>9. Градивни стоматолошки материјали. Електрохемијска и физичка својства градивних материјала. Метали и легуре: злата, сребра, паладијума и титана. Легуре за металокерамичке надокнаде Co, Cr, Mo легуре.</p> <p>10. Акрилати. Керамичке масе. Поступци топљења, ливења и термичке обраде легура, полимеризација смоле и синтеровање керамичких материјала.</p> <p>11. Материјали за обраду и полирање. Брусни инструменти. Природни и вјештачки абразиви. Материјали за полирање. Материјали за имплантанте. Захтјеви и подјела. Метални имплантати. Неметални имплантати. Клинички и биолошки одговор ткива на денталне имплантате</p> <p>12. Боја. Тон, zasiћеност и свјетлина. Спектар и осјетљивост ока на различите таласне дужине свјетлости. Боја зависности од спектра свјетлости, карактеристика предмета и посматрача. Коефицијент рефлексије, апсорпције трансмисије, транслуценције, флуоресценције.</p> <p>13. Међумолекулске силе. Поријекло, зависност привлачних и одбојних сила од растојања, график $\Phi(r)$; кретање молекула у зависности од енергије; термичко ширење. Утицај међумолекулских сила на физичка својства.</p> <p>14. Реакције везивања стоматолошких материјала. Неутрализација као главна хемијска реакција. У процесу очвршћавања цемената. Хелација као основна хемијска реакција у процесу очвршћавања ZnO-еугенол пасте, ЕБА и поликарбоксилних цемената. Полимеризација као основна реакција при очвршћавању акрилата, композита и осталих еластичних материјала.</p> <p>15. Корозија стоматолошких материјала. Електрохемијски аспекти корозије, формирање микрогаланванских струја, галанванска корозија, тамњење, пропадање и пасивизација метала.</p>			
Обавезна литература				
Аутор/и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Стаменковић Д. (ур), Обрадовић-Ђуричић К, Белоица Д, Лековић В, Ивановић В, Павловић Г, Поповић Г.;	Стоматолошки материјали, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд	2003.		
Допунска литература				
Аутор/и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима		10	10 %
	кокловкијум хемија		20	20 %
	ккловкијум физика		20	20 %
	Завршни испит			
тест		50	50 %	
УКУПНО		100	100 %	

Датум овјере	03.11.2016.год
---------------------	----------------

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	II година студија				
Пун назив предмета	ПРЕВЕНТИВНА СТОМАТОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за дјечију и превентивну стоматологију са ортодонцијом, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-019-3; СТ-04-1-019-4	обавезан	III, IV	10			
Наставник/ -ци	доц. др Драган Ивановић, доцент; доц. др Свјетлана Јанковић, доцент, доц. др Бојана Давидовић, доцент					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀¹⁷		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	2	0.5	1*15*1.2	2*15*1.2	0.5*15*1.5	1,2
2	3	0.5	2*15*1.2	3*15*1.5	0.5*15*1.5	1,2
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15+2*15+0.5*15 = 52.5 2*15+3*15+0.5*15 = 82.5			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1.2+ 2*15*1.2 + 0.5*15*1.2 = 63 2*15*1.2+ 3*15*1.2 + 0.5*15*1.2 =99			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 135+165= 300 сати						
Исходи учења	Циљ наставе треба да обезбједи да студент после одслушане наставе: 1. схвати и разумије биолошке механизме заштите усне шупљине, 2. схвати и разумије етиопатогенезу најчешћих оралних обољења и важност превенције истих, 3. разумије улогу и важност исхране у општем и оралном здрављу, 4. у превенцији оралних болести треба да правилно користи сва превентивна и профилактичка средства и друге методе превентивне и интерцептивне ортопедије.					
Условљеност	Да би студенти полагали Превентивну стоматологију морају имати положену Оралну хигијену.					
Наставне методе	Предавања, вјежбе, семинарски рад, тестови					
Садржај предмета по седмицама	Предавања 1. Профилакса оралних болести: дефиниција, значај. 2. Биолошки механизми заштите у усној дупљи. Карактеристике здравих ткива усне дупље (слузнице, гингиве, пародонталних ткива, глеђи, пулподентинског комплекса, цемента) 3. Заштитна улога пљувачке. Састав, физичка и хемијска заштита, улога у реминерализацији. Протективна улога. Клинички значај стимулације лучења пљувачке 4. Заштитна улога пљувачке. Састав, физичка и хемијска заштита, улога у реминерализацији. Протективна улога. Клинички значај стимулације лучења пљувачке 5. Орална флора. Дентални плак. Механизми стварања, микробиолошки састав, метаболички процеси у плакама 6. Хемиопротекција и примјена флуорида у профилакси оралних болести 7-8. Дијагностика потреба и планирање профилаксе оралних болести (каријеса, повреда уста и зуба) 9. Профилактичне мјере у превенцији пародонтопатија 10. Профилактичне мјере у превенцији каријеса 11. Профилактичне мјере у превенцији ортодоннтских аномалија и повреда зуба 12. Превентивна стоматологија. Увод, дефиниција, значај и задаци. Нивои превенције. Однос превентивне					

¹⁷ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

стоматологије са осталим стоматолошким и медицинским дисциплинама.

13. Социомедицински значај оралних болести.

14-15. Етиологија каријеса. Историјат истраживања. Теорије. Савремено схватање. Примарни и секундарни фактори у етиологији каријеса.

16. Патогенеза „ране“ каријесне лезије глеђи. Макроскопске и микроскопске одлике. Микробиологија каријесних лезија. Каријес дентина. Каријес коријена.

17-18. Ерозија зуба. Етиологија. Спољашњи фактори. Унутрашњи фактори. Биолошки фактори. Превенције ерозије.

19. Етиопатогенеза пародонтопатија. Етиологија. Општи и локални фактори. Развој гингивалне лезије. Патогенеза пародонтопатија. Превенција пародонтопатија.

20-21. Етиологија обољења меких ткива. Орални карцином, преканцерозне лезије. Оралне инфекције код имунокомпететних и имунокомпромитованих особа.

22. Исхрана и орално здравље. Утицај исхране на зубе у развоју и функцији. Шећер. Замјене за шећере.

23-24. Флуориди и орално здравље. Биокинетика. Токсикологија. Механизам кариостатичног дејства. Примјена флуорида у превенцији каријеса.

25. Дијагностика ризика за појаву каријеса. Исхрана. Орална хигијена. Количина, киселост, пуферски капацитет пљувачке, микроорганизми пљувачке.

26. Дијагностика ризика за обољења меких и потпорних ткива. Ризици за појаву пародонтопатија. Ризици за појаву оралног карцинома.

27. Превентивна и интерцептивна стоматологија. Етиологија малоклузија. Превенција ортодонских аномалија у пренаталном и постнаталном периоду живота. Прерани губитак млијечних зуба. Интерцептивне мјере у предшколске и школске дјече.

28-29. Профилактичне мјере у превенцији ортодонских аномалија и повреда зуба

30. Стоматолошко здравствено васпитање. Програми стоматолошког васпитања. Програмска стоматолошка заштита

Вјежбе

1. Профилактичке мјере у превенцији оралних обољења. Увод, дефиниције, значај.
- 2-3. Професионално уклањање меких наслага са зуба.
4. Професионално уклањање чврстих наслага са зуба (каменца и конкремената).
5. Професионално уклањање чврстих наслага са зуба.
6. Примјена флуорида у превенцији каријеса. Флуорисање зуба нискоконтрованим растворима флуора.
7. Примјена флуорида у превенцији каријеса. Флуорисање зуба средњеконцентрованим растворима флуора.
- 8-9. Примјена флуорида у превенцији каријеса. Флуорисање зуба висококонтрованим растворима флуора.
- 10-11. Заливање фисура.
12. Превентивно пломбирање зуба. Опис методе. Материјали. Индикације, контраиндикације. Контроле.
13. Хемиопротекција оралних болести.
14. Здравствено васпитање. Методе рада.
15. Тест 1
16. Дијагностика понашања у односу на укупно и орално здравље. Анамнеза са посебним освртом на знање, навике, понашање и мјере које се предузимају за обезбјеђење сопственог и општег оралног здравља, као и здравља уста и зуба код дјетета.
17. Увод у опште стање здравља пацијента (психофизички развој, прележане болести, наслеђе, системска обољења).
18. Увод у стање оралног здравља. Карактеристике здравих уста. Млијечна и стална дентиција. Хронологија ницања зуба. Поремећаји ницања и развојка.
19. Пљувачка и орално здравље. Улога и значај. Пљувачка као дијагностички медијум.
20. Дентални плак, методе детекције и уклањање денталног плака

	21. Увод у стање оралног здравља пародонцијума. Дијагностиковање, регистровање и пародонтални индекси. 22. Дијагностика и „терапија“ ране каријесне лезије. 23. Дијагностика и терапија гингивитиса у дјеце. 24. Дијагностика навика (понашања) у исхрани. Позитивне навике и понашање у односу на оралне болести. 25. Профилакса каријеса флуоридима. Ендогена и егзогена (локална) примјена флуорида. 26. Дијагностика и уклањање фактора ризика за настанак каријеса . 27. Дијагностика и уклањање фактора ризика за настанак пародонталних обољења. 28. Дијагностика и уклањање фактора ризика за настанак оралног карцинома. 29. Дијагностика и уклањање фактора ризика за настанак ортодонтских неправилности. Интерцептивна ортодонција. 30. Тест 2.			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Вуловић,М. и сар.	Превентивна стоматологија. Елит Медица, Драслар партнер, Београд.	2005.		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Ahelsson, P.	Diagnosis and Risk Prediction of Periodontal Diseases. Quintessence Publishing UK Catalogue	2007.		
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		20	20%
	Тест 1.+2.		20	20%
	семинарски рад		10	10%
	Завршни испит			
	тест		2	2%
	усмени		48	48%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	II година студија				
Пун назив предмета	ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК II					
Катедра	Катедра за енглески језик и књижевност – Филозофски факултет Пале					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-020-3; СТ-04-1-020-4	обавезан	III, IV	5			
Наставник/ -ци	Ма Јованка Тешановић, виши асистент; Снежана Вилотић, асистент; Ма Светлана Вуксановић, асистент					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀¹⁸		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	1	0	1*15*1.5	1*15*1.5	0*15*1.5	1,5
1	1	0	1*15*1.5	1*15*1.5	0*15*1.5	1,5
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15+1*15+0*15 = 30 1*15+1*15+0*15 = 30			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1.5+1*15*1.5+0*15*1.5=45 1*15*1.5+1*15*1.5+0*15*1.5=45			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 60+90=150 сати						
Исходи учења	Савладавањем овог предмета студент ће: 1. Бити оспособљен да обнови, утврди и прошири знање из претходне академске године; 2. Бити оспособљен да чита, преводи и разумијева стручне текстове 3. Бити оспособљен да обавља активну општу и стручну комуникацију на енглеском језику 4. Проширити стручни вокабулар					
Условљеност	Положен испит из Енглеског језика са претходне године студија.					
Наставне методе	Интерактивна настава, теоријска настава.					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. The Tooth-Brush; Anaesthesia in Dentistry 2. The Human Body 3. The Care of the Teeth; At the Dentist's; 4. From a Handbook of Dentistry; Calcification of the Pulp; Comparison of Adjectives- Revision 5. Civilization and Dental Caries 6. Retelling; Fluorine-Free Food and Dental Caries 7. Revision of Vocabulary; Twenty-second Topics 8. The Bones of the Face; The Teeth I 9. Oral Manifestations of Occupational Disease 10. The Teeth (II); Some Affections of the Teeth and Gums 11. Partial Dentures and Retention 12. Oral Cancerophobia 13. Revision 14. Preparation for Test 1 15. Test 1 16. Masticatory Forces Exerted Upon Human Teeth; Body Idioms 17. The National Health Service (Part I); 18. The National Health Service (Part II)					

¹⁸ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на следећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	19. The National health Service Revision; Minor Oral Surgery (Part I) 20. Minor Oral Surgery (Part II); Definitions of Animal 21. Revision; What would you have done? 22. Directions for Use of Kallodent (Part I); Petralit and Parox (Part I) 23. Directions for Use of Kallodent (Part II); Petralit and Parox (Part II) 24. Directions for Use of Kallodent (Part III); Petralit and Parox (Part III) 25. Revision; Playing Games (Short Messages; Guessing; Quiz) 26. Anatomy; The Skeleton (Part I) 27. The Skeleton (Part II); Problems of Pains in Dentistry (Part I) 28. Problems of Pain in Dentistry (Part II) 29. Preparation for Test 2 30. Test 2 Вјежбе: 1. Discussion; Question Tags 2. Genitives; Possessive Pronouns and Adjectives 3. Comparison of Adjectives (R); Present Continuous Tense (R) 4. Grammar with Laughter (Present Perfect Tense I,II) 5. Work on the Texts 6. Guided Conversation (What/Who is the most...?) 7. Work on the Texts; Role-play 8. Conversation; Numbers 9. 700 Classroom Activities (Experts) 10. Syntactic Analysis 11. Conversation; Tongue Twisters 12. Revision of Texts; Quiz (Noughts and Crosses) 13. Vocabulary, Grammar and Phrases Revision; Quiz (General Knowledge) 14. Preparation for Test 1 15. Test 1 16. Work on the Text; Five Minute Activities 17. Work on the Texts; Five Minute Activities 18. Correcting Mistakes 19. Snooping Around 20. Food Links; Matching Columns 21. Discussion; Giving Definitions (Animals) 22. What Would You Have Done? – Reading and Discussion 23. Conversation 24. Revision (Vocabulary, Grammar and Phrases) 25. Telegrams; Have Fun with Vocabulary 26. Moral Maze 27. 5 Minute Activities 28. 700 Classroom Activities 29. Preparation for Test 2 30. Test 2		
Обавезна литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
Радослав Хорватовић	<i>Енглески за медицинаре, фармацеуте и стоматологе</i>	1966	
	Завод за издавање уџбеника социјалистичке републике Србије- Београд		
Допунска литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
Обавезе, облици провјере знања и	Врста евалуације рада студента	Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе		

оцењивање	присуство предавањима/ вјежбама	15	15%
	тест/ колоквијум	25	25%
	превод	10	10%
	Завршни испит		
	Усмени	50	50%
	УКУПНО	100	100 %
Датум овјере	03.11.2016.год		

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	II година студија				
Пун назив предмета	МЕДИЦИНСКА ЕКОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за примарну здравствену заштиту и јавно здравство, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-021-4	изборни	IV	1			
Наставник/ -ци	проф. др Горан Белојевић, редовни професор; проф. др Горица Сбутега Милошевић, редовни професор; проф. др Бранко Јаковљевић, редовни професор; проф. др Душан Бацковић, редовни професор; доц. др Милош Максимовић, ванредни професор					
Сарадник/ -ци	др. Маја Пржуљ, асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀¹⁹		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	0	0	1*15*1	0*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 0*15 + 0*15 = 15			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1 + 0*15*1 + 0*15*1 = 15			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 15+ 15 = 30 сати семестрално						
Исходи учења	<ol style="list-style-type: none"> Оспособљен да препозна факторе ризика који доводе до поремећаја оралног здравља оспособљен да превенира болести које се преносе путем контаминиране воде, хране Оспособљен да овлада техникама дезинфекције и стерилизације оспособљен да препозна синдром „прегоривања“, код здравствених радника 					
Условљеност	(описати услове који морају бити задовољени да би се предмет слушао и полагао)					
Наставне методе	Теоријска предавања, Тестови					
Садржај предмета по седмицама	Предавање: <ol style="list-style-type: none"> Основе медицинске екологије Здравствени значај воде за пиће Диспозиција отпадних материја Медицинско еколошки значај тла Микроклиматски чиниоци Медицински значај буке и вибрација Радијација у животној средини Безбедност намирница и орално здравље Исхрана и орално здравље Исхрана и орално здравље Исхрана и орално здравље Синдром „прегоривања“, код здравствених радника Превенција болести које се преносе крвљу Дезинфекција и стерилизација Дезинфекција и стерилизација Тест					
Обавезна литература						
Аутор/ и	Назив публикације, издавач		Година	Странице (од-до)		
Уредник: Нађа Васиљевић и сарадници	Практикум из хигијене са медицинском екологијом, Медицински факултет, Београд		2016			

¹⁹ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на следећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		50	50%
	Завршни испит			
	тест		50	50%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	II година студија				
Пун назив предмета	ПРВА ПОМОЋ					
Катедра	Катедра за хирурушке гране, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-022-4	изборни	IV	1			
Наставник/ -ци	доц др Сања Марић, доцент; доц др Миливоје Достић, доцент					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀²⁰		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
0	1	0	0*15*1	1*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 0*15 + 1*15 + 0*15 = 15			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 0*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 15			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 15 + 15 = 30 сати семестрално						
Исходи учења	1. (савладавањем овог предмета студент ће моћи/ бити оспособљен да: ... мин. 4 исхода) студент ће бити оспособљен да самостално процени виталне функције пацијента 2. самостално направи адекватну тријажу повређених 3. примени основне мере КПР 4. примени основне мере пружања прве помоћи 5. самостално заустави крварење и направи имобилизацију					
Условљеност	(описати услове који морају бити задовољени да би се предмет слушао и полагао)					
Наставне методе	(само набројати методе које користите за реализацију облика наставе)					
Садржај предмета по седмицама	Вјежбе: 1. Основна правила пружања прве помоћи (Доц др Сања Марић) 2. Процена виталних функција. (Доц др Сања Марић) 3. Срчани застој и КПР (Доц др Миливоје Достић) 4. Успостављање и одржавање дисајног пута (Доц др Сања Марић) 5. Интубација (Доц др Миливоје Достић) 6. Приступ политрауматизованом пацијенту (Доц др Сања Марић) 7. Тријажа пацијаната (Доц др Миливоје Достић) 8. Хемостаза (Доц др Сања Марић) 9. Имобилизација (Доц др Миливоје Достић) 10. Тровање (Доц др Сања Марић) 11. Шок (Доц др Сања Марић) 12. Опекотине, смрзотине (Доц др Миливоје Достић) 13. Струјни удар (Доц др Миливоје Достић) 14. Ујед животиња (Доц др Миливоје Достић) 15. Топлотни удар (Доц др Миливоје Достић)					
Обавезна литература						
Аутор/ и	Назив публикације, издавач		Година	Странице (од-до)		
Драган Радовановић:	„Прва помоћ“, Завод за уџбенике, Београд.		2011			
Александар Павловић:	„Прва помоћ“, Београд		2007			

²⁰ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		50	50%
	Завршни испит			
	писмени		50	50%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11 2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	II година студија				
Пун назив предмета	МЕНАЦМЕНТ У СТОМАТОЛОГИЈИ					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-023-4	изборни	IV	1			
Наставник/ -ци	проф. др Недељка Ивковић, ванредни професор					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)			Коефицијент студентског оптерећења S₀²¹	
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	0	0	1*15*1	0*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 0*15 + 0*15 = 15			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1 + 0*15*1 + 0*15*1 = 15			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 15 + 15 = 30 сати семестрално						
Исходи учења	<ol style="list-style-type: none"> 1. Студент битребалода познаје здравствену политику и систем здравствене заштите. 2. Да познаје опште принципе менаџмента и здравственог менаџмента 3. Даразумије концепт успешног, тј. ефикасног менаџера 4. Студент је овладао основним вештинама комуникације, организовања, вођења и управљања програмима стоматолошке здравствене заштите различитих популационих група, као и доношењем правовремених одлука на основу одговарајућих анализа програма 					
Условљеност	Условљеност за слушање - нема Условљеност за полагање - положени испити из II године студија Условљеност за оцјену предмета (стицање права на потпис) - обавезно присуство настави и вјежбама у складу са Правилником студирања на I циклусу студија Универзитета у Источном Сарајеву. Да би стекао право на оцјену предмета (потпис), студент у току школске године мора да оствари минимум 30 бодова за излазак на испит					
Наставне методе	Предавања,					
Садржај предмета по седмицама	Предавања <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефинисање, карактеристике и развој менаџмента: дефиниције менаџмента (администрација, управљање, руковођење), главне карактеристике, врсте, методе и преглед развоја менаџмента (општи и здравствени), карактеристике менаџмента у здравственим установама 2. Систем здравствене заштите: дефиниција, учесници и популационе групе у здравственој заштити, ресурси и финансирање система здравствене заштите 3. Основни модели система здравствене заштите: Систем националне здравствене службе-Бевериџов модел, Систем социјалног осигурања-Бизмарков модел, Систем приватног осигурања-модел "независних корисника". 4. Начела здравствене заштите: приступачности, правичности, свеобухватности, континуираности, сталног унапређења квалитета, ефикасности 5. Квалитет здравствене заштите и стоматолошке здравствене заштите: дефиниције, безбедност пацијената, индикатори квалитета 6. Функције менаџмента: планирање, организација, комуникација, контрола и координација 7. Вођење/лидерство: теорије и стилови лидерства, разлике између лидерства и менаџмента, ефикасан лидер 					

²¹ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	<p>8. Комуникација: значај и потреба комуникације за менаџмент, основни елементи процеса комуникације (вербална, невербална), интерперсонална, групна и организациона</p> <p>9. Односи са јавношћу и комуникација: основни елементи екстерне комуникације (финансијски, снабдевачки, институционални, спонзорски, партнерски), социјални маркетинг</p> <p>10. Успешан/ефективан менаџер: карактеристике успешног менаџера, процена самопроцена успешности рада, инструменти ефективног менаџера: ауторитет, делегирање одговорности</p> <p>11. Евалуација: дефиниција, предуслови за успешну евалуацију, евалуација здравственог програма, компарација мониторинга и евалуације</p> <p>12. Менаџмент и радна мотивација: теорије мотивације хијерархија, људских потреба, професионална оријентација и усмеравање у организацији/ здравственој установи, сатисфакција</p> <p>13. Доношење одлуке и решавање проблема: принципи управљања према циљевима. Принципи евалуације рада и оцена извршења, принципи управљања променом</p> <p>14. Едукација за успешан менаџмент: успостављање система за обуку и континуирану едукацију, програми едукације, лиценцирање и акредитација</p>			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Мићовић П.	Здравствени менаџмент. Комора здравствених установа Србије, Београд	2008.		
	Закон о здравственој заштити, Службени гласник РС			
Вуловић М. и сарадници	Програм превентивне стоматолошке заштите становништва Србије, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд	1996		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима		40	40 %
	семинарски рад		10	10%
	Завршни испит			
	тест		50	50%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	II година студија				
Пун назив предмета	СТОМАТОЛОШКА ЗАШТИТА У ЗАЈЕДНИЦИ					
Катедра	Катедра за дјечију и превентивну стоматологију са ортодонцијом, Медицински факултету у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-024-4	изборни	IV	1			
Наставник/ -ци	доц. др Драган Ивановић, доцент; доц. др Свјетлана Јанковић, доцент; доц. др Бојана Давидовић, доцент					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S_o^{22}		
П	В	СП	П	В	СП	S_o
1	0	0.66	1*15*1	0*15*1	0*15*1	0.2
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) $1*15 + 0*15 + 0.66*15 = 25$			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) $1*15*0.2 + 0*15*0.2 + 0*15*0.2 = 5$			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): $25 + 5 = 30$ сати семестрално						
Исходи учења	Након одслушане наставе студент ће се упознати са: 1. начинима унапређења оралног здравља кроз превентивне активности, 2. могућностима спровођења здравствено васпитних метода и мјера у друштву, 3. начинима побољшања интеракције између здравственог радника и пацијента, 4. мјерама унапријеђења оралног здравље у заједници.					
Условљеност	Обавезно присуство настави.					
Наставне методе	Предавања					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Начин живота и орално здравље грађана. 2. Модели понашања у унапређењу оралног здравља 3. Социјално-стоматолошки индикатори оралног здравља. Утврђивање потреба за оралним здрављем. Трендови оралног здравља. 4. Социјални, економски и психолошки значај оболења уста и зуба. 5. Методе епидемиолошких истраживања и праћења оралних болести. 6. Садржаји интеракције између здравственог радника и пацијента 7. Стратегије у превенцији болести уста и зуба (конвенционалне, савремене, специфичне). 8. Програмска заштита у стоматолошкој дјелатности 9. Промоција оралног здравља; здравствено васпитање, мотивација појединаца и друштва. 10. Организација и спровођење стоматолошке здравствене заштите у локалној заједници. 11. Програмска заштита. 12. Евалуација програмске заштите.					
Обавезна литература						
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)			
Вуловић, М. и сарадници	Превентивна стоматологија, Елит медица. Београд	2002.	(13-34), (339-365), (381-401)			

²² Коефицијент студентског оптерећења S_o се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_o = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ h} = \text{ h}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

Допунска литература				
Аутор/ и		Година	Странице (од-до)	
Бергер, Д. и сарадници	Здравствена психологија, Друштво психолога Србије, Београд	1997.		
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
		присуство предавањима	50	50%
	Завршни испит			
		усмени	50	50%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2106.год			

III ГОДИНА

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	III година студија				
Пун назив предмета	ИНТЕРНА МЕДИЦИНА					
Катедра	Катедра за интерну медицину и педијатрију, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-025-5; СТ-04-1-025-6	обавезан	V, VI	8			
Наставник/ -ци	проф. др Стеван Трбојевић, ванредни професор; проф. др Стеван Поповић, редовни професор; проф. др Снежана Поповић-Пејичић, редовни професор; проф. др Ненад Продановић, ванредни професор; проф. др Јелена Станић, ванредни професор; доц. др Тамара Ковачевић-Прерадовић, доцент; доц. др Милорад Грујичић, доцент					
Сарадник/ -ци	мр сц. др Маријана Ковачевић, виши асистент; мр сц. др Верица Продановић, виши асистент; мр сц. др Слађана Поповић, виши асистент; др Милица Кунарац, виши асистент; мр сц. др Николина Дукић, виши асистент; мр сц. др Јелена Владичић-Машић, виши асистент; др Снежана Малиш, клин сар. др Ана Владичић, клин сар. др Оливера Чанчар, клин сар. др Срђан Поповић, клин. сар. др Мирјана Рађен.					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења $S_0$²³		
П	В	СП	П	В	СП	S_0
2	2	0	2*15*1	2*15*1	0*15*1	1
1	3	0	1*15*1	+ 3*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 2*15 + 0*15 = 60 1*15 + 3*15 + 0*15 = 60			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1 + 2*15*1 + 0*15*1 = 60 1*15*1 + 3*15*1 + 0*15*1 = 60			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 120 + 120 = 240 сати						
Исходи учења	<p>1. Студент треба да овлада основним комуникационим вјештинама са пацијентима, родбином пацијената и колегама, начелима тимског рада, основама етичности.</p> <p>2. Студент треба да овлада специфичностима узимања анамнезе и физикалног прегледа</p> <p>3. Током похађања наставе студенти стичу сва неопходна знања из области патогенезе, клиничке слике терапије болести и стања адултне популације из свих области Интерне медицине</p> <p>3. Посебна пажња посвећена је значају превентивно-медицинских поступака.</p> <p>4. Током похађања практичног дјела студент овладава клиничким прегледом пацијената, основним дијагностичким и диференцијално дијагностичким процедурама, особеностима интернистичких пацијената у стоматолошкој пракси, припремом интернистичких пацијената за различите стоматолошке процедуре.</p>					
Условљеност	(описати услове који морају бити задовољени да би се предмет слушао и полагао)					
Наставне методе	Предавања, практичне вјежбе, ПБЛ сесије, рад на фантомима, прикази случајева, семинари, коришћење софтвера за симулације, консултације					
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања:</p> <p>1. Хипократова заклетва</p> <p>Увод у интерну медицину, клинику и пропедевтику; историја болести, комуникација са пацијентом.</p>					

²³ Коефицијент студентског оптерећења S_0 се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_0 = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{h} = \text{_____}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	<p>2 часа</p> <p>2. Пропедевтика - Узимање анамнезе и физички преглед: Теоријско упознавање са основним техникама физичког прегледа - инспекција, палпација, перкусија, аускултација; Техника прегледа главе и врата, 3 часа</p> <p>3. Пропедевтика - Респираторни систем: Методе прегледа респираторног система и испитивања плућне функције. 3 часа</p> <p>4. Пропедевтика - Кардиоваскуларни систем 3 часа</p> <p>5. <u>Пропедевтика</u> -Гастроентерологија са хепатологијом Методе прегледа гастроинтестиналног и хепатобилијарног система. 3 часа</p> <p>6.Пропедевтика:Уринарни систем. Методе прегледа уринарног система. Дијагностика бубрежних обољења.Оралне манифестације бубрежних обољења 2 часа</p> <p>7. Пропедевтика: Локомоторни систем. Методе прегледа локомоторног система.1 час</p> <p>8. Пулмологија Методе прегледа респираторног система и испитивања плућне функције; Респираторна ацидоза и алкалоза; Акутни и хронични бронхитис, Хронична опструктивна болест плућа</p> <p>Фиброза и ателектаза плућа; Пнеумоније; Туберкулоза плућа; Саркоидоза</p> <p>Обољења плеуре и медијастинума; Тумори респираторног система;</p> <p>Ургентна стања у пулмологији (акутна респираторна инсуфицијенција, респираторни дистрес синдром, акутна астма и астматични статус, пнеумоторакс, крвављења, плућна емболија, страна тела);</p> <p>Стоматолошки аспекти респираторне патологије. 5 часова</p> <p>9. Кардиологија Реуматска грозница Миокардитиси.</p> <p>Ендокардитиси, Урођене и стечене срчане мане.</p> <p>Исхемијска болест срца(ангина пекторис и инфаркт миокарда)</p> <p>Миокардиопатије. Срчана инсуфицијенција - клиничке манифестације и терапија Обољења артеријског и венског крвног система. Стоматолошки аспекти обољења кардиоваскуларног система.</p> <p>Ургентна стања у кардиологији (акутна инсуфицијенција, кардиогени шок, срчани застој, тампонада, малигне аритмије, хипертензивна криза, дисекантне анеуризме).</p> <p>Стоматолошки аспекти кардиолошке патологије 6 часова</p> <p>10. Гастроентерологија : Болести једњака и желуца. Болести танког и дебелог црева;</p> <p>Болести јетре. Болести билијарног стабла. Болести јетре. 5 часова</p> <p>11. Ендокринологија и поремећаји метаболизма : Методологија ендокринолошког прегледа; Обољења (акромегалија, хипопитуитаризам) и тумори хипофизе. Обољења тиреоидне жлезде (хипотиреоза, хипертиреоза, тиреоидитиси, тумори). Обољења паратиреоидних жлезда (<u>хипопаратиреоидизам и хиперпаратиреоидизам</u>)</p> <p>Обољења (хипо и хиперфункција) и тумори коре надбубрежне жлезде. Обољења сржи надбубрежних жлезда(феохромоцитом); Ендокринолошка обољења гонада. Гојазност и потхрањеност (поремећаји у исхрани)</p> <p>Дијабетес меллитус и компликације дијабетеса (акутне и хроничне) .</p> <p>Ургентна стања у ендокринологији (кетоацидоза и кома, хиперосмоларна кома, хипогликемија, тиреотоксична криза, акутна инсуфицијенција надбубрега);</p> <p>Стоматолошки аспекти ендокринолошке патологије 3 часа</p>
--	---

12. Хематологија :Методологија хематолошког прегледа; Дијагностичке методе у хематологији. Неутропеније, панцитопеније, леукемије, болести слезине; Мијелопролиферативни и мијелодиспластични синдроми; Лимфопрлиферативне болести Анемије - клиника, дијагностика и терапија; Основни принципи трансфузиологије.

Поремећаји хемостазе, хеморагијски синдром;Ургентна стања у хематологији (акутне хеморагијске дијатезе;Тромботичка тромбоцитопенијска пурпура, хемолизне кризе).

Значај хематолошких поремећаја у стоматолошкој пракси 2 часа

13. Имунологија са алергологијом :Методологија прегледа и лабораторијске дијагностике у имунологији и алергологији; Типови алергијских реакција, урођени и стечени Поремећаји имунитета, АИДС, васкулитиси, медикаментозна алергија; ургентна стања у алергологији - анафилактички шок, ангиоедем; Значај алерголошких и имунолошких болести у стоматолошкој пракси 2 часа

14. Нефрологија. Класификација, клиничка слика, дијагностика и терапија најчешћих бубрежних обољења (акутна и хронична бубрежна инсуфицијенција. гломерулске и тубулоинтерстицијске болести, нефролитијаза, поремећаји равнотеже течности и електролита);

Ургентна стања у нефрологији;

Значај бубрежних болести и особености бубрежних болесника у стоматолошкој пракси, са посебним освртом на трансплантиране и дијализне болеснике. 3 часа

15. Реуматологија:Класификација, клиничка слика, дијагностика и терапија најчешћих реуматолошких обољења; Серопозитивне и серонегативне артропатије, дегенеративна и метаболичка реуматска обољења, ванзглобни реуматизам, системске болести везивног ткива 2 часа

Вјежбе:

1. Увод и пропедевтика интерне медицине :

Анамнеза и историја болести,комуникација са пацијентом, члановима породице и другим здравственим радницима;:

Основе физичког прегледа : Статус праесенс. Општа инспекција.Преглед главе и врата; грудног коша; кардиоваскулног система. Преглед абдомена и екстремитета 12 часова

2. Пулмологија:Обрада болесника са доминантно респираторном патологијом; Инспекција;

Палпација и перкусија; Аускултација, тип дисања, дисајни шумови 6 часова

3. Кардиологија: Обрада болесника са доминантно кардиоваскуларном патологијом; Инспекција и палпација прекордијума; Пројекције срчаних ушћа; Аускултација срца 6 часова

4. Гастроентерологија и хепатологија : Обрада болесника са доминантно гастроентеролошком патологијом; Инспекција абдомена; Палпација абдомена - јетре, слезине 6 часова

5. Пулмологија: Обрада болесника са доминантно респираторном патологијом; Дијагностички значај микроскопског прегледа и физичке особине спутума, култура; Рентгенолошка дијагностика у пулмологији; Плеурална пункција - техника и индикације, особине плеуралног пунктата

Пулмологија: Обрада болесника са доминантно респираторном патологијом; Функционална дијагностика, спирометрија и гасне анализе; Бронхоскопија - индикације, техника и дијагностички значај; Упоознавање са техникама реанимације и ургентним интервенцијама код опструкције дисајних путева, удисања или гутања страних тела 5 часова

6. Кардиологија Дијагностички значај рентгенолошког прегледа срца и коронарографије; Тест оптерећења

	<p>Кардиологија Обрада болесника са доминантно кардиоваскуларном патологијом; Аускултација болесника са поремећајем срчаног ритма, срчаним шумовима и срчаном декомпензацијом</p> <p>Кардиологија: Обрада болесника са доминантно кардиоваскуларном патологијом;Преглед болесника са срчаном маном; Дијагностички значај електрокардиографије, фонокардиографије, ехокардиографије</p> <p>Кардиологија: Обрада болесника са доминантно кардиоваскуларном патологијом;</p> <p>Кардиологија: Обрада болесника са доминантно кардиоваскуларном патологијом; Преглед крвних судова и пулса, Допплер крвних судова, техника мерења артеријске тензије; Реанимационе технике и ургентне интервенције код инфаркта, колапса, вазовагалних поремећаја 6 часова</p> <p>7. Гастроентерологија и хепатологија : Обрада болесника са доминантно гастроентеролошком патологијом; Перкусија абдомена и аускултација перисталтике; Методологија дијагностике асцитеса; Абдоминална пункција и особине пунктата</p> <p>Гастроентерологија и хепатологија: Обрада болесника са доминантно гастроентеролошком патологијом; Техника и значај ехотомографије абдомена, рентгенске дијагностике, методе прегледа јетре, зуцне кесе и панкреаса.</p> <p>Гастроентерологија и хепатологија: Обрада болесника са доминантно гастроентеролошком патологијом; Техника и значај ендоскопских метода - езофагогастродуоденоскопије, ректоскопије, колоноскопије 6 часова</p> <p>8. Ендокринологија и метаболизам</p> <p>Обрада болесника са доминантно ендокринолошком патологијом; Основне лабораторијске дијагностичке методе у ендокринологији; Функционално испитивање хипофизе</p> <p>Семинар: Ендокринологија</p> <p>Ендокринологија и метаболизам</p> <p>Обрада болесника са доминантно ендокринолошком патологијом; Функционално испитивање тиреоиде и ендокриног панкреаса,ОГТТ</p> <p>Ендокринологија и метаболизам</p> <p>Обрада болесника са доминантно ендокринолошком патологијом; Функционално испитивање надбубрега и гонада</p> <p>Ендокринологија и метаболизам</p> <p>Обрада болесника са доминантно ендокринолошком патологијом; Лабораторијска дијагностика метаболичких поремећаја ацидо - базног статуса и метаболизма липида</p> <p>Ендокринологија и метаболизам</p> <p>Обрада болесника са доминантно ендокринолошком патологијом; Изотопске методе у ендокринологији; Дијагностика и санација компликација Диабетес меллитуса; хигијенско - дијететски режим, реанимационе технике и ургентне интервенције код дијабетичне коме часа</p> <p>9. Хематологија</p> <p>Обрада болесника са доминантно хематолошком патологијом; Периферна крвна слика, седиментација, лабораторијске методе у диференцијалној дијагностици анемија; Мијелограм, техника извођења и дијагностички значај</p> <p>Хематологија</p> <p>Обрада болесника са доминантно хематолошком патологијом;Лимфаденограм - техника извођења и дијагностички значај; Индикације за трансфузију крви и крвних деривата, техника извођења и могуће компликације</p> <p>Хематологија</p> <p>Обрада болесника са доминантно хематолошком патологијом; Тестови за процену васкуларне, тромбоцитне и коагулационе компоненте хемостазе</p> <p>Хематологија 4 часа</p> <p>Обрада болесника са доминантно хематолошком патологијом; Техника извођења и и</p>	4
--	---	---

	<p>дијагностички значај биопсије костне сржи и лимфне жлезде</p> <p>10. Реуматологија Обрада болесника са доминантно реуматолошком патологијом; Основне лабораторијске анализе, методе за дијагностику системских болести, рентгенолошке методе 3 часа</p> <p>11 Имунологија са алергологијом.Обрада болесника са доминантно имуноалерголошком патологијом; Кожне пробе, цитолошке и серолошке методе у дијагностици алергијских болести</p> <p>Обрада болесника са доминантно имуноалерголошком патологијом; Тестови за испитивање хуморалног и целуларног имунског одговора; Извођење реанимационих техника и ургентних интервенција код анафилактичког шока 3 часа</p> <p>12. Нефрологија. Обрада болесника са доминантно нефролошком патологијом; Основне лабораторијске дијагностичке методе у нефрологији; Функционално испитивање бубрега. Процјена степена бубрежне инсуфицијенције. Приказ болесника са бубрежном инсуфицијенцијом, гломерулским и тубулоинтерстицијским болестима бубрега. Семинар: Нефрологија. 4 часа</p>			
Обавезна литература				
Студент може да одабере било који од уџбеника из предмета Интерна медицина и Интерна пропедевтика.				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Допунска литература				
Студент може да одабере било који од уџбеника о из области интерпретације ЕКГ-а.				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		20	20%
	студија случаја – групни рад		10	10%
	. практични рад		20	20%
	Завршни испит			
	практични		25	25%
	усмени		25	25%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	III година студија				
Пун назив предмета	ХИРУРГИЈА					
Катедра	Катедра за хируршке гране, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-026-5; СТ-04-1-026-6	обавезан	V, VI	6			
Наставник/ -ци	проф. др Вељко Марић, редовни професор; проф. др Никола Гаврић, редовни професор; проф. др Душко Васић, редовни професор; проф. др Радован Цвијановић, редовни професор; проф. др Зоран Радовановић, ванредни професор; проф. др Миломир Нинковић, редовни професор; доц. др Златко Максимовић, доцент; доц. др Сања Марић, доцент; доц. др Радмил Марић, доцент; доц. др Вјеран Саратлић, доцент; доц. др Миливоје Достић, доцент; доц. др Дражан Ерић, доцент; доц. др Максим Ковачевић, доцент; доц. др Милорад Бијеловић, доцент;					
Сарадник/ -ци	мр сц. др Раде Милетић, виши асистент; мр сц. др Ненад Лаловић, виши асистент; др Александар Супић, клин. сар. др Сенка Милић, клин. сар.; др Вања Старовић, клин. сар. др Борко Давидовић, клин. сар.; др Ђорђе Вељковић, клин. сар.; др Далибор Потпара, клин. сар.					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења $S_0$²⁴		
П	В	СП	П	В	СП	S_0
1	2	0	1*15*1	2*15*1	0*15*1	1
1	2	0	1*15*1	2*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) $1*15 + 2*15 + 0*15 = 45$ $1*15 + 2*15 + 0*15 = 45$			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) $1*15*1 + 2*15*1 + 0*15*1 = 45$ $1*15*1 + 2*15*1 + 0*15*1 = 45$			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): $90+90 = 180$ сати						
Исходи учења	1. Студент треба да овлада основним комуникационим вјештинама са пацијентима, родбином пацијената и колегама, начелима тимског рада, основама етичности. 2. Студент треба да овлада специфичностима узимања анамнезе и физикалног прегледа хируршког болесника 3. Током похађања наставе студенти стичу сва неопходна знања из области патогенезе, клиничке слике терапије болести и стања адултне популације из свих области Хирургије 4. Током похађања практичног дјела студент овладава клиничким вјештинама из свих области хирургије, прегледом пацијената, дијагностичким и диференцијално дијагностичким процедурама, акутном збрињавању повријеђених пацијената и других акутних хируршких стања.					
Условљеност	(описати услове који морају бити задовољени да би се предмет слушао и полагао)					
Наставне методе	Предавања, практичне вјежбе, ПБЛ сесије, рад на фантамима, прикази случајева, семинари, коришћење софтвера за симулације, консултације					
Садржај предмета по седмицама	ПРОГРАМ ТЕОРИЈСКЕ НАСТАВЕ <ol style="list-style-type: none"> 1. Анамнеза. Преглед болесника (1 час) 2. Асепса и антисепса (1 час) 3. Основи анестезије, Мјере кардиопулмоналне реанимације (1 час) 4. Шок- Превенција и терапија (1 час) 5. Крварење и хемостаза (1 час) 6. Рана и зарастанје ране (1 час) 					

²⁴ Коефицијент студентског оптерећења S_0 се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_0 = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ h} = \text{ h}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

7. Основи анестезије (1 час)
8. Повреде меких ткива, унутрашњих органа (1 час)
9. Обољења и повреде коже и поткожног ткива (1 час)
10. Обољења и повреде периферних артерија, венског и лимфног система (1 час)
11. Обољења и повреде врата, Обољења дојке и ендокриних жлијезда (1 час)
12. Обољења зида грудног коша, респираторног тракта, органа медијастинума и дијафрагме (1 час)
13. Обољења трбушног зида, једњака, желуца, једњака, танког и дебелог цријева (1 час)
14. Обољења јетре, жучних путева, панкреаса и слезине (1 час)
15. Обољења и повреде ретроперитонеалног простора (1 час)
16. Допунске дијагностичке методе у хирургији (1 час)
17. Хируршке инфекције, Профилакса и специфична терапија хируршких инфекција (1 час)
18. Мониторинг пацијената (1 час)
19. Шок- Превенција и терапија (1 час)
20. Транфузија крви и крвних деривата (1 час)
21. Рана и зарастање ране (1 час)
22. Повреде коштаног – зглобног система (1 час)
23. Основни принципи операција, Постоперативне компликације (1 час)
24. Обољења ЦНС-а и ПНС-а (1 час)
25. Обољења срца и великих крвних судова, Трансплантација (1 час)
26. Основни принципи онкологије, Хируршко лијечење малигнух обољења (1 час)
27. Повреде зида грудног коша, респираторног тракта, органа медијастинума и дијафрагме (1 час)
28. Повреде трбушног зида, једњака, желуца, једњака, танког и дебелог цријева (1 час)
29. Повреде јетре, жучних путева, панкреаса и слезине (1 час)
30. Уролошка и гинеколошка обољења (1 час)

ПРОГРАМ ПРАКТИЧНЕ НАСТАВЕ

1. Анамнеза. Преглед болесника (2 часа)
2. Асепса и антисепса (2 часа)
3. Мјере кардиопулмоналне реанимације. (2 часа)
4. Шок- Превенција и терапија (2 часа)
5. Крварење и хемостаза. (2 часа)
6. Рана и зарастање ране (2 часа)
7. Основи анестезије (2 часа)
8. Повреде меких ткива, унутрашњих органа. (2 часа)
9. Обољења и повреде коже и поткожног ткива. (2 часа)
10. Обољења и повреде периферних артерија, венског и лимфног система,
11. Обољења и повреде врата Обољења дојке и ендокриних жлијезда (2 часа)
12. Обољења зида грудног коша, респираторног тракта, органа медијастинума и дијафрагме (2 часа)
13. Обољења трбушног зида, једњака, желуца, једњака, танког и дебелог цријева (2 часа)
14. Обољења јетре, жучних путева, панкреаса и слезине (2 часа)
15. Обољења и повреде ретроперитонеалног простора. (2 часа)
16. Допунске дијагностичке методе (2 часа)
17. Хируршке инфекције, Профилакса и специфична терапија хируршких инфекција. (2 часа)
18. Мониторинг пацијената. (2 часа)
19. Шок- Превенција и терапија (2 часа)
20. Транфузија крви и крвних деривата (2 часа)
21. Рана и зарастање ране (2 часа)
22. Основни принципи операција. Постоперативне компликације (2 часа)
23. Повреде коштаног - зглобног система (2 часа)
24. Обољења ЦНС-а и ПНС-а (2 часа)
25. Обољења и повреде срца и великих крвних судова. Трансплантација (2 часа)
26. Основни принципи онкологије. Хируршко лијечење малигнух обољења (2 часа)

	27. Повреде зида грудног коша, респираторног тракта, органа медијастинума и дијафрагме (2 часа) 28. Повреде трбушног зида, једњака, желуца, једњака, танког и дебелог цријева (2 часа) 29. Повреде јетре, жучних путева, панкреаса и слезине (2 часа) 30. Уролошка и гинеколошка обољења (2 часа)			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Милан Вишњић	Хирургија			
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		10	10%
	тест/ колоквијум		10	10%
	практични рад		20	20%
	Завршни испит			
	практични		10	10%
усмени		50	50%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	III година студија				
Пун назив предмета	СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА-ПРЕТКЛИНИКА					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-027-5; СТ-04-1-027-6	обавезан	V,VI	10			
Наставник/ -ци	проф. др Ивица Станчић, редовни професор; проф. др Недељка Ивковић, ванредни професор					
Сарадник/ -ци	др сц. Ирена Младеновић, виши асистент; др сц. Јелена Ерић, виши асистент; мр сц. др Зорица Стојановић, виши асистент; мр сц. др Огњенка Јањић -Павловић, виши асистент; мр сц. др Ђорђе Божовић, виши асистент, мр др Михаел Станојевић, виши асистент; др Дијана Поповић -Грубач, виши асистент;					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀²⁵		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	3	1,5	1*15*0,82	3*15*0,82	1,5*15*0,82	0,82
1	3	1,5	1*15*0,82	3*15*0,82	1,5*15*0,82	0,82
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 3*15 + 1,5*15 = 82,5			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*0,82 + 3*15*0,82 + 1,5*15*0,82 = 67,65			
1*15 + 3*15 + 1,5*15 = 82,5			1*15*0,82 + 3*15*0,82 + 1,5*15*0,82 = 67,65			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 165 + 135 = 300 сати						
Исходи учења	Циљ предмета један студенту пружи знање о протетској рехабилитацији зубним надокнадама. У оквиру предмета студент се упознаје са клиничким фазама и усавршава вјештине лабораторијских фаза у изради мобилних и фиксних зубних надокнада. Савладавањем овог предмета студент ће бити упознат са: 1. лабораторијским фазама израде тоталних протеза 2. лабораторијским фазама израде парцијалних протеза 3. лабораторијским фазама израде фиксних надокнада 4. технологијом и обрадом стоматолошких материјала					
Условљеност	Условљеност за слушање - положен испит из Гнатологије Условљеност за полагање - положени испити из II године студија Условљеност за ојеру предмета (стицање права на потпис) - обавезно присуство настави и вјежбама у складу са Правилником студирања на I циклусу студија Универзитета у Источном Сарајеву. Обавезна ојера сваке вјежбе појединачно. Да би стекао право на ојеру предмета (потпис), студент у току школске године мора да оствари минимум 30 бодова за излазак на испит (уз услов да су 2 бода остварена присуством на предавањима (по 1 у сваком семестру), 3 бода за присуство вјежбама (по 1,5 у сваком семестру) и 2 бода за практичан рад на вјежбама (по 1 у сваком семестру).					
Наставне методе	Предавања, вјежбе, студентска пракса					
Садржај предмета по седмицама	Предавања 1. Општи појмови о тоталним протезама. 2. Анатомијски отисак. 3. Функционални отисак и добијање радног модела. 4. Загрижајна шаблона и одређивање МВО. 5. Одређивање положаја зуба код особа са еугнатим односом вилица.					

²⁵ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

6. Дефинитивна постава зуба.
7. Завршни поступци у изради тоталних протеза.
8. Иmediјатна тотална протеза.
9. Репаратура, коректура и подлагање тоталних протеза.
10. Општи појмови о крезубим вилицама.
11. Облици парцијалних протеза.
12. Примјена паралелометра у планирању и изради парцијалних протеза.
13. Ретенција, стабилизација, преношење оклузалних оптерећења и вођење парцијалне плочасте протезе.
14. Лабораторијска израда парцијалних плочастих протеза.
15. Киветирање, обрада и полирање.
16. Парцијална скелетирана протеза: Дефиниција. Брсте. Оптерећење потпорних ткива. Припрема зуба и потпорних ткива. Дијелови.
17. Ретенција, стабилизација, преношење оклузалних оптерећења и вођење ПСП.
18. Примјена паралелометра у планирању и изради парцијалних скелетираних протеза.
19. Везни елементи парцијалне скелетираних протезе.
20. Лабораторијска израда парцијалних скелетираних протеза.
21. Дефиниција, циљеви и задаци фиксне протетике.
22. Модели за студије и индивидуална кашика.
23. Препарација зуба за ливену фасетирану и керамичку надокнаду.
24. Израда радног модела за фиксну надокнаду.
25. Израда цијеле ливене крунице.
26. Препарација канала корјена.
27. Израда фиксних надокнада ливењем
28. Израда керамичких надокнада поступком ливења, пресовања и фрезовања
29. Израда предњих и бочних мостова.
30. Примјена паралелометра у изради фиксних надокнада.

Вјежбе

1. Анатомијски отисак и изливање прелиминарног модела. Индивидуална кашика.
  2. Функционални отисак и изливање радног модела. Формирање горње загрижајне шаблоне.
  3. Формирање доње загрижајне шаблоне.
  4. Међувилнични односи. Преношење модела у артикулатор.
  5. Постављање предњих зуба.
  6. Постављање бочних зуба.
  7. Завршна фаза поставе зуба.
  8. Завршна обрада воштаних модела протеза. Киветирање и полимеризација.
  9. Обрада готових протеза. Реоклудација и реартикулација. Колоквијум-тотална протеза.
  10. Дијелови парцијалне плочасте протезе. Израда радног модела доње крезубе вилице (Kennedy I).
  11. Израда загрижајних шаблона на моделу (Kennedy I).
  12. Израда екваторијалне и бонихард жичане кукице.
  13. Постава зуба, киветирање, полимеризација, обрада и полирање.
  14. Колоквијум парцијална плочаста протеза.
  15. Анализа модела за студије у паралелометру.
  16. Преношење плана парцијалне скелетираних протезе крезубости класе Kennedy I, II, III и IV.
  17. Припрема основног модела, дублирање и израда ватросталног модела.
  18. Овоштавање ватросталног модела. Израда воштаних модела скелета парцијалне протезе типа крезубости Kennedy I и II
  19. Израда воштаних модела скелета парцијалне протезе типа крезубости Kennedy III и IV.
- Постављање ливних канала.
20. Колоквијум-парцијална скелетирана протеза.
  21. Основни принципи препарације зуба. Препарација зуба за ливену круну.
  22. Препарација зуба за фасетирану круну.
  23. Препарација зуба за керамичке надокнаде.
  24. Корекција сва три облика препарације.

	25. Израда воштаног модела ливене надоградње. 26. Отисак брушених зуба. Изливање модела. Припрема радних патрљака. 27. Моделовање ливене круне на молару. Моделовање фасетиране круне на премолару. 28. Моделовање фасетираног тијела моста. 29. Моделовање капице за металокерамичку круну са рубом у металу и рубом у керамици 30. Моделовање скелета предњег металокерамичког моста у воску. Колоквијум-фиксне надокнаде.			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Трифуновић ДМ, Радуловић С, Кандић МЈ, Настић ММ, Петровић А, Крстић М, Станишић- Синобад Д.	Стоматолошка протетика претклиника, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд	1995.	1-447.	
Стаменковић Д.	Стоматолошки материјали, књига I, Стоматолошки факултет Београд	2009.	211-535.	
Тихачек Шојић Љ.	Наменски испуни, Наука 2000	2000.	7-30, 77-92	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		6	6%
	активност на вјежбама		5	5%
	мануелна спретност		5	5%
	семинарски радови		4	4%
	колоквијуми		30	30%
	Завршни испит			
	практични		20	20%
	усмени		30	30%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет Фоча					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	III година студија				
Пун назив предмета	БОЛЕСТИ ЗУБА ПРЕТКЛИНИКА					
Катедра	Катедра за болести зуба и ендодонцију, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-028-5; СТ-04-1-028-6	обавезан	V, VI	8			
Наставник/ -ци	доц. др Никола Стојановић, доцент; доц. др Ладо Давидовић, доцент; доц. др Јелена Крунић, доцент					
Сарадник/ -ци	мр сц др Игор Радовић, виши асистент; мр сц др Александра Жужа, виши асистент; мр сц др Бранкица Давидовић, виши асистент; др Љиљана Кулић, виши асистент; др Дајана Ного-Живановић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀²⁶		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
2	2	0,5	2*15*0,77	2*15*0,77	0,5*15*0,77	0,77
1	3	0,5	1*15*0,77	3*15*0,77	0,5*15*0,77	0,77
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 2*15 + 0,5*15 = 67,5 1*15 + 3*15 + 0,5*15 = 67,5			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*0,77 + 2*15*0,77 + 0,5*15*0,77 = 51,97 1*15*0,77 + 3*15*0,77 + 0,5*15*0,77 = 51,97			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 135 + 105 = 240 сати						
Исходи учења	Савладавањем овог предмета студент ће бити оспособљен да: 1. упознати етички кодекс при раду са пацијентима 2. упознати основне принципе организације и рада у стоматолошкој ординацији 3. упознати и правилно примјенити ручне и машинске инструменте током препарације кавитета 4. савладати Блекове принципе препарације и њихову примјену у пракси 5. савладати значај дизајна жељеног кавитета и његове евентуалне модификације у пракси 6. упознати ток реставративне процедуре 7. савладати постављање заштитне подлоге, постављање матрица, техникама апликације реставративних материјала (амалгама, композита, Глас-јономер цемента), значај завршне обраде амалгамских и композитних испуна.					
Условљеност	Положен испитиз Анатомије, Хистологије и ембриологије, Физиологије и Биохемије. Испуњене предиспитне обавезе и остварено минимум 30 поена, у оквиру практичне наставе урађено 10 препарација кавитета са постављањем дефинитивног испуна, од сваке класе кавитета по Блеку најмање по 2 препарације: препарација кавитета I класе (форамен цекум или форамен моларе), препарација кавитета II класе (МО или ДО, МОД, Слот препарација), препарација кавитета III класе, препарација кавитета IV класе, препарација кавитета V класе.					
Наставне методе	Предавања, клиничке вежбе, студентска пракса					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Увод у денталну патологију, појам, дефиниција и социоекономски значај. Састав и структура зубних ткива, каријес имуна и каријес предилекциона мјеста 2. Теорије настанка каријеса (егзогене и ендogene). Патохистологија денталног каријеса, развој лезије (глеђ, дентин, цемент) 3. Утицај исхране на настанак каријеса. Утицај пљувачке у развоју каријесне лезије 4. Класификација каријеса. Терапија каријеса зуба, анализа основних Блекових принципа					

²⁶ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

5. Обољења тврдих зубних ткива некаријесне етиологије
6. Дијагностичке методе за откривање каријеса
7. Инструменти за обраду каријесне лезије. Положај терапеута при раду, фиксација руке, обиљежавање зуба
8. Врсте и улога ретенције у препарацији кавитета
9. Препарација кавитета I класе на оклузалним површинама. Препарација форамен моларе, форамен цекум, одступања од класичне препарације (први доњи премолар, криста трансверса)
10. Препарација кавитета II класе. Препарација кавитета МОД на премоларима и моларима. Рестриктивни облици II класеи депулписан зуб
11. Препарација кавитета III класе . Препарација кавитета IV класе
12. Препарација кавитета V класе Терапија абразија и ерозија и проблеми у ретенцији
13. Адхезивни тип препарације кавитета I класе. Адхезивни тип препарације кавитета II класе
14. Препарација кавитета за инлеј – онлеј од племенитих легура . Препарација кавитета за инлеј од композита и порцелана
15. Савремени приступ терапији каријесне лезије. Процјена ризика за каријес и епидемиолошки индекси. Интерактивна рекапитулација градива
16. Материјали у рестауративној стоматологији – основне карактеристике материјала
17. Материјали за привремено затварање
18. Заштитне подлоге у рестауративној стоматологији
19. Глас-јономер цементи као материјали за подлоге и цементирање фиксних надокнада
20. Глас-јономер цементи као материјали за рестауративне испуне
21. Композитни материјали у рестауративној стоматологији – особине и класификација
22. Композитни материјали – основни принципи примјене код зуба фронталне регије
23. Композитни материјали – основни принципи примјене код зуба бочне регије
24. Адхезивна средства у рестауративној стоматологији – хемијски и микромеханички аспект адхезивне везе
25. Адхезивна средства у рестауративној стоматологији – класификација адхезивних средстава
26. Примјена амалгама у рестауративној стоматологији – основне особине и карактеристике
27. Примјена амалгама у рестауративној стоматологији
28. Материјали за ливене испуне од метала
29. Материјали за индиректне испуне од естетских материјала
30. Интерактивна рекапитулација знања

Вјежбе:

1. Познавање са основним принципима рада са опремом и инструментима
2. Машински инструменти и њихова употреба
3. Препарација кавитета I класе :теоретски увод у вјежбу
4. Препарација кавитета I класе на гризној површини молара i премолара (наставак))
5. Препарација кавитета II класе : принципи препарације на моларима
6. Препарација кавитета II класе : принципи препарације на премоларима
7. Препарација кавитета II класе типа МОД на виталном зубу
8. Принципи препарације кавитета II класе типа МОД на авиталном зубу
9. Препарација кавитета III класе
10. Препарација кавитета IV класе
11. Препарација кавитета IV класе
12. Препарација кавитета V класе
13. Препарација кавитета V класе kod erozija
14. Препарација за ливене испуне
15. Интерактивна рекапитулација градива
16. Основни принципи у раду са материјалима за привремено затварање кавитета
17. Принципи рада и постављање заштитних подлога – припрема материјала
18. Принципи рада са Глас-јономер цементима (хемијска и свјетлосна полимеризација) за рестауративне испуне
19. Принципи рада са амалгамима – рестаурација по основним гнатолошким захтјевима, контактна тачка, оклузална морфологија
20. Принципи рада са амалгамима у рестауративној стоматологији – припрема и заштита

	21. Принципи рада са амалгамским испунима – матрице и интердентални кочићи 22. Дефинитивна обрада амалгамских испуна 23. Композитни материјали – техника апликације и техника полимеризације, постављање матрица и интердентални кочићи 24. Композитни материјали – основни гнатолошки захтеви при рестаурацији молара и премолара – контактна тачка, оклузална морфологија 25. Композитни материјали – основни гнатолошки захтеви при рестаурацији молара и премолара – контактна тачка, оклузална морфологија 26. Композитни материјали – фактори који утичу на квалитет испуна 27. Адхезивна средства у стоматологији – кондиционирање глеђи и дентина 28. Дефинитивна обрада композитних испуна 29. Принципи и технике рада са материјалима за индиректне (ливене) испуне 30. Интерактивна рекапитулација градива			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Караџов О., Кезеле Д., Кубуровић Д., Марковић Д.	Припрема кавитета. Академска мисао, Београд,	2001.	1-196	
Караџов О., Кезеле Д., Кубуровић Д.	Материјали за зубне испуне. Дјечије новине, Горњи Милановац,	1990.	281-350	
Кидд ЕАМ.	Основе зубног каријеса. Дата Статус, Београд,	2010.	1-160	
Живковић С., Вујашковић М., Пап К., Грга Ђ., Лукић А., Теодоровић Н.	Основи рестауративне стоматологије. Дата Статус, Београд,	2009.	197-299	
Живковић С.	Дентин адхезивна средства у стоматологији. Балкански Стоматолошки Форум, Београд,	1998.	1-159	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		25	25%
	семинарски радови		5	5%
	колоквијум		20	20%
	Завршни испит			
	практични		10	10%
	усмени		40	40%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овијере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	III година студија				
Пун назив предмета	ОСНОВЕ КЛИНИЧКЕ РАДИОЛОГИЈЕ					
Катедра	Катедра за пропедеутику, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-029-5; СТ-04-1-029-6	обавезан	V,VI	6			
Наставник/ -ци	проф. др Зоран Ракочевић, редовни професор;					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀²⁷		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
2	1	0	2*15*1	1*15*1	0*15*1	1
1	2	0	1*15*1	2*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 1*15 + 0 = 45 1*15 + 3*15 + 0 = 45			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 45 1*15*1 + 2*15*1 + 0*15*1 = 45			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 90 + 90 = 180 сати						
Исходи учења	Студент је у стању да препознаје патолошка стања зуба, вилица, параназалних шупљина, темпоромандибуларних зглобова, а познајући остале дијагностичке процедуре да од радиолога захтева њихово извођење, наравно преко упутне дијагнозе. Савладавањем основних вештина у извођењу интраоралних метода радиографисања стоматолог је у стању да изводи, али и контролише исправност извођења свих интраоралних радиографских процедура, на шта га обавезује Закон о заштити од јонизујућег зрачења.					
Условљеност	Условљеност за полагање - положени испити из II године студија					
Наставне методе	Предавања, вјежбе					
Садржај предмета по седмицама	ПРЕДАВАЊА: 1. Основи радиолошке физике (Основни појмови о грађи материје. Природа радиоактивности. Интеракција х-зрака и материје.) 2. Основи радиобиологије (Механизам дејства јонизујућег зрачења. Промене молекула биолошког система) 3. Основи радиобиологије (Дејство јонизујућег зрачења на ћелију. Осетљивост организма на јонизујуће зрачење.) 4. Настанак и геометријске законитости у стварању слике (Апсорпција х-зрака. Физичко-хемијске последице апсорпције х-зрака. Анализа оптичких квалитета радиограма. Пројекциони ефекти.) 5. Радиолошки кабинет. Принципи радиолошке заштите 6. Рендгенски апарати који се користе за дијагностиковање лезија денто-максилнофацијалне регије (Дентал рендгенски апарат. Апарати посебне намене. Стандардни рендген-дијагностички апарат. Додатни уређаји и прибор. Стандардни екстраорални методи.) 7. Други апарати који се користе за дијагностиковање лезија денто-максилнофацијалне регије (Специјални методи. Контрастни методи Компјутеризована томографија. Магнетна резонанца. Ултразвук. Сканографија. Дигитална радиографија.) Заштита од инфекције у току извођења радиографских метода 8. Радиологија остеоартикуларног система (Дијагностички методи. Основи грађе кости) 9. Рендген анатомија (Анатомски детаљи видљиви на интраоралним радиограмима)					

²⁷ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на следећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

10. Рендген анатомија (Анатомски детаљи видљиви на екстраоралним радиограмима)
11. Принципи анализе радиограма (Анализа интраоралних радиограма. Анализа екстраоралних радиограма. Локализација, облик, величина, број, ограниченост, садржај, симетричност, утицај на суседне структуре, успутни налази.)
12. Развојне аномалије зуба. Каријес зуба. Ризализа.
13. Анкилоза. Пародонтопатије. Периодонтитиси.
14. Запаљења костију денто-максилофацијалне регије.
15. Одонтогени тумори.
16. Бенигни коштани тумори денто-максилофацијалне регије.
17. Малигни тумори денто-максилофацијалне регије (Коштани и некоштани малигни тумори.)
18. Радиотерапија малигнома денто-максилофацијалне регије (Основни принципи: апарати и прибор. Терапија малигнома дентомаксилофацијалне регије.)
19. Трауме костију, зуба и меких ткива денто-максилофацијалне регије.
20. Темпоромандибуларни зглоб (Дијагностички методи и обољења.)
21. Носна дупља и параназалне (Дијагностички методи и обољења.)
22. Пљувачне жлезде (Дијагностички методи и обољења.)
23. Радиологија кардиоваскуларног система (Дијагностички методи. Рендген анатомија. Радиолошке слике најчешћих болести и акутна стања.)
24. Радиологија респираторног система (Дијагностички методи. Рендген анатомија. Радиолошке слике најчешћих болести и акутна стања.)
25. Радиологија гастроинтестиналног система (Дијагностички методи. Рендген анатомија. Радиолошке слике најчешћих болести и акутна стања.)
26. Радиологија хепатобилијарног и уринарног система (Дијагностички методи. Рендген анатомија. Радиолошке слике најчешћих болести и акутна стања.)

ВЈЕЖБЕ

1. Упознавање са програмом вежби. Обилазак просторија радиолошког кабинета. Принципи радиолошке заштите.
2. Демонстрација извођења појединих радиолошких метода.
3. Основни појмови о рендгенској слици. Артефакти настали у току извођења метода, хемијске обраде и руковања с рендгенским филмом. Орјентација интраоралних радиограма.
4. Основни принципи анализе интраоралних радиограма.
5. Рендген-анатомски детаљи. Принцип анализе кости на интраоралним радиограмима.
6. Орјентација интраоралних радиограма.
7. Принцип анализе зуба на интраоралним радиограмима.
8. Орјентација и анализа интраоралних радиограма.
9. Анализа радиограма каријеса зуба, раизализа, фрактура зуба, пародонтопатија
10. Орјентација и анализа интраоралних радиограма.
11. Анализа радиограма периодонтитиса.
12. Орјентација и основни принципи анализе ортопан томограма.
13. Рендген-анатомски детаљи.
14. Орјентација и анализа ортопан томограма.
15. Анализа радиограма аномалија зуба.
16. Орјентација и анализа ортопан томограма.
17. Анализа радиограма циста вилица.
18. Орјентација и анализа ортопан томограма.
19. Анализа радиограма одонтогених тумора
20. Орјентација и анализа ортопан томограма.
21. Анализа радиограма коштаних и некоштаних тумора денто-максилофацијалне регије
22. Орјентација и анализа ортопан томограма.
23. Анализа радиограма запаљења костију денто-максилофацијалне регије.
24. Орјентација и основни принципи анализе екстраоралних радиограма.
25. Рендген-анатомија и анализа радиограма параназалних шупљина.
26. Орјентација и основни принципи анализе екстраоралних радиограма.
27. Рендген-анатомија и анализа радиограма костију лица.
28. Рендген-анатомија и анализа радиограма темпоромандибуларних зглобова.

	29. Демонстрација рада СТ и ултразвучног апарата 30. Орјентација и основни принципи анализе екстраоралних радиограма. 31. Радиолошке слике најчешћих болести кардиоваскуларног, респираторног и гастроинтестиналног система.			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Ракочевић З.	Основи радиологије денто-максилнофацијалне регије – Принципи и технике, Београд	1998.		
Ракочевић З, Мратинковић	Основи радиологије денто-максилнофацијалне регије – Практикум, Београд,	2009.		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		40	40%
	активност на вјежбама		10	10%
	Завршни испит			
	практични		20	20%
	усмени		30	30%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	III година студија				
Пун назив предмета	СТОМАТОЛОШКА ФАРМАКОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за пропедеутику, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-030-5; СТ-04-1-030-6	обавезан	V, VI	6			
Наставник/ -ци	проф. др Слободан Миловановић, редовни професор; проф. др Милош Стојиљковић, редовни професор					
Сарадник/ -ци	мр.сц. др Драгана Соколовић, виши асистент; мр.сц. Драгана Дракул, виши асистент; др Наташа Милетић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S_o²⁸		
П	В	СП	П	В	СП	S_o
3	1	0	3*15*1	1*15*1	0*15*1	1
1	1	0	1*15*1	1*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15 + 1*15 + 0*15 = 60 1*15 + 1*15 + 0*15 = 30			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 60 1*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 30			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 90+90= 180 сати						
Исходи учења	Савладавањем предмета Фармакологија са токсикологијом који је на трећој години студија стоматологије (V и VI семестар) студент ће моћи да стекне: 1. Основне информације о лијековима (поријекло, структура и др.), интеракцији лијека са живим организмом и могућностима њихове практичне примјене, али и да се упознају са основним групама лијекова и њиховим карактеристикама у стоматолошкој пракси. Поред тога, у важније циљеви наставе убрјаја се и: 2. Механизми дејства лијекова, фармаколошки ефекти лијекова и судбина лијекова у организму (фармакокинетика) и могуће фармакокинетичке интеракције лијекова; 3. Основне елементе примјене лијекова у рационалној терапији, као и сазнања о терапијским и нежељеним фармаколошких ефектима лијекова у стоматологији. 4. Знања из фармакологије омогућиће будућим докторима стоматологије да правилно примјењују лијекове. 5. Познавање основних принципа токсикологије и најчешћих акутних и хроничних тровања.					
Условљеност						
Наставне методе	Предавања, вјежбе, семинари и колоквијуми					
Садржај предмета по седмицама	Предавања 1. Увод у фармакологију: Поријекло лијекова. Дефиниције – лијек, отров. 2. Увођење нових лијекова. Фазе претклиничких и клиничких испитивања 3. Фармакокинетика . Пролаз лијекова кроз биолошке мембране. Ресорпција лијекова. Начини давања лијекова. 4. Специфичности примјене лијекова у стоматолошкој пракси. Фармакокинетички параметри: дистрибуција, метаболизам, биолошка расположивост и елиминација лијекова. 5. Фармакодинамика . Дозирање и дозе лијекова, терапијски индекс и терапијска ширина лијека. 6. Фармакотерапија специфичних група (дјеца, стари и хронични болесници, утицај патолошких					

²⁸ Коефицијент студентског оптерећења S_o се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_o = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ h} = \text{ h}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

- стања пола, трудноће и дојења на примјену лијекова.
7. *Механизми дејства лијекова, појам рецептора*, усходна и нисходна регулација рецептора.
  8. Синергизам и антагонизам међу лијековима. Значај фармакогенетике. Интеракције и нежељена дејства лијекова. Толеранција и зависност од лијека.
  9. Фармакологија аутономног нервног система (ФАНС) – Увод, подјела, трансмитери, рецептори.
  10. Холинергички рецептори као мјесто дјеловања холинергичких и антихолинергичких лијекова (парасимпатомиметици и парасимпатолитици).
  11. *Адренергички и антиадренергички лијекови* (симпатомиметици и симпатолитици). Ганглијски блокатори.
  12. Значај лијекова који дјелују на АНС у стоматологији. Хистамин и антихистаминици. Терапија анафилактичког шока у стоматологији. Значај серотонина и терапија мигрене.
  13. Фармакологија централног нервног система (ФЦНС): Неуролептици, Антидепресиви и Анксиолитици.
  14. Седација у стоматологији. Локални и општи анестетици. Миорелаксанси и њихов терапијски значај у стоматологији.
  15. *Фармаколошки ефекти алкохола (акутно и хронично тровање)*. Антиепилептици и Антипаркинсонци. Стимуланси ЦНС-а.
  16. Опиоидни и неопиоидни аналгетици. Терапија акутног и хроничног бола. Терапија гихта и реуматоидног артритиса.
  17. Фармакологија кардиоваскуларног система, Лијекови за лијечење ангине пекторис, инсуфицијенције срца и поремећаја ритма.
  18. Лијекови у терапији хиперлиппротеинемија и анемије.
  19. Лијечење артеријске хипертензије: Диуретици, калцијумски антагонисти, бета блокатори. АЦЕ инхибитори, антагонисти ангиотензинских рецептора. Лијекови избора у лијечењу хипертензије.
  20. Фармакологија крви: Средства за надокнађивање изгубљене течности. Терапија коагулопатија – локална и системска. Антиагрегацијски лијекови. Флуор и зубни каријес, механизам антикаријесног дејства флуора. Системска и локална примјена флуора, токсичност флуора.
  21. Фармакологија антимикуробних лијекова: Механизам антимикуробног дјеловања антибиотика и резистенција. Пеницилини. Цефалоспорини
  22. Аминогликозидни антибиотици. Терапија туберкулозе Тетрациклини, макролиди линкомицин и антибиотици за локалну примјену.
  23. *Сулфонамиди и уроантисептици*. Антигљивични лијекови Антивирусни лијекови. Антималаријски лијекови Антипаразитарни лијекови.
  24. Хемиотерапија малигнух обољења. Клиничка примјена имunosупресива
  25. Фармакологија хормона: Тиреоидни хормони и антитиреоидни лијекови. Паратиреоидни хормони.
  26. Инсулин и орални антидијабетици. Кортикостероиди. Полни хормони и орални контрацептиви. Фармакологија витамина: Д витамин, калцијум и остеопороза.
  27. Фармакологија гастроинтестиналног система и респираторног тракта: Лијекови у лијечењу пептичког улкуса, мучнине и повраћања, дијареје и опстипације.
  28. Лијекови у терапији ринитиса и кашља. Лијечење бронхијалне астме.
  - 29-30. Токсикологија: Општи принципи лијечења тровања.

Вјежбе:

1. и 2. Увод у фармакологију, класификација лијекова, фармакопеја, регистар лијекова, активни принципи биљних дрога
3. и 4. Однос дозе и ефекта лијека (експериментална вјежба)
5. Компетитивни антагонизам, Некомпетитивни антагонизам (експериментална вјежба)
6. Синергизам и интеракције
7. и 8. Увод у рецептуру, општа правила прописивања рецепта
9. и 10. Рецептурса – таблете
11. и 12. Рецептурса – капсуле, челићи, клизме
13. и 14. Рецептурса - прашкови
15. и 16. Холинергички и антихолинергички лијекови (експериментална вјежба)
17. и 18. Адренергички и антиадренергички лијекови (експериментална вјежба)

	19. и 20. Антипаркинсонци 21. и 22. Дејство лијекова на ЦНС и периферни миорелаксанти (експериментална вјежба) 23. и 24. Рецептурса – раствори и капи 25. и 26. Рецептурса – инјекције и инфузије 27. и 28. Рецептурса - суспензије, емулзије, масти, пасте, креме, гелови и чајеви 29. и 30. Рецептурса – вакцине, серуми, инхалације и трансдермални фластери			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Пешић С, Балканов Т	Фармакологија за стоматологе, Медицински факултет Ниш,	2007		
Варагић В., Милошевић М	ФАРМАКОЛОГИЈА, XXIII издање, Београд: Елит-медика	2012		
Ранг и сар	ФАРМАКОЛОГИЈА, V издање, Београд: Дата Статус	2005		
Кажих	ФАРМАКОЛОГИЈА, КЛИНИЧКА ФАРМАКОЛОГИЈА, IV издање, Београд: Интегра	2005		
Кажих Т	Практикум из фармакологије, I издање; Београд: ЦИБИФ	2003		
Анђелковић Д	Рецептура, Београд; Медицински факултет Београд	1998		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		10	10%
	семинарски рад		20	20%
	тест/ колоквијум		20	20%
	Завршни испит			
	практични (рецептура)		10	10%
усмени		40	40%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	III година студија				
Пун назив предмета	СТОМАТОЛОШКА АНЕСТЕЗИОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-031-6	обавезан	VI	5			
Наставник/ -ци	проф.др Ранко Голијанин,редовни професор; доц.др Славољуб Томић,доцент; доц.др Ивана Симић, доцент					
Сарадник/ -ци	мр сц. др Бојан Кујунџић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀²⁹		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
3	2	0	3*15*1	2*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15+2*15+0*15=75			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15*1 + 2*15*1 + 0*15*1 = 75			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 75+75=150 сати семестрално						
Исходи учења	1. студент ће бити оспособљен да у потпуности познаје могућности сузбијања бола у стоматолошкој пракси 2. да зна погодности које пружају изолована примјена локалне анестезије, комбинована примјена локалне анестезије и фармакоседације, као и примјена опште анестезије 3. студент мора да овлада практичном примјеном инфилтрационих анестезија у горњој и доњој вилици и примјеном мандибуларне анестезије 4. студент ће бити теоријски упознат са примјеном осталих врста спроводних анестезија					
Условљеност	Испит из стоматолошке анестезиологије се полаже након положених испита из анатомије и физиологије.					
Наставне методе	предавања/семинарски рад/практични рад,					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Уводна неурофизиолошка и неуроанатомска разматрања 2. Могућности сузбијања бола и избори 3. Локални анестетички раствори 4. Клиничка примјена локалне анестезије 5. Инфилтрационе (терминалне) анестезије 6. Спроводне анестезије 7. Спроводне анестезије 8. Компликације локалне анестезије 9. Примјена седације у стоматологији 10. Технике седације 11. Интравенска седација 12. Општа анестезија 13. Технике опште анестезије 14. Компликације опште анестезије и поступци реанимације 15. Избор оптималног метода за сузбијање бола.					

²⁹ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h = ____ . Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	Вјежбе			
	1. Прибор за примјену локалне анестезије.Бризгалице и игле. Ампуле и карпуле. 2. Примјена терминалних анестезија (рад на моделу) 3. Примјена мандибуларне анестезије (рад на моделу) 4. Примјена посебних техника мандибуларне анестезије (Akinosi i Gow-Gates) (рад на моделу) 5. Примјена спроводних анестезија у горњој вилици (рад на моделу) 6. Примјена спроводних анестезија у доњој вилици (рад на моделу) 7. Остале терминалне и спроводне анестезије у предјелу главе и врата 8. Компликације локалне анестезије (локалног и општег карактера) 9. Клиничка примјена терминалних и мандибуларне анестезије.Семинари 10. Демонстрирање суббазалних анестезија 11. Техника интрамускуларних инјекција 12. Техника интравенских инјекција 13. Припрема за општу анестезију.Мониторинг. Специфичности рада у орофацијалном предјелу 14. Технике опште анестезије. Поступци у постаанестезионом периоду 15. Поступци реанимације			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Брковић Боиждар, Дражић Радојица, Милосављевић Радоје, Тодоровић Љубомир	СТОМАТОЛОШКА АНЕСТЕЗИОЛОГИЈА Стоматолошки факултет Београд	2012.	1-206	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	присуство предавањима/ вјежбама		30	30%
	тест/ колоквијум		20	20%
	Завршни испит			
	тест		20	20%/
	усмени		30	30%
	УКУПНО		100	100 %
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	III година студија				
Пун назив предмета	ВЈЕШТИНА КОМУНИЦИРАЊА					
Катедра	Катедра за примарну здравствену заштиту и јавно здравство, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-032-5	обавезни	V	2			
Наставник/ -ци	доц. др Весна Крстовић Спремо, доцент					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀³⁰		
П	V	СП	П	V	СП	S₀
2	0	0	2*15*1	0*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 0*15 + 0*15 = 30			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1 + 0*15*1 + 0*15*1 = 30			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 30 + 30 = 60 сати семестрално						
Исходи учења	Савладавањем овог предмета студент ће бити оспособљен да: 1. стекне неопходна знања о елементима вјештине комуницирања у медицини 2. стекне знања о могућностима решавања проблема везаних за дијагностичко-терапијске процедуре у комуникацији са пацијентом. 3. стекне вјештине за успостављање вербалне и невербалне комуникације у здравственом систему. 4. успостави емотивно-емпатијски однос са пацијентом					
Условљеност						
Наставне методе	Методе које ће се користити у настави: предавања, аудиторне и показне вјежбе, тестови, консултације, семинарски рад, провјера стечених знања.					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Увод у вјештину комуницирања и комуникологију. 2. Облици комуникације, појам, врсте и стратегије комуникације. 3. Психолошки предуслови успостављања комуникације. Природа комуникације и образац успјешног комуницирања. 4. Основне вјештине комуникације и комуниколошки појмови. 5. Појам и основне карактеристике вербалне комуникације. 6. Невербална комуникација – димензије и аспекти. 7. Социјални мотиви креирања имиџа и мотивација – врсте и конфликти. 8. Толеранција као претпоставка успешне комуникације. 9. Врсте структура личности пацијента (тежак пацијент). 10. Синдром сагоријевања здравственог особља, стрес и начини одбране од стреса. 11. Интеракција са пацијентом: љекар, сестра и пацијент. 12. Специфичне комуникације у односу на доб и пол. 13. Типови односа љекар и пацијент. 14. Комуникацијске методе усмјерене ка пацијенту. 15. Тимски рад, водство и сљедбеништво.					
Обавезна литература						

³⁰ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете 870 h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h = ____ . Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Ненадовић, М.	Вештина комуницирања, Београд,	2008	3-155	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Кекуш.Д.	Комуникације у професионалној пракси здравствених радника, Дигитал арт, Београд	2010		
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима		10	10%
	семинарски рад		10	10%
	колоквијуми		30	30%
	Завршни испит			
	писмени		50	50%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	III година студија				
Пун назив предмета	НЕУРОПСИХИЈАТРИЈА					
Катедра	Катедра за неуропсихијатрију, Медицински факултет у ФочиФоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-033-5	изборни	V	3			
Наставник/ -ци	проф.др Новица Петровић, редовни профсор, доц.др Векослав Митровић, доцент					
Сарадник/ -ци	др Јелена Ћосовић-Ивановић, клин.сар; др Габријела Шолаја клин.сар					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења $S_0$³¹		
П	В	СП	П	В	СП	S_0
2	1	0	2*15*1	1*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 1*15 + 0*15 = 45			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 45			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 45+ 45 = 90 сати семестрално						
Исходи учења	После одслушане наставе и положеног испита, студент би требало да зна преглед кранијалних нерава, мишићних рефлекса, патолошких рефлекса, менингеланих и церебеларних знакова. Испитивање психичких функција. Процену оштећења периферних нерава, пирамидног, екстрапирамидног и церебралног оштећења. Основне карактеристике непсихотичних и прихоричних поремећаја, токсикоманија, повезаности стоматологије психијатрије-неурологије, основна начела форензичке психијатрије. Потребно је да зна клиничку слику, дијагностику и начине преношења инфективних болести (нпр.ХИВ) које се срећу у неурологији.					
Условљеност						
Наставне методе						
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Периферни систем, рефлекси, тонус, мишићне болести 2. Централни нервни систем, поремећаји хода, врсте одузетости 3. Сензибилитет, аутономни нервни систем, мождано стабло 4. Болести базалних ганглија, кичмене мождине, малог мозга 5. Бихевиорална неурологија, епилепсија 6. Главобоље, запаљенске болести, АИДС 7. Сцлеросис мултиплекс, краниocereбралне повреде 8. Цереброваскуларне болести, тумори мозга 9. Психичке функције, здраво и болесно у психијатрији 10. Непсихотични поремећаји, поремећаји личности 11. Схизофренија¹ 12. Суманути поремећаји 13. Поремећаји личности, токсикоманија 14. Психосоматске болести, стоматологија и психијатрија 15. Форензичка психијатрија, терапија душевних поремећаја <p>Вјежбе:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Анамнеза у неурологији ,Приказ болесника 2. Преглед кранијалних нерава ,Приказ болесника 					

³¹ Коефицијент студентског оптерећења S_0 се рачуна на следећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_0 = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ h} = \text{ h}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	3. Испитивање рефлекса ,Приказ болесника 4. Преглед сензибилитета ,Приказ болесника 5. Преглед маломожданих функција ,Приказ болесника 6. Преглед менингеланих знакова ,Приказ болесника 7. Преглед мишићног тонуса и хода ,Приказ болесника 8. Дијагностичке процедуре у неурологији ,Приказ болесника 9. Анамнеза у психијатрији ,Приказ болесника 10. Испитивање свести, пажње , Приказ болесника 11. Испитивање воље и нагона ,Приказ болесника 12. Испитивање афекта и расположења , Приказ болесника 13. Испитивање памћења , Приказ болесника 14. Испитивање памћења , Приказ болесника 15. Психилошки тестови , Приказ болесника 16.			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
	Неуропсихијатријски Практикум за студенте стоматологије - ИИ издање, допуњено и прерађено, Медицинска књига, Београд	1993		
	Неурологија за студенте стоматологије - ИИ издање, допуњено и прерађено, Београд	1995		
	Основи Психијатрије Завод за уџбенике и наставна средства, Београд	2000		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		30	30%
	семинарски рад		20	20%
	Завршни испит			
	практични дио, тест		10	10%
	усмени		40	40%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм:стоматологија					
	Интегрисане академске студије	III година студија				
Пун назив предмета	ОФТАЛМОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за хируршке гране, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-034-6	изборни	VI	3			
Наставник/ -ци	проф.др Петар Алексић, редовни профсор					
Сарадник/ -ци	мр сц. др Нада Аврам, виши асистент; др Мирјана Гиговић, клин.сар.					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀³²		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
2	1	0	2*15*1	1*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 1*15 + 0*15 = 45			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 45			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 45+ 45 = 90 сати семестрално						
Исходи учења	. (савладавањем овог предмета студент ће моћи/ бити оспособљен да: ... мин. 4 исхода) 1. Овлада техником прегледа предњег сегмента ока и очног дна (офталмоскопија) 2. Препозна и збрине хитна стања у офталмологији 3. Евертира капак и уклони субтарзално страном тијело 4. Измјери интраокуларни притисак (дигитално и инструментално)					
Условљеност	(описати услове који морају бити задовољени да би се предмет слушао и полагао) -нема					
Наставне методе	(само набројати методе које користитеза реализацију облика наставе)					
Садржај предмета по седмицама	Предавања 1.Очни капци 2.Сузни апарат 3.Вежњача 4.Рожњача 5.Беоњача 6.Судовњача 7.Сочиво; Стакласто тијело 8.Мрежњача; Глауком 9.Видни живац; Насљедна обољења ока 10.Социјални значај обољења ока 11.Рефракција и акомодација ока 12.Биокуларни вид и његови поремећаји 13.Очна дупља, повезаност упалних стања зуба и упалних стања ока 14.Повреде ока и орбите 15.Хитна стања у офталмологији Вјежбе 1-2.Техника офталмолошког прегледа; Анамнеза 3-4.Видна оштрина; Биокуларни вид; 5-6.Преглед очних капака, сузног апарата, вежњаче, рожњаче, предње очне коморе, дужице, сочива; очног дна (Офталмоскопија) 7-8.Испитивање видног поља; Мјерење интраокуларног притиска					

³² Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	9-10.Хитна стања у офталмологији 11-13.Повезаност упалних стања зуба и упалних стања ока (упале зуба, гранулом, ширење пер континуитатом и као фокус) 14.15. Дијагностичке методе у офталмологији,Колорни вид; Ехографија, Оптичка кохерентна томографија (ОЦТ); Флуоресцеинска ангиографија (ФА)			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Слободан Голубовић и сарадници	Офталмологија	2015	1-372	
Милош Јовановић	Основи офталмолошког прегледа са видео приказима офталмолошког прегледа	2013		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		30	30%
	семинарски рад		20	20%
	Завршни испит			
	практични дио, тест		10	10%
усмени		40	40%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет		
	Студијски програм:стоматологија		
	Интегрисане академске студије	III година студија	
Пун назив предмета	ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ		
Катедра	Катедра за интерну медицину и педијатрију, Медицински факултет у Фочи		
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS
СТ-04-2-035-5	изборни	V	3
Наставник/ -ци	проф. др Мијомир Пелемиш, редовни професор; проф. др Милош Кораћ, ванредни професор; доц. др Горан Стевановић, доцент; доц. др Ивана Милошевић; доцент		
Сарадник/ -ци	др Свјетлана Суботић, виши асистент; др Јелена Фиреску- Говедарица, клин.сар.		
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)	Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀³³
П	В	СП	П
2	1	0	2*15*1
			1*15*1
			0*15*1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 1*15 + 0*15 = 45		укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 45	
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 45+ 45 = 90 сати семестрално			
Исходи учења	Студент је оспособљен да 1. препозна клиничку слику, 2. спроведе одговарајуће мјере дијагностике и лијечења инфективних болести		
Условљеност	(описати услове који морају бити задовољени да би се предмет слушао и полагао) -нема		
Наставне методе	(само набројати методе које користите за реализацију облика наставе)		
Садржај предмета по седмицама	Предавања <ol style="list-style-type: none"> Увод у инфективне болести (Најважнији клинички симптоми у инфективним болестима. Принципи дијагностике, лијечења и заштите од инфективних болести). Инфекције респираторног система (Инфекције респираторних путева. Пертусис. Инфлуенца А и Б. Параинфлуенца. Паротитис). Стрептококне и стафилококне инфекције (Црвени ветар. Шарлах. Стафилококне инфекције коже. Стафилококни токсични шок синдром) Инфекције изазване спирохетама (Инфекције изазване лепспирама и борелијама). Интотоксикације и инфекције дигестивног система (Бактеријско тровање храном. Бациларна и амевна дизентерија, вирусни ентероколитиси). Инфекције дигестивног система (Трбушни тифус, паратифус и друге салмонелозе. Колера. Псеудомембранозни колитис) Инфекције јетре (Акутни вирусни хепатитиси). Хронични вирусни хепатитиси (Хронични хепатитис Б и Ц) Инфекције централног нервног система (Менингеални синдром, лумбална пункција, налаз у ликвору. Бактеријски менингитис са бистрим ликвором). Инфекције централног нервног система (Вирусни енцефалитиси). Инфекције централног нервног система (Бактеријски менингитиси са замућеним ликвором). Инфекције централног нервног система (Вирусни менингитиси. Инфекције изазване ентеровирусима, полиомијелитис, инфекције ЕЧНО и Сохаскије вирусима). Анаеробне инфекције и интоксикације (Тетанус. Ботулизам. гасна гангрена). Сепса и септични шок. 		

³³ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h = ____ . Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

11. Вирусне осипне грознице (*Morbilli. Rubella. Variola. Exanthema subitum. Erythema infectiosum*).
12. HIV, AIDS и инфекције код имуносупримираних особа.
13. Инфекције изазване херпес вирусима (*Varicella zoster. Herpes simplex* и цитомегаловирусна инфекција).
14. Инфективна мононуклеоза и дифтерија. Вирусне хеморагијске грознице.
15. Зоонозе (*Anthrax. Brucellosis. Listeriosis. Q groznica*). Инфекције изазване протозоама. Инфекције изазване метазоама (Трихинелоза, т. енијаза, Цистицеркоза).

Вјежбе

1. Специфичности анамнезе код болесника са инфективним болестима. Физикални преглед болесника са инфективним болестима
2. Специфичности амбулантног и клиничког рада са болесницима оболелим од инфективних болести
3. Респираторне инфекције (вирусне). Респираторне инфекције (бактеријске). Вирусне осипне грознице
4. Инфекције изазване херпес вирусима. Интоксикације дигестивног система
5. Акутни вирусни хепатитис
6. ХИВ и АИДС: опортунистичке инфекције и тумори
7. Нејасна фебрилна стања у инфективним болестима, Импортоване тропске болести и мере изолације
8. Специфичности антимикробне терапије у инфективним болестима
9. Вирусне инфекције централног нервног система
10. Ургентна стања у инфективним болестима
11. Семинар: Варицела. Херпес зостер
12. Семинар: Грип. Пандемијски грип (Х1Н1)
13. Инфективна мононуклеоза, Инфекције дигестивног система, Хронични вирусни хепатитис
14. Терапија ХИВ инфекције и АИДСа
15. Принципи микробиолошке дијагностике у инфективним болестима, Сепса и септични шок, Тетанус и ботулизам као ургентна стања у инфектологији

Обавезна литература

Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
М. Шашећ и сарадници,	Инфекције нервног система, Београд	2000;	
Д. Делић, П. Николић, М. Божић,	Акутни вирусни хепатитиси, Београд	1998;	
Е. Димић, Ј. Јовановић,	Акутне инфективне болести, Нови Сад	1995;	

Допунска литература

Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)

Обавезе, облици провере знања и оцењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		30	30%
	семинарски рад		20	20%
	Завршни испит			
	тест		10	10%
	практични		10	10%
усмени дио		30	30%	
УКУПНО		100	100 %	

Датум овјере	03.11.2016.год
---------------------	----------------

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	III година студија				
Пун назив предмета	ФИЗИКАЛНА МЕДИЦИНА					
Катедра	Катедра за хируршке гране, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-036-6	изборни	VI	3			
Наставник/ -ци	доц. др Катарина Парезановић Илић, доцент					
Сарадник/ -ци	мр сц. др. Душана Буквић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀³⁴		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
2	1	0	2*15*1	1*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 1*15 + 0*15 = 45			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 45			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 45 + 45 = 90 сати семестрално						
Исходи учења	<ol style="list-style-type: none"> 1. упознавање са физикалним агенсима, 2. примјена физикалних агенаса у стоматолошкој пракси, 3. одређивање индикација и контраиндикација за примјену физикалних агенаса, 4. физикална терапија у рехабилитацији посттрауматских и болних стоматолошких стања. 					
Условљеност	-					
Наставне методе	Предавања, видео бим презентације, клиничке вјежбе, семинари, студија случаја					
Садржај предмета по седмицама	Предавања <ol style="list-style-type: none"> 1. физикални агенси, природни и вјештачки извори, 2. фототерапија, 3. ласеротерапија, 4. магнетотерапија, 5. електротерапија, 6. механотерапија, 7. електродијагностика, 8. кинезитерапија, 9. физикални агенси и терапија бола, 10. физикални агенси и посттрауматска стања, 11. превентивна примјена физикалних агенаса, 12. индикације и контраиндикације за примјену физикалних агенаса, 13. рехабилитацијски поступци у стоматолошкој пракси, 14. физикални агенси код запаљенских стања у стоматолошкој пракси, 15. примјена физикалних агенаса код дјецe. 					
Садржај предмета по седмицама	Вјежбе <ol style="list-style-type: none"> 1. физикални агенси, природни и вјештачки извори, 2. фототерапија – приказ апарата и примјена, 3. ласеротерапија – приказ апарата и примјена, 4. магнетотерапија – приказ апарата и примјена, 5. електротерапија – приказ апарата и примјена, 6. механотерапија – приказ апарата и примјена, 					

³⁴ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете ____ h = ____ . Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	7. електродијагностика – приказ апарата и примјена, 8. кинезитерапија – приказ индивидуалног и групног рада, 9. физикални агенси и терапија бола – приказ случаја, 10. физикални агенси и посттрауматска стања - приказ случаја, 11. превентивна примјена физикалних агенаса - приказ случаја, 12. индикације и контраиндикације за примјену физикалних агенаса, 13. рехабилитацијски поступци у стоматолошкој пракси, 14. физикални агенси код запаљенских стања у стоматолошкој пракси - приказ случаја, 15. примјена физикалних агенаса код дјеце.			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Цонић Ж.	Основи физикалне медицине и рехабилитације, Медицински факултет у Београду	1986.	1 - 143	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Зелић О; Исаков Б.	Физикална медицина практикум, Медицински факултет у Београду	1995.	1 - 114	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		20	20%
	студија случаја – групни рад		10	10%
	семинарски рад		20	20%
	Завршни испит			
		усмени	50	50%
УКУПНО			100	100 %
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет		
	Студијски програм: стоматологија		
	Интегрисане академске студије	III година студија	
Пун назив предмета	ПЕДИЈАТРИЈА		
Катедра	Катедра за интерну медицину и педијатрију, Медицински факултет у Фочи		
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS
СТ-04-2-037-5	изборни	V	3
Наставник/ -ци	проф. др Ранка Мирковић, проф. др Дејан Боковић,		
Сарадник/ -ци	мр сц др Биљана Милинковић, виши асистент; мр сц др Владимир Турунташ, виши асистент; мр сц др Тања Гавриловић-Елез, виши асистент; др Горан Поповић, виши асистент		
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)	Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀³⁵
П	В	СП	П
2	1	0	2*15*1
			1*15*1
			0*15*1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 1*15 + 0*15 = 45		укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 45	
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 45 + 45 = 90 сати семестрално			
Исходи учења	<p>Основни циљеви наставе педијатрије у студијама стоматологије је усвајање актуелних теоријских и практичних стручних знања из педијатрије и оспособљавање да стечена знања примене у професионалном и у научном и истраживачком раду. Развој критичког мишљења, самосталности у спровођењу дијагностике и и терапијских процедура као и развој способности за тимски рад. Студенти ће стећи потребна знања из педијатрије: о поремећајима дисања, циркулације поремећајима срчаног ритма, карактеристика хематолошких обољења, гастроентеролошких, ендокринолошких и нефролошких као и способност брзог препознавања истих, као и знања о брзом збрињавању тешких и витално угрожених пацијената, и на основу ових знања да се дефинишу дијагнозе, планирају и реализују одговарајуће терапијске процедуре.</p> <p>Студент треба да овлада основним комуникационим вјештинама са дјецом, родитељима и колегама, специфичностима узимања анамнезе, физикалног прегледа, давања терапије дјечи и основама етичности у раду са дјецом.</p> <p>Могућност узимања неопходних анамнестичких података у педијатрији Коришћење адекватног физикалног прегледа дјече Познавање и употреба основних дијагностичких и терапијских процедура и протокола у раду са дјецом Позавање медицинске документације и прописивања адекватних доза лијекова и дијагностичко терапијских процедура Посједовање комуникационих вјештина са пацијентима, особљем и колегама Посједовање вјештина за рад у тиму Коришћење основних етучких принципа у раду са пацијентима и поштовање права пацијената и приватности</p>		
Условљеност	Нема условљености		
Наставне методе	Практични испит, усмени испит, тест из ургентне педијатрије		
Садржај предмета по	Предавања: 1. Увод педијатрија, значај педијатрије.		

³⁵ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

седмицама	<p>2. Хомеостаза, поремећаји метаболизма воде и електролита</p> <p>3. Исхрана школског и предшколског дјетета. Поремећаји исхране</p> <p>4. Алергологија. Уртикарија, Медикаментозна и нутритивна алергија. Квинкеов едем, Атопијски дерматитис, Анафилактички шок.</p> <p>5-6. Респираторни систем. Радиолошка дијагностика у пулмологији. Бронхолоска дијагностика, бронхоскопија. Акутна бронхопулмонална обољења, пнеумоније, бронхиектазије. Опструктивна плућна обољења. Bronhiolitis. Дефиниција хроничног бронхитиса.. Бронхијална астма. Респираторна инсуфицијенција. Туберкулоза плућа</p> <p>7-8. Кардиоваскуларни систем. Симптоматологија обољења прибора за крвоток. Етиологија болести срца и крвних судова. Методе испитивања кардиоваскуларног система. Срчане мане: стечене и урођене. Реуматска грозница. Ендокардитис. Сикопална стања у кардиологији. Артеријска хипертензија. Поремећаји срчаног ритма</p> <p>Срчана инсуфицијенција и њено лечење. Превенција кардиоваскуларних болести.</p> <p>9. Хематолошка обољења. Хематопоеза. Анемије: сидеропенијска анемија, апластична, мегалобластна, хемолитичка анемија. Аганулоцитоза, мијелопрролиферативне болести, Леукемија. Лимфоми, Хеморагијски синдром.</p> <p>10. Дигестивни систем. болести горњег и доњег гастроинтестиналног тракта, и интестиналне паразитозе, рецидивирајући абдоминални бол, хепатологија</p> <p>11. Нефрологија. Клинички синдроми и класификација гломерулопатија. Гломерулонефритис. Акутни пиелонефритис, нефролитијаза. ВУР. Акутна и хронична бубрежна инсуфицијенција.</p> <p>12. Ендокринологија. Болести хипоталамуса и хипофизе. Болести паратиреоидних жлезда и метаболичке болестикости. Болести штитасте жлезде. Болести надбубрежних жлезда. Етиопатогенеза, дијагноза, клиничка слика и компликације шечерне болести. Терапија шечерне болести.</p> <p>13. Неурологија. Нормални психомоторни развој</p> <p>Епилепсије и епилептички синдроми дјетињства, Терапија епилепсије и епи статуса. Главобоље.</p> <p>14-15. Ургентна педијатрија. Кардиопулмонална – церебрална реанимација у педијатрији,, Реанимација и терапијски поступци у појединим специфичним стањима у педијатрији</p>			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Перишић В, Јанковић Б.	Педијатрија уџбеник за студенте медицине, Београд	2010	586	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		20	20%
	студија случаја – групни рад		10	10%
	практични рад		20	20%
	Завршни испит			
	практични		25	25%
усмени		25	25%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

IV ГОДИНА

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	IV година студија				
Пун назив предмета	ОРАЛНА ХИРУРГИЈА					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-038-7; СТ-04-1-038-8	обавезан	VII, VIII	13			
Наставник/ -ци	проф. др Ранко Голијанин, редовни професор; доц. др Славољуб Томић, доцент; доц. др Ивана Симић, доцент					
Сарадник/ -ци	мр. сц. др Бојан Кујунџић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S_o³⁶		
П	В	СП	П	В	СП	S_o
2	3	2,16	2*15*0,7	3*15*0,7	2,16*15*0,7	0,7
3	3	2,16	3*15*0,7	3*15*0,7	2,16*15*0,7	0,7
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 3*15 + 2,16*15 = 107,4 3*15 + 3*15 + 2,16*15 = 122,4			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*0,7 + 3*15*0,7 + 2,16*15*0,7 = 75,18 3*15*0,7 + 3*15*0,7 + 2,16*15*0,7 = 85,68			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 230+160 = 390 сати						
Исходи учења	1. Студент је након одслушане наставе и завршених вјежби оспособљен за самосталну дијагностику патолошких лезија поријекла зуба 2. за самостално извођење стандардних техника локалне анестезије 3. некомплицовано и компликовано вађење (са сепарацијом) зуба 4. за самостално збрињавање постекстаркционих крвављења мјерама локалне хемостазе. Циљ предмета је да студент упржи знање о основним принципима оралнохируршког рада, да се упозна са основама вађења зуба, инструментима за рад, стерилизацији и припреми за орално-хируршки рад, да се стекну сазнања о компликацијама и њиховом отклањању, сазнања о дентогеним инфекцијама и принципима локалне хемостазе					
Условљеност	За слушање наставе и полагање испита неопходно је да студент има положене испите из предмета стоматолошка анестезиологија и интерна медицина, као и испуњену норму на вјежбама која подразумевају извађених шест зуба најмање.					
Наставне методе	Предавања, колоквијум, семинари и вјежбе.					
Садржај предмета по седмицама	Предавање: 1. Увод. Појам и циљеви оралне хирургије 2. Примјењена хируршка анатомија орофацијалне регије 3. Вађење зуба 4. Вађење зуба 5. Компликације у току вађења зуба 6. Зарастање ране после вађења зуба 7. Основни хируршки принципи 8. Импактирани и прекобројни зуби 9. Импактирани и прекобројни зуби 10. Импактирани и прекобројни зуби 11. Ороантралне комуникације и фистуле 12. Хируршки поступци у склопу ендодонтског лијечења 13. Хируршки поступци у склопу ендодонтског лијечења 14. Хируршки поступци у склопу ортодонтског лијечења 15. Дентогене инфекције 16. Дентогене инфекције 17. Крвављење и хемостаза					

³⁶ Коефицијент студентског оптерећења S_o се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_o = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ .}$ Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	18. Крвављење и хемостаза 19. Препротетичка хирургија 20. Препротетичка хирургија 21. Бенигни тумори меких и коштанних ткива орофацијалног предјела 22. Радиографска дијагностика обољења у орофацијалној регији 23. Оралнохируршки аспекти фацијалног бола 24. Оралнохируршки аспекти пацијената ризика 25. Виличне цисте 26. Виличне цисте 27. Траума зуба и алвеоларног наставка 28. Оралнохируршки аспекти пацијената ризика 29. Превенција и лијечење ургентних стања у орофацијалној регији 30. Превенција и лијечење ургентних стања у орофацијалној регији Вјежбе 1. Упознавање са радним мјестом 2. Пријем пацијента 3. Анамнеза 4. Клинички преглед 5. Стерилизација и припрема инструментарија за стерилизацију 6. Анатомски подсјетник (остеологија, инервација и васкуларизација) максилофацијалне регије. 7. Технике локалне анестезије 8. Инструменти за вађење зуба у горњој вилици 9. Инструменти за вађење зуба у доњој вилици 10. Припрема љекара и пацијента за вађење зуба (положај љекар-пацијент при) 11. Фазе вађења и улога друге руке у току вађења зуба 12. Вађење горњих зуба 13. Вађење доњих зуба 14. Вађење мјилечних зуба 15. Компликације и грешке током вађења зуба 16. Компликовано вађење зуба (једнокорјених и вишекорјених) 17. Хируршко вађење зуба 18. Дијагностика и лијечење траума зуба и алвеоларног наставка 19. Локални методи хемостазе у току и после оралнохируршких интервенција 20. Инструменти за оралнохируршке захвате 21. Простор и опрема за рад у оралној хирургији 22. Припрема оралнохируршког тима за интервенцију 23. Вађење импактираних и прекобројних зуба 24. Дијагностика и лијечење периапикалних лезија 25. Оралнохируршки захвати у склопу ортодонтског лијечења 26. Хируршки поступци за корекцију меких ткива (препротетска хирургија) 27. Хируршки поступци за корекцију коштаног ткива (препротетска хирургија) 28. Дијагноза и лијечење акутних дентогених инфекција 29. Принципи дијагностиковања и лијечења идиопатске тригеминалне неуралгије 30. Дијагностика и лијечење атипичног фацијалног бола			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Тодоровић, Љ. Петровић, В. Јуришић, М. Кафејска-Врачар, В.	Орална хирургија, издавачко предузеће Наука, Београд	2002	1-292	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		30	30%
	тест/ колоквијум		20	20%
Завршни испит				

	практични	25	25%
	усмени	25	25%
	УКУПНО	100	100 %
Датум овјере	03.11.2016.год		

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисани академске студије	IV година студија				
Пун назив предмета	ОРАЛНА МЕДИЦИНА					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-039-7; СТ-04-1-039-8	обавезан	VII, VIII	8			
Наставник/ -ци	проф. др Саша Чакић, редовни професор доц.др Смиљка Цицимил, доцент					
Сарадник/ -ци	мр сц.др Оливера Говедарица, виши асистент; мр сц. др Ана Цицимил, виши асистент; мр сц.др Јелена Лечић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀³⁷		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	2	1	1*15*0,77	2*15*0,77	1*15*0,77	0,77
2	2	1	1*15*0,77	2*15*0,77	1*15*0,77	0,77
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 2*15 + 1*15 =60 2*15 + 2*15 + 1*15 =75			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*0,77 + 2*15*0,77 + 1*15*0,77 =46,2 2*15*0,77 + 2*15*0,77 + 1*15*0,77 =57,75			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 135+ 105= 240 сати						
Исходи учења	Циљ изучавања предмета је да студенти: 1. овладају узимањем стоматолошке анамнезе као и релевантне опште анамнезе 2. спроведу стоматолошки клинички преглед (препозна симптоме и знаке оралних болести, препозна оралне манифестације системских болести, препозна симптоме и знаке премалигнух и малигнух обољења) 3. спроведу дијагностичке процедуре 4. анализирају и интерпретирају медицинску документацију 5. планирају терапију 6. изводе клиничке процедуре (стоматолошке-превенција и лијечење) 7. дијагностикују хитна медицинска стања и администрацију одговарајућих лијекова 8. изводе ургентне интервенције					
Условљеност	положени испити из предходних година студија					
Наставне методе	Предавања и клиничке вјежбе, колоквијуми, семинарски радови, консултације.					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Уводно предавање. Класификација оралних болести 2. Анатомске карактеристике нормалне слузокоже. Микроскопска слика, функционалне карактеристике, физиолошки процес оралне слузокоже 3. Фактори одбране усне дупље: неспецифична и специфична заштита 4. Превенција обољења оралне слузокоже: опште, функционалне и локалне мјере 5. Патогенеза обољења меких оралних ткива: етиолошки фактори, патолошке и хистолошке промјене и клиничке манифестације 6. Насљедне и развојне аномалије оралне слузокоже 7. Дијагностичке методе у оралној медицини: клиничке методе, дијагностички тестови, лабораторијске дијагностичке методе 8. Принципи терапије у оралној медицини: израда терапијског плана, терапијске методе					

³⁷ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

9. Неспецифичне бактеријске инфекције: кл. слика, дијагноза, диференцијална дијагноза, терапија
10. Гингивити: етиологија, патогенеза, клиничка слика, дијагноза, диференцијална дијагноза, терапија
11. Оралне манифестације специфичних инфекција
12. Оралне болести као последица сексуалног контакта
13. Оралне манифестације гљивичних инфекција
14. Оралне манифестације вирусних инфекција
15. Синдром стечене имунодефицијенције (СИДА) - оралне манифестације
16. Обољења усана и обољења језика: етиологија, клиничка слика, дијагноза, диференцијална дијагноза, терапија
17. Патолошке промјене тврдог и меког непца. Геростоматологија: оралне манифестације.
18. Пљувачка и поремећаји секреције пљувачних жлијезда. Болести пљувачних жлијезда.
19. Лимфни чворови главе и врата. Отицање лица: основне карактеристике, клиничка слика, дијагноза
20. Озљеде оралне слузокоже. Оралне манифестације изазване нежељеним дејством лекова.
21. Класификација оралних имунолошких поремећаја. Лихен планус. Рекурентне оралне улцерације.
22. Мукокутане булозне дерматозе.
23. Оралне манифестације системских аутоимуних болести. Оралне манифестације имунодефицијенција
24. Оралне манифестације алергијских реакција. Манифестације крвних болести на оралној слузокожи
25. Оралне манифестације кардиоваскуларних и респираторних болести. Оралне манифестације неуролошких и психијатријских поремећаја
26. Оралне манифестације хормонских и метаболичких поремећаја, гастроинтестиналних болести и недостатак витамина. Оралне манифестације бубрежних болести.
27. Орална медицина у болничкој пракси. Орофацијални бол, неуралгије, темпоромандибуларни зглоб.
28. Орофацијални бол, неуралгије и темпоромандибуларни зглоб. Инфламаторне хиперплазије, неспецифични грануломи и бенигни тумори. Преканцерозна стања и неоплазме.
29. Бијеле и црвене лезије оралне слузокоже. Лекови у оралној медицини.
30. Пацијенти ризика у оралној медицини. Ургентна стања у оралној медицини.

Вјежбе:

1. Примјена заштитних мјера у спречавању ширења инфекције (Хепатитис, СИДА и др.)
2. Основне карактеристике здраве оралне слузокоже. Критеријуми за класификацију оралних болести
3. Знаци и симптоми болести у оралној медицини. Приказ случаја.
4. Дијагностичке методе у оралној медицини. Анамнеза. Анамнеза оралне болести (садашња болест)
5. Лична анамнеза - орална слузокожа и системске болести.
6. Клинички преглед: екстраинтраорални. Клинички преглед оралне слузокоже и осталих околних структура.
7. Породична анамнеза. Лимфне жлијезде главе и врата и отицање лица.
8. Орални тестови. Клинички орални тестови.
9. Орални тестови. Клиничко- лабораторијски тестови. Микробиолошка и вирусолошка испитивања
10. Узимање биоптичког узорка са оралне слузокоже. Ексфолијативно-цитолошки тестови, Цанков тест, тест индиректе и директне имунофлуоросценције
11. Лабораторијске дијагностичке методе
12. Постављање оралне дијагнозе: анализа, селекција и евалуација података, формулација оралне дијагнозе. Приказ случаја
13. Израда терапијског плана. Контролни преглед и процјена успјеха терапије. Вођење медицинске документације. Приказ случаја
14. Терапијски поступак: амбулантна терапија (стоматолошка), кућна терапија, терапија системских болести
15. Терапијски захвати: елиминација иритација оралне слузокоже, киретажа оралне слузокоже, уклањање круста, покривања була или некротичних наслага на оралној слузокожи, интралезијска и

	<p>перилезијска апликација лијекова, каутеризација ткива, примјена ласера 16. РОУ: дијагнозаидиференцијалнадијагноза, терапија. Бактеријске инфекције оралне слузокоже: дијагноза и диференцијална дијагноза, терапија 17. Гингивити: дијагноза и диференцијалнадијагноза, терапија. Приказ случаја 18. Вируснеинфекцијеууснадупља: дијагнозаидиференцијалнадијагноза, терапија. Приказ случаја 19. Гљивичнеинфекцијеоралнеслузокоже: дијагнозаидиференцијалнадијагноза, терапија. Приказслучаја 20. Пљувачкаиплјувачне жлијезде, обољењаплјувачних жлијезда: дијагнозаидиференцијалнадијагноза, терапија. 21. Оралнеманифестацијекожнихболести: дијагнозаидиференцијалнадијагноза, терапија. Приказслучаја 22. Стањаиболестислузокожејезика: дијагнозаидиференцијалнадијагноза, терапија. Приказслучаја 23. Стањаиболестиусана: дијагнозаидиференцијалнадијагноза, терапија. Приказслучаја 24. Бијелеицрвенелезијеоралнеслузокоже, ендогенеиегзогенепигментацијеоралнеслузокоже: дијагнозаидиференцијалнадијагноза, терапија. Приказслучаја 25. Оралнеманифестацијеимунолошкихболести: дијагнозаидиференцијалнадијагноза, терапија. 26. Оралнеманифестацијеизазванезависним, хемијским, дрогом, термичкимирадијационимагенсима: дијагнозаидиференцијалнадијагноза, терапија.Приказслучаја 27. Старењеиоралнисимптомибезпратећихоралнихпромјена: дијагнозаидиференцијалнадијагноза, терапија 28. Преканцерознастањаинеоплазмеуснедупље: дијагнозаидиференцијалнадијагноза, терапија. Приказ случаја 29. Орофацијалнибол, неуралгије, темпоромандибуларнизглоб: дијагнозаидиференцијалнадијагноза, терапија 30. Пацијентиризикаиургентнастањауоралнојмедицини: дијагнозаидиференцијалнадијагноза, терапија</p>			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Јанковић, Љ.	"Орална медицина", III издање Завод за уџбенике и наставна средства, Београд	2007.	1-305	
Јанковић Љ. и сарадници	"Орална медицина" – практикум, I издање, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд,	2007.	1-242	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Ђајић Д. и Ђукановић Д.	"Орална медицина атлас", III допуњено издање Драслар Партнер, Београд	2001.	1-214	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		15	15 %
	активност на вјежбама		10	10 %
	семинарски рад		5	5 %
	колоквијуми		20	20 %
	Завршни испит			
	тест		10	10%
	практични		10	10%
	усмени		30	30%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	IV година студија				
Пун назив предмета	МОБИЛНА СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-040-7; СТ-04-1-040-8	обавезан	VII, VIII	16			
Наставник/ -ци	проф. др Ивица Станчић, редовни професор; проф. др Недељка Ивковић, ванредни професор					
Сарадник/ -ци	др сц. Ирена Младеновић, виши асистент; др сц. Јелена Ерић, виши асистент; мр сц. др Зорица Стојановић, виши асистент; мр сц. др Огњенка Јањић -Павловић, виши асистент; мр сц. др Ђорђе Божовић, виши асистент; мр др Михаел Станојевић, виши асистент; др Дијана Поповић -Грубач, виши асистент;					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S_o³⁸		
П	В	СП	П	В	СП	S_o
2	6	3	2*15*0,78	6*15*0,78	3*15*0,78	0,78
1	6	0	1*15*0,78	6*15*0,78	0*15*0,78	0,78
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 6*15+ 3*15 =165 1*15 + 6*15 + 0*15 =105			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*0,78+ 6*15*0,78+ 3*15*0,78= 128,7 1*15*0,78+ 6*15*0,78+ 0*15*0,78= 81,9			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 270 + 210=480 =укупно сати						
Исходи учења	Савладавањем овог предмета студент ће бити оспособљен за: 1. узимање анамнезе и клинички преглед код дјелимично и тотално безубих пацијената; 2. израду плана терапије код безубих пацијената; 3. рехабилитацију тоталне безубости израдом тоталних протеза примјеном стандардних клиничких метода; 4. рехабилитацију дјелимичне крезубости израдом парцијалних плочастих и скелетираних протеза примјеном стандардних клиничких метода; 5. извођење клиничких фаза у циљу репаратуре и подлагања тоталних и парцијалних протеза. 6. Студент је такођер упознат са клиничким фазама израде комплексних протеза, протеза са двоструким крунама и атечменима.					
Условљеност	Условљеност за слушање - положен испит Стоматолошка протетика-претклиника Условљеност за полагање - положени испити из III године студија, минимално 30 поена на предиспитним активностима Условљеност за овјеру предмета (стицање права на потпис) - обавезно присуство настави и вјежбама у складу са Правилником студирања на I циклусу студија Универзитета у Источном Сарајеву и испуњена норма предвиђена у програму вјежби.					
Наставне методе	предавања, вјежбе, семинари, колоквијуми и клиничка пракса					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Тотална протеза – дефиниција, врсте, индикације, значај рехабилитације безубих пацијената, методе израде					

³⁸ Коефицијент студентског оптерећења S_o се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_o = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ }.$ Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

2. Функционална анатомија и физиологија орофацијалног система са аспекта безубости
3. Препротетска припрема безубих уста
4. Принципи и биолошки аспекти отисака безубих вилица
5. Поступак узимања отисака безубих вилица
6. Одређивање међувилних односа – дефиниција, одређивање оријентационе оклузионе равни, методе одређивања висине загрижаја
7. Одређивање међувилних односа – методе изналажења и регистрације централног положаја мандибуле, фиксирање загрижајних шаблона, обилжевање оријентационих линија, грешке у одређивању МВО
8. Артикулатори у изради тоталних протеза
9. Избор и одређивање положаја предњих зуба код пацијената са еугнатим односом вилица– I дио
10. Избор и одређивање положаја задњих зуба код пацијената са еугнатим односом вилица– II дио
11. Проба модела протеза, специфичности скелетног односавилица код разних типова оклузије
12. Принципи уравнотежене оклузије са тоталним протезама
13. Ретенција и стабилизација тоталних протеза
14. Предаја тоталних протеза и одржавање терапијских ефеката
15. Иmediјатне и супраденталне тоталне протезе, тоталне протезе ојачане металном базом
16. Биолошке основе парцијалне протезе
17. Губитак зуба и посљедице на стоматогнатни систем
18. Класификација крезубости
19. Парцијална плочаста протеза – I дио
20. Парцијална плочаста протеза – II дио
21. Примјена паралелометра у планирању и изради парцијалних скелетираних протеза
22. Елементи парцијалне скелетираних протезе
23. Планирање парцијалне скелетираних протезе
24. Биостатика парцијалне скелетираних протезе
25. Парцијалне протезе са атечменима
26. Парцијалне протезе са двоструким крунама
27. Други облици парцијалних протеза
28. Клинички поступци у терапији крезубости парцијалним скелетираним протезама– I дио
29. Клинички поступци у терапији крезубости парцијалним скелетираним протезама– II дио
30. Контролни прегледи, коректуре, репаратуре и подлагања парцијалних протеза

Вјежбе:

1. Прогноза и план терапије безубих пацијената; Методе израде тоталних протеза
2. Анамнеза у стоматолошкој мобилној протетици
3. Принципи и технике отисака безубих вилица; Принципи и технике анатомских и функционалних отисака
4. Одређивање МВО; Одређивање оријентационе оклузионе равни;
5. Одређивање вертикалне димензије олузије; Одређивање централног положаја мандибуле према максилу
6. Фиксирање загрижајних шаблона у устима
7. Артикулатори у изради тоталних протеза; Постављање образног лука на лице пацијента
8. Регистрација ексцентричних положаја мандибуле и добијање позиционих регистрата
9. Преношење модела у артикулатор помоћу образног лука
10. Проба модела протезе; Провјера и кориговање МВО. Анализа положаја зуба
11. Предаја тоталних протеза; Контролни прегледи, коректуре, репаратуре и подлагања
12. Прогноза и план терапије крезубих пацијената; Методе израде парцијалних протеза
13. Принципи и технике отисака крезубих вилица; Принципи и технике прелиминарних и дефинитивних отисака крезубих вилица
14. Анализа модела за студије у артикулатору паралелометру

	<p>15. Одређивање МВО код парцијалних плочастих протеза; Одређивање оријентационе оклузионе равни; Одређивање вертикалне димензије олузије; Одређивање централног положаја мандибуле према максили; Фиксирање загрижајних шаблона у устима</p> <p>16. Одређивање централног положаја мандибуле према максиле. Фиксирање загрижајних шаблона у устима.</p> <p>17. Одређивање МВО код парцијалних скелетираних протеза. Проба металног скелета протезе. Одређивање вертикалне димензије оклузије.</p> <p>18. Одређивање централног положаја мандибуле према максиле. Фиксирање загрижајних шаблона у устима.</p> <p>19. Артикулатори у изради парцијалних протеза; Постављање образног лука на лице пацијента</p> <p>20. Регистрација ексцентричних положаја мандибуле и добијање позиционих регистрата</p> <p>21. Преношење модела у артикулатор помоћу образног лука</p> <p>22. Проба модела парцијалне протезе; Провјера и кориговање МВО. Анализа положаја зуба</p> <p>23. Предаја парцијалних протеза</p> <p>24. Контролни прегледи, коректуре, репаратуре и подлагања</p> <p>25. Терапија крезубости парцијалним протезама са атечменима; Избор атечмена; Смјернице за уградњу атечмена</p> <p>26. Терапија крезубости телескоп протезама; Избор двоструких круна; Смјернице за лабораторијску и клиничку израду двоструких круна</p> <p>27. Терапија крезубости комплексним парцијалним протезама</p> <p>28. Фиксне надокнаде намијењене прихватању елемената парцијалне протезе; Смјернице за лабораторијску и клиничку израду фиксних намјенских надокнада</p> <p>29. Терапија субтоталне крезубости; Изоних и стабилизационих елемената бор ретенц</p> <p>30. Смјернице за клиничке и лабораторијске фазе</p>			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Крстић М., Петровић А., Станишић Синобад Д., Стошић З.	Тотална протеза, Веларта, Београд	1998.	19-429.	
Стаменковић Д.	Стоматолошка протетика – парцијалне протезе. Интерпринт, Београд	2006.	19-514.	
Станишић Синобад Д.	Основи гнатологије	2001.	17-470.	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Мартинковић Ж., Тихачек-Шојић Љ., Живковић Р.	Тотална протеза, Стоматолошки факултет Београд	2013.	17-474.	
Тихачек-Шојић Љ.	Стоматолошка протетика – наменски испуни Наука, Београд	2000.	7-29. и 77-92	
Стаменковић Д. (ур.)	Стоматолошки материјали, књига I, Стоматолошки факултет Београд	2009.	211-535.	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		10	10%
	теоретска припремљеност на вјежбама		5	5%
	практични рад на вјежбама		10	10%
	семинарски радови		5	5%
	колоквијуми		20	20%
	Завршни испит			
	практични		10	10%
усмени		40	40%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	IV година студија				
Пун назив предмета	ПРЕТКЛИНИЧКА ЕНДОДОНЦИЈА					
Катедра	Катедра за болести зуба и ендодонцију, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-041-8	обавезан	VIII	3			
Наставник/ -ци	доц. др Никола Стојановић, доцент; доц. др Ладо Давидовић, доцент; доц. др Јелена Крунић, доцент					
Сарадник/ -ци	мр сц.др Игор Радовић, виши асистент; мр сц.др Александра Жужа, виши асистент; мр сц.др Бранкица Давидовић, виши асистент; др Љиљана Кулић, виши асистент; др Дајана Ного-Живановић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀³⁹		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	2	0	1*15*1	2*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 2*15 + 0*15 = 45			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1 + 2*15*1 + 0*15*1 = 45			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 45 + 45 = 90 ± сати семестрално						
Исходи учења	Савладавањем овог предмета студент ће бити оспособљен да: 1. да познаје основне принципе ендодонтског лијечења зуба 2. да познаје основне анатомоморфолошке карактеристике каналног система свих зуба 3. да познаје различите технике одонтометрије, основне ендодонтске инструменте, средства и медикаменте који се користе у ендодонтској терапији 4. да научене поступке може у потпуности примјенити у клиничким условима					
Условљеност	Положен испит из Болести зуба-претклиника, испуњене предиспитне обавезе и остварено минимум 30 поена					
Наставне методе	Предавања, претклиничке вјежбе					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Анатомоморфолошке карактеристике пулпног простора зуба. 2. Анатомоморфолошке карактеристике пулпног простора зуба. 3. Основни принципи ендодонтског лијечења зуба, план терапије и фазе рада. 4. Ендодонтски инструменти за обраду канала коријена зуба: ручни, машински и ултразвучни. 5. Препарација приступног кавитета у зависности од морфолошке групе зуба. 6. Испитивање иницијалне проходности канала, екстирпација и одонтометрија. 7. Ручне технике и методе препарације канала коријена зуба. 8. Машинске технике препарације канала коријена зуба. 9. Иригација канала коријена зуба-средства и начин примјене. 10. Медикација канала коријена зуба-средства и начин примјене. 11. Оптурација канала коријена зуба-услови и задатак оптурације. 12. Технике оптурације канала коријена зуба. 13. Биопулпектомија-индикације и начини рада. 14. Некропулпектомија-индикације, средства и начини рада. 15. Ендодонтска терапија зуба са авиталном пулпом.					

³⁹ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	Вјежбе: 1. Увод у ендодонтску процедуру. 2. Индиректно и директно прекривање пулпе. 3. Биопулпотомија-витална ампутација пулпе. 4. Упознавање са дизајном и динамиком рада ендодонтских инструмената (ручних и машинских). 5. Дизајнирање приступног кавитета по морфолошким групама (сјекутићи). 6. Дизајнирање приступног кавитета по морфолошким групама (премолари). 7. Дизајнирање приступног кавитета по морфолошким групама (молари). 8. Испитивање проходности канала коријена и одонтометрија. 9. Технике и методе препарације канала коријена ручним инструментима код једокоријених зуба 10. Технике и методе препарације канала коријена зуба ручним инструментима код премолара 11. Технике и методе препарације канала коријена зуба машинским инструментима. 12. Начин употребе средстава за иригацију и лубрикажу током ендодонтске обраде канала коријена. 13. Начин употребе средстава за медијацију 14. Оптурација канала компресионе технике 15. Оптурација канала акомпресионе технике			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Филиповић В., Гвозденовић-Селдецки С., Караџов О., Кезеле Д., Колак Ж., Кубуровић Д., Марковић Д., Мијушковић Д., Пајић М., Петровић В.	Ендодонција. НАУКА, Београд	2001.		
Живковић С., Ивановић В., Вујашковић М., Теодоровић Н., Лукић А., Караџић Б., Грга Ђ.	Практикум ендодонтске терапије. Data Status, Београд	2011.		
Bergenholtz G, Horsted-Bindslev P, Reit C.	Ендодонтологија. Orion art, Београд	2011.	1-369	
Tronstad L.	Клиничка ендодонција. Data Status, Београд	2007.	1-251	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		25	25%
	семинарски рад		5	5%
	колоквијум		20	20%
	Завршни испит			
	практични		10	10%
усмени		40	40%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	IV година студија				
Пун назив предмета	РЕСТАУРАТИВНА ОДОНТОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за болести зуба и ендодонцију, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-042-7; СТ-04-1-042-8	обавезан	VII, VIII	15			
Наставник/ -ци	доц. др Никола Стојановић, доцент; доц. др Ладо Давидовић, доцент; доц. др Јелена Крунић, доцент					
Сарадник/ -ци	мр сц др Игор Радовић, виши асистент; мр сц др Александра Жуџа, виши асистент; мр сц др Бранкица Давидовић, виши асистент; др Љиљана Кулић, виши асистент; др Дајана Ного-Живановић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења $S_0$⁴⁰		
П	В	СП	П	В	СП	S_0
2	5	2	2*15*0,66	5*15*0,66	2*15*0,66	0,66
1	6	2	1*15*0,66	6*15*0,66	2*15*0,66	0,66
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 5*15 + 2*15 = 135 1*15 + 6*15 + 2*15 = 135			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*0,66 + 5*15*0,66 + 2*15*0,66 = 89,1 1*15*0,66 + 6*15*0,66 + 2*15*0,66 = 89,1			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 270 + 180 = 450 сати						
Исходи учења	Савладавањем овог предмета студент ће бити оспособљен да: 1. направи план терапијске процедуре 2. овлада клиничким техникама препарације кавитета свих класа 3. савлада клиничке фазе рада са материјалима за директне испуне 4. савлада клиничке фазе рада са материјалима за индиректне испуне					
Условљеност	Положен испитиз Болести зуба-претклиника, испуњенепредиспитне обавезе и остварено минимум 30 поена, у оквиру практичне наставе урађено 20 рестаурација са постављањем дефинитивног испуна (од сваке класе кавитета по Блеку најмање по 2 препарације и рестаурације; најмање 2 амалгамска испуна и 3 директна или индиректна прекривања пулпе са постављањем сталног испуна)					
Наставне методе	Предавања, клиничке вежбе, студентска пракса					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Увод у клиничку праксу, етика професије, радно мјесто. Припрема за рестауративну процедуру-рад у ординацији.. Стерилизација инструмената и опреме, контрола инфекција, Хазард за стоматолошко особље. 2. Основни гнатолошки захтјеви у клиничком раду директним или индиректним испунима. Основни гнатолошки захтјеви у клиничком раду директним или индиректним испунима. Основне фазе рада у клиничком рестауративном поступку. 3. Препарација кавитета и алтернативне методе препарације.. Суво брадно поље..Значај контактне тачке и сепарација зуба. 4. Структура зубних ткива, биологија и хистопатологија пулподентинског комплекса. 5. Развој зубног каријеса и реакција зубне пулпе на каријес.. Реакција зубне пулпе на препарацију кавитета и рестауративне материјале; Заштита зубне пулпе.					

⁴⁰ Коефицијент студентског оптерећења S_0 се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_0 = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ .}$ Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

6. Врста ласера и примјена у рестауративној стоматологији.
7. Некариозне лезије: етиологија, патогенеза и могућност третмана.
8. Бол пулподентинског комплекса.
9. Трауматска оштећења зуба.
10. Дубоки квар зуба-дијагноза и клиничка слика.
11. Дубоки квар зуба-терапија и прогноза, индиректно и директно прекривање зубне пулпе. Средства за индиректно и директно прекривање зубне пулпе
12. Пулпотомија.
13. Минимално инвазивни третман.
14. Обољења зубне пулпе-етиологија и патогенеза
15. Технолошки напредак у рестауративној стоматологији.
16. Клиничка примјена амалгама у рестауративној стоматологији-припрема, апликација, проблеми и пропусти.
17. Адхезивна средства у стоматологији.
18. Адхезивна средства у стоматологији.
19. Клиничка примјена композитних испуна-рестаурација фронталних зуба.
20. Клиничка примјена композитних испуна-рестаурација бочних зуба.
21. Клиничка примјена глас јономер цемената као подлога и лајнера.
22. Клиничка примјена глас јономер цемената као рестауративног материјала.
23. Клинички поступак примјене ливених испуна.
24. Полимеризација композитних материјала.
25. Компомери-састав и примјена.
26. Избјелјивање зуба-нерестауративна естетска процедура код виталних зуба.
27. Примјен матрица у рестауративној процедури.
28. Допунска ретенција вишеповршинских испуна.
29. Рекапитулација.
30. Рекапитулација.

Вјежбе:

1. Увод у клиничку процедуру-радно мејсто и етички однос према пацијенту.
2. Припрема за рестауративну процедуру.
3. Рестауративна интервенција-препарација кавитета прве класе и рестаурација зуба амалгамским испунима код премолара
4. Рестауративна интервенција-препарација кавитета прве класе и рестаурација зуба амалгамским испунима ко молара
5. Рестауративна интервенција-препарација кавитета прве класе и рестаурација зуба композитним испунима ком премолара
6. Рестауративна интервенција-препарација кавитета прве класе и рестаурација зуба композитним испунима код молара
7. Рестауративна интервенција-препарација кавитета друге класе и рестаурација зуба амалгамским испунима код премолара
8. Рестауративна интервенција-препарација кавитета друге класе и рестаурација зуба амалгамским испунима код молара
9. Рестауративна интервенција-препарација кавитета друге класе и рестаурација зуба композитним испунима код премолара.
10. Рестауративна интервенција-препарација кавитета друге класе и рестаурација зуба композитним испунима код молара.
11. Рестауративна интервенција-препарација кавитета друге класе (слот и тунел препарација) и рестаурација зуба композитним испунима код премолара
12. Рестауративна интервенција-препарација кавитета друге класе (слот и тунел препарација) и рестаурација зуба композитним испунима код молара.
13. Рестауративна интервенција-препарација кавитета треће класе и рестаурација зуба композитним испунима у горњој вилици
14. Рестауративна интервенција-препарација кавитета треће класе и рестаурација зуба композитним испунима у доњој вилици
15. Рестауративна интервенција-препарација кавитета четврте класе и рестаурација зуба

	<p>композитним испунима у горњој вилици</p> <p>16. Рестауративна интервенција-препарација кавитета четврте класе и рестаурација зуба композитним испунима у доњој вилици</p> <p>17. Рестауративна интервенција-препарација кавитета пете класе и рестаурација зуба композитним испунима у интерканиној регији</p> <p>18. Рестауративна интервенција-препарација кавитета пете класе и рестаурација зуба композитним испунима у трансканиној регији</p> <p>19. Рестауративна интервенција-препарација кавитета пете класе и рестаурација зуба амалгамским испунима</p> <p>20. Рестауративна интервенција-препарација кавитета пете класе и рестаурација зуба код ерозија и милолиза</p> <p>21. Рестауративна интервенција-препарација кавитета и рестаурација зуба глас јономер цементима код молара</p> <p>22. Рестауративна интервенција-препарација кавитета и рестаурација зуба глас јономер цементима код премолара</p> <p>23. Рестауративна интервенција-препарација кавитета и рестаурација зуба глас јономер цементима у интерканином сектору</p> <p>24. Рестауративна интервенција-препарација и рестаурација зуба МОД код премолара испунима од амалгама</p> <p>25. Рестауративна интервенција-препарација и рестаурација зуба МОД код молара испунима од амалгама</p> <p>26. Рестауративна интервенција-препарација и рестаурација зуба МОД код премолара испунима од композита</p> <p>27. Рестауративна интервенција-препарација и рестаурација зуба МОД код молара испунима од композита</p> <p>28. Рестауративна интервенција-препарација и рестаурација дубоких каријесних лезија индиректним прекривањем</p> <p>29. Рестауративна интервенција-препарација и рестаурација дубоких каријесних лезија директним прекривањем.</p> <p>30. Рестауративна интервенција-препарација и рестаурација зуба индиректним испунима.</p>
--	---

Обавезна литература

Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
Караџов О., Кезеле Д., Кубуровић Д., Марковић Д.	Препарација кавитета. Аакадемска мисао, Београд,	2001	1-196
Караџов О., Кезеле Д., Кубуровић Д.	Материјали за зубне испуне. Дјечије новине, Горњи Милановац,	1990.	1-350
Kidd EAM.	Основе зубног каријеса. Data Status, Београд,	2010.	1-160
Живковић С., Вујашковић М., Пап К., Грга Ђ., Лукић А., Теодоровић Н.	Основи рестауративне стоматологије. Data Status, Београд,	2009.	1-299
Живковић С.	Дентин адхезивна средства у стоматологији. Балкански Стоматолошки Форум, Београд,	1998.	1-159
Мјор ИА	Биологија пулпе и дентина у рестауративној стоматологији. Data Status, Београд,	2008.	1-167

Допунска литература

Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)

Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
		присуство предавањима/вјежбама	25	25%
		семинарски рад	5	5%
	колоквијум	20	20%	

	Завршни испит		
	практични	10	10%
	усмени	40	40%
	УКУПНО	100	100 %
Датум овјере	03.11.2016.год		

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет		
	Студијски програм: стоматологија		
	Интегрисане академске студије	IV година студија	
Пун назив предмета	МЕТОДОЛОГИЈА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА		
Катедра	Катедра општеобразовних предмета, Медицински факултет у Фочи		
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS
СТ-04-1-043-8	обавезан	VIII	2
Наставник/ -ци	проф. др Биљана Мијовић, ванредни професор, проф. др Недења Ивковић, ванредни професор; проф. др Ранко Голијанин; редовни професор; доц. др Јелена Крунић, доцент; Доц. др Смиљка Цицимил, доцент		
Сарадник/ -ци			
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)	Коефицијент студентског оптерећења S₀⁴¹
П	В	СП	П
2	0	0	2*15*1
			0*15*1
			0*15*1
укупно наставно оптерећење (сатима, семестрално) 2*15+0*15+0*15=30		укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1+0*15*1+0*15*1=30	
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 30+30=60 сати семестрално			
Исходи учења	1. Поштовање етичких принципа у научноистраживачком раду 2. Примјена квантитативних и квалитативних научних метода 3. Конструисање анкетног упитника 4. Писање и публиковање научног рада		
Условљеност	нема условљености за слушање предмета и полагање испита		
Наставне методе	предавања, вјежбе		
Садржај предмета по седмицама	Предавања: <ol style="list-style-type: none"> 1. Наука, научноистраживачки рад и његов значај. Етика у научноистраживачком раду: поштење у науци, плагијат, ауторство. Врсте истраживања и њихова примјена у биомедицинским наукама: квантитативна, квалитативна, јавноздравствена. 2. Дескриптивне епидемиолошке студије и њихова примјена у стоматологији. 3. Студије случајева и контрола и њихова примјена у стоматологији. 4. Кохортне студије и њихова примјена у стоматологији. 5. Експерименталне студије и њихова примјена у стоматологији. 6. Прикупљање података и мјерења. Конструисање упитника и технике анкетирања. 7. Концепт узрочности у епидемиологији. Грешке мјерења у епидемиолошким студијама. 8. Квалитативне студије. 9. Медицина заснована на доказима. Примјена медицине засноване на доказима у стоматологији. 10. Дијагностички и скрининг тест – златни стандард. 11. Планирање истраживања. Добра клиничка пракса. 12. Врсте научног дјела. Структура прегледног и оригиналног научног рада и како их публиковати. 13. Врсте апстракта. Како написати увод, метод, резултате и дискусију оригиналног научног рада. 14. Како пронаћи релевантну литературу и како је цитирати. Ванкуверски и Хардвардски стил 		

⁴¹ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	цитирања. Како презентовати рад: орално/постер. 15. Научноистраживачки пројекти (апликација, планирање, реализација и писање извјештаја).			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Савић Ј.	Методологија научног сазнања I: Како створити научно дјело у биомедицини. 2. издање. Београд: Дата статус, 2013.	20013.	3-291	
Јанковић С, Мијовић Б, Бојанић Ј, Јандрић Љ	Епидемиологија. Бања Лука: Медицински факултет, Фоча: Медицински факултет, 2015.	2015	39-66	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		10	10%
	студија случаја – групни рад		20	20%
	практични рад		20	20%
	Завршни испит			
тест		50	50%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

1		УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет				
		Студијски програм: стоматологија				
		Интегрисане академске студије		IV година студија		
Пун назив предмета		КОМПЈУТЕРИЗОВАНА СТОМАТОЛОГИЈА				
Катедра		Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет Фоча				
Шифра предмета		Статус предмета		Семестар	ECTS	
СТ-04-2-044-7		изборни		VII	1	
Наставник/ -ци		проф. др Слободан Додић, редовни професор; проф. др Недељка Ивковић, ванредни професор; проф. др Ивица Станчић, редовни професор				
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)			Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)			Коефицијент студентског оптерећења S_o ⁴²
П	В	СП	П	В	СП	S_o
1	0	0,66	1*15*0,2	0*15*0,2	0,66*15*0,2	0,2
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) $1*15 + 0*15 + 0,66*15 = 25$			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) $1*15*0,2 + 0*15*0,2 + 0,66*15*0,2 = 5$			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): $25 + 5 = 30$ сати семестрално						
Исходи учења		Циљ изучавања предмета је да упозна студенте са примјеном рачунара и рачунарских софтвера у савременој стоматологији. Савладавањем овог предмета студент ће бити упознат са: 1. могућностима софтверских програма у дијагностици обољења и стања стоматогнатог система, 2. могућностима софтверских програма у терапији обољења и стања стоматогнатог система, 3. електронским базама података које се користе у савременој стоматолошкој пракси, те 4. примјеном дигиталне фотографије у свакодневној стоматолошкој пракси.				
Условљеност		Положени испити из предходних година студија.				
Наставне методе		Предавања, студентска пракса				
Садржај предмета по седмицама		Предавања 1. Увод, примјена рачунара у стоматологији, рачунари у менаџменту, базе података: експертски системи, симулације dg, th. 2. CAD-CAM системи, функционисање, примјена. CAD-CAM системи, компјутерски вођена инспекција, дизајнирање и израда зубних надокнада, машински обрадиви материјали. 3. Једносеансна израда зубних надокнада. Специфичности појединих CAD-CAM система. 4. Примјена рачунарске технологије у одређивању боје зуба, специфичности дигиталне фотографије. 5. Примјена рачунара у гнатологији, компјутерска анализа оклузалних кантаката, компјутерска анализа кретњи доње вивце. 6. Примјена компјутера у имплантологији, компјутерско вођење и уградња имплантата, компјутерско вођење при изради зубних надокнада на имплантатима. 7. Примјена рачунара у ендодонцији. 8. Обрада пацијента и стварање базе података. 9. Интраорално и екстраорално фотографисање пацијента. 10. Дијагноза малоклузија - анализа модела и фотографија. 11. Дијагноза - рендген анализе: стандардни методи. 12. Компјутеризована обрада фотографија и телерендген снимака. 13. Компјутерска симулација плана ортодонтске терапије. 14. Компјутерска симулација плана ортодонтско-хируршке терапије.				

⁴² Коефицијент студентског оптерећења S_o се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_o = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ h} = \text{ h}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

15. Компјутерска анализа раста.				
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
BengelW.	Mastering Digital Dental Photography, Quintessence Publishing, New Malden, Surrey, UK	2006.	1-394.	
Тодоровић А.	Примена CAD-CAM технологије у стоматолошкој протетици, ауторско издање, Београд	2005.		
	Nemotec Dental Studio NX 2005, User Manual			
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима		50	50%
	Завршни испит			
		тест	50	50%
	УКУПНО		100	100 %
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисани академске студије	IV година студија				
Пун назив предмета	ПАЦИЈЕНТИ РИЗИКА					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет У Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-045-7	изборни	VII	1			
Наставник/ -ци	проф. др Саша Чакић, редовни професор, проф. др Ранко Голијанин, редовни професор; доц. др Смиљка Цицмил, доцент; доц. др Славољуб Томић, доцент ;доц. др Ивана Симић, доцент					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S_o⁴³		
П	В	СП	П	В	СП	S_o
1	0	0	1*15*1	0*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 0*15 + 0*15 = 15			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1 + 0*15*1 + 0*15*1 = 15			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 15+ 15 = 30 сати семестрално						
Исходи учења	Циљ изучавања предмета је упознавање студената са главним медицинским обољењима која могу имати оралне манифестације и њихов утицај на стоматолошку терапију, дијагностиковање таквих стања као и извођење ургентних стоматолошких интервенција					
Условљеност	Нема услова пријављивања и слушања дугим предметима					
Наставне методе	Предавања					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Стоматолошки значај познавања општег здравственог стања и начин идентификације обољења 2. Стоматолошко лијечење пацијената са разноврсним респираторним обољењима 3. Стоматолошко лијечење пацијената са разноврсним кардиоваскуларним обољењима I 4. Стоматолошко лијечење пацијената са разноврсним кардиоваскуларним обољењима II 5. Стоматолошко лијечење пацијената са разноврсним гастроинтестиналним обољењима 6. Стоматолошко лијечење пацијената са обољењима бубрега 7. Стоматолошко лијечење пацијената са обољењима јетре 8. Стоматолошко лијечење пацијената са поремећајима имуног система и пацијената којима је извршена трансплантација органа или уграђени имплантати 9. Стоматолошко лијечење пацијената са неуропсихијатријским поремећајима и промјенама понашања 10. Стоматолошко лијечење пацијената са ендокриним обољењима 11. Стоматолошко лијечење трудница и дојиља 12. Стоматолошко лијечење пацијената са хеморагијским обољењима 13. Стоматолошко лијечење пацијената са онколошким обољењима 14. Стоматолошко лијечење старих пацијената 15. Стоматолошко лијечење пацијената са посебним потребама					
Обавезна литература						
Аутор/и	Назив публикације, издавач		Година	Странице (од-до)		
Јанковић, Љ.	"Орална медицина", III издање Завод за уџбенике и наставна средства, Београд		2007.	282-304		

⁴³ Коефицијент студентског оптерећења S_o се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_o = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ h} = \text{ h}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

Тодоровић, Љ.	Стоматолошко лечење пацијената са нарушеним здрављем –скрипта, Фоча	2005.	1-112	
Допунска литература				
Аутор/и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Little, JW; Falace, D	„Dental management of the medically compromised patient“, 8 th edition, Elsevier Mosby	2013.	1-630	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима		20	20 %
	семинарски рад		10	10 %
	колоквијуми		20	20 %
	Завршни испит			
	тест		50	50%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	IV година студија				
Пун назив предмета	ЈАВНО ЗДРАВЉЕ					
Катедра	Катедра за примарну здравствену заштиту и јавно здравство, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-046-7	изборни	VII	1			
Наставник/ -ци	Проф. др Ранко Голијанин, редовни професор					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења $S_0$⁴⁴		
П	В	СП	П	В	СП	S_0
1	0	0	1*15*0	0*15*0	1*15*0	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) $1*15 + 0*15 + 1*15 = 15$			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) $1*15*1 + 0*15*1 + 1*15*1 = 15$			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): $15 + 15 = 30$ сати семестрално						
Исходи учења	Након одслушане наставе студенти ће бити оспособљени да планирају, организују и спроводе истраживање оралног здравља, да учествују у изради стратегија за превенцију оралних обољења, да познају организацију стоматолошке здравствене заштите и да стечена знања примјене у превенцији оралних обољења.					
Условљеност	Нема услова					
Наставне методе	Предавања, консултације					
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Јавно здравље, дефиниције, циљеви, принципи, достигнућа. 2. Развој јавног здравља код нас. 3. Тријумфи у јавном здрављу. 4. Мјерење здравља. Индикатори здравља и болести. 5. Извори података за мјерење стања здравља. 6. Појам здравствене интервенције. Примарна, секундарна и терцијарна превенција. 7. Здравствени системи. 8. Јавноздравствена политика. 9. Праћење квалитета рада у здравственим установама. 10. Национални програми скрининга. 11. Дуван као фактор ризика за настанак ХНО. Кодекс понашања за организације здравствених радника у контроли дувана. Закон о заштити становништва од дуванског дима. 12. Интрахоспиталне инфекције. 13. Епидемиологија ХИВ/АИДС-а и хепатитиса Б и Ц. Превенција болести које се преносе путем крви. 14. Значај имунизације у превенцији и сузбијању заразних болести. Имунизација против грипа и хепатитиса Б. 15. Нове пријетње јавном здрављу. 					
Обавезна литература						
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)			

⁴⁴ Коефицијент студентског оптерећења S_0 се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_0 = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ h} = \text{ h}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

Јанковић С, Мијовић Б, Бојанић Ј, Јандрић Љ.	Епидемиологија (са практикумом), I издање, Медицински факултет Бања Лука, Медицински факултет Фоча,	2011.		
Симић С (уредник).	Социјална медицина, Београд,	2012.		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима		10	10%
	колоквијим		40	40%
	Завршни испит			
	тест	50	50%	
	УКУПНО	100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	IV година студија				
Пун назив предмета	ОРОФАЦИЈАЛНИ БОЛ					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију – Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-047-7	изборни	VII	1			
Наставник/ -ци	проф. др Ранко Голијанин, редовни професор; проф. др Недељка Ивковић, ванредни професор; доц. др Славољуб Томић, доцент; доц. др Ивана Симић, доцент; доц. др Смиљка Цицмил, доцент; доц. др Јелена Крунић, доцент					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁴⁵		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	0	0	1*15*1	0*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 0*15 + 0*15 = 15			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1 + 0*15*1 + 0*15*1 = 15			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 15 + 15 = 30 сати семестрално						
Исходи учења	Савладавањем овог предмета студент ће бити упознат са: 1. механизмима настанка орофацијалног бола 2. методама процјене бола 4. клиничком сликом, етиологијом и терапијом различитих облика орофацијалног бола 5. дијагностичким методама у циљу диференцијације различитих облика бола у орофацијалној регији					
Условљеност	Условљеност за слушање - Условљеност за полагање - положени испити из III године студија, минимално 30 поена на предиспитним активностима.					
Наставне методе	предавања, семинари					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Увод: епидемиологија и етиологија бола, категорије бола, акутни и хронични бол 2. Периферни и централни механизми трансмисије и модулације бола 3. Терапија бола: нефармаколошке, фармаколошке методе, терапија постоперативног бола 4. Процјена бола: субјективне и објективне методе; Класификација акутног бола и хроничних болних стања у орофацијалној регији 5-14. Дијагноза, етиологија, патофизиолошки механизми и терапија различитих облика орофацијалног бола: - Бол одонтогеног поријекла; Атипична одонталгија - Тригеминална неуралгија; Глософарингеална неуралгија - Периферна оштећења нервних влакана - Главобоље: мигрена, cluster главобоље - Лезије оралне мукозе - Постхерпетична неуралгија; Малигнитети у орофацијалној регији - Синдром пекућих уста - Темпоромандибуларни бол мишићног поријекла - Темпоромандибуларни бол зглобног поријекла					

⁴⁵ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	-Атипични фацијални бол 15. Диференцијална дијагноза орофацијалног бола			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Тодоревић Љ., Петровић В., Јуришић М, Кафеџиска- Врачар В.	Орална хирургија, Наука, Београд	2002.	251-268.	
Кулић М., Рачић М. (Ур.)	Бол, Медицински факултет, Фоча	2015.	1-168.	
Станишић-Синобад Д. (Ур.)	Зглобна веза мандибуле са кранијумом- Нормална функција и поремећаји, БМГ, Београд	2001.	187-286.	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провере знања и оцењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима		30	30%
	семинарски рад		20	20%
	Завршни испит			
	усмени		50	50%
УКУПНО			100	100 %
Датум овере	03.11.2016.год			

V ГОДИНА

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	V година студија				
Пун назив предмета	ДЈЕЧИЈА СТОМАТОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за дјечија и превентивна стоматологија са ортодонцијом, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1 -048- 9; СТ-04-1- 048-10	обавезан	IX, X	10			
Наставник/ -ци	доц. др Драган Ивановић, доцент; доц. др Свјетлана Јанковић, доцент; доц. др Бојана Давидовић, доцент					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁴⁶		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
2	3	1.33	2*15*0.57	3*15*0.57	1.33*15*0.57	0.57
2	3	1.33	2*15*0.57	3*15*0.57	1.33*15*0.57	0.57
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15+3*15+1.33*15=94,95 2*15+3*15+1.33*15=94,95			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*0.57+ 3*15*0.57 +1.33*15*0.57 = 54,12 2*15*0.57+ 3*15*0.57 +1.33*15*0.57 = 54,12			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 190+110= 300 сати						
Исходи учења	Након одслушане наставе и положеног испита, студент би требао да: 1. Упозна специфичности рада с дјецом и психолошке типове дјеце. 2. Разликује млијечну и сталну дентицију, као и специфичности каријеса различитих дентиција. 3. Упозна принципе лијечења дентогених инфекција код дјеце. 4. Сарађује ефикасно у оквиру стоматолошког тима за збрињавање дјеце и адолесцената. 5. Упозна стоматолошке материјале који се примјењују у дјечијој стоматологији. 6. Упозна основне принципе у оралнохируршких интервенција, лијечењз повреда зуба и ургентних стања. 7. Направи план терапије прилагођен врсти днтиције.					
Условљеност	Обавезно присуство настави и вјежбама као и обавезна овјера сваке вјежбе појединачно. У току школске године студент је обавезан да уради најмање: 2 амалгамска испуна; 7 композитних испуна; 7 испуна од глас јономер цемента; 10 апликација терминалних анестезија; 2 апликације спроводне анестезије; 5 екстракција; 5 заливања фисура. Написана норма је услов да може пријавити полагање испита.					
Наставне методе	Предавања, вјежбе, семинарски рад, тестови					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Основи дјечије стоматологије. Дјечија стоматологија као грана стоматологије. Основни циљеви дјечије стоматологије. 2. Значај очувања здравља уста и зуба у дјеце. Понашање дјетета у стоматолошкој ординацији. 3. Стоматолошки рад са дјецом. 4. Прва посјета дјетета стоматологу. Пријем дјеце код стоматолога, став љекара и особља. Сарадња са родитељима, пратиоцима, васпитачима, наставницима. 5. Раст и развитак орофацијалног система. 6. Ницање зуба. Хронологија развитка и ницања млијечних и сталних зуба. 7. Анатомихистолошке карактеристике зуба. 8. Контрола бола при стоматолошким интервенцијама, значај безболног рада.					

⁴⁶ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

9. Планирање стоматолошког рада са дјецом.
10. Дијагностика оралних болести у дјеце
11. Каријес млијечних зуба (каријес раног дјетињства, специфичности каријеса на млијечним зубима)
12. Каријеса сталних зуба код дјеце. Дијагностика и терапија(клинички значај).
13. Терапија дубоког каријеса. Дијагностика, диференцијална дијагноза, патохистологија. Средства и медикаменти за индиректно прекривање пулпе, калцијум хидроксид, особине, улога, начин примјене, дејство.
14. Неправилности развитка зуба. Неправилности ницања зуба, неправилности броја зуба,
15. Неправилности величине, облика, положаја и боје, неправилности структуре зуба.
16. Обољење пулпе у млијечној и сталној дентицији.
17. Дијагностика обољења пулпе и пародонталних ткива
18. Терапија обољења пулпе млијечних и сталних зуба
19. Материјали за испуне у дјечијој стоматологији.
20. Рендген дијагностика у дјеце. Технике снимања зуба у дјеце. Заштита дјеце при рендген снимању.
21. Обољења пародонталних ткива (етиологија, дијагностика).
22. Ендодонтско лијечење зуба са незавршеним растом коријена. Лијечење апикалних пародонтитиса код сталних зуба са незавршеним растом коријена.
23. Болести меких ткива уста у дјеце. Повреде слузокоже уста: механичке, термичке, хемијске.
24. Оралне манифестације инфективних ткива у дјеце. Бактеријске, вирусне гљивичне инфекције.
25. Повреде млијечних и сталних зуба у дјеце (етиологија, епидемиологија, класификација).
26. Поступак лијечења пацијената са повредом зуба (општи и обавезни поступак).
27. Повреде тврдих зубних ткива млијечних и сталних зуба: класификација и терапија.
28. Компликације повреда зуба
29. Орално-хируршке интервенције у дјеце.
30. Ургентна стања у дјечијој стоматологији.

Вјежбе

1. Уводне вјежбе. Картон и остала документација
2. Стоматолошки пријем и преглед дјетета. Морфолошке и анатомске разлике млијечних и сталних зуба.
3. Основе препарације кавитета. Одступање од принципа препарације код млијечних и сталних зуба.
4. Стоматолошки материјали и средства у дјечијој стоматологији.
5. Терапија дубоког каријеса млијечних зуба.
6. Терапија обољења пулпе млијечних зуба.
7. Терапија обољења пулпе сталних зуба. Индиректно и директно прекривање, медикаменти, средства, технике.
8. Терапија обољења пулпе сталних зуба у дјеце. Витална и мортална екстирпација, ириганси, међусеансна медикаментозна терапија, средства за пуњење и оптурацију канала коријена.
9. Терапија обољења пулпе сталних зуба са незавршеним растом коријена у дјеце.
10. Терапија компликација обољења пулпе млијечних зуба у дјеце. Пародонтитис. Индикације и контраиндикације за лијечење.
11. Терапија компликација обољења пулпе сталних зуба у дјеце. Пародонтитис. Индикације и контраиндикације за терапију.
12. Оралнохируршке интервенције у дјеце. Екстракције млијечних зуба. Индикације и контраиндикације. Анестезија, инструменти и технике рада.
13. Оралнохируршке интервенције у дјеце. Специфичности.
14. Вирусна и гљивична обољења дјечијег узраста.
15. Тест I
16. Терапија повреда зуба у дјеце. Повреде уста и зуба у дјеце. Поступак у првој посјети. Протокол за збрињавање дјеце са повредама.
17. Повреде млијечних зуба. Терапија луксација млијечних зуба. Терапија прелома тврдих ткива млијечних зуба.
18. Повреде сталних зуба. Терапија некомпличованих прелома глеђи и дентина. Заштита фрактурне

	<p>пшовршине.</p> <p>19. Повреде сталних зуба.Терапија компликованих прелома глеђи и дентина са отвореном пулпом са и без завршеног раста коријена сталних зуба.</p> <p>20. Естетско збрињавање прелома крунице зуба.</p> <p>21. Терапија прелома коријена млијечних и сталних зуба.</p> <p>22. Терапија луксација сталних зуба.</p> <p>23. Терапија избијених сталних зуба у дјече.</p> <p>24. Акутне дентогене инфекције код дјече и адолесцената</p> <p>25. Естетско збрињавање структурних аномалија сталних зуба.</p> <p>26. Терапија обољења меких ткива у дјече.</p> <p>27. Терапија пародонталних обољења у дјече. Терапија гингивитиса. Терапија јувенилних пародонтопатија</p> <p>28. Поступак код ургентних стања у дјече. Поступак код анафилактичног шока, аспирације страног тијела, синкопе, колапса, алергије.</p> <p>29. Рад са непогодном дјецом. Плашљива и јогунаста дјеча. Примјена „пријатељског насиља“.</p> <p>Седација дјече. Рад са дјецом ометеном у психофизичком развоју.</p> <p>30. Тест II</p>			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Белоица, Д. и сар.	Дечија стоматологија. Драслар партнер, 2. Издање, Београд	2005.		
Белоица, Д. и сар.	Дечија стоматологија-практикум. Кућа штампе, Београд	2010.		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Белоица,Д. Вуловић, М. Дуггал, М. Димитријевић, Б.	Повреде зуба. Стоматолошки факултет, Београд	2007.		
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		20	20%
	семинарски рад		10	10%
	Тест 1+2		20	20%
	Завршни испит			
	тест		2	2%
	практични		2	2%
усмени		46	46%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум оvjере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	V година студија				
Пун назив предмета	ОРТОПЕДИЈА ВИЛИЦА					
Катедра	Катедра за дјечију и превентивну стоматологију са ортодонцијом, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-049-9; СТ-04-1-049-10	обавезан	IX, X	11			
Наставник/ -ци	проф др Предраг Николић, ванредни професор; доц. др Жељко Милосављевић, доцент; доц др Љиљана Стојановић, доцент					
Сарадник/ -ци	мр сц. др Тања Ивановић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S_o⁴⁷		
П	В	СП	П	В	СП	S_o
2	3	1,66	2*15*0,53	3*15*0,53	1,66*15*0,53	0,53
2	4	1,66	2*15*0,53	4*15*0,53	1,66*15*0,53	0,53
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) $2*15 + 3*15 + 1,66*15 = 99,9$ $2*15 + 4*15 + 1,66*15 = 114$			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) $2*15*0,53 + 3*15*0,53 + 1,66*15*0,53 = 52,94$ $2*15*0,53 + 4*15*0,53 + 1,66*15*0,53 = 60,89$			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): $215+115= 330$ сати						
Исходи учења	После одслушане наставе и положеног испита, студент би требао да зна: 1. Дефинисати ортопедију вилица као стоматолошку дисциплину, задатак, значај и циљеве; 2. Да објасни појам нормгнатије, еугнатије и дисгнатије; 3. Да познаје пренатални и постнатални раст и развој орофацијалног система; 4. Карактеристике нормоклузије млијечне, мјешовите и сталне дентиције; 5. Функције орофацијалног система; 6. Етиолошке факторе који доводе до настанка малоклузија; 7. Да узме анамнезу и налаз; 8. Узимање отисака, израду студијског модела и оклузалну дијагностику; 9. Начине ортодонтске анализе интраоралне радиографије и ортопантомографије; 10. Телерендгенографску анализу, тачке и равни. Генералне принципе и тумачење основних параметара; 11. Методе и начине за процјену биолошког узраста дјетета. Осеално и дентално доба; 12. Превенцију ортодонтских анормалија у пренаталном и постнаталном периоду; 13. Дијагностиковање и планирање терапије неправилности положаја, облика, броја и величине зуба; 14. Дијагностиковање и планирање терапије неправилности величине и облика зубних лукова; 15. Дијагностиковање и планирање терапије неправилности загрижаја у сагитали, трансверзали и вертикали; 16. Биолошке принципе помјерања зуба и биомеханику; 17. Индикације за примјену, планирање и израду активних покретних апарата; 18. Индикације за примјену, планирање и израду функционалних апарата; 19. Индикације за примјену и фазе терапије фиксним апаратима; 20. Ретенцију;					
Условљеност	Сви положени испити из IV године					

⁴⁷ Коефицијент студентског оптерећења S_o се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_o = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{ h} = \text{ h} = \text{ h}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

Наставне методе	Предавања, вјежбе и тестови
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефиниција и назив предмета, задаци, значај и циљеви, психолошки и социјално-економски значај ортодонције, историјат. 2. Раст и развој краниофацијалног комплекса 3. Мјесто и типови раста краниофацијалног комплекса 4. Теорије коштаног раста 5. Пренатални раст краниофацијалног комплекса 6. Развој краниофацијалног комплекса у периоду дјетињства 7. Развој краниофацијалног комплекса у периоду смјене зуба 8. Развој краниофацијалног система у доба адолесценције и касније 9. Ортодонтска дијагностика 10. Анализа студијских модела I 11. Анализа студијских модела II 12. Рендгендијагностика у ортопедији вилица 13. Кефалометрија I 14. Кефалометрија II 15. Листа проблема и план терапије 16. Класификација малоклузија I 17. Класификација малоклузија II 18. Расцепилица, усана и непца. Синдром краниофацијалне регије. 19. Етиологија малоклузија 20. Биолошке основе ортодонтске терапије 21. Биомеханика 22. Принципи планирања терапије 23. Покретни ортодонтски апарати 24. Функционални ортодонтски апарати 25. Фиксни апарати 26. Превентивне и интерцептивне мјере у ортодонцији. Терапија неправилности у доба млјечне дентиције. 27. Терапија неправилности у доба мјешовите дентиције 28. Терапија неправилности у доба сталне дентиције 29. Терапија пацијената са расцепима усне и непца и краниофацијалним синдромима. Ретенција 30. Својства и избор ортодонтских материјала.
	<p>Вјежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Развита правилне оклузије млјечних и сталних зуба, одступања. Анамнеза, лична и породична. Клинички налаз на пацијенту, анализа лица, анализа фотографије. Испитивање функција ортофацијалне регије и ТМЗ. 2. Анализа студијских модела: Статус зуба, Сумаинцизива, Шварцова анализа, утврђивање средине горње и доње вилице. 3. Анализа модела: анализа простора у мјешовитој и сталној дентицији, симетричност зубних низова. 4. Анализа модела: анализа оклузије у сагиталном, вертикалном и трансверзалном правцу. Листа проблема и план терапије. 5. ТЕСТ 1 6. Рендгендијагностика у ортодонцији: интраорални снимци, ортопантомографски снимци, снимак шаке. Процјена биолошког узраста пацијента. 7. Рендгендијагностика у ортодонцији: кефалометријске тачке и равн, ангуларни и линеарни параметри, тумачење добијених резултата. 8. Принципи планирања ортодонтске терапије. Превентивне мјере у ортопедији вилица, одвикавање од лоших навика. 9. Интерцептивне мјере у ортодонцији: индикације и дизајн држача простора, индикације и дизајн вестибуларне плоче. Терапија обрнутог преклопа сјекутића (вјежба шпатулом, косараван, подбрадак капа), терапија принудних загрижаја (принудних прогених и укрштених загрижаја) 10. ТЕСТ 2 11. Покретни ортодонтски апарати: основни елементи (плоча, лабијални лук, ретенциони елементи),

	ортодонтски завртањ, опруге, различите конструкције апарата. 12. Функционални ортодонтски апарат: активатор, бионатор, регулатори функција, twin block, хербст (конструкционизагрижај, дизајнапарата). 13. Принципи екстракционетерапије. Фиксни ортодонтски апарати (дизајнапарата, основни елемент, постављање апарата) 14. Фиксни ортодонтски апарати (фазелиечења, ретенција). Екстраорални апарати (дизајнапарата, принципи дјеловања) 15. ТЕСТ 3 16. Развита органа за жвакање при нормалним условима 17. Трауме и поремећене функције као етиолошки фактор малоклузија 18. Клинички приказ пацијентасане правилности ма појединих зуба 19. Клинички приказ пацијентасане правилности ма зубних низова 20. ТЕСТ 1 21. Клинички приказ пацијентасамалоклузијом II класе 1 одјељење 22. Клинички приказ пацијентасамалоклузијом II класе 2 одјељење 23. Клинички приказ пацијентасамалоклузијом III класе 24. Клинички приказ пацијентасаукрштеним загрижајима 25. ТЕСТ 2 26. Клинички приказ пацијентаса отвореним загрижајима 27. Клинички приказ пацијентасадубоких загрижајем 28. Клинички приказ пацијентасарасцепима усне и непца 29. Израда активних елемената покретних ортодонтских апарата: показна вјежба 30. ТЕСТ 3			
Обавезна литература				
Аутор/и		Година	Странице (од-до)	
1. Јакшић Н, Шћепан И, Глишић Б	Ортодонтска дијагностика-практикум за основне студије, I издање	2004	5-101	
2. Марковић, М. и сарадници	Ортодонција, Медицинска књига	1989	1-405	
Допунска литература				
Аутор/и		Година	Странице (од-до)	
1. Гвозденовић-Симоновић, В.	Ортопедија вилица	1994	1-269	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		20	20 %
	тестови		30	30 %
	Завршни испит			
	практични		20	20 %
усмени		30	30 %	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	V година студија				
Пун назив предмета	ЕНДОДОНЦИЈА					
Катедра	Катедра за болести зуба и ендодонцију, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-051-9; СТ-04-1-051-10	обавезан	IX, X	15			
Наставник/ -ци	доц. др Никола Стојановић, доцент; доц. др Лудо Давидовић, доцент; доц. др Јелена Крунић, доцент					
Сарадник/ -ци	мр сц.др Игор Радовић, виши асистент; мр сц.др Александра Жужа, виши асистент; мр сц.др Бранкица Давидовић, виши асистент; др Љиљана Кулић, виши асистент; др Дајана Ного-Живановић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁴⁸		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	6	2	1*15*0,66	6*15*0,66	2*15*0,66	0,66
2	5	2	2*15*0,66	5*15*0,66	2*15*0,66	0,66
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 6*15 + 2*15 = 135 2*15 + 5*15 + 2*15 = 135			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*0,66 + 6*15*0,66 + 2*15*0,66 = 89,1 2*15*0,66 + 5*15*0,66 + 2*15*0,66 = 89,1			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 270+180=450 сати						
Исходи учења	Савладавањем овог предмета студент ће бити оспособљен да: 1. самостално постави дијагнозу и диференцијалну дијагнозу обољеле пулпе и апексног перидонцијума 2. познаје и савлада основне принципе ендодонтског лијечења зуба са виталном и авиталном пулпом 3. познаје и правилно примјењује инструменте, материјале и лекове у ендодонтској пракси 4. познаје и правилно примјењује технике препарације и оптурације канала коријена 5. познаје могуће грешке и компликације у току ендодонтске терапије, као и индикације за поновљено ендодонтско лијечење 6. познаје начине рестаурације ендодонтски лијечених зуба					
Условљеност	-положен испит из Болести зуба-претклиника, Рестауративна одонтологија, Претклиничка ендодонција, -испуњене предиспитне обавезе и остварено минимум 30 поена, -у оквиру практичне наставе урађено 10 рестаурација са постављањем дефинитивног испуна (од тога 4 директна или индиректна прекривања пулпе са постављањем дефинитивног испуна) и ендодонтска терапија 5 канала коријена обољелих зуба					
Наставне методе	Предавања, клиничке вјежбе, студентска пракса					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Ендодонтска симптоматологија-одонтогени бол. 2. Ендодонтска симптоматологија-диференцијална дијагноза одонтогеног и неодонтогеног бола. 3. Варијације у анатомији пулпе и коријена зуба. 4. Дијагноза ендодонтских обољења. 5. Стерилизација и дезинфекција у ендодонцији. 6. Етиологија обољења пулпе и апексног перидонцијума. 7. Ендодонтска инфекција и биофилм.					

⁴⁸ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на следећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

8. Патогенеза и класификација обољења пулпе и апексног периодонцијума.
9. Симптоматска обољења зубне пулпе.
10. Асимптоматска обољења зубне пулпе.
11. Симптоматска обољења апексног периодонцијума.
12. Асимптоматска обољења апексног периодонцијума.
13. Ендодонталне лезије-етиологија и класификација.
14. Лонгитудиналне фрактуре зуба.
15. Рекапитулација.
16. Припрема за ендодонтско лијечење. Рендгенографија у ендодонцији.
17. Рендгенографија обољења апексног периодонцијума-диференцијална дијагностика са анатомским структурама и другим обољењима. Рендгенографија обољења апексног периодонцијума-диференцијална дијагностика са анатомским структурама и другим обољењима.
18. Планирање ендодонтског лијечења и избор терапијског модалитета. Фармакотерапија у ендодонцији.
19. Специфичности анестезије и аналгезије у ендодонцији. Ендодонтска терапија обољења виталне пулпе.
20. Ендодонтска терапија симптоматских и асимптоматских обољења апексног периодонцијума.
21. Терапија ендодонталних лезија. Ендодонтска терапија патолошких ресорпција коријена.
22. Ендодонтска терапија незавршеног раста коријена. Ендодонтска терапија код старијих пацијената и особа са системским обољењима.
23. Ендодонтска терапија зуба са компликованим каналним системом. Хитан ендодонтски третман.
24. Ендодонтска терапија последице трауматских оштећења зуба. Хируршке интервенције у ендодонтској терапији.
25. Грешке и компликације у току ендодонтске терапије.
26. Рестаурација ендодонтско лијечених зуба. Динамика и ток репарације периапексних ткива након ендодонтске терапије.
27. Прогноза успјеха ендодонтске терапије.
28. Поновљено ендодонтско лијечење-ретретман.
29. Нове технологије и техничка достигнућа у ендодонцији. Вођење документације и дигитална технологија у ендодонтској пракси.
30. Дисколорација и бијелење зуба. Рекапитулација.

Вјежбе:

1. Увод у клиничку процедуру – припрема радног мјеста за ендодонтски захват; информисање пацијента о дијагнози обољелог зуба, индикацији за ендодонтски захват, као и о току и могућим исходима ове терапије.
2. Увод у клиничку процедуру –медицинска документација у ендодонцији.
3. Дијагноза и диференцијална дијагноза иреверзибилних обољења пулпе зуба- клиничка слика симптоматских обољења пулпе (анамнеза, клинички преглед, анализа индикација и тип терапије). Припрема за ендодонтску процедуру-анамнеза.
4. Дијагноза и диференцијална дијагноза симптоматских обољења апексног пародонцијума- клиничка слика (анамнеза, клинички преглед, анализа индикација и план терапије). Припрема за ендодонтску процедуру-помоћни дијагностички поступци; радиографија у ендодонцији.
5. Дијагноза и диференцијална дијагноза асимптоматског апексног пародонцијума - клиничка слика (анамнеза, клинички преглед, анализа индикација и план терапије).
6. Припрема за ендодонтску процедуру-суво радно поље и услови за асептичан рад.
7. Припрема за ендодонтску процедуру -реконструкција крунице зуба прије ендодонтске интервенције.
8. Ендодонтска интервенција-апликација средстава за трајну десензибилизацију пулпе. Принципи постизања анестезије у ендодонцији.
9. Ендодонтска интервенција код обољеле виталне пулпе (фазе рада, ендодонтски приступ, уклањање садржаја).
10. Ендодонтска интервенција код инфицираног канала коријена и обољења апексног пародонцијума (фазе рада, ендодонтски приступ, уклањање садржаја канала коријена).
11. Ендодонтска интервенција-препарација приступног кавитета на фронталним зубима.
12. Ендодонтска интервенција-препарација приступног кавитета на премоларима.

	<p>13. Ендодонтска интервенција-принципи препарације приступног кавитета на моларима. 14. Ендодонтска интервенција-уознавање морфологије каналних система фронталних зуба. 15. Ендодонтска интервенција-идентификација улаза у канале коријена и уознавање морфологије каналних система премолара. 16. Ендодонтска интервенција- идентификација улаза у канале коријена и уознавање морфологије каналних система молара(основни појмови). 17. Ендодонтска интервенција-испитивање иницијалне проходности; уознавање са основним поступцима током ове фазе код калцификованих каналних система. 18. Ендодонтска интервенција-одређивање радне дужине:радиографска метода. 19. Ендодонтска интервенција-одређивање радне дужине:електроодонтометрија. 20. Ендодонтска интервенција-класификација и употреба ендодонтских инструмената са препарацију каналних система. 21. Ендодонтска интервенција – инструментација и инструменти за механичку обраду каналског система (апексно круничне- Step Back техника). 22. Ендодонтска интервенција -технике инструментације и инструменти за механичку обраду каналског система (крунично апексне - Crown – Down техника и препарација са двоструким конусом). 23. Ендодонтска интервенција-принципи и поступци иригације. 24. Ендодонтска интервенција-медикација канала. 25. Ендодонтска интервенција-оптурација препарисаних каналних система моноконом техником. 26. Ендодонтска интервенција-оптурација препарисаних каналних система техником латералне компакције гутаперке. 27. Рендгенографска контрола завршене ендодонтске терапије оболења пулпе и апексног пародонцијума. 28. Ургентна ендододонтска интервенција-прва помоћ 29. Ендодонтска интервенција-постављање индикације и терапија за поновни ендодонтски третман. 30. Компликације ендодонтске интервенције-перфорације у нивоу cavum-a dentis: идентификација и уознавање са могућностима лијечења. Избјељивање зуба</p>			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Филиповић В., Гвозденовић-Селдецки С., Караџов О., Кезеле Д., Колак Ж., Кубуровић Д., Марковић Д., Мијушковић Д., Пајић М., Петровић В.	Ендодонција. НАУКА, Београд.	2002.	1-379	
Живковић С., Ивановић В., Вујашковић М., Теодоровић Н., Лукић А., Караџић Б., Гра Ђ.	Практикум ендодонтске терапије. Data Status, Београд.	2011.	1-247	
Bergenholtz G, Horsted-Bindslev P, Reit C.	Ендодонтологија (превод). Orion art, Београд.	2011.	1-369	
Tronstad L.	Клиничка ендодонција (превод). Data Status, Београд.	2007.	1-251	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Torabinejad M, Walton RE	Ендодонција-начела и пракса (превод).Наклада Слап, Загреб	2009.	1-434	
Обавезе, облици провере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		25	25%
	семинарски рад		5	5%
	колоквијум		20	20%
Завршни испит				

	практични	10	10%
	усмени	40	40%
	УКУПНО	100	100 %
Датум овјере	03.11.2016.год		

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	V година студија				
Пун назив предмета	ФИКСНА СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију – Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-050-9; СТ-04-1-050-10	Обавезан	IX, X	15			
Наставник/ -ци	проф. др Слободан Додић, редовни професор; проф. др Недељка Ивковић, ванредни професор					
Сарадник/ -ци	др сц.Ирена Младеновић, виши асистент; др сц. Јелена Ерић, виши асистент; мр сц. др Зорица Стојановић, виши асистент; мр сц.др Огњенка Јањић -Павловић, виши асистент; мр сц.др Ђорђе Божовић, виши асистент, мр др Михаел Станојевић, виши асистент; др Дијана Поповић -Грубач, виши асистент;					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁴⁹		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
2	6	2	2*15*0,58	6*15*0,58	2*15*0,58	0,58
1	6	2	1*15*0,58	6*15*0,58	2*15*0,58	0,58
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 6*15 + 2*15 =150 1*15 + 6*15 + 2*15 =135			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*0,58 + 6*15*0,58 + 2*15*0,58 = 87 1*15*0,58 + 6*15*0,58 + 2*15*0,58 = 78			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 285+165=450 сати						
Исходи учења	Циљ предмета је да студенту пружи знање и вјештине о анамнези, плану терапије, претпротетским припремама, као и о извођењу, фазама рада, компликацијама и о њиховом уклањању у току фикснопротетске терапије крзубих пацијената. Савладавањем овог предмета студент ће бити оспособљен за: 1. правилно узимање анамнезе и детаљан клинички преглед пацијената; 2. постављање адекватног плана терапије; 3. збрињавање депулпираних зуба једнодијелним ливеним надоградњама и фабричким кочићима; 4. рехабилитацију пацијената израдом појединачних круница и/или мостова малог распона примјеном стандардних клиничких метода у постојећем међузубном односу.					
Условљеност	Условљеност за слушање - положен испит из Стоматолошке протетике-претклинике. Условљеност за полагање - положени испити из IV године студија, минимално 30 остварених бодова из предиспитних активности. Условљеност за овјеру предмета (стицање права на потпис) - обавезно присуство настави и вјежбама у складу са Правилником студирања на I циклусу студија Универзитета у Источном Сарајеву. Обавезна овјера сваке вјежбе појединачно. Да би стекао право на овјеру предмета (потпис), студент у току школске године на практичној настави мора да задовољи норму од најмање 6 (шест) клиничких радова, при чему се као један рад рачуна дефинитивно збрињавање депулпираниг зуба ливеном надоградњом или кочићем, или израда чаурасте крунице у виду соло круне или котве моста.					
Наставне методе	Предавања, клиничке вјежбе, студентска пракса					
Садржај предмета по седмицама	Предавања 1. Дефиниција фиксних надокнада. Индикације и контраиндикације за израду фиксних надокнада (апсолутне и релативне).					

⁴⁹ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

2. Терапијске вриједности фиксних надокнада.
3. Дијагноза, претпротетска припрема и план терапије. Анамнеза, клинички преглед. Модели за студије.
4. Хируршка, пародонтолошка, конзервативна и ортодонтска припрема у изради фиксних надокнада.
5. Концепти оклузије у изради фиксних надокнада. Избор артикулатора. Значај примјене полуподесивих и подесивих артикулатора.
6. Биолошки принципи препарације зуба. Контрола рада. Заштита здравља пацијената и стоматолога. Рационална препарација.
7. Ретенција и стабилизација фиксних надокнада. Структурална трајност. Маргинални интегритет фиксних надокнада.
8. Привремене фиксне надокнаде. Улога и начин израде привремених фиксних надокнада. Цементирање привремених фиксних надокнада.
9. Ливена и фасетирана круница. Дефиниција и индикације за израду. Препарација зуба за прихватање ливених и фасетираних круница. Клинички поступци у њиховој изради.
10. Дјелимичне крунице. Дефиниција, подјела, индикације. Специфичност препарације зуба за прихватање дјелимичних круна. Демаркација препарације и локализација жлијебова.
11. Отисак за фиксне надокнаде. Припрема региона гингивалног сулкуса. Одабир материјала и технике отискивања.
12. Једнофазни отисак уз примјену индивидуалне кашике и шприца. Двоструки отисак еластомерима.
13. Отисак хидроколоидима. Појединачни отисци термопластичним масама и еластомерима у прстену.
14. Надокнаде на депулпираним зубима. Узроци депулпирања, намјенско депулпирање. Особености ендодонтског третмана.
15. Класични и савремени начини збрињавања депулпираних зуба. Ливене надоградње и различити системи кочића.
16. Металокерамичке надокнаде. Индикације и контраиндикације за израду металокерамичких надокнада. Предности и недостаци.
17. Металокерамичке надокнаде са рубом у керамици. Феномени боје значајни за постизање оптималних естетских ефеката фиксних надокнада.
18. Керамичке надокнаде. Савремени керамички системи. Предности и недостаци. Индикативна област. Контраиндикације за израду керамичких надокнада.
19. Мостови 1. Дефиниција и опште карактеристике моста. Дијелови моста и принципи планирања.
20. Индикације и контраиндикације за израду моста. Функционална оптерећења носача моста.
21. Подјела мостова.
22. Мостови 2. Планирање мостова великог распона.
23. Приказ и тумачење појединих рјешења у терапији крезубости мостним конструкцијама.
24. Клинички поступци у изради мостова.
25. Фиксне надокнаде на непаралелним носачима моста.
26. Ортодонтско репозиционирање, депулпирање, полуфиксни мостови.
27. Намјеске фиксне надокнаде. Значај дидактичке подјеле намјенских фиксних надокнада. Индикације. Израда намјенских фиксних надокнада у склопу већих фиксних надокнада. Комбинације фиксних и мобилних надокнада.
28. Постојаност фиксних надокнада. Механичка постојаност фиксних надокнада. Оптерећеност надокнаде при функцијама орофацијалног система. Клиничке посљедице израде механички непостојаних надокнада.
29. Електрохемијска постојаност фиксних надокнада. Корозивни процеси на надокнадама, услови и посљедице.
30. Везивање фиксних надокнада за зубе носаче. Механизам и фактори којима се остварује везивање фиксних надокнада. Квалитет везе и врсте цементних материјала. Поступци цементирања.

Вјџбе

Прогноза и план терапије крезубих пацијената. Индикације и контраиндикације за израду фиксних

	<p>надокнада. Анализа модела за студије у артикулатору и паралелометру. Пробно моделовање у воску. Основни принципи препарације зуба. Привремене фиксне надокнаде. Израда привремених круница. Израда привремених мостова. Везивање привремених фиксних надокнада на зубе носаче. Израда фиксних надокнада на депулпираним зубима. Израда ливене надоградње на једнокорјеним и вишekorјеним зубима. Припрема депулпираних зуба примјеном фабричких пулпарних кочића. Принципи и технике отисака крезубих вилица за фиксне надокнаде. Двоструки отисак. Једнофазни отисак уз примјену индивидуалне кашике. Одређивање МВО, вертикалне димензије оклузије и централног положаја мандибуле. Регистрација ексцентричних положаја мандибуле и добијање позиционих регистрата. Преношење модела у артикулатор помоћу образног лука, значај артикулатора у пракси. Проба металне конструкције у изради металокерамичких надокнада. Проба завршене фиксне надокнаде. Везивање дефинитивних фиксних надокнада за зубе носаче.</p>			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Трифуновић, Д. М. Вујошевић, Љ.	Стоматолошка протетика фиксне надокнаде I, Европски центар за мир и развој, Београд	1998.	7-210.	
Радловић-Пантелић, С.	Стоматолошка протетика фиксне надокнаде II, ауторско издање, Београд	2000.	1-167.	
Обрадовић-Ђуричић, К. (ур.)	Керамички системи у стоматолошкој пракси, Стоматолошки факултет Београд	2013.	15-175.	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Стаменковић Д. (ур.)	Стоматолошки материјали, књига I, Стоматолошки факултет Београд	2009.	211-535.	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		20	20%
	семинарски рад		10	10%
	колоквијуми		20	20%
	Завршни испит			
	практични		10	10%
	усмени		40	40%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	V година студија				
Пун назив предмета	ОСНОВИ ПАРОДОНТОЛОГИЈЕ					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ЕЦТС			
СТ-04-1-052-9; СТ-04-1-052-10	обавезан	IX, X	6			
Наставник/ -ци	проф. др Саша Чакић, редовни професор, доц.др Смиљка Цицмил, доцент					
Сарадник/ -ци	мр сц.др Оливера Говедарица, виши асистент; мр сц.др Ана Цицмил, виши асистент; мр.сц. др Јелена Лечић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁵⁰		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	2	1	1*15*0,5	2*15*0,5	1*15*0,5	0,5
1	2	1	1*15*0,5	2*15*0,5	1*15*0,5	0,5
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 2*15 + 1*15 = 60			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*0,5 + 2*15*0,5 + 1*15*0,5 = 30			
1*15 + 2*15 + 1*15 = 60			1*15*0,5 + 2*15*0,5 + 1*15*0,5 = 30			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 120+60= 180 сати						
Исходи учења	Циљ изучавања предмета је да студенти: 1. овладају дијагностичким поступцима у пародонтологији (анамнеза, клинички преглед и анализа рендгенограма) 2. предвиде прогнозу болести 3. израде план терапије и спроводе све терапијске поступке предвиђене каузалном терапијом пародонтопатије 4. упознају се са индикацијама и контраиндикацијама за примјену основних хируршких терапијских захвата 5. асистирају и изводе сегменте хируршких процедура и у потпуности спроводе фазу одржавања постигнутих терапијских резултата					
Условљеност	нема услова пријављивања и слушања другим предметима.					
Наставне методе	Предавања и клиничке вјежбе уз рад са пацијентима, колоквијуми, семинарски радови, консултације.					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Основи пародонтологије 2. Класификација обољења пародонцијума 3. Грађа пародонцијума- клинички аспекти 4. Клиничка слика пародонтопатије I 5. Клиничка слика пародонтопатије II 6. Етиологија пародонтопатије I 7. Етиологија пародонтопатије II 8. Етиологија пародонтопатије III 9. Етиологија пародонтопатије IV 10. Епидемиологија пародонтопатија 11. Диференцијална дијагноза пародонтопатије I 12. Диференцијална дијагноза пародонтопатије II					

⁵⁰ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

13. Јувенилна пародонтопатија
14. Клинички аспекти рендгенографије у пародонтологији
15. Компликације пародонтопатије и њихова терапија
16. Патогенеза пародонтопатија I
17. Патогенеза пародонтопатија II
18. Патогенеза пародонтопатија III
19. Патогенеза пародонтопатија IV
20. Старење и пародонтопатија
21. Прогноза обољења пародонцијума
22. План терапије обољелих од пародонтопатије
23. Прелиминарна терапија пародонтопатије
24. Каузална терапија пародонтопатије
25. Медикаменти у терапији обољења пародонцијума
26. Избор методе за елиминацију пародонталних џепова
27. Обрада пародонталних џепова
28. Гингивектомија са гингивопластиком
29. Режањ операције I
30. Режањ операције II

Вјежбе:

1. Основне карактеристике здравог пародонцијума. Клиничка слика обољења пародонцијума. Дијагноза обољења пародонцијума (анамнеза, главне тегобе)
2. Дијагноза обољења пародонцијума (садашња болест, лична и породична анамнеза, лоше навике, подаци о одржавању оралне хигијене)
3. Дијагноза обољења пародонцијума – клинички преглед (инспекција и сондирање у дијагнози и диференцијалној дијагнози обољења пародонцијума)
4. Клинички преглед (процјена нивоа оралне хигијене – ПИ и ИЗК)
5. Клинички преглед- процјена стања гингиве (ГИ)
6. Клинички преглед – процјена стања гингиве (индекс крварења гингиве ИКГ)
7. Клинички преглед – процјена дубљих пародонталних ткива (НПЕ; ДПЦ; НИГ)
8. Клинички преглед- процјена стања дубљих пародонталних ткива (лабављење зуба- ИЛЗ)
9. Дијагноза обољења пародонцијума (анамнеза, клинички преглед, утврђивање нивоа оралне хигијене и стања пародонцијума)
10. Дијагноза обољења пародонцијума (анамнеза, клинички преглед, утврђивање нивоа оралне хигијене и стања пародонцијума)
11. Претклиника пародонтопатија- инструменти и инструментација
12. Претклиника пародонтопатија- инструменти и инструментација
13. Претклиника пародонтопатија- инструменти и инструментација
14. Претклиника пародонтопатија- инструменти и инструментација
15. Претклиника пародонтопатија- инструменти и инструментација
16. Дијагноза обољења пародонцијума- анамнеза, клинички преглед (анализа рендгенограма – процјена стања кости)
17. Дијагноза обољења пародонцијума-прогноза и план терапије
18. Каузална фаза терапије пародонтопатије, рад са пацијентима
19. Каузална фаза терапије пародонтопатије, рад са пацијентима
20. Каузална фаза терапије пародонтопатије, рад са пацијентима
21. Каузална фаза терапије пародонтопатије, рад са пацијентима
22. Процјена успјеха каузалне фазе терапије пародонтопатије (ПИ, ГИ, ИКГ, НИГ, ДЦ) на пацијенту
23. Дијагноза обољења пародонцијума - анамнеза, клинички преглед (анализа рендгенограма- процјена стања кости) - на пацијанту
24. Дијагноза обољења пародонцијума - прогноза и план терапије
25. Каузална фаза терапије пародонтопатије, рад са пацијентима
26. Каузална фаза терапије пародонтопатије, рад са пацијентима
27. Каузална фаза терапије пародонтопатије, рад са пацијентима
28. Каузална фаза терапије пародонтопатије, рад са пацијентима
29. Каузална фаза терапије пародонтопатије, рад са пацијентима

30. Процјена успјеха каузалне терапије пародонтопатије (ГИ, ИКГ, НИГ, ДЦ) на пацијенту				
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Димитријевић Б. и сарадници	"Клиничка пародонтологија", Завод за издавање уџбеника Републике Србије	2011.	1-585	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Ђајић Д. и Ђукановић Д.	"Пародонтологија атлас", 3. допуњено издање Драслар Партнер Београд	2006.	1-248	
Lang NP, Lindhe J.	„Клиничка пародонтологија и дентална имплантологија“, према 5. енглеском издању, Накладни завод Глобус, Загреб	2010.	1-780	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		15	15 %
	активност на вјежбама		10	10 %
	семинарски рад		5	5 %
	колоквијуми		20	20 %
	Завршни испит			
	тест		10	10%
	практични		10	10%
	усмени		30	30%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	V година студија				
Пун назив предмета	СТОМАТОЛОШКА ЗАШТИТА ОСОБА СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА					
Катедра	Катедра за дјечију и превентивну стоматологију са ортодонцијом, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-053-9	изборни	IX	1			
Наставник/ -ци	доц. др Драган Ивановић, доцент; доц. др Свјетлана Јанковић, доцент; доц. др Бојана Давидовић, доцент					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁵¹		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	0	0.6	1*15*0.2	0*15*0.2	0.6*15*1.5	0,2
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 0*15 + 0.6*15 = 24,9			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*0.2+ 0*15*0.2 + 0.6*15*0.2= 4,8			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 25+ 5 = 30 сати семестрално						
Исходи учења	Након одслушане наставе студент ће се упознати са: 1. медицинским аспектима стоматолошке заштите особа са посебним потребама, 2. специфичности оралне патологије најчешћих стања и обољења, 3. профилактичким мјерама које се код ових пацијената могу примјењивати, 4. извођењем терапијских поступака у стоматолошком збрињавању особа са посебним потребама.					
Условљеност	Обавезно присуство настави.					
Наставне методе	Предавања					
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Циљ и значај предмета. Карактеристике оралне патологије особа са посебним потребама. 2. Пацијенти са посебним потребама- врсте ометености. 3. Психосоцијални аспекти стоматолошке заштите особа са посебним потребама. Приступ пацијентима и могућности стоматолошког третмана. 4. Превентивне и профилактичке мјере особа са посебним потребама. 5. Ризик за настанак каријеса код особа са посебним потребама. 6. Терапија уста и зуба код дјеце са посебним потребама. 7. Контрола бола, премедикација, седација и општа анестезија ради споровођења стоматолошког третмана код особа са посебним потребама. 8. Рестауративна и ендодонтска терапија код пацијената са посебним потребама. 9. Обољења пародонцијума и промјена на оралној слузници код особа са посебним потребама. 10. Специфичности орално хируршких интервенција код особа са посебним потребама. 11. Могућности протетске рехабилитације код особа са посебним потребама. 12. Ортодонтски третман особа са расцепима вилица и непца. 13. Ортодонтски третман особа са тешким краниофацијалним деформитетима. 14. Стоматолошко збрињавање пацијената у општој анестезији. 15. Особе са високим медицинским ризицима у стоматолошкој амбуланти. Социаломедицински значај. 					

⁵¹ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Гајић, М. Стевановић, Р.	Хендикепирано дете у стоматолошкој ординацији. Чачак-Свјетлост, Београд	2002.		
Вуловић. М, и сарадници	Превентивна стоматологија, Елит. Медица, Београд	2005.		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Peter, B. Lockhart, June H. Nunn, John,G.	Meechan Dental Care of the Medically Complex Patient. Elsevier Health Sciences, Published	2004.		
Fiske J., Dickinson C., Boyle C., Rafique S., Burke M.	Special Care Dentistry Author(s)/Editor(s): Quintessence Publishing	2007.		
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
		присуство предавањима	50	50%
	Завршни испит			
		усмени	50	50%
	УКУПНО	100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	V година студија				
Пун назив предмета	ЕСТЕТИКА У СТОМАТОЛОГИЈИ					
Катедра	Катедра за болести зуба и ендодонцију, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-054-9	изборни	IX	1			
Наставник/ -ци	доц. др Никола Стојановић, доцент; доц. др Лудо Давидовић, доцент; доц. др Јелена Крунић, доцент; проф. др Недељка Ивковић, ванредни професор					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁵²		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	0	1	1*15*0	0*15*0	1*15*0	0
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 0*15 + 1*15 = 30			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*0 + 0*15*0 + 1*15*0 = 0			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 30 + 0 = 30 сати семестрално						
Исходи учења						
Условљеност	Положени испити из Анатомије, Хистологије и ембриологије и Физиологије и биохемије.					
Наставне методе	Предавања, студентска пракса					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: <ol style="list-style-type: none"> 1. Естетика и симетрија лица и осмијеха 2. Преглед и дијагноза у естетској стоматологији - анализа осмијеха и могућности третмана 3. Етиолошки фактори у естетској стоматологији 4. Дисколорације зуба и њихово уклањање 5. Инструменти и материјали за рад у естетској стоматологији 6. Инструменти и материјали за рад у естетској стоматологији 7. Адхезивна средства у стоматологији 8. Оклузална морфологија као императив у естетској стоматологији 9. Керамички венири 10. Минимално инвазивни третман 11. Орални накит 12. Индиректне естетске рестаурације 13. Естетске рестаурације предњих зуба 14. Естетске рестаурације бочних зуба 15. Естетске рестаурације тешко оштећених зуба 					
Обавезна литература						
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)			
Филиповић В., Гвозденовић-Селдецки С., Караџов О., Кезеле Д., Колак Ж., Кубуровић Д., Марковић Д., Мијушковић Д., Пајић М.,	Ендодонција. НАУКА, Београд,	2001	1-379			

⁵² Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

Петровић В.				
Живковић С., Ивановић В., Вујашковић М., Теодоровић Н., Лукић А., Караџић Б., Грга Ђ.	Практикум ендодонтске терапије. Data Status, Београд,	2011	1-247	
Bergenholtz G, Horsted- Bindslev P, Reit C.	Ендодонтологија. Orion art, Београд,	2011	1-369	
Tronstad L.	Клиничка ендодонција. Data Status, Београд,	2007	1-251	
Живковић С.	Дентин адхезивна средства у стоматологији. Балкански Стоматолошки Форум, Београд,	1998	1-159	
Живковић С., Вујашковић М., Пап К., Грга Ђ., Лукић А., Теодоровић Н.	Основи рестауративне стоматологије. Data Status, Београд,	2009	1-299	
Караџов О., Кезеле Д., Кубуровић Д.	Материјали за зубне испуне. Дјечије новине, Горњи Милановац,	1990	281-350	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		20	20%
	колоквијум		20	20%
	семинарки рад		10	10%
	Завршни испит			
тест		50	50%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије		V година студија			
Пун назив предмета		ФИКСНА ОРТОДОНЦИЈА				
Катедра		Катедра за дјечију и превентивну стоматологију са ортодонцијом, Медицински факултет у Фочи				
Шифра предмета		Статус предмета	Семестар	ECTS		
СТ-04-2-055-10		изборни	X	1		
Наставник/ -ци		проф. др Предраг Николић, ванредни професор; доц.др Жељко Милосављевић, доцент; доц.др Љиљана Стојановић, доцент				
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)			Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S_o⁵³	
П	В	СП	П	В	СП	S_o
1	0	0	1*15*1	0*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 0*15 + 0*15 = 15			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1 + 0*15*1 + 0*15*1 = 15			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 15+ 15= 30 сати семестрално						
Исходи учења		После одслушане наставе и положеног испита, студент би требао да зна: 1. Дефинисати основне фиксне ортодонције као стоматолошку дисциплину, задатак, значај и циљеве; 2. Да познаје хистологију и физиологију померања зуба, реакције периодонталног кива приликом деловања ортодонтских сила, факторе реакције дентоалвеоларног кива; 3. Да познаје модалитете примене ортодонтских сила, како и врсте померања зуба и интезитет сила; 4. Начине ортодонтске анализе интраоралне радиграфије и ортопантомографије; 5. Да познаје дијагностичке интерпретације кефалометријских анализа; 6. Дијагностиковање и одређивање плана као и циљ терапије у фиксној ортодонцији; 7. Фазе терапије у фиксној ортодонцији; 8. Да познаје основне технологије фиксне ортодонције: инструменте, бравце и друге приборе за фиксну ортодонцију; 9. Да познаје основне поступке и опште механике у фиксној ортодонцији; 10. Да је упознат са различитим техникама: Едгевисе, техника правоугла CWA, сегментна едгевисе техника;				
Условљеност		положен предмет Ортопедија вилица				
Наставне методе		Обавезно присуство настави.				
Садржај предмета по седмицама		Предавања 1. Историјат и развој фиксних ортодонтских апарата 2. Биомеханика 3. Различите анализе рендгенских слика за фиксну ортодонску терапију 4. Екстракцион терапија 5. Планирање терапије 6. Поставка фиксних апарата 7. Врсте фиксних ортодонтских апарата 8. Сегментирани лукови 9. Комбинације мобилних и фиксних апарата 10. Естетска ортодонтска терапија – естетске бравце, лукови, лингвална техника 11. Мини импланти у фиксној ортодонцији 12. Екстраорални апарати у фиксној ортодонтој терапији 13. Фиксна ортодонтска терапија у особа са посебним потребама 14. Фиксна ортодонтска терапија кододраслих пацијената 15. Ретенција и рецидив				
Обавезна литература						
Аутор/ и		Назив публикације, издавач		Година		

⁵³ Коефицијент студентског оптерећења S_o се рачуна на следећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_o = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{____} \text{ h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{____} \text{ h} = \text{____}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

Марковић, М.	Ортодонција, БеоградЗагреб	1989		
Јакшић, Н. Шћепан, И. Глишић, Б	Практикум Ортодонтскатерапија, Београд	2004		
Озеровић, Б.	Рендгенкраниометрија и рендгенкефалометрија, Београд	1984		
William R. Proffit, Henry W. Fields,	Ортодонција Наклада Слалп Загреб	2010		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година		
Thomas Rakosi, Irmtrud Jonas, Thomas M. Graber	Color Atlas of Dental Medicine Orthodontic Diagnosis			
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима		50	50 %
	Завршни испит			
	практични		20	20%
	усмени		30	30%
	УКУПНО	100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	V година студија				
Пун назив предмета	ЕТИКА И ЗАКОНОДАВСТВО					
Катедра	Катедра општеобразовних предмета, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-056-10	изборни	X	1			
Наставник/ -ци	проф. др Новица Петровић, редовни професор					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁵⁴		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	0	0	1*15*1	0*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 0*15 + 0*15 = 15			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1 + 0*15*1 + 0*15*1 = 15			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 15+ 15= 30 сати семестрално						
Исходи учења						
Условљеност	положен предмет Ортопедија вилица					
Наставне методе	Обавезно присуство настави.					
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Морално расуђивање, предуслови за морално расуђивање, психологија морала, суперего, поремећаји моралности. 2. Морал и етика: разграничење појмова, теоријска етика, етика у пракси, социолошки приступ моралу 3. Однос моралних норми : обичаји и морал, религија и морал, право и морал. 4. Етика, историјат, етичке теорије, основни принципи медицинске етике, теорије личности, теорија агресивности, позитивне и негативне морално-психолошке особине личности 5. Етичке декларације и изјаве : Хипократова заклетва: основни принципи, Лисабонска декларација-права пацијента. Интернационални кодекс лјекарске етике. Дужности и права медицинских радника. 6. Морално-психолошке обавезе здравствених радника према болесницима, принцип комуникације здравствени радник болесник, пристанак на лијечење 7. Деонтологија приватне стоматолошке праксе 8. Медицинско етичка пракса и друштво, свјетско медицинско удружење 9. Заштита људских права појединих популационих група: Етички став према болесном дјетету- злоупотреба и занемаривање дјеце, планирању породице, о самоубиству адолесцената, заштита здравља мале дјеце 10. Етички проблеми у фармацији, резолуција о преиспитивању лијекова, о генеричкој замјени лијекова, злоупотреба психотропних супстанци. Етички проблеми експериментисања у медицини, Хелсиншка декларација, употреба животиња у биомедицинским истраживањима 11. Изјава о генетичком савјетовању и генетичком инжињерингу 12. Етички став према болеснику обољелом од заразних болести- Етички проблеми у хирургији, изјава о трансплантацији, трговина живим органима, ставови у онкологији и према умирућем болеснику, изјава о АИДС-у. 13. Болесни у гинекологији, прекид трудноће, вјештачко оплођење. Етички и правни аспекти 					

⁵⁴ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	психијатрије- Лиезон-консулата, Еутаназија, медицинска тајна 14. Организација и функционисање здравствене и стоматолошке заштите, медицинско деонтолошка начела. 15. Медицинско право-Декларације, добровољни и недобровољни пристанак на лијечење. Право пацијента на информисаност и самоодређивање, алтернативна медицина, кривична одговорност здравствених радника, судско медицинско вјештачење			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година		
J. Марић	Медицинска етика			
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година		
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
		присуство предавањима	30	30 %
		семинарски рад	20	20%
	Завршни испит			
		практични	20	20%
		усмени	30	30%
	УКУПНО	100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

VI ГОДИНА

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	VI година студија				
Пун назив предмета	КЛИНИЧКА ПАРОДОНТОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-057-11	обавезан	XI	3			
Наставник/ -ци	проф. др Саша Чакић, редовни професор; доц.др Смиљка Цицмил, доцент					
Сарадник/ -ци	мр. сц.др Оливера Говедарица, виши асистент; мр. сц.др Ана Цицмил, виши асистент; мр сц.др Јелена Лечић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁵⁵		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	2	1	1*15*0,5	2*15*0,5	1*15*0,5	0,5
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 2*15 + 1*15 = 60			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*0,5 + 2*15*0,5+ 1*15*0,5= 30			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 60+ 30 = 90 сати семестрално						
Исходи учења	Циљ изучавања предмета је да студенти: 1. овладају дијагностичким поступцима у пародонтологији (анамнеза, клинички преглед и анализа рендгенограма) 2. предвиде прогнозу болести 3. израде план терапије и спроводе све терапијске поступке предвиђене каузалном терапијом пародонтопатије 4. упознају се са индикацијама и контраиндикацијама за примјену основних хируршких терапијских захвата 5. асистирају и изводе сегменте хируршких процедура 6. да поставе етиолошку дијагнозу консекутивних обољења и утврде присуство оралних фокуса 7. у потпуности спроводе фазу одржавања постигнутих терапијских резултата					
Условљеност	положен испит из основа пародонтологије					
Наставне методе	Предавања и клиничке вјежбе уз рад са пацијентима. Колоквијуми, семинарски радови, консултације					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Регенеративне методе лијечења обољелих од пародонтопатије 2. Мукогингивалне аномалије и њихова терапија I 3. Мукогингивалне аномалије и њихова терапија II 4. Мукогингивалне аномалије и њихова терапија III 5. Дјеловање сила на пародонцијум 6. Терапија поремећене оклузије 7. Одржавање терапијских резултата 8. Препротетска припрема пародонцијума 9. Комплексни пародонтолошко-имплантолошки третман у препротетској припреми пацијента 10. Пародонтална медицина I 11. Пародонтална медицина II 12. Пацијенти ризика у пародонтологији 13. Примарна и секундарна превентива пародонтопатија					

⁵⁵ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	<p>14. Фокална инфекција. Етиолошка дијагноза консекутивних обољења.</p> <p>15. План терапије и припрема болесника за уклањање оралних жаришта.</p> <p>Вјежбе:</p> <ol style="list-style-type: none"> Обрада пародонталних џепова – индикације и контраиндикације; техника рада Обрада пародонталних џепова – индикације и контраиндикације; техника рада (рад на пацијенту) Обрада пародонталних џепова – индикације и контраиндикације; техника рада (рад на пацијенту) Обрада пародонталних џепова – индикације и контраиндикације; техника рада (рад на пацијенту) Обрада пародонталних џепова – индикације и контраиндикације; техника рада (рад на пацијенту) Обрада пародонталних џепова – индикације и контраиндикације; техника рада (рад на пацијенту) Обрада пародонталних џепова – индикације и контраиндикације; техника рада (рад на пацијенту) Компликације пародонтопатије (ургентна стања у пародонцијуму)– терапија Хируршка фаза терапије пародонтопатије – <i>MWRO</i> (индикације и контраиндикације, инструменти, хируршка техника – ресективне методе) Хируршка фаза терапије пародонтопатије – <i>MWRO</i> (индикације и контраиндикације, инструменти, хируршка техника – ресективне методе) Хируршка фаза терапије пародонтопатије – регенеративна терапија (индикације и контраиндикације, инструменти, хируршка техника) Хируршка фаза терапије пародонтопатије – корекција урођених или стечених мукогингивалних аномалија-<i>SMAT, frenectomy</i>(индикације и контраиндикације, инструменти, хируршка техника) Дијагноза трауматске оклузије и уклањање раних контаката брушењем зуба Дијагноза трауматске оклузије и уклањање раних контаката брушењем зуба Етиолошка дијагноза фокалне инфекције. Откривање оралних жаришта. План терапије и припрема болесника за уклањање оралних жаришта. 			
Обавезна литература				
Аутор/и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Димитријевић Б. и сарадници	"Клиничка пародонтологија", Завод за издавање уџбеника Републике Србије	2011.	1-585	
Допунска литература				
Аутор/и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Ђајић Д. и Ђукановић Д.	"Пародонтологија атлас", III допуњено издање Драслар Партнер Београд	2006.	1-248	
Lang NP, Lindhe J.	„Клиничка пародонтологија и дентална имплантологија“, према 5. енглеском издању, Накладни завод Глобус, Загреб	2010.	поглавља: 14, 15, 21, 25, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 49	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		15	15 %
	активност на вјежбама		10	10 %
	семинарски рад		5	5 %
	колоквијуми		20	20 %
	Завршни испит			
	тест		10	10%
	практични		10	10%
	усмени		30	30%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм:стоматологија					
	Интегрисане академске студије	VI година студија				
Пун назив предмета	ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за хируршке гране, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-058-12	обавезан	XII	3			
Наставник/ -ци	проф. др Ђиљана Јаношевић, редовни професор; проф. др Ненад Арсовић, редовни професор;					
Сарадник/ -ци	мр сц. др Сениша Шолаја, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁵⁶		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
2	1	0	2*15*1	1*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 1*15 + 0*15 = 45			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 45			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 45 + 45 = 90 сати семестрално						
Исходи учења	Савладавањем овог предмета студент ће моћи/ бити оспособљен да 1. Овлада техником прегледа уха, грла и носа 2. Препозна и збрине хитна стања у ОРЛ					
Условљеност						
Наставне методе	Усмено предавања и вјежбе					
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања</p> <ol style="list-style-type: none"> Отологија и аудиологија: Конгениталне малформације ува и повреде спољашњег ува, преломи темпоралне кости. Акутна запаљења средњег ува и компликације. Отогене компликације. Болести фацијалног живца и обољења лабиринта. Тумори спољашњег, средњег и унутрашњег ува Основи аудиологије и аудиолошке рехабилитације Ринологија: Конгениталне и стечене малформације носа. Повреде лица и носа и фронтобазалне регије. Запаљенски процеси носне дупље и параназалних шупљина. Алергијски процеси носне дупље и параназалних шупљина. Тумори носа и параназалних шупљина. Фарингологија: Тонзиларни проблеми. Акутни х хронични запаљенски процеси. Малигни и бенигни тумори фаринкса Ларингологија, Трахеобронхологија и Фонијатрија: Конгениталне малформације ларинкса. Акутни х хронични запаљенски процеси. Бенигни тумори ларинкса. Малигни тумори ларинкса. Страна тијела ларинготрахеалног стабла и једњака. Основи фонијатрије Максилофацијална хирургија: Урођене и стечене малформације лица Запаљенски процеси усне дупље и језика Запаљенски процеси плувачних жлезда Повреде. Бенигни и малигни тумори плувачних жлезда усне дупље. <p>Вјежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> Увод у практичну наставу оториноларингологије. Анамнеза ОРЛ болесника, Опрема радног 					

⁵⁶ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на следећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

места, Осветљење при прегледу, Преглед ува, Отоскопија, Инспекција, палпација и перкусија

2. Испирање и чишћење ува код хроничних отитиса, Локална терапија спољашњег канала и средњег ува, Чишћење и испирање спољашњег слушног канала, Одстрањивање страних тела из спољашњег слушног канала, Политзеровање тубе, Парацентеза

3. Преглед уста и ждрела. Орофарингоскопија. Инспекција и палпација
Палпација лимфних жлезда врата. Преглед носа и параназалних шупљина.
Предња риноскопија. Инспекција и палпација

4. Преглед ларинкса и хипофаринкса, Индиректна ларингоскопија и хипофарингоскопија. Задња риноскопија. Инспекција и палпација врата и ларинкса

5. Квантитативно испитивање слуха шапатам и гласним говором. Квалитативно испитивање слуха звучном виљушком. Испитивање слуха виљушкама у диференцијално дијагностичке сврхе (Веберова проба, Риннеова проба, Сцхвабацхова проба и Галлеова проба). Испитивање вестибуларног апарата: калоријско, ротационо. Основи испитивања равнотеже

6. Аудиометријско испитивање слуха. Читање аудиограма. Слушни апарати у аудиолошкој рехабилитацији слуха. Медикаментозно и хируршко лечење болесника са запаљенским обољењима средњег ува и унутрашњег ува, отосклероза и периферна парализа фацијалиса

7. Повреде у ОРЛ. Тумачење рендгенских снимака, компјутеризоване томографије, магнетнерезонанце, фацијалног масива, плувачних жлезда, усне дупље и врата. Радиографија вилица (ортопантомографија), сијалографије и ЕХО снимака плувачних жлезда и врата. Приказ болесника, обрада ране на лицу, тоалета усне дупље, постоперативна нега

8. Зауостављање крвављења из носа. Каутеризација крвних судова. Предња тампонада носа. Задња тампонада носа по Белоу.
Медикаментозно лечење запаљенских процеса у синусима. Пункција виличних синуса. Аспирација секрета из синуса по Проетз-овој методи. Одстрањивање страних тела носа. Репозиција носних костију. Рад са пацијентима на ОРЛ одјељењу и специјалистичким амбулантама.

9. Рад са болесницима у амбулантно поликлиничким одељењима (анамнеза, статус, историје болести и упућивање на допунска испитивања пацијента). Клиничка обрада болесника, анамнезе, статус, преоперативна припрема. Онколошке консултације. Упутство о документацији при упућивању болесника на оториноларинголошке прегледе.

10. Малигни и бенигни тумори у ОРЛ. Обрада болесника са карциномом ларинкса и хипофаринкса. Ендоскопска метода прегледа.
Обрада болесника и припрема за ендоскопске прегледе. Директоскопски и микроларингоскопски статус. Биопсија из ларинкса и фаринкса. Ларингомикроскопија и биопсија. Анализа патохистолошке дијагнозе. Анестезија у оториноларинголошких захватима, епимукозна, инфилтративна, инсуфицијенцијска, интравенска, интубациона

11. Трахеотомија. Интубација. Примена трахеалне каниле. Превијање болесника оперисаних на врату и ларинксу. Трахеобронхоаспирација кроз трахеостому. Исхрана болесника преко назогастричне сонде. Деканилман. Практичан рад са пацијентима на ОРЛ одјељењу и спец амбулантама

12. Посматрање операција у салама. Основе фонијатријске рехабилитације. Рехабилитација гласа код оболелих. Рехабилитација гласа ларингектомисаних болесника. Рехабилитација гласа ларингектомисаних помоћу електро ларинкса

13. Специфичности оториноларинголошког прегледа у деце. Хируршко лечење перитонзиларног абсцеса. Припрема пацијента за тонзилектомију. Посматрање операција крајника и аденоидних вегетација. Контролни прегледи тонзилектомисаних болесника. Терапија и исхрана тонзилектомисаних болесника

14. Онколошке консултације. Клиничка обрада болесника са малигним болестима ОРЛ регије, анамнезе, статус, преоперативна припрема. Упутство о документацији при упућивању болесника на оториноларинголошке преглед. Обрада болесника у амбулантно поликлиничким одељењима (анамнеза, статус, амбулантна терапија, Ангина, Акутни отитиси, Акутни ринитис). Рад са болесницима у превиијалишту

15. Страна тијела ОРЛ регије. Поступак код страних тијела доњих дисајних путева. Корозивне повреде. Езофагоскопија. Бронхоскопија

Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Годин а	Странице (од-до)	
Љ. Јаношевић и сарадници	Оториноларингологија са максилнофацијалном хирургијом. Медицински факултет Универзитета у Београду. Београд	2004.		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Годин а	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		30	30%
	семинарски рад		20	20%
	Завршни испит			
	практични		10	10%
	усмени		40	40%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11 2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	VI година студија				
Пун назив предмета	ГЕРОНТОСТОМАТОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-059-11	обавезан	XI	4			
Наставник/ -ци	проф. др Ивица Станчић, редовни професор; проф. др Недељка Ивковић, ванредни професор; проф. др Ружица Козомара, редовни професор; проф. др Ранко Голијанин, редовни професор; доц. др Ладо Давидовић, доцент; доц. др Смиљка Цицмил, доцент					
Сарадник/ -ци	др сц. Ирена Младеновић, виши асистент; др сц. Јелена Ерић, виши асистент; мр сц. др Зорица Стојановић, виши асистент; мр сц. др Огњенка Јањић-Павловић, виши асистент; мр сц. др Ђорђе Божовић, виши асистент; мр др Михаел Станојевић, виши асистент; др Дијана Поповић-Грубач, виши асистент;					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁵⁷		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
2	2	0	2*15*1	2*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 2*15 + 0*15=60			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1 + 2*15*1 + 2*15*1 = 60			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 60 +60=120 сати семестрално						
Исходи учења	Савладавањем овог предмета студент ће бити упознат са: 1. физиологијом старења 2. специфичностима стоматолошког збрињавања старијих пацијената. 3. спровођењем стоматолошког третмана код особа старије животне доби; 4. организацијом геријатријске стоматолошке службе					
Условљеност	Условљеност за слушање - Условљеност за полагање - положени испити из V године студија, минимално 30 поена на предиспитним активностима Условљеност за ојеру предмета (стицање права на потпис) - обавезно присуство настави и вјежбама у складу са Правилником студирања на I циклусу студија Универзитета у Источном Сарајеву.					
Наставне методе	предавања, вјежбе, семинари и колоквијуми					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: 1. Биолошки аспекти старења. Општи појмови о здрављу и старењу. Демографија и епидемиологија старења. Дужина људског вијека. Теорије старења. Биолошке основе старења. Физиологија старења; Имунологија и старење. 2. Психолошки и бихевиорални аспекти старења. Психолошке перспективе старења; Утицај околине и друштва. Комуникација љекара са пацијентом старије доби. Савремена организација опште и стоматолошке здравствене заштите пацијената старије доби; Специјализоване геријатријске службе. 3. Национална стратегија о старењу: Основни принципи и стратешки правци. Медицински аспекти старења. Клиничка процјена општег стања здравља пацијента старије доби. Опште болести у старих. Превенција и очување здравља у старости. 4. Улога стоматолога, оралног хигијеничара и стоматолошке сестре у					

⁵⁷ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

интердисциплинарном тиму; Мастикаторна функција и исхрана особа старије доби. Нутритивни статус пацијената старије доби; Значај протетског третмана на нутритивни статус и мастикаторну функцију старих лица.

5. Ментални поремећаји код особа старије доби: Процена и значај когнитивног статуса у стоматопротетској рехабилитацији. Квалитет живота пацијената старије доби: Утврђивање утицаја оралног здравља на квалитет живота пацијената старије доби; Индекси за утврђивање квалитета живота.

6. Медикаментозна терапија и њен значај у геријатрији
Веза између општег и оралног стања здравља код пацијената старије доби

7. Промене на зубима током старења. Патологија и превенција обољења зуба код особа старије доби. Каријес у старијој животној доби. Терапија обољења зуба код особа старије доби. Ендодонтски третман код особа старије доби.

8. Промене на оралној слузокожи старих. Оралне манифестације системских болести и нежељеног дејства медикамената. Превенција и терапија оралних промена у старих. Промене на пародонцијуму старих: Корелација између системских болести и обољења пародонцијума; Превенција и терапија оболелог пародонцијума код старих.

Промене на пљувачним жлездама код старих. Ксеростомија. Промјене на осеомускулатурним структурама стоматогнатог система током старења. Остеопороза.

9. Могућности прихватања и адаптације старих на зубне надокнаде. Планирање протетског третмана у пацијената старије доби

10. Протетска терапија безубих пацијената старије доби

Супраденталне протезе у пацијената старије доби

11. Протетска терапија крезубих пацијента старије доби

Протетски третман пацијената старије доби фиксним надокнадама

12. Израда комплексних надокнада код пацијената старије доби

Планирање протетског третмана код функционално зависних пацијента

13. Протетска рехабилитација функционално зависних пацијента. Специфичности стоматопротетског третмана код институционализованих пацијената.

14. Орална хирургија код геронтолошких пацијената.

Могућности имплантологије код геронтолошких пацијената.

15. Максилофацијална хирургија и стари

Вјежбе

1. Процјена општег и оралног стања здравља пацијената старије доби у стоматолошкој ординацији

2. Процјена нутритивног статуса пацијената старије доби

3. Процјена когнитивног статуса пацијената старије доби

4. Оцјењивање квалитета живота пацијената старије доби

5. Специфичности дијагностичких поступака у рестауративној одонтологији код пацијената старије доби

6. Специфичности рестауративних процедура код пацијената старије доби

7. Специфичности одабира анестетика код пацијената старије доби

8. Примјена специфичних терапијских процедура у оралној хирургији код пацијената старије доби

9. Специфичности дијагностичких поступака у пародонтологији и оралној медицини код пацијената старије доби

10. Специфичности терапијских процедура у пародонтологији и оралној медицини код пацијента старије доби

11. Специфичности дијагностичких поступака у стоматолошкој протетици код пацијената старије доби

12. Специфичности терапијских процедура у стоматолошкој протетици код пацијената старије доби

13. Мотивација пацијента и одржавање постигнутих терапијских резултата

14. Анамнеза, преглед, процјена општег и оралног стања здравља пацијента у

	специјализованој геријатријској установи 15. Избор оптималног терапијског модалитета код пацијента у специјализованој геријатријској установи			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Тихачек-Шојић Љ., Станчић И.	Стоматолошка геронтопротетика, Кораци, Крагујевац	2009.	15-219.	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		10	10%
	теоретска припремљеност на вјежбама		5	5%
	практични рад на вјежбама		5	5%
	семинарски рад		10	10%
	колоквијум		20	20%
	Завршни испит			
	практични		20	20%
	усмени		30	30%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм:стоматологија					
	Интегрисане академске студије	VI година студија				
Пун назив предмета	МАКСИЛОФАЦИЈАЛНА ХИРУРГИЈА					
Катедра	Катедра за хируршке гране, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-060-11, СТ-04-1-060-12	обавезан	XI, XII	8			
Наставник/ -ци	проф. др Ружица Козомара, редовни професор; проф. др Небојша Јовић, редовни професор					
Сарадник/ -ци	мр сц. др Мирослав Обреновић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁵⁸		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
2	2	0	2*15*1	2*15*1	0*15*1	1
2	2	0	2*15*1	2*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 2*15 + 0*15 = 60 2*15 + 2*15 + 0*15 = 60			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1 + 2*15*1 + 0*15*1 = 60 2*15*1 + 2*15*1 + 0*15*1 = 60			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 120 + 120 = 240 сати						
Исходи учења	Савладавањем овог предмета студент ће моћи/ бити оспособљен да: - узме анамнестичке податке и изведе клинички преглед, те да постави дијагнозу. - анализира и интерпретира основну медицинску документацију. - постави радну или дефинитивну дијагнозу болести, да предложи оријентациони план лијечења. - познаје основне принципе сепсе и асепсе. - пружи прву љекарску помоћ код повреда максиллофацијалне регије, зна обрадити мање ране у мф. регији, зна мјере лок. хемостазае. - зна основне принципе лијечења прелома костију вилица и лица, као и лијечење инфекција у мф. регији.					
Условљеност						
Наставне методе	Усмено предавања и вјежбе					
Садржај предмета по седмицама	Предавања 1. Хируршка анатомија главе и врата. пропедевтика у максиллофацијалној хирургији. Обољења максиларног синуса. 2. Дентогене инфекције меких ткива, путеви ширења, инфекције појединих ложа 3. Флегмоне лица и врата, хронични абсцеси и фистуле дентогеног порекла 4. Инфекције коштаног ткива: акутни и хронични остеомијелитиси 5. Цисте коштаног и меких ткива лица и вилица 6. Обољења темпоромандибуларног зглоба Краниомандибуларне дисфункције 7. Препротетска хирургија 8. Обољења плувачних жлезда: аномалије, акутна и хронична запаљења, сиалолитијаза 9. Велике и мале плувачне жлијезде: Хируршка анатомија, класификација обољења, дијагностика. Развојне аномалије. Саливарне фистуле. Сијалоденитиси 10. Бенигни и малигни тумори плувачних жлезда 11. Деформитети вилица: етиологија, класификација, планирање хируршког лечења 12. Изоловани деформитети: Мандибуларни прогнатизам, мандибуларни ретрогнатизам,					

⁵⁸ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на следећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

- микрoгенија
13. Максиларни прогнатизам, хипоплазија максиле, алв.протрузија максиле, мандибуларна асиметрија: латерогнатија, једнострана хиперплазија/хипоплазија
  14. Бимаксиларни деформитети: бимаксиларни прогнатизам, отворени загрижај, синдром издуженог и скраћеног лица
  15. Преоперативна припрема, оперативно лечење, постоперативни третман пацијената са деформитетима вилица
  16. Трауматологија максилофацијалне регије: етиологија повреда, дијагностика, класификација повреда меких и коштаних ткива
  17. Преломи мандибуле: карактеристике прелома појединих локација, дијагностика, клиничка слика, конзервативна и хируршка терапија
  18. Преломи горње вилице: сагитални и трансверзални преломи, клиничка слика, лечење
  19. Преломи зигоматичне кости и зигоматичног лука, преломи пода орбите.
  20. Преломи алвеоларног наставка. Преломи вилица код дјецe. Преломи безубих и атрофичних вилица. Повреде зуба. Квалификација повреда максилофацијалне регије.
  21. Основи пластичне и реконструктивне хирургије: слободни кожни трансплантати, коштани трансплантати, трансплантати слузокоже, хрскавице, фасција, нерава, сложени трансплантати
  22. Режњеви: петелкасти, слободни, локални, регионални, удаљени, слободни (микроваскуларни)
  23. Тумори максилофац. подручја: Номенклатура, класификација, дијагностика: (биопсија, рентген, ултразвук, ЦТ, НМР, ПЕТ скен).
  24. Бенигни тумори мезенимног порекла: фиброми, липоми, остеоми, хондорми, неурином.
  25. Одонтогени тумори. Гигантоцелуларне лезије вилица.
  26. Малигни тумори слузокоже усне дупље. Преканцерозе слузокоже усне дупље
  27. Малигни тумори коже лица: карциноми, Меланом
  28. Саркоми меких и коштаних ткива максилофацијалног подручја
  29. Принципи хрушког лечења тумора максилофацијалне регије.
  30. Болести нерава максилофацијалног подручја Неуралгија н. тригеминуса, Парализа н. фацијалиса. Протетичка реконструкција лица и вилица

Вјежбе

- 1-2. Пропедевтика у максилофацијалној хирургији
- 3-4. Процена оболења МФ регије која захтевају амбулантно или хоспитално лечење и план дијагностичке обраде за индиковано лечење
- 5-6. Прегледи и контроле амбулантно лечењих болесника
- 7-8. Прегледи и контроле хоспитално лечењих болесника
- 9-10. Асистирање или извођење амбулантних интервенција (примарна обрада ране, инцизије гнојних инфекција, тоалета и превијање постоперативне ране или дефекта лица и вилица)
- 11-12. Анамнеза болести, клинички преглед болесника
- 13-14. Дијагностика и интерпретација рентген снимака прелома костију лица и вилица и повреде зуба
- 15-16. Принципи пружања прве помоћи (завоји и жичане лигатуре)
- 17-18. Привремена и дефинитивна имобилизација повреда МФ регије (постављање или уклањање имобилизације на моделу или на болеснику)
- 19-20. Преоперативна припрема и планирање за хируршку корекцију деформитета лица и вилица . Припрема и планирање постресекционих протеза
- 12-22. Преоперативна припрема и планирање хируршког лечења
- 23-24. Асистирање код мањих хируршких захвата
- 25-26. Припрема и ток опште анестезије, начини реанмације и праћење болесника у интензивној нези. Праћење тока хируршких захвата у општој анестезији и постоперативни третман, превијање ране, тоалета дрена, уклањање конаца
- 27-28. Пропедевтика у максилофацијалној хирургији
- 29-30. Процена оболења МФ регије која захтевају амбулантно или хоспитално лечење и план дијагностичке обраде за индиковано лечење

Обавезна литература

Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Гаврић М, Пишчевић А, Сјеробабин И	Максилофацијална хирургија, Драганић, Београд.	1995		
Димитријевић Б, Стефановић П.	Трауматологија и максилофацијална хирургија-практикум, Ники, Београд,	1992.		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Петровић В, Тодоровић Љ, Гаврић М, Стајчић З	Максиларни синус у хирургији орофацијалне регије, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд,	1992.	Петровић В, Тодоровић Љ, Гаврић М, Стајчић З	
Димитријевић Б.	Протезе лица, Партизан, Београд,	1986.	Димитријевић Б.	
Димитријевић Б.	Максилофацијалне протезе и говор, Дечје новине, Г. Милановац,	1984.	Димитријевић Б.	
6. Петровић В, Гаврић М.	Цисте вилица, лица и врата, Наука, Београд,	1994.	6. Петровић В, Гаврић М.	
7. Петровић В, Гаврић М.	7. Ургентна стања у стоматолошкој пракси, Драганић, Београд, 1996.	1996.	7. Петровић В, Гаврић М.	
Вукадиновић М, Константиновић В.	У –Зглобна веза мандибуле са кранијумом, нормална функција и поремећаји. Уредник-Станишић-Синобад Д. Библиотека Уџбеници, Београд,	2001.	Вукадиновић М, Константиновић В.	
Констатиновић, В, Пузовић, Д	Клинички и форензички аспекти повреда максилофацијалне регије. Завод за уџбенике, Београд, 2011.	2011.	Констатиновић, В, Пузовић, Д	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		40	40%
	колоквијум		10	10%
	Завршни испит			
	практични		20	20%
	усмени		30	30%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11 2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	VI година студија				
Пун назив предмета	ФОРЕНЗИЧНА СТАЊА У МЕДИЦИНИ					
Катедра	Катедра за хируршке гране, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-061-12	обавезан	XII	3			
Наставник/ -ци	проф. др Драгана Чукић, редовни професор; проф.д Бранимир Александрић, редовни професор					
Сарадник/ -ци	др Борис Пејић, асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁵⁹		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
2	1	0	2*15*1	1*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 1*15 + 0*15 = 45			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 45			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 45 + 45 = 90 сати семестрално						
Исходи учења	<ol style="list-style-type: none"> 1. Упознавање студената са сазнањима медицинске науке о смрти; повредама 2. Упознавање студената са односом обољења и повреда 3. Упознавање студената са мед. документацијом; идентификацијом 4. Упознавање студената са улогом вјештака, стручног лица и свједока 5. Упознавање студената са кривичним дјелима у вези са љекарским радом. 					
Условљеност	Нема условљености за слушање предмета					
Наставне методе	Теоријска предавања, Вјежбе, Семинари, Тестови					
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Увод у судску медицину. Историјат судске медицине. Основе обдукције 2. Танатологија. Агонија. Смрт. Суправитално вријеме 3. Лешне особине и промјене. Утврђивање времена, узрока смрти. Природна и насилна смрт. 4. Механичке повреде. Озљеде и ране 5. Устрелине и експлозивне повреде. Нутритивне повреде 6. Физичке повреде. Асфикције. 7. Форензични значај повреда главе и кичмене мождине. Форензички значај повреда максиларнофацијалне регије и зуба. Судскомедицински значај повреда грудног коша, трбуха и екстремитета Тромбна емболија и масна емболија у судско медицинској пракси. Клиничка судска медицина 8. Судско медицинска токсикологија. Тровање јетким отровима, арсеном, угљенмоноксидом, цијановодоничном киселином, стрихнином, живом, органофосфорним инсектицидима. Алкохол. 9. Наркоманија (марихуана, морфин, хероин, кокаин, ЛСД, екстази, тровање љековима. ХИВ у судскомедицинској пракси. 10. Судскомедицинска експертиза. Класификација и квалификација тјелесних повреда са посебним акцентом на повреде максиларнофацијалне регије. 11. Форензични значај трудноће, порођаја и побачаја. Новорођенче. Природна и насилна смрт новорођенчета. Чедоморство. Насиље у породици. Злостављање дјеце. Тортура. 12. Идентификација живих особа, лешева и биолошких трагова људског поријекла. Идентификација очинства, ДНК анализа. Идентификација на основу зубног статуса. 					

⁵⁹ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	<p>13. Задес. Саобраћајни трауматизам. Повређивање појединих учесника у саобраћају. Саобраћајни трауматизам и алкохол. Самоубиство. Убиство.</p> <p>14. Судско медицинско вјештачење, избор вјештака, предмет и значај судско медицинског вјештачења. Степени судско медицинског вјештачења. Разлике вјештак- свједок. Вјештачење у стоматологији. Смрт у стоматолошкој столици.</p> <p>15. Професионалне и деонтолошке обавезе лјекара. Реконструкција. Ексхумација.</p>			
	<p>Вјежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Танатологија. Виталне рекације (видео презентације). Потврда о смрти (практично попуњавање потврде о смрти). 2. Судскомедицинска обдукција (филм обдукција, снимана директно на ОСМ у КЦЦГ Подг.) 3. Природно оштећење здравља (презентација случајева и примјери). 4. Насилно општећење здравља и механичке повреде (презентација видео записа; презентација фотографија; вјежбање описа појединих повреда); 5. Физичке и асфиктичне повреде (презентације са обдукција и фотографије код несмртних случајева). 6. Хемијске (токсикологија), биолошке, психичке повреде (презентације појединих тровања, биолошких и психичких повреда). 7. Алкохолисаност (практична примјена уврђивања алкохолисаности у вријеме предметног догађаја). 8. Смрт у стоматолошкој столици, смрт у вези са анестезијом (прикази случајева). 9. Повреде појединих дјелова и региона тијела, посебно повреда главе прикази случајева). 10. Повреде максилнофацијалне регије и зуба (вјежбања и задаци). 11. Задес, самоубиство, убиство (прикази и презентације). 12. Законске одредбе у вези са радом стоматолога. ЗКП, КЗ, Закон о парничном поступку, Женевска конвенција. 13. Професионалне и деонтолошке обавезе стоматолога (прикази случајева гдје је грешка стоматолога утврђена и гдје није утврђена). 14. Вјештачење повреда и специфичности вјештачења у стоматологији (примјери и вјежбања са задацима). 15. Идентификација живих особа, идентификација лешева, идентификација на основу зубног статуса 			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Чукић Д.	Судска медицина	2012.		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Добричанин С	Судска медицина			
Чукић Д	Медицинска документација код повређивања механичким оруђем			
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		10	10%
	семинарски рад		10	10%
	тест/ колоквијум		20	20%
	практични рад		10	10%
	Завршни испит			
	тест		15	15%
	практични		15	15%
	усмени		20	20%
УКУПНО		100	100 %	

Датум овјере	03.11.2016.год
---------------------	----------------

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	VI година студија				
Пун назив предмета	КЛИНИЧКИ БЛОК-РЕСТАУРАТИВНА СТОМАТОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за болести зуба и ендодонцију, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-062-11; СТ-04-1-062-12	обавезан	XI, XII	11			
Наставник/ -ци	доц. др Никола Стојановић, доцент; доц. др Ладо Давидовић, доцент; доц. др Јелена Крунић, доцент; проф. др Недељка Ивковић, ванредни професор; доц. др Славољуб Томић, доцент; доц. др Ивана Симић, доцент; проф. др Ранко Голијанин, редовни професор; проф. др Саша Чакић, редовни професор; доц. др. Смиљка Цицмил, доцент,					
Сарадник/ -ци	мр сц. др Игор Радовић, виши асистент; мр сц. др Александра Жужа, виши асистент; мр сц. др Бранкица Давидовић, виши асистент; др Љиљана Кулић, виши асистент; др Дајана Ного-Живановић, виши асистент; мр сц. др Бојан Кујунџић, виши асистент; мр сц. др Зорица Стојановић, виши асистент; мр др Михаел Станојевић, виши асистент; мр сц. др Ђорђе Божовић, виши асистент; мр сц. др Огњенка Јањић-Павловић, виши асистент; др сци. Ирена Младеновић, виши асистент; др сци. Јелена Ерић, виши асистент; др Дијана Поповић-Грубач, виши асистент; мр сц. др Оливера Говедарица, виши асистент; мр сц. др Ана Цицмил, виши асистент; мр сц. др Јелена Лечић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења $S_0$⁶⁰		
П	В	СП	П	В	СП	S_0
3	3	0	3*15*0,83	3*15*0,83	0*15*0,83	0,83
3	3	0	3*15*0,83	3*15*0,83	0*15*0,83	0,83
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15 + 3*15 + 0*15 = 90 3*15 + 3*15 + 0*15 = 90			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15*0,83 + 3*15*0,83 + 0*15*0,83 = 74,7 3*15*0,83 + 3*15*0,83 + 0*15*0,83 = 74,7			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 180 + 150 = 330 сати						
Исходи учења	1. самостално и прецизно узимање детаљне анамнезе, правилно реализовање клиничког прегледа, адекватно примјена допунских тестова неопходних за коначно постављање дијагнозе 2. познавање индикација и контраиндикација за предузимање ендодонтског лијечења 3. познавање основних принципа лијечења зуба са упаленом, инфицираном пулпом као и зуба са периапикалним лезијама 4. познавање могућих грешака и компликација током ендодонтског лијечења. 5. самостално спровођење дијагностичке и терапијске процедуре потребне да се изврши успјешна санација и реконструкција меких и чврстих ткива					
Условљеност	Положен испит из Болести зуба-претклиника, Рестауративна одонтологија, Претклиничка ендодонција, Клиничка ендодонција.					
Наставне методе	Предавања, вјежбе					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: ОРАЛНА ХИРУРГИЈА 1. Компликације у току вађења зуба. 2. Зарастање ране после вађења зуба. 3. Поступци с оралнохируршким пацијентима 4. Основни хируршки принципи. 5. Импактирани и прекобројни зуби.					

⁶⁰ Коефицијент студентског оптерећења S_0 се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_0 = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{h} = \text{h} = \text{h}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

6. Хируршки поступци у склопу ендодонтског лијечења.
7. Виличне цисте
8. Акутне дентогене инфекције
9. Крварење и хемостаза.
10. Хируршки поступци у склопу ортодонтског лијечења.
11. Ороантралне комуникације и фистуле. Траума зуба и алвеоларног наставка. Реплантација и трансплантација.
12. Препротетска хирургија.
13. Оралнохируршки аспекти фацијалног бола.
14. Бенигни тумори меких и коштаних ткива орофацијалног предјела. Оралнохируршки аспекти пацијената ризика.
15. Интраоперативне и постоперативне компликације. Превенција и лијечење ургентних стања у орофацијалној регији.

БОЛЕСТИ ЗУБА И ЕНДОДОНЦИЈА:

1. Технике препарације канала коријена зуба.
2. Биологија пулподентинског комплекса-реакције пулпе на каријес и препарацију.
3. Обољења пулпе зуба-етиологија и патогенеза.
4. Бол пулподентинског комплекса-дијагноза, клинички преглед, диференцијална дијагноза.
5. Дубоки квар зуба-дијагноза, клиничка слика, терапија, прогноза и средства за директно индиректно прекривање пулпе.
6. Трауматска оштећења пулпе.
7. Пулпотомија.
8. Основни принципи клиничке рестаурације зуба и примјена матрица.
9. Оптурација канала коријена зуба-улога и значај.
10. Допунска ретенција код вишеповршинских испуна
11. Разлика класичног и адхезивног типа препарације.
12. Клиничка примјена амалгама-припрема, апликација, проблеми и пропусти у рестауративној процедури.
13. Клиничка примјена композитних испуна-припрема и ток рестаурације код фронталних зуба.
14. Интерсеансна медијација-улога и значај.
15. Клиничка примјена глас јономер цемената као подлога, лајнера и рестауративних материјала.
16. Иригација канала коријена зуба-улога, значај и начин рада.
17. Обољења апексног пародонцијума-етиологија и патогенеза.
18. Клиничка дијагноза обољења пулпе зуба.
19. Клиничка дијагноза обољења апексног периодонцијума.
20. Ендодонтске лезије-етиологија, класификација и терапија.
21. Ендодонтска симптоматологија-бол у ендодонцији.
22. Терапија зуба са виталном пулпом и авиталних зуба.
23. Ендодонтска терапија зуба са великим периапексним лезијама. Ендодонтско-хируршка терапија обољелих зуба.
24. Ендодонтска терапија ресорпције коријена зуба.
25. Хитан ендодонтски третман.
26. Грешке и компликације у току ендодонтске терапије. Поновно ендодонтско лијечење-индикације и начин рада.
27. Рестаурација ендодонтски лијечених зуба-биофизички принципи и системи каналне ретенције.
28. Динамика и ток репарације оштећених периапексних ткива након ендодонтске терапије. Прогноза успјеха ендодонтског лијечења.
29. Рендгенографија периапексних запаљења-диференцијална дијагноза.
30. Специфичност каналне морфологије врха коријена зуба.

СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА:

1. Дефиниција фиксних надокнада.
2. Дијагноза, препротетска припрема и план терапије.
3. Концепти оклузије у изради фиксних надокнада.
4. Биолошки принципи препарације зуба.

- 5.Привремене фиксне надокнаде.
- 6.Ливена, фасетиране и дијелимичне крунице.
- 7.ПОтисак за фиксне надокнаде.
- 8.Надокнаде на депулпираним зубима.
- 9.Савремени керамички системи.
- 10.Дефиниција и опште карактеристике моста.
- 11.Планирање мостова великог распона.
- 12.Фиксне надокнаде на непаралелним носачима моста.
- 13.Намјенске фиксне надокнаде.
- 14.Постојаност фиксних надокнада.
- 15.Везивање фиксних надокнада на зубе носаче.
- 16.Биолошке основе парцијалне протезе.
- 17.Губитак зуба и посљедице на стоматогнатни систем.
- 18.Класификације крезубости.
- 19.Парцијална плочаста протеза I дио.
- 20.Парцијална плочаста протеза II дио.
- 21.Елементи парцијалне скелетиране протезе.
- 22.Примјена паралелометра у планирању и изради парцијалних скелетираних протеза.
- 23.Планирање парцијалне скелетиране протеза.
- 24.Биостатика парцијалне скелетиране протезе.
- 25.Парцијалне протезе са атечменима.
- 26.Парцијалне протезе са двоструким крунама.
- 27.Други облици парцијалних протеза.
- 28.Клинички поступци у терапији крезубости парцијалним скелетираним протезама I дио.
- 29.Клинички поступци у терапији крезубости парцијалним скелетираним протезама II дио.
- 30.Контролни прегледи, коректуре, репаратуре и подлагања парцијалних протеза.

ПАРОДОНТОЛОГИЈА:

- 1.Регенеративне методе лијечења обољелих од пародонтопатије.
- 2.Мукогингивалне аномалије и њихова терапија.
- 3.Мукогингивалне аномалије и њихова терапија.
- 4.Мукогингивалне аномалије и њихова терапија.
- 5.Дјеловање сила на пародонцијум.
- 6.Терапија поремећене оклузије.
- 7.Одржавање терапијских резултата.
- 8.Препротетска припрема пародонцијума.
- 9.Комплексни пародонтолошко-имплантолошки третман у препротетској припреми пацијента.
- 10.Пародонтална медицина.
- 11.Пародонтална медицина.
- 12.Пацијенти ризика у пародонтологији.
- 13.Примарна и секундарна превентивна пародонтологија.
- 14.Фокалне инфекције. Етиолошка дијагноза консекутивних обољења.
- 15.План терапије и припрема болесника за уклањање оралних жаришта.

Вјежбе:

Практични дио наставе се састоји од потпуне орално-хирушке, конзервативне, пародонтолошке и протетске санације једног пацијента.(90 часова)

Обавезна литература

Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)
ФилиповићВ., Гвозденовић-Селдечки С., Караџов О., Кезеле Д., Колак Ж., Кубуровић Д., Марковић Д.,	Ендодонција. НАУКА,Београд,	2001	1-379

Мијушковић Д., Пајић М., Петровић В				
Живковић С., Ивановић В., Вујашковић М., Теодоровић Н., Лукић А., Караџић Б., Грга Ђ.	Практикум ендодонтске терапије. Data Status, Београд,	2011	1-247	
Bergenholtz G, Horsted-Bindslev P, Reit C.	Ендодонтологија. Orion art, Београд,	2011	1-369	
Tronstad L.	Клиничка ендодонција. Data Status, Београд,	2007	1-251	
Живковић С.	Дентин адхезивна средства у стоматологији. Балкански Стоматолошки Форум, Београд,	1998	1-159	
Живковић С., Вујашковић М., Пап К., Грга Ђ., Лукић А., Теодоровић Н.	Основи рестауративне стоматологије. Data Status, Београд,	2009	1-299	
Караџов О., Кезеле Д., Кубуровић Д.	Материјали за зубне испуне. Дјечије новине, Горњи Милановац,	1990	281-350	
Димитријевић Б.	Клиничка пародонтологија. Завод за уџбенике, Београд,	2011		
Тодоровић Љ., Петровић В., Јуришић М., Кафеџиска-Врачар В.	Орална хирургија. Наука, Београд,	2002		
Стаменковић Д.	Стоматолошка протетика-парцијалне протезе. Интерпринт, Београд,	2006	19-514	
Мартиновић Ж., Тихачек Шојић Љ., Живковић Р.	Тотална протеза. Ауторско издање, Београд,	2014	17-474	
Крстић М., Петровић А., Станишић Синобад Д., Стошић З.	Тотална протеза. Веларта, Београд,	1998	19-429	
Обрадовић-Ђуричић К.	Керамички системи у стоматолошкој пракси. Стоматолошки факултет у Београду, Београд,	2013	15-175	
Трифуновић ДМ., Вујошевић Љ.	Стоматолошка протетика-фиксне надокнаде I. Европски центар за мир и развој, Београд,	1998	7-210	
Радловић-Пантелић С.	Стоматолошка протетика-фиксне надокнаде II. Ауторско издање. Београд,	2000	1-167	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		20	20%
	тестови		30	30%
	Завршни испит			
тест		50	50%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	VI година студија				
Пун назив предмета	КЛИНИЧКИ БЛОК ПЕДОДОНЦИЈА					
Катедра	Катедра за дјечија и превентивна стоматологија са ортодонцијом, Медицински факултету Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-063-11	обавезан	XI	6			
Наставник/ -ци	доц. др Драган Ивановић, доцент; доц. др Свјетлана Јанковић, доцент; доц. др Бојана Давидовић, доцент; проф. др Предраг Николић, ванредни професор; доц. др Жељко Милосављевић, доцент; доц. др Љиљана Стојановић, доцент					
Сарадник/ -ци	мр сц. др Тања Ивановић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁶¹		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
3	3	0	3*15*1	3*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15 + 3*15 + 0*15 = 90			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 3*15*1 + 3*15*1 + 0*15*1 = 90			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 90+90= 180 сати семестрално						
Исходи учења	Након одслушане наставе и положеног испита, студент битреба ода: 1. се обучи правилној ергономији у стоматологији, 2. се обучи правилној дијагностици и терапији обољења оралних ткива 3. се оспособи за правилну примјену лекова у дјечијој стоматологији 4. правилно дијагностикује ортодонске аномалије					
Условљеност	Обавезно присуство настави и вјежбама, обавезна оцјена сваке вјежбе појединачно.					
Наставне методе	Предавања, вјежбе, семинари и тестови					
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стоматолошки рад са дјецом. Ергономија у стоматологији. 2. Специфичности планирања стоматолошког рада са дјецом. Стоматолошки прегледи и документација. 3. Специфичности хендикапираних дјеце, етиологија, ментални хендикеп, медицински хендикеп. 4. Неправилности развоја зуба. Неправилности броја зуба. Неправилности величине, облика, положаја и боје. Неправилности структуре зуба (МИХ). 5. Каријес раног дјетинства, циркуларни каријес. 6. Примјена антибиотика у дјеце. 7. Обољења усана, језика у дјеце. 8. Оралне манифестације инфективних, системских болести у дјеце. 9. Протетско збрињавање дјеце и омладине. 10. Специфичности оралнохируршке интервенције у дјеце. 11. Начин дијагностиковања ортодонских аномалија, анализа снимака, анализа студијских модела 12. Специфичности рада са одраслим особама и дјецом. 13. Приказ и припрема за терапију пацијената ометених у развоју. 14. Припрема и терапија пацијената за ортодонско-хируршки третман. 15. Листа проблема и план терапије. <p>Вјежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стоматолошки преглед дјетета. 					

⁶¹ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	2. Терапија дубоког каријеса млијечних зуба. 3. Терапија циркуларног каријеса 4. Терапија обољења пулпе млијечних и сталних зуба. 5. Терапија обољења пулпе сталних зуба са незавршеним растом коријена у дјеце 6. Материјали и медикаменти у дјечијој стоматологији 7. Терапија обољења меких ткива и парадонцијума у дјеце. 8. Оралнохируршке интервенције у дјеце. 9. Протетско збрињавање дјеце. 10. Естетско збрињавање структурних аномалија сталних зуба. 11. Развитак правилне оклузије млијечних и сталних зуба, одступања. 12. Клинички налаз на пацијенту, анализа лица, анализа фотографије. 13. Анализа модела: анализа оклузије у сагиталном, вертикалном и трансверзалном правцу. 14. Принципи екстракционе терапије. Покретни ортодонтски апарати. Функционални ортодонтски апарати. 15. Тест 1 (дјечија стоматологија) + Тест 2 (ортопедија вилица).			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Белоица Д. и сарадници	Дечија стоматологија. Драслар партнер, 2. Издање, Београд	2005.		
Марковиц, М.	Ортодонција, Медицинска књига, Београд Загреб	1989.	1-405	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Белоица Д. и сарадници	Дечија стоматологија-практикум. Стоматолошки факултете Универзитета у Београду, Београд	2010.		
Јакшић Н., Шћепан I., Глишић Б	Ортодонтска дијагностика- практикум за основне студије. I издање, Графос-Београд, Београд	2004	5-101	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/ вјежбама		20	20%
	семинарски рад		10	10%
	тест 1+2		20	20%
	Завршни испит			
	тест		50	50%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03. 11. 2016. год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	VI година студија				
Пун назив предмета	ИМПЛАНТОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-1-064-12	обавезан	XII	4			
Наставник/ -ци	проф. др Ранко Голијанин, редовни професор; проф. др Ружица Козомара, редовни професор; проф. др Слободан Додић, редовни професор; проф. др Недељка Ивковић; ванредни професор; доц. др Славољуб Томић, доцент; доц. др Смиљка Цицимил, доцент; доц. др Ивана Симић, доцент					
Сарадник/ -ци	мр др Михаел Станојевић, виши асистент; мр сц др Ђорђе Божовић, виши асистент.					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁶²		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
2	2	0	2*15*1	2*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15 + 2*15 + 0*15 = 60			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 2*15*1 + 2*15*1 + 0*15*1 = 60			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 60 + 60 = 120 сати семестрално						
Исходи учења	Циљ предмета је да након одслушаних предавања и вјежби студент буде упознат са основним појмовима и историјатом оралне имплантологије, врсти и избору материјала који се користе за израду имплантата и супраструктура. Индикацијама и контраиндикацијама за уградњу имплантата. Врсти, облику и дјеловима имплантата. Едукација студената у планирању имплантације након клиничког прегледа и РТГ анализе анатомских структура орофацијалне регије. Упознати студенте са хируршком техником уградње имплантата, те са начином одабира и израде зубних надокнада на имплантатима. Указати на ризике и касне компликации имплантације. Упознати студенте са захватима аугментације, синус лифтом, дистракционом остеогенезом, те врстама реконструкције дефеката у орофацијалној регији. Обука пацијената у одржавању оралне хигијене надокнада ношених на имплантатима					
Условљеност	Условљеност за слушање - положен испит из Орална Хирургија Условљеност за полагање - положени испити из IV године студија Условљеност за ојеру предмета (стицање права на потпис) - обавезно присуство настави и вјежбама у складу са Правилником студирања на I циклусу студија Универзитета у Источном Сарајеву. Обавезна ојера сваке вјежбе појединачно.					
Наставне методе	Предавања, вјежбе					
Садржај предмета по седмицама	Предавања 1. Увод. 2. Материјали у имплантологији 3. Врсте и дизај имплантата. Зарастање ткива око имплантата 4. Индикације и контраиндикације 5. Планирање и преимплантацијска припрема 6. Хируршка техника 7. Интраоперативне компликации 8. Протетика на имплантатима I 9. Протетика на имплантатима II 10. Постоперативне компликации и периимплантит					

⁶² Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	11. Усмјерена регенерација ткива-ГТР 12. Посебне хируршке процедуре у имплантологији 13. Примјена имплантата у максилофацијалној хирургији I 14. Примјена имплантата у максилофацијалној хирургији II 15. Контролни прегледи и одржавање оралне хигијене код пацијента са уграђеним имплантатимафиксним и мобилним надокнадама. Вјежбе 1. Анамнеза, клинички преглед. 2.Анализа ренген снимака и радних модела 3. Планирање имплантације 4. Упознавање појединих имплантацијских система.приказивање хируршког и имплантолошког инструментаријума. 5. Демонстрација хируршке технике уградње имплантата. 6. Демонстрација хируршке технике уградње имплантата. 7. Контролни прегледи и праћење стања периимплантног ткива 8. Обучавање пацијената у одржавању оралне хигијене. 9. Избор и постављање супраструктура. 10. Анализа међувличних односа. 11. Концепти оклузије на надокнадама ношеним имплантатима 12. Демонстрација различитих техника узимања отисака на имплантатима. 13. Израда радних модела и преношење у артикулаторе 14. Избор начина ретенције/фиксације надокнада на имплантатима. 15. Специфичности морфологије зубних надокнада на имплантатима.			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
М.Јуришић, Д. Стаменковић, А. Марковић, А. Тодоровић, В. Лековић, Б. Димитријевић, В. Константиновић, М. Вукадиновић	Књига „орална имплантологија“, Стоматолошки факултет Београд 2008 (Сигма принт Београд)	2008		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
С. Радуловић-Пантелић	Књига „зубне надокнаде на имплантатима“, Наука, Београд	1988		
Ј.Перовић, М. Јуришић, А. Марковић, Б. Мандић	Књига „трансдентални титан-имплантати“, Стоматолошки факултет Београд	1996		
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		40	40%
	колоквијум		10	10%
	Завршни испит			
	тест		20	20%
усмени		30	30%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет		
	Студијски програм: стоматологија		
	Интегрисане академске студије	VI година студија	
Пун назив предмета	ЕПИДЕМИОЛОГИЈА ОБОЉЕЊА ПАРОДОНЦИЈУМА		
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет у Фочи		
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS
СТ-04-1-065-11	обавезан	XI	2
Наставник/ -ци	проф. др Саша Чакић, редовни професор; доц.др Смиљка Цицимил, доцент		
Сарадник/ -ци	мр др Оливера Говедарица, виши асистент; мр. др Ана Цицимил, виши асистент; мр др Јелена Лечић, виши асистент		
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)	Коефицијент студентског оптерећења $S_0$⁶³
П	В	СП	П
1	1	0	1*15*1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) $1*15 + 1*15 + 0*15 = 30$		укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) $1*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 30$	
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): $30 + 30 = 60$ сати семестрално			
Исходи учења	<ol style="list-style-type: none"> 1. Овладавање основним техникама епидемиолошких студија у пародонтологији 2. Израда намјенског епидемиолошког картона у пародонтологији 3. Вођење адекватне индивидуалне документације о нивоу оралне хигијене и стању пародонцијума пацијента у дугом временском периоду 4. Познавање и примјена индекса за процјену нивоа оралне хигијене 5. Познавање и примјена параметара и индекса за процјену стања дубљих пародонталних ткива 6. Познавање и примјена индекса за обимна епидемиолошка истраживања у стоматологији 7. Егзактно тумачење резултата добијених епидемиолошким истраживањима у пародонтологији 		
Условљеност	нема услова пријављивања и слушања другим предметима.		
Наставне методе	Предавања и клиничке вјежбе уз рад са пацијентима, колоквијуми, семинарски радови, консултације		
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Епидемиологија обољења пародонцијума. Евиденција епидемиолошких података, картон. Значај анамнестичких података. 2. Утврђивање нивоа оралне хигијене у епидемиолошким истраживањима. Методе утврђивања нивоа оралне хигијене. 3. Плак индекс <i>Silness-Löu</i>, апроксимално просторни плак индекс, индекс чврстих зубних наслага 4. Утврђивање стања гингиве у епидемиолошким истраживањима. Методе утврђивања интензитета инфламације. Гингивални индекс и индекс крварења гингиве. 5. Утврђивање стања пародонцијума у епидемиолошким истраживањима. Дубина пародонталног џепа, ниво припојног епитела и ниво ивице гингиве. 6. Утврђивање нивоа оралне хигијене, стања гингиве и пародонцијума у праћењу резултата каузалне терапије. 7. Утврђивање стања пародонцијума и откривање етиолошких фактора обољења пародонцијума. 8. Мукогингивалне аномалије, каријес, јатрогени фактори, ортодонтске аномалије, лошенавике, импакција хране и општи фактори. Утврђивање ширине припојне гингиве и дубине вестибулума. 9. Избор статистичких модела за обраду епидемиолошких података. 10. Едукација испитивача и калибрисање испитивача за епидемиолошку студију. 11. Утврђивање стања пародонцијума, стања алвеоларне кости. Одређивање степена разарања 		

⁶³ Коефицијент студентског оптерећења S_0 се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: $S_0 = (\text{укупно оптерећење у семестру за све предмете } 900 \text{ h} - \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{h}) / \text{укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете } \text{h} = \text{_____}$. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

<p>кости у предјелу фуркација вишекоријених зуба –ИЛЗ. 12. Утврђивање стања пародонцијума у једној популацији помоћу пародонталног индекса по Рамфјорду 13. Примјена <i>CPITN</i> у епидемиолошким студијама. 14. Планирање епидемиолошке студије. 15. Узорак и методе обраде података.</p> <p>Вјежбе: 1. Дијагноза пародонтопатија. Анамнеза и клинички преглед (инспекција, палпација, сондирање). Пародонталне сонде (врсте и начин мјерења). Инструкције о попуњавању и попуњавање картона (анамнеза) 2. Утврђивање нивоа оралне хигијене. Плак индекс - ПИ (<i>Silness-Löe</i>), апроксимално просторни плак индекс, одређивање ПИ особе и уношење података у картон. Утврђивање нивоа оралне хигијене и утврђивање стања гингиве. Индекс чврстих наслага. Гингивални индекс. Индекс крварења гингиве. Уношење података у картон. 3. Одређивање стања пародонцијума. Мјерење дубине пародонталних џепова, нивоа припојног епитела и атрофије гингиве. Уношење података у картон. 4. Дијагноза пародонтопатија (анамнеза, клинички преглед). Утврђивање нивоа оралне хигијене, стања гингиве и стања пародонцијума, ПИ, просторни ПИ, индекс чврстих наслага, ГИ, ИКГ, ДЦ, НПЕ пријемотивације и уклањања наслага са зуба (I пацијент) 5. Контрола нивоа оралне хигијене, стања гингиве и пародонцијума након мотивације и обучавања у одржавања оралне хигијене као инакон уклањања свих наслага са зуба. Уношење у картон свих претходних индекса (I пацијент) 6. Дијагноза пародонтопатија (анамнеза, клинички преглед). Утврђивање нивоа оралне хигијене, стања гингиве и стања пародонцијума, ПИ, просторни ПИ, индекс чврстих наслага, ГИ, ИКГ, ДЦ, НПЕ пријемотивације и уклањања наслага са зуба (II пацијент) 7. Контрола нивоа оралне хигијене, стања гингиве и пародонцијума након каузалне терапије уношење у картон свих претходних индекса (II пацијент) 8. Контрола нивоа оралне хигијене, стања гингиве и пародонцијума након каузалне терапије уношење у картон свих претходних индекса (II пацијент) 9. Контрола нивоа оралне хигијене, стања гингиве и пародонцијума након каузалне терапије уношење у картон свих претходних индекса (II пацијент) 10. Утврђивање стања пародонцијума. ИЛЗ, одређивање степена губитка алвеоларне кости у предјелу фуркације коријена зуба. Уношење података у картон. 11. Утврђивање ширине припојне гингиве и уношење у картон присутних етиолошких фактора 12. Израда епидемиолошке студије 13. Израда епидемиолошке студије 14. Израда епидемиолошке студије 15. Епидемиолошка студија</p>				
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Димитријевић Б. и сарадници	"Клиничка пародонтологија", Завод за издавање уџбеника Републике Србије	2011.	поглавља: 3,9,10,11,14,15	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Зелић О.	„Основи клиничке пародонтологије - атлас“, III издање, Елит-Медица, Београд	2007.	1-195	
Lang NP, Lindhe J.	„Клиничка пародонтологија и дентална имплантологија“, према 5. енглеском издању, Накладни завод Глобус, Загреб	2010.	поглавља: 7, 26, 34, 35	
Обавезе, облици провере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		15	15 %
	активност на вјежбама		10	10 %
семинарски рад		5	5 %	

	колоквијуми	20	20 %
	Завршни испит		
	тест	50	50%
	УКУПНО	100	100 %
Датум овјере	03.11.2016.год		

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	VI година студија				
Пун назив предмета	УРГЕНТНА СТАЊА У СТОМАТОЛОГИЈИ					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-066-11	изборни	XI	2			
Наставник/ -ци	проф. др Ранко Голијанин, редовни професор; проф. др Саша Чакић, редован професор; проф. др Слободан Додић, редован професор; проф. др Ружица Козомара, редовни професор; проф. др Предраг Николић, варнердни професор; доц. др Драган Ивановић, доцент; доц. др Никола Стојановић, доцент;					
Сарадник/ -ци	мр сц. др Бојан Кујунџић, виши асистент; мр сц. др Оливера Говедарица, виши асистент; мр сц. др Ђорђе Божовић, виши асистент;					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁶⁴		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	1	0	1*15*1	1*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 1*15 + 0*15 = 30			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 30			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 30 + 30 = 60 сати семестрално						
Исходи учења	Послије одслушане наставе и положеног испита, студент би требало да буде способан да препозна и пружи прву помоћ код већине ургентних стања у стоматологији: синкопа, хистеричан напад, епилептички губитак свести, анафилактички шок, као и да учествује у смислу адекватног асистирања, у току пружања прве помоћи коју обавља лекар, односно самостално да пружи прву помоћ код једноставнијих поремећаја свјести.					
Условљеност	Нема услова					
Наставне методе	Предавања, вјежбе,					
Садржај предмета по седмицама	Предавања: <ol style="list-style-type: none"> 1. Повреде максиларнофацијалне регије-ургентно збрињавање на мјесту повређивања; указивање прве помоћи у болничким условима. 2. Крварење као последица повреде меких и коштаних ткива лица и вилица. 3. Инфекција меких и коштаних ткива лица и вилица. 4. Бесвјесна стања. 5. Бол у орофацијалној регији. 6. Крварења и току орално-хируршких захвата. 7. Алергијске реакције - системске и локалне. 8. Ургентна кардиоваскуларна и респираторна стања, хипогликемијски шок, акутна адреналинска криза – реанимација. 9. Ургентна стања приликом вађења зуба. 10. Ургентна стања у пародонтологији и оралној медицини. 11. Ургентна стања у области стоматолошке протетике. 12. Повреде зуба и пародонцијума у дјечијем узрасту. 13. Ургентна стања у ендодонцији. 14. Деонтолошки аспекти рада доктора стоматологије у ургентним стањима. 					

⁶⁴ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	15. Ургентна стања у области ортопедије вилица.			
	Вјежбе			
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ургентна стања у стоматологији (опште карактеристике). 2. Синкопа (знаци, прва помоћ). 3. Колапс (знаци, прва помоћ). 4. Епилептични напад (знаци, прва помоћ). 5. Хистерични напад (диференцијална дијагноза, прва помоћ). 6. Анафилактичка алергијска реакција (клиничка слика). 7. Терапија анафилактичког шока. 8. Крварење у стоматологији. 9. Прва помоћ код крварења у стоматологији. 10. Обезбјеђење пролазности дисајних путева. 11. Реанимација (општи принципи). 12. Реанимација (технике). 13. Практична примјена на моделу (реанимација). 14. Вјештачко дисање (технике). 15. Практична примена на моделу (вјештачко дисање). 			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Петровић В, Гаврић М.	Ургентна стања у стоматолошкој пракси.ИК Драганић, Београд.	2001.	09-147	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		20	20%
	колоквијум		20	20%
	семинарски рад		10	10%
	Завршни испит			
тест		50	50%	
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	VI година студија				
Пун назив предмета	ПОВРЕДЕ УСТА И ЗУБА У ДЈЕЦЕ					
Катедра	Катедра за дјечију и превентивну стоматологију са ортодонцијом, Медицински факултет у Фочи					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-067-12	изборни	XII	2			
Наставник/ -ци	доц. др Драган Ивановић, доцент; доц. др Свјетлана Јанковић, доцент; доц. др Бојана Давидовић, доцент					
Сарадник/ -ци						
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁶⁵		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	1	0.66	1*15*0.5	1*15*0.5	0.66*15*0.5	0.5
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 1*15 + 0.66*15 = 39.9			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*0.5 + 1*15*0.5 + 0.66*15*0.5 = 19.5			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 40+ 20= 60 сати семестрално						
Исходи учења	Након одслушане наставе и положеног испита, студент би требао да: 1. Упозна са карактеристикама, значајем и епидемиологијом повреда орофацијалног система. 2. Класификује повреде млијечних и сталних зуба 3. Дијагностикује и пружи прву помоћ, 4. Примјени терапијски поступак. 5. Упозна и објасни принципе заштите од повреда зуба и уста					
Условљеност	Обавезно присуство настави и вјежбама, обавезна овјера сваке вјежбе појединачно.					
Наставне методе	Предавања, вјежбе, семинарски рад, тест					
Садржај предмета по седмицама	<p>Предавања</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повреде орофацијалног подручја. Карактеристике, учесталост, значај. 2. Епидемиологија и етиологија повреда уста и зуба. 3-4. Класификација и дијагностика повреда у дјеце. Дијагностичке методе. 5. Здравствена документација и евиденција повреде. 6-7. Протокол за збрињавање повреда. 8. Превенција повреда зуба. 9-10. Повреде тврдих ткива зуба. Терапија. 11-12. Повреде пародонталних и меких ткива уста. Терапија. 13. Компликације повреда зуба. 14-15. Судско-медицински значај повреда орофацијалног система код дјеце. <p>Вјежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Уводне вјежбе. 2. Картон и остала документација приликом збрињавања повреда. 3. Протокол за збрињавање повреда уста и зуба. Први пријем. Тријажа. Дијагностика. Прва помоћ. Планирање. Регистрација повреда. 4. Обезбјеђивање безболног рада и рендген дијагностика. 5-6. Терапија повреда меких и коштаных ткива. Прва помоћ, заустављање крварења. Примарна обрада ране, шавови. 7-8. Класификација и збрињавање повреда тврдих зубних ткива. Реконструкција крунице зуба. 					

⁶⁵ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	<p>Ендодонска терапија, протетска терапија. 9-10.Терапија повреда пародонталних ткива. Репозија и имобилизација зуба. 11-12.Терапија компликација повреда зуба у дјеце. Промјена боје. Некроза. Ресорпција корјена зуба. Анкилоза. Незавршен раст корјена. 13-14.Збрињавање компликација повреда орофацијалног система. Постваљање имобилизационог сплинта 15.Тест.</p>			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Белоцица,Д. и сар.	Повреде зуба. Кућа штампе, Београд	2007.		
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		20	20%
	семинарски рад		10	10%
	тест 1		20	20%
	Завршни испит			
	усмени		50	50%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	VI година студија				
Пун назив предмета	КЛИНИЧКА ГНАТОЛОГИЈА					
Катедра	Катедра за оралну рехабилитацију, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-068-11	изборни	XI	2			
Наставник/ -ци	проф. др Слободан Додић, редовни професор; проф. др Недељка Ивковић, ванредни професор					
Сарадник/ -ци	мр сц.др Ђорђе Божовић, виши асистент; др сци. Ирена Младеновић, виши асистент					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁶⁶		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	1	0	1*15*1	1*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 1*15 + 0*15 = 30			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 30			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 30 + 30 = 60 сати семестрално						
Исходи учења	Током изучавања предмета Клиничка гнатологија студент стиче и усваја знања о: - морфологији и функцији орофацијалног система - значаја и симптомима дисфункције орофацијалног система - адекватном избору оклузије у реконструктивној терапији - одговарајућој оклузалној терапији					
Условљеност	Условљеност за слушање - положен испит из Гнатологије Условљеност за полагање - положени испити из IV године студија Условљеност за овјеру предмета (стицање права на потпис) - обавезно присуство настави и вјежбама у складу са Правилником студирања на I циклусу студија Универзитета у Источном Сарајеву. Обавезна овјера сваке вјежбе појединачно.					
Наставне методе	Предавања, вјежбе					
Садржај предмета по седмицама	Предавања 1. Функцијска анализа орофацијалног комплекса: значај, методе и обим анализе 2. Евалуација стања оклузионог комплекса 3. Анализа међувеличких односа 4. Симптоми и знаци нефизиолошке оклузије 5. Темпоромандибуларне дисфункције 6. Класификације темпоромандибуларних дисфункција 7. Етиологија, патологија и терапија абразије зуба 8. Оклузална терапија 9. Оклузална терапија пацијената са малоклузијама 10. Реверзибилна оклузална терапија 11. Иреверзибилна оклузална терапија: модалитети и циљеви 12. Избор методе оклузије у току иреверзибилне оклузалне терапије – Модел билатерално уравнотежене оклузије 13. Избор методе оклузије у току иреверзибилне оклузалне терапије – Модел узајамно штићене оклузије 14. Иреверзибилна оклузална терапија – селективно брушење 15. Иреверзибилна оклузална терапија – рестаурација оклузије испунима,					

⁶⁶ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	фиксним и мобилним надокнадама Вјежбе 1-3. Функцијска анализа орофацијалног комплекса 4-6. Клинички преглед орофацијалног комплекса 7-10. Евалуација стања оклузалног комплекса 11. Анализа оклузије 12. Артикулатори и преношење модела вилица у артикулатор 13. Темпоромандибуларне дисфункције 14. Моделовање стабилизационог Мичиген сплинта на моделу горње вилице у артикулатору 15. Иреверзибилна оклузална терапија (селективно брушење)			
Обавезна литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Станишић- Синобад Д.	Књига „основи гнатологије“, Београдско машинско-графичко предузеће	2001	1-470.	
Допунска литература				
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	Странице (од-до)	
Станишић- Синобад Д.	Књига „зглобна веза мандибуле са кранијумом, нормална функција и поремећаји“, Београдско машинско-графичко предузеће	2001	1-444	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента		Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе			
	присуство предавањима/вјежбама		50	50%
	Завршни испит			
	тест		50	50%
УКУПНО		100	100 %	
Датум овјере	03.11.2016.год			

	УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ Медицински факултет					
	Студијски програм: стоматологија					
	Интегрисане академске студије	VI година студија				
Пун назив предмета	РЕКОНСТРУКЦИЈА ТЕШКО ОШТЕЋЕНИХ ЗУБА					
Катедра	Катедра за болести зуба и ендодонцију, Медицински факултет Фоча					
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	ECTS			
СТ-04-2-069-12	изборни	XII	2			
Наставник/ -ци	доц. др Никола Стојановић, доцент; доц. др Ладо Давидовић, доцент; доц. др Јелена Крунић, доцент; проф. др Недељка Ивковић, ванредни професор					
Сарадник/ -ци	мр сц. др Игор Радовић, виши асистент; мр сц. др Александра Жужа, виши асистент; мр сц. др Бранкица Давидовић, виши асистент; др Љиљана Кулић, виши асистент; др Дајана Ного-Живановић, виши асистент,					
Фонд часова/ наставно оптерећење (седмично)		Индивидуално оптерећење студента (у сатима семестрално)		Коефицијент студентског оптерећења S₀⁶⁷		
П	В	СП	П	В	СП	S₀
1	1	0	1*15*1	1*15*1	0*15*1	1
укупно наставно оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15 + 1*15 + 0*15 = 30			укупно студентско оптерећење (у сатима, семестрално) 1*15*1 + 1*15*1 + 0*15*1 = 30			
Укупно оптерећење предмета (наставно + студентско): 30 + 30 = 60 сати семестрално						
Исходи учења						
Условљеност	Положен испит из Болести зуба-претклиника.					
Наставне методе	Предавања, вјежбе,					
Садржај предмета по седмицама	Предавања:					
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дијагностичке методе за тешко оштећене зубе и план терапије 2. Примјена различитих видова ретенције код тешко оштећених зуба, депулписан зуб, МОД 3. Терапија тешко оштећених зуба примјеном парапулпарних кочића 4. Терапија тешко оштећених зуба, композитне надоградње 5. Материјали и модалитети тешко оштећених зуба 6. Гнатолошки принципи реконструкције оклузије тешко оштећених зуба 7. Биомеханички принципи у реконструкцији ендодонтски лијечених зуба 8. Рестауративни материјали за реконструкцију тешко оштећених зуба 9. Системи каналне ретенције – примјене неестетских кочића 10. Системи каналне ретенције – примјене неестетских кочића 11. Системи каналне ретенције – примјене естетских кочића 12. Системи каналне ретенције – примјене естетских кочића 13. Реконструкција компликованих фрактура зуба 14. Системи праћења и контрола постигнутих резултата 15. Рекапитулација 					
Садржај предмета по седмицама	Вјежбе					
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дијагностичке методе за тешко оштећене зубе и план терапије– практичан рад 2. Примјена различитих видова ретенције код тешко оштећених зуба, депулписан зуб, МОД 3. Терапија тешко оштећених зуба примјеном парапулпарних кочића– практичан рад 4. Терапија тешко оштећених зуба, композитне надоградње– практичан рад 5. Материјали и модалитети тешко оштећених зуба– практичан рад 6. Гнатолошки принципи реконструкције оклузије тешко оштећених зуба– практичан рад 					

⁶⁷ Коефицијент студентског оптерећења S₀ се рачуна на сљедећи начин:

а) за студијске програме који не иду на лиценцирање: S₀ = (укупно оптерећење у семестру за све предмете 900 h – укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h) / укупно наставно оптерећење П+В у семестру за све предмете _____ h = _____. Погледати садржај обрасца и објашњење.

б) за студијске програме који иду на лиценцирање потребно је користити садржај обрасца и објашњење.

	7.	Биомеханички принципи у реконструкцији ендодонтски лијечених зуба– практичан рад	
	8.	Рестауративни материјали за реконструкцију тешко оштећених зуба– практичан рад	
	9.	Системи каналне ретенције – примјене неестетских кочића– практичан рад	
	10.	Системи каналне ретенције – примјене неестетских кочића– практичан рад	
	11.	Системи каналне ретенције – примјене естетских кочића– практичан рад	
	12.	Системи каналне ретенције – примјене естетских кочића– практичан рад	
	13.	Реконструкција компликованих фрактура зуба– практичан рад	
	14.	Системи праћења и контрола постигнутих резултата– практичан рад	
	15.	Рекапитулација	
Обавезна литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	
Живковић С.	Дентин адхезивна средства у стоматологији. Балкански Стоматолошки Форум, Београд,	1998	
Живковић С., Вујашковић М., Пап К., Грга Ђ., Лукић А., Теодоровић Н.	Основи рестауративне стоматологије. Data Status, Београд,	2009	
Караџов О., Кезеле Д., Кубуровић Д.	Материјали за зубне испуне. Дјечије новине, Горњи Милановац,	1990	
Допунска литература			
Аутор/ и	Назив публикације, издавач	Година	
Обавезе, облици провјере знања и оцјењивање	Врста евалуације рада студента	Бодови	Процент
	Предиспитне обавезе		
	присуство предавањима	20	20%
	колоквијум	20	20%
	семинарски рад	10	10%
	Завршни испит		
	тест	50	50%
	УКУПНО	100	100 %
Датум овјере	03.11.2016.год		

Прилог 3. МАТРИЦА КОМПЕТЕНЦИЈА

Исходи учења на нивоу студијског програма - Компетенције	Група генеричких основних предмета ¹	Група генеричких основних предмета за студијски програм ²	Група основних предмета специф. за студијски програм ³	Група генеричких и изборних предмета специфичи за студијски програма ⁴	Стручна пракса	Завршни рад/пројекат
1.Познавање страног језика	x					
2. Критичко просуђивање						
- Студенти морају показати способност коришћења критичког размишљања и рјешавања проблема употребљавајући их и за свеобухватну његу пацијената и научно-истраживачки рад		x	x	x	x	x
3. Самопроцјена и цјеложивотно учење						
- Студент морају показати способност самопроцјене, укључујући развој професионалних компетенција и исказивања професионалних вриједности и могућности везаних за цјеложивотно учење.			x	x	x	
4. Основи у биомедицинским наукама						
а) Увођење биомедицинских наука у стоматолошку едукацију треба да обезбједи свеобухватно разумијевање основних биолошких принципа, обезбједи основне информације о фундаментаним структурама, функцијама и међусобном односу система органа у људском организму.		x	x	x		

б) Биомедицинска основа треба да истакне значај орофацијалног комплекса као анатомске цјелине која се налази у сложеној биолошкој интеракцији са цијелим организмом.		x	x	x		
в) Пружање детаљних информација о различитим поремећајима треба да обезбједи висок ниво разумијевања биолошке основе, епидемиологије, диференцијалне дијагнозе, патогенезе, превенције, терапије и прогнозе за орална обољења и обољења везана за орофацијални систем.		x	x	x	x	
г) Студенти морају показати способност примјене знања из биомедицинских наука приликом лијечења пацијената.			x	x	x	
д) Студенти морају користити знања из области фармакологије у циљу превенције, дијагнозе и лијечења орофацијалних обољења и одржања оралног здравља.			x	x	x	
5. Основи из бихејвиоралних наука						
а) Студенти морају показати способности примјене основних принципа бихејвиоралних наука за промоцију и унапријеђење и одржавање оралног здравља.		x	x	x	x	
б) Студенти морају показати способности рада са различитим популацијама пацијената, као и комуникацијске вјештине у циљу рада у мултикултуралном радном окружењу.			x	x	x	

6. Основе у денталним наукама						
- Студенти требају показати компетенције из сваког од претклиничких предмета.			x			
7. Спровођење стоматолошке праксе						
а) Студенти морају показати способности примјене званичних и прихваћених концепата који се тичу обезбјеђивања стоматолошке здравствене заштите.			x	x	x	
б) Студенти морају показати способности примјене основних принципа руковођења јединицом стоматолошке заштите и стоматолошким тимом.				x	x	
8. Способност рада у тиму						
- Студенти морају показати способности у комуникацији и сарадњи са осталим члановима тима за здравствену заштиту у циљу обезбјеђивања адекватне здравствене заштите.			x	x	x	
9. Етика професија						
- Студенти морају показати способности примјене етичких принципа у одлучивању и професионалну одговорност.			x	x	x	
10. Стоматологија заснована на доказима						
- Студенти морају показати способности у приступу и критичком расуђивању у циљу спровођења лијечења заснованог на доказима.			x	x	x	
11. Свеобухватна стоматолошка						

заштита						
- Студенти морају показати способности у пружању опште стоматолошке заштите свим пацијентима свих старосних доби.			x	x	x	
12. Пацијенти са посебним потребама						
- Студенти морају показати способности у спровођењу стоматолошке заштите пацијената са посебним потребама.			x	x	x	
13. Примјена савремене технологије у стоматологији						
- Студенти морају показати способности да процјене и примјене савремена научна и технолошка достигнућа.			x	x	x	

¹ Биологија ћелије и хумана генетика, Енглески језик 1, Енглески језик 2

² Анатомија, Општа и орална хистологија и ембриологија, Општа и орална биохемија, Општа и орална физиологија, Општа и орална патологија, Микробиологија и имунологија, Патофизиологија, Биомедицинска информатика и статистика, Методологија научно-истраживачког рада

³ Вјештина комуницирања, Интерна медицина, Хирургија, Дентална анатомија, Орална хигијена, Гнатологија, Стоматолошки материјали, Превентивна стоматологија, Основи клиничке радиологија, Стоматолошка фармакологија, Стоматолошка анестезија, Стоматолошка протетика-претклиника, Болести зуба-претклиника, Орална хирургија, Орална медицина, Мобилна стоматолошка протетика, Претклиничка ендодонција, Рестауративна одонтологија, Дјечија стоматологија, Ортопедија вилица, Фиксна стоматолошка протетика, Ендодонција, Основи пародонтологије, Клиничка пародонтологија, Оториноларингологија, Геронтостоматологија, Максилофацијална хириргија, Форензичка стања у медицини, Клинички блок-педодонција, Клинички блок рестауративна стоматологија, Имплантологија, Епидемиологија обољења пародонцијума

⁴ Медицинска терминологија и латински језик, Хемија у медицини, Биофизика у стоматологији, Увод у стоматологију, Медицинска екологија, Прва помоћ, Менаџмент у стоматологији, Стоматолошка заштита у заједници, Неуропсихијатрија, Офталмологија, Инфективне болести, Физикална медицина, Педијатрија, Компјутеризована стоматологија, Пацијенти ризика, Јавно здравље, Орофацијални бол, Стоматолошка заштита особа са посебним потребама, Естетика у стоматологији, Фиксна ортодонција, Етика и законодавство, Ургентна стања у стоматологији, Повреде уста и зуба, Клиничка гнатологија, Реконструкција тешко оштећених зуба.
